د کتاب ځانګړني:

د کتاب نوم: غوره ليکنې

ليکوال: شاه محمود مياخېل

کمپوز: ليکوال

خپرندوی: شاه محمود مياخېل فرهنګي او ټولنيز مرکز

د پښتۍ ډيزاين: رحمن الله بهير

چاپ شمېر:

چاپ نېټه : ۱۳۹٦ل / ۲۰۱۷م

چاپځی :

د چاپ حقوق يې له ليکوال او خپرونکي مرکز سره خوندي دي

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ليکلړ

1. سریزه ....الف ـ د
2. د ۲۰۱۶م کال مبارکی...۱
3. د شهید نقیب احمد خپلواک په یاد......................................۱
4. وطن د وطن په خلکو ښه ښکاري......................................۱۳
5. هر جامه چې عورت پټ وساتي هماغه اسلامي ده.......................۱۴
6. د کرکټ شل اوریزه لوبې مسابقه نن د زمبابې له هېواد سره.............۱۴
7. یوه وړه تبصره د اشنا له ټلوېزیون سره زما د مرکې په اړه................۱۵
8. د ملک نیاز په یاد..۱۷
9. د شینوارو د بل قومي مشر په کور ځانمرگی برید.........................۱۹
10. قضاوت دروند او سخت کار دی..۲۰
11. انساني وحشیان...۲۱
12. ایا دا خبره سمه ده چې مخامخ به د چا ستاینه نه کوې؟...............۲۲
13. د داعش د کسانو معاش به د دوی په درد په اخرت کې..................۲۲
14. ساده ژوند محتاج ژوند ته نه وایي.....................................۲۳
15. د الحاج زبیر خاکسار شهادت...۲۳
16. د ولس زور د خدای زور دی..۲۴
17. اندېوالي او حکومتداري سره فرق لري...................................۲۵
18. د راتلونکو احتمالي پارلماني ټاکنو لپاره دوه احتمالي ۲۶
19. افغانستان په آسیا کې د ټولو نه وروسته پاتې هېواد لقب ۲۷
20. کا بینه او فیصلې او د جمهور رئیس نه هیله..........................۲۸
21. مننه د ختیځ د مدني ټولنو له ځوانانو..................................۲۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۲. د پرتمین شاه محمود خان میاخېل ستاینغونډې ته..........۳۱
۲۳. دوه عکسونه د دوستانو سره شریکوم..........۳۴
۲۴. د یویشتمې د جګړې لپاره د شلمې پېړۍ تاکتیکونه..........۳۶
۲۵. د ګوګل په ژباړې کې د پښتو ژبه اضافه کوم..........۴۱
۲۶. خپل تربوران ویروم..........۴۲
۲۷. د مشرانو کار د وطن په ګټه د کادرونو نه مناسبه ګټه..........۴۲
۲۸. د وخت مدیریت او د کار د مؤثریت اهمیت..........۴۳
۲۹. دا ښایسته ماشوم ووژل شو..........۴۴
۳۰. د دوستانو مرسته مې د شهیدانو کورنۍ ته ورسوله..........۴۵
۳۱. د سرکاڼو او وټه پور د یو شمېرانو مشرانو سره..........۴۶
۳۲. زېرې..........۴۷
۳۳. هر سړی پیدا دی خپل خپل کار لره که نه..........۵۰
۳۴. مننه او کورودانی..........۵۰
۳۵. ما ته زما د مشر زوی نایل محمود میاخېل لیک..........۵۶
۳۶. دشاه محممود د میاخېل فرهنګي مرکز د پرانیستې په پار د یار..........۵۷
۳۷. د ښکلي خبرونو ویبپاڼې لیکنه..........۶۰
۳۸. د کونړ او لوګر والي صاحبانو د میاخېل فرهنګي مرکز وکوت. ۶۲
۳۹. د میرزا ماما (ډاکټر کبیر ستوري) په یاد..........۶۵
۴۰. د ننګرهار پوهنتون د رئیس ببرک میاخېل سره لیدنه..........۷۸
۴۱. په پارلمان کې د کونړ د وکیل سخي مشواڼې عمل غندل..........۸۰
۴۲. عجیبه قضاوتونه په فیسبوک کې ګورم..........۸۹
۴۳. د کتاب د ورځې په یاد..........۹۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٤. منـنه او كورودانى...٩١
٤٥. د ثور اومه او اتمه..٩٣
٤٦. د يومعصوم ماشوم اختطاف او شهادت...........................٩٦
٤٧. كور ودانى او منـنه، د حاجي صاحب فاروق ساپي نه..........٩٨
٤٨. د پکتيا له فرهنگي ټولنو نه منـنه...................................٩٩
٤٩. د لوگرپه ولايت کې د والي حليم فدايي د کارونو ستاينه..........١٠٥
٥٠. په افغانيت افتخار...١٠٧
٥١. د ځوانانو، متوسطو او زړو ترمنځ بايد تړاو موجود وي.........١٠٨
٥٢. الله تعالى انسان ته څومره عقل ورکړى دى........................١٠٩
٥٣. په لندن کې د جمهور رئيس غني په وړاندې مظاهرې................١١٦
٥٤. زما لور او زوم دواړه د پوهنتون نه فارغ شول....................١١٨
٥٥. د طلوع ټلويزيون د تور او سپين په پروگرام کې د حکومت........... ١١٩
٥٦. . د دايکندې د وکيل اسدالله سعادتي مرکه.........................١٢٠
٥٧. د قانون د حاکميت نشتون د افغانستان د سقوط نخښه ده...............١٢١
٥٨. په پېچ دره کې توره شپه...١٢٢
٥٩. د کونړ د روغتون حالت...١٢٣
٦٠. پاکستان همېشه منکر وي چې د طالبانو حمايت کوي...................١٢٥
٦١. د مدني ټولنې جنگسالاران...١٢٦
٦٢. هدف مو نه دى ټاکلى اما مبارزه کوو...............................١٢٧
٦٣. له کلي ووځه؛ خو له نرخه مه وځه.....................................١٢٨
٦٤. Peers pressure يا د ملگرو فشار او يوه هيله.........................١٢٩
٦٥. پيشو تر هغه وي شپخه چې په غوبنه نه وي پېښه.......................١٣١

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦٦. موږ په ټولنه کې د ګلونو ګلدستې ته اړتیا لرو........ ۱۳۲
٦٧. پښتو نړیواله ورځ.. ۱۳۳
٦٨. د فیسبوک د مخترع مارک زوکربرګ مصاحبه.............. ۱۳۴
٦٩. د نورو د ښو تجربو نه باید زده کړو.......................... ۱۳٦
٧٠. د صحي کنارابونو اوتشنابونو انقلاب ته اړتیا ده............. ۱۴۰
٧١. ګاونډې هیواد ته د افغاني مهاجرو په وړاندې داسې بې رحمه........ ۱۴۲
٧٢. د فیسبوک په دوستانو کې چاڼ په کار دی که نه................ ۱۴۳
٧٣. د خیالي امنیتي ارګانونو پرسونل او خیالي دولتي مصارفات.......... ۱۴۵
٧٤. په تورخم کې د افغانستان او پاکستان ترمنځ نښته.................. ۱۴۹
٧٥. د افغانستان په حالاتو نه لایق پوهېږي او نه نالایق................ ۱۵۲
٧٦. ستاسې څه فیلنګ دی.. ۱۵۲
٧٧. د پلار د ورځې په یاد.. ۱۵۳
٧٨. د دفاع نوي وزیر صاحب ته.................................. ۱۵٦
٧٩. لیکل زما قضاوت ستاسې...................................... ۱۵۷
٨٠. ژبه.. ۱٦۳
٨١. د افغانې تحلیګرانو په یاد.................................... ۱٦۴
٨٢. داعش تقبیح کول.. ۱٦۵
٨٣. خاصه کونړې اصطلاح.. ۱٦۵
٨٤. د دولتي چارواکو تغییر او تبدیل ته ډېر مه خوشاله کېږئ.......... ۱٦٦
٨٥. د ملګرو ملتونو د عمومي سرمنشي د خاصو استازو سره.............. ۱٦۷
٨٦. د جنګ عدم موجودیت د سولې معنی نه لري.................... ۱٦۸
٨٧. د صحرایي محکمو غندل...................................... ۱٦۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۸. د خولې لپاره حجاب په کار ۱۶۹
۸۹. د اغېزلي هرڅه په خپل ځان دي.. ۱۷۷
۹۰. موږ باید کور جوړ کړو نه ځانونو ته کوټنی.................................. ۱۷۷
۹۱. یوه لنډه جمله اوږد تحلیل ته اړتیا لري................................ ۱۷۸
۹۲. د هويت بحران... ۱۷۹
۹۳. په وارسا کې د افغانستان سره د ناټو هېوادونو د ملاتړ دوام............ ۱۸۲
۹٤. . د حکومت توصیف او یا په حکومت نیوکه ګناه نه ده.............. ۱۸۵
۹۵. د وارسا د نظامي مرستو د ژمنو په اړه زموږ وطنداران خفه دي....... ۱۸۸
۹٦. په فیسبوک کې دعامه ذهنیت معلومول یا نظرسنجي......................... ۱۸۹
۹۷. د جنګ تاوان... ۱۹۰
۹۸. ولې غربي نړۍ پر مختللې ده...........................،............... ۱۹۰
۹۹. د انټرنېټ استعمال شیطاني عمل دی او که نه............................. ۱۹۴
۱۰۰. ملکیت د هر چا خپل دی.. ۱۹۶
۱۰۱. د اکثریت رول په دیموکراسۍ کې...........................،.......... ۱۹۷
۱۰۲. وایي مطلق قدرت، مطلق فساد رامنځته کوي.................................. ۱۹۹
۱۰۳. اکبر پادشاه او بیربل.............................. ۲۰۰
۱۰٤. له مولوي محمد یونس خالص سره مرکه.................................. ۲۰۱
۱۰۵. د ټاکنو د تبې لپاره د درد درېیم مسکن فرمان ۲۰۲
۱۰٦. ژورنالیزم یا اکټیویزم (Activism)................................... ۲۰۳
۱۰۷. ایا د امنیتي ارګانونو د منسوبینو وینه د نورو نه کمه ده............... ۲۰۴
۱۰۸. مابین همه کجا این بیچاره هم کج...................................... ۲۰۵
۱۰۹. په تصمیم نیولو کې عجله... ۲۰۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱۰. تر خپلې وسې د قدرت نه سؤ استفاده یا د ځنګل قانون..................۲۰۶

۱۱۱. یا الله ته په دې بعضې ژورنالستانو ورحمیږې!..........................۲۰۷

۱۱۲. د خدای بخښلي کشمیرخان د جنازې په مراسمو یوه لنډه تبصره.........۲۰۸

۱۱۳. د ننګرهار په پوهنتون کې د سولې او کړکیچ د مرکز پرانیسته.............۲۱۰

۱۱۴. د مشرانو د کاغذي عکسونو سره عکس اخیستل...............................۲۱۲

۱۱۵. وایي مېږه ووژنه خو مېړانه یې مه وژنه(د محمود صیقل په اړه)..........۲۱۴

۱۱۶. په لوګر کې د پاکستان د هلیکوپتر سقوط..۲۱۵

۱۱۷. د افغانستان د پیازو صادرات..۲۱۵

۱۱۸. د کونړ ولایت کتاب چاپ ته تیار شو...۲۱۶

۱۱۹. په ننګرهار کې د الشفا تش په نامه روغتون..۲۱۷

۱۲۰. د نورو قضاوت...۲۱۹

۱۲۱. د آزادۍ د ورځې په اړه...۲۱۹

۱۲۲. د حکومت سقوط د نظام سقوط دی..۲۲۰

۱۲۳. د آزادۍ د ورځې په مراسمو کې حبیب الله کلکاني عکس لګول........۲۲۴

۱۲۴. پپولیست سیاست...۲۲۶

۱۲۵. موږ د دایمي سولې لپاره ډېرې اوږدې مبارزې ته اړتیا لرو.............۲۲۶

۱۲۶. د تېرو څو لسیزو جګړې او د سولې ناکامې هڅې.............................۲۳۱

۱۲۷. د ټاکنو د اصلاحاتو په اړه د افغانستان د کابینې د پریکړې هرکلی...۲۳۶

۱۲۸. ملي سرود ته نه پاڅېدل...۲۳۸

۱۲۹. په اصطلاح د سیاسي نخبه ګانو جفا د افغانانو سره...........................۲۳۹

۱۳۰. زما نوی کتاب د چاپ نه راووت...۲۴۰

۱۳۱. د ۲۰۱۰ م کال د پارلمان پریکړې ته درناوی......................................۲۴۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳۲. زړه مو د تيرې نه کلک شوی دی.............................۲۴۳
۱۳۳.د رسمي او غير رسمي سفرونو د تبليغاتو تر منځ توپير..................۲۴۵
۱۳٤. د نظام ډولونه د افغانستان ستونزه حل کولی نه شي........................۲۴۹
۱۳۵.بعضې کسان د خولې له خوا د اسهال په مرض اخته دي.................۲۵۱
۱۳٦.د سولې نړيواله ورځ...۲۵۲
۱۳۷.که غواړې چې ټوپک نه زړه بد کړې نو نخښه ورته لرې کېږده........۲۵۴
۱۳۸.د کونړ ډاډه او انار..۲۵۵
۱۳۹. فرکسوني نهادونه او ستونزې.......................................۲۵۷
۱٤۰. د تراژېديو د عکسونو خپرولو په اړه يوه لنډه مشوره....................۲۷۲
۱٤۱. د اتفاق او اتحاد ډولونه...۲۷۳
۱٤۲. حکومت او اسلامي حزب سره د سولې د هوکړې لاسليک...............۲۷۴
۱٤۳.د پير صاحب سيد احمدګېلاني د هلو ځلو نه مننه.......................۲۷۵
۱٤٤. د شهيد رباني د تلين په غونډه کې د نا مناسبو الفاظو استعمالول...۲۷٦
۱٤۵.ضد او نقيض خبرې...۲۷۹
۱٤٦.افراط او تفريط..۲۸۰
۱٤۷.د ننګرهار د شينوارو ستونزه..۲۸۰
۱٤۸.د ننګرهار د ولايت آوازې...۲۸۱
۱٤۹. د معلم د ورځې په ياد...۲۸۵
۱۵۰. د کونړ د کتاب مخکتنه..۲۸۵
۱۵۱. هم مرداري خوري او هم مکوښه څنډې.................................۲۸۸
۱۵۲.د لونګی ورځ...۲۸۹
۱۵۳. د ورځو د تجليلولو لړی..۲۹۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵٤.د مثبت بدلون هلې ځلې د ستايلو دي..........................۲۹۲
۱۵۵.ليډرشيپ او مديريت...۲۹۳
۱۵٦.د عاشورا د ورځې دوه حملې......................................۲۹۴
۱۵۷.د قدرت د نفوذ يا Authority، مشروعيت.....................۲۹۴
۱۵۸.چې گرځې ډېر څه به اورې او گورې؛ تبليغي حضراتو ته مشوره......۲۹٦
۱۵۹.د بيروکراسۍ ټال چال..۲۹۹
۱٦۰. د مخابراتو د جعلي شبکو عمده غلاوې...........................۳۰۰
۱٦۱. له فيسبوک او يا نورو رسنيو نه زړه مه بدوئ..................۳۰۱
۱٦۲.زما دا نهه بلډيگونه تکميل شول...................................۳۰۲
۱٦۳.د ماشومان او لويانو ترمنځ توپير....................................۳۰۳
۱٦٤.ناست په سياسي چوکيو دي خو فکرونه يې د چريکي...............۳۰۳
۱٦۵.چې باوري نه ياست، د چا مه ښه واياست ا و مه بد.............۳۰۴
۱٦٦.جگړه به وگټې خوجنگ گټلی نه شي...............................۳۰۵
۱٦۷.د ليکلو لنډه مشوره ځوانانو ته.......................................۳۰۸
۱٦۸.دوی د بل چا زامن دي..۳۰۸
۱٦۹. شرافت د انسان په علم او ادب دی نه په نسب.....................۳۰۹
۱۷۰. عمده تفاوت د حکومت او د مسلحو مخالفينو او تروروستانو ترمنځ....۳۱۰
۱۷۱. د خپلواک په ياد د سولې انستيتوت له خوا د ننبان رسامي وښودل شوه...۳۱۰
۱۷۲.مثبت فکر کول په خپله مؤثريت دی...................................۳۱۳
۱۷۳.ستا په جنت کې دې ژرندې وي..۳۱۴
۱۷٤. شخصي اجنډاوې او که ملي اجنډاوې...............................۳۱۵
۱۷۵.د امريکا د جمهوري رياست ټاکنې.....................................۳۲۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷۶.د بريالي نوماند کاري بريالیتوب او ناکامي د ټاکنو وروسته معلومېږي.. ۳۲۴
۱۷۷.وايي ناراستي د کور نيستي ده........................... ۳۲۵
۱۷۸.احساساتي برخوردونه... ۳۲۶
۱۷۹. د بعضې ملکونو د خلکو او مشرانو نه دا مرغان هم هوښيار دي............ ۳۲۷
۱۸۰. وزير صاحبانو بودجه شايد د ښې بدې ورځې لپاره ساتلې وي............ ۳۲۸
۱۸۱. دا زموږ وزيرانواليان، وکيلان، قاضيان ولې دومره سپک شول............ ۳۲۹
۱۸۲. په واشنګټن کې د افغان سفير ډاکتر حمدالله محب سره کتنه............ ۳۳۱
۱۸۳.پارلمان په دوه ورځو کې پنځه وزيران سلب اعتماد کړل.......... ۳۳۲
۱۸۴. په حکومت کې د ټولو نه ستونزمنې دندې کومې دي............ ۳۳۳
۱۸۵.ليکل د څه لپاره.. ۳۳۴
۱۸۶.مرغان هم د ښي هوا نه خوند اخلي......................... ۳۳۶
۱۸۷.افغانانو ته کاذب غرور او درواغجن تاريخ پاتې دی.................. ۳۳۷
۱۸۸.دنيا په امېد خوړل کېږي خو کله د انسان ارمانونه.................. ۳۳۹
۱۸۹. شرع ظاهر مني.. ۳۴۰
۱۹۰. فکري انکشاف او فکري رغونه............................ ۳۴۲
۱۹۱. اول ځان جوړ کړئ بيا خپل کور، کلي او وطن جوړ کړئ.......... ۳۴۳
۱۹۲. موږ بايد په خپلو ليکنو کې مرچکي کم کړو................ ۳۴۴
۱۹۳.هسې يوه چوټ اندازه پوښتنه.......................... ۳۴۵
۱۹۴. د مدير او رهبر ترمنځ فرق.............................. ۳۴۹
۱۹۵. د محمد رياض قصه.. ۳۵۰
۱۹۶. د فيدل کاسترو د ژوند محاسبه يا قضاوت.................. ۳۵۱
۱۹۷. خاورې به دا وطن جوړشي چې انجينران يې په دار ځړول کېږي.... ۳۵۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹۸. د ځمکې خلکو د خدای په امان.......................... ۳۵۴
۱۹۹. فکر.. ۳۵۷
۲۰۰. د فیسبوک د مفتیانو د فتوا نه ځان ساتل............ ۳۵۸
۲۰۱. افغانستان لپاره د ترياژ پروسه په کار ده.............. ۳۵۸
۲۰۲. هسې یادونه.. ۳۵۹
۲۰۳. څلور نسله سالمی روزنې ته اړتیا ده.................. ۳۶۴
۲۰۴. د ولس او حکومت ترمنځ رابطه او فیسبوکي مبارزه........... ۳۶۵
۲۰۵. د يو نظام د بقا لپاره حقوقي او سیاسي مشروعیت دواړه مهم ۳۶۶
۲۰۶. د فیسبوک د لیکنو په اړه دوه نظرونه.................. ۳۶۷
۲۰۷. تقرر مرکزي کول ښه کار نه دی....................... ۳۶۸
۲۰۸. افغانستان کې پرزې شته خو انجن ترې جوړولی نه شو.............. ۳۷۰
۲۰۹. په هر قیمت چې وي باید د جنګ مخه ونیول شي.................... ۳۷۰
۲۱۰. د ویلو او لیکلو ژبه باید ساده او عام فهمه کړو نه سخته................ ۳۷۴
۲۱۱. راځي چې ښه خبرونه د خپلو سیمو سره شریک کړو.................. ۲۷۵
۲۱۲. د ځوانانو لپاره د قلم د ښوونيز، ټولنيز او فرهنګي مرکز نه مننه...... ۳۷۷
۲۱۳. د پرفیکشنستانو قضاوته هم عجیبه غوندې وي.................. ۳۷۹
۲۱۴. د وخت او د امکاناتو د مصرف محاسبه همیشه په کار ده............... ۳۸۱
۲۱۵. د خپلې سیمې يو بل ښه خبر.................................. ۳۸۲
۲۱۶. نیم بسمل مرغه.. ۳۸۴
۲۱۷. زموږه نړۍ يوه وروسته پاتې نړۍ ده............................ ۳۸۵
۲۱۸. د ستونزو د حل لپاره يوه طریقه؛ د مخابراتي شبکو تجربه.......... ۳۸۶
۲۱۹. ژوند په هرحالت کې ټوله مبارزه ده............................ ۳۸۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوره لیکنې

د مطبوعاتو په ډګر کې د ټولنیزو شبکو وده او پراختیا په رښتیا د نه پرتلې یو ستر بدلون دی. په وروستیو کلونو کې یې د نړۍ په ګوټ ګوټ کې د داسې اغیزو شاهدان وو چې د عامو رسنیو له تاثیراتو پورته وو: د لیبیا، مصر، تونس، سوریې، یوکراین او نورو پاخه نظامونه یې یا ړنګ او یا یې په ابدي بحران ککړ کړل. د امریکې په څېر د یو ستر قدرت ولسمشر یې له برکته په کرسۍ کښېناست. دا چې لا به په نړۍ کې د څومره نورو سترو بدلونونو جوګه ګرځي د هر چا په حدس پورې تړلې ده.

د ټولنیزو شبکو ځانګړنه دا ده چې په اسانۍ او بې له عواقبو پکې هر سړی کولای شي چې هم کمره مین واوسي، هم ژورنالست، هم کارشناس، هم سیاستمدار، هم مشر هم کشر هم هر بل څه چې زړه یې وغواړي.

ټولنیزې شبکې که له یوې خوا ګټې لري په دې چې خلک نړدې کوي، د معلوماتو په شریکولو کې چټکتیا راولي، هر وګړی د غږ څښتنوي او داسې نور له بل لوري خپلې ژورې خامیانې هم لري او باعث د سترو ستونزو او بحرانونو ګرځېدلای شي .

په فردي انداز که له یو لوري د شخصیت جوړېدنې یوه وسیله ده له بل لوري د شخصیت وژنې موثره وسله ثابتېدلای شي. په یوه احساساتي خبره له یوه کس څخه په څو شیبو کې اتل جوړوي خو په یوه بله احساساتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غیرمؤثقه خبره له بل څخه ملي غدار. که ښه استعمال شي د ملي وحدت د ټینګښت سبب ګرځي خو د بلې خوا د ملي نفاق هم بهترینه وسیله کېدای شي

د ګران دوست شاه محمود میاخېل د ټولنیزو شبکو لیکنې زما په دې خوښې دي او په لېوالتیا یې لولم چې د ګران هېواد ځانګړي حالت ته په پام کې د ټولنیزو شبکو پورتنیو او نورو حساسو اغېزو ته متوجه دي. که له یو لوري یې په لیکنو کې د پند او ځیرکتیا پیغامونه دي، له بل لوري یې لیکنې د ټولنیزو شبکو لپاره غوره معیارونه او بېلګې دي. نو له دې امله مې څه موده وړاندې ګران ورور میاخېل ته وړاندیز وکړ چې خپلې د ټولنیزو شبکو لیکنې دې د یو کتاب په توګه چاپ او عنوان دې یې (غوره لیکنې) کړي. دا چې قدرمن میاخېل صاحب زما د وړاندیز مطابق د دې کتاب په چاپ وتوانېد د لا زیاتو بریالیتوبونو د غوښتنې په خوا کې ورته مبارکی هم وایم او لوستونکو ته په زړه پورې مطالعه غواړم.

په درنښت

حضرت عمر زاخېلوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرڅو خبرې:

دا کتاب، غوره ويناوې زما د فيسبوکي ليکنو او بحثونو درېيمه ټولګه ده. د دې نه مخکې لومړنۍ ټولګه د مخکتاب او دويمه د درېيمې زاويې په نومونو چاپ شوې دي. د درېواړو کتابونه نومونه ما د دوستانو سره په مشوره غوره کړي دي. د لومړي کتاب نوم مې د ثناءالله تسل او اسدالله ساحل په مشوره غوره کړ او د دوی دليل دا و چې د فيسبوک له نوم سره زيات خلک اشنا دي او د لوستونکو به خوښ شي؛ نو په دې توګه د کتاب مخ هم د فيسبوک په شکل ډيزاين شو. د دويم کتاب نوم مې درېيمه زاويه ځکه کېښود چې استاد هجرت الله اختيار راته مشوره راکړه، چې ده د کتاب مسوده په غور سره لوستلې ده او په ليکنو کې افراط او تفريط نشته دی او په ډېرو ځايونو کې د مسايلو په اړه د حل وړانديزونه هم شوي دي؛ نو که په دې کتاب د درېيمې زاويې نوم کيښودل شي ښه به وي. ما د اختيار صاحب مشوره ومنله او په دويم ټوک مې درېيمه زاويه نوم کېښود. د اختيار صاحب ورور رحمان الله بهير د کتاب پښتۍ ډيزاين کړه پر پښتۍ درې لاسونه په درې رنګونو کې انځور شوي چې د افغانستان د بيرغ له رنګونو سره شباهت لري. زما د وړانديز پر اساس يې د لاسونو د غټوالي کچه يا سايزونه شين لاس لوی، ورپس يې سور او تور وړوکی و. له لاسو نه زما تعبير دا و چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تور لاسونه همېشه د تشویق او کار کولو مخه نیسي او په پټه د خلکو د پرمختګ مانع ګرځي. د سور لاس خاوندان همېشه د خلکو احساسات راپاروي او خلک تشدد او جنګ ته تشویقوي اما د مسایلو د حل لپاره کومه مشخصه لار نه لري. شین لاس همېشه خلک تشویقوي او د مسایلو د حل لپاره وړاندیزونه او ښودنې هم لري؛ نو کله چې شین لاس په سره او تور لاس غلبه وکړه، په هغه صورت کې به په افغانستان کې ثبات رامنځته شي.

د دې کتاب نوم مې غوره وېناوې ځکه کېښود چې پاکستان کې د افغانستان سفیر او د جمهور رئیس خاص استازي ډاکټر حضرت عمر زاخېلوال صاحب چې زما د څو لسیزو نږدې ملګری او دوست دی، د پاکستان نه راته د ۲۰۱۶م کال د جولای په اوومه نېټه ایمیل راولېږه او د اختر د مبارکۍ ترڅنګ یې راته لیکلي وو، چې:

وروره‌جانه!

زه ستا پوستونه د فیسبوک له لارې په ډېرې دلچسپۍ او شوق سره لولم او ستاسې لیکنې د الفت صاحب د غوره نثرونو سره شباهت لري او که واضحه ووایم نو ستا لیکنې ډېرې هدفمندې او د افغانستان د ورځنیو مسایلو په اړه برابرې دي. امېد لرم چې د دې لیکنو مجموعه د کتاب په توګه چاپ کړې او که غوره وېناوې نوم پرې کښېږدې نو ډېر ښه به وي.

که څه هم د ډاکټر صاحب زاخېلوال خپله لورېینه ده چې زما لیکنې یې د الفت صاحب د لیکنو سره تشبه کړي دي خو زه په علمي او ادبې لحاظ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

الفت صاحب د شاګردانو په ليکه کې هم نه راځم او د هغه شخصيت ته زه خاص احترام لرم. د دې خبرې يادونه با يد وکړم چې دالفت صاحب غوره نثرونه او د غوره شعرونو ټولګې ما په ابتدائيه ښوونځي کې چې زه په پنځم او شپږم ټولګي کې وم لوستلي و ځکه زما خدای بخښلي پلار دا کتابونه په کور کې درلودل او همېشه به يې چې کله خبرې او يا ويناوي کولی نو د الفت صاحب د نثرونو او شعرونو ذکر به يې همېشه په خپلو خبرو کې کاوه. کله چې زه د دولسم صنف نه خلاص شوم نو د الفت صاحب د غوره نثرونو کتاب مې يو ځل بيا ولوسته او د هغه د ليکنو نقل قول مې په خپلو ليکنو کې ېخوا هم کړې دی. نو په دی توګه زما ليکنې د الفت صاحب د ليکنو نه الهام اخيستی او د هغه ليکنې مې ډېرې خوښېږي ځکه عامه فهمه او د افغانستان د اجتماعي ستونزو سره خاص تړاو يې درلوده.

البته د هر وخت ټولنيزې ستونزې سره توپير لري نو ما په خپلو ليکنو کې کوښښ کړی چې د افغانستان روانې ټولنيزې ستونزې په ګوته او د نړيوالو تحولاتو په رڼا کې خپل نظر وړاندې کړم. په دې ليکنو کې کوښښ شوی چې ولس او حکومت دواړه خپلو مسووليتونو ته متوجه شي تر دې چې د افغانستان د ستونزو لپاره مناسبې حل لارې چارې په شريکه ولټول شي. حکومت بې له ولسه او ولس بې له حکومته نه شي کولای چې خلکو ته خدمت وکړی شي. د افغانستان په ټولنه کې لويه ستونزه دا ده چې هم اشخاص او ډلې او هم دولتي چارواکي او مشران په نيوکو او دوی خپلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستونزو ته په متوجه کولو خفه کېږي او په ډېرو مواردونو کې دوی انتقاد کوونکو ته د دښمن په سترګه ګوري. زه د داسې لیکنو جرأت او ولس او حکومت خپلو ستونزو ته متوجه کول اړین بولم. د ستونزو د حل لپاره لومړنۍ مرحله دا ده چې د ستونزې موجودیت څوک ومني که د ستونزې موجودیت څوک ونه مني نو بیا خود ستونزو لپاره د حل لار هیڅکله نه شي پیدا کېدلی او دې ته د تکذیب یا Denial حالت وایي.

له ۲۰۱۳م کال راپه دې خوا ما د فیسبوک لیکنو ته خاصه توجه درلوده ځکه په سلګونو او حتی په زرګونو دوستانو زما لیکنې خوښې کړې او یا یې تبصرې پرې لیکلې دی. د دې دوستانو مثبتې او منفي تبصرې مې هم یو څه دلته رانقل کړې دي او هدف مې دا و، چې موږ باید د ملي او محلي مسایلو په اړه موضوعاتو کې بې تفاوته پاتې نه شو، د وینااو او نیوکو جرأت باید ولرو او هم د خلکو د نیوکو په مقابل کې حوصله وښیو، چې د ملي او محلي مسایلو په اړه یو مثبت ډیالوګ ته لاره هواره کړو. داسې بحثونه همېشه په ولسونو کې او په خاصه توګه په ځوانانو کې مثبت فکري تحول رامنځته کوي او د تحمل او انتقاد پذیرۍ روحیه تقویه کوي. که داسې بحثونو ته لاره هواره نه شي او ولس په تیارو کې وساتل شي، نو په دې حالت کې ځوانان هرو مرو د افراط او تفریط لوري ته مخه کوي. دا لیکنې ټولې په ۲۰۱۶م کال کې تاریخ وار د افغانستان د روانو ستونزو او سیاسي مسایلو سره په تړاو شوې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اخر کې زه د فيسبوک له ټولو هغه دوستانو نه چې په دې بحثونو کې يې برخه اخيستلې او يا يې زه تشويق کړی يم، د زړه له کومې مننه کوم. همدا شان زه د ښاغلي اسدالله ساحل نه مننه کوم چې د دې کتاب په بيا لوستلو سره يې زما د غلطيانو اصلاح کړې ده. زه د ګران رحمن الله بهير نه مننه کوم چې د دې کتاب په ډيزاين کې يې د تېر په څېر زيار ګاللی دی.

نور ستاسې او د دې ليکنو ترمنځ نه حايل کېږم، اميد دې چې لوستلونکي ترې مثبته ګټه واخلي.

په درنښت

شاه محمود مياخېل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۲۰۱٦م کال مبارکي:

د جنورۍ لومړۍ نېټه، ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

د ۲۰۱۶م نوي کال د پيل مبارکي ټولو دوستانو ته وړاندې کوم. په افغانستان او په ټوله نړۍ کې د سولې او سوکالۍ په هيله!

ارامي او سوله د انسانانو په خپل لاس کې ده، چې څنګه د ځانونو لپاره د سکون فضا جوړه کړي. مسلمانان خو بايد دا ايت شريف هيڅکله له ياده ونه باسي که په خپل ځان کې تغيير رانه ولې نو الله تعالى هم ستاسې په حالت کې تغيير نه راولي: (اِنَّ اللّٰهَ لا يغير ما بِقَومٍ حَتّٰیَ يغَيرِوا ما بِاَنفُسِهِم).

د شهيد نقيب احمد خپلواک په ياد:

۶ د سپتمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

د ۲۰۱۴م کال د اکتوبر په شپاړسمه، په امريکا کې د متحده ايالاتو د سولې انستيټوټ د ټکنالوژۍ د روان بهير د رابرسېره کولو په موخه يو کنفرنس جوړ کړی و، په دې بحث کېده چې، د افغانستان په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسواکۍ کې د ټولنيزو رسنيو او ټکنالوژي اغېزې او تاثيرات څه دي.
(TECH RISING: THE INFLUENCE OF SOCIAL MEDIA AND NEW TECHNOLOGIES IN AFGHANISTAN'S DEMOCRACY)

دغه کنفرانس ته له افغانستان څخه هم يو شمېر د سوشل مېډيا فعالين، د سياسي علومو استادان او د مدني ټولنو غړي دعوت شوي وو. سهار چې کنفرانس ته لاړم، په دريځ راسره پنځه نور افغانان: ايميل پسرلی، رحيم الله بشارت، مجيد قرار، حبيب خان توتاخېل، ښايسته سعادت لامع او يو ښکلی ځوان نقيب احمد خپلواک ملګري شول. توتاخېل او خپلواک ما له دې د مخه نه پېژندل او په لومړي ځل ورسره دلته معرفي شوم. کنفرانس کې موږ هر يو په خپل وار په افغانستان کې د سوشل مېډيا د استعمال په پراخېدو، او د ځوانې ولسواکۍ په غوړېدا کې يې پر اهميت خبرې وکړې. د کنفرانس نه وروسته ما دې ځوانانو ته د افغانانو له دود او دستور سره سم ست سلا وکړه، چې ما سره د ماښام لپاره مېلمانه شي. دوی زړه نا زړه وو، خو زه خبر شوم چې دوی له هغه هوټل نه چې پکې اوسېږي، وځي او ځانته بل ځای لټوي، نو ما ورته وويل چې بل ځای دې نه نيسي او ما ته څه ستونزه نشته، ځکه چې موږ څو کوره نږدې سره اوسېږو او يو کور تاسې ته خالي کولی شو. له ډېر اصرار نه وروسته دوی ومنله، خو ويې ويل، چې خپلواک سبا ته وختي پرواز لري او دا بل ښه دليل و، چې بايد له ماسره مېلمانه شوي وای ځکه چې زموږ کور د واشنګټن ډالاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوايي ډګر ته نږدې دی او کولی مو شول چې سهار مهال خپلواک صاحب په اسانۍ هوايي ډګر ته ورسوو.

بالاخره تصمیم په دې شو چې دوی زماسره لاړ شي، موږ ورته زما د زوی ضیا میاخېل کور خالي کړ. زه د شپې تر یوه وخته له دوی سره پاتې شوم، بیا ترې کورته راغلم او ضیا ورسره هماغلته و. سهار چې ورغلم، ویې ویل چې د خپلواک نه پرواز تللی و او بیا په ډېر تکلیف ورته دوی په بل پرواز کې ځای پیدا کړ. د دې لنډې څو ساعته لیدنې وروسته، د خپلواک څېره او خبرې زما په فکر کې ډېرې پاتې نه شوې او بیا مو سره په لنډ وخت کې لیدل هم ونه شول.

تېر کال د جون په میاشت کې موږ د کابل په دفتر کې یو څه تغییرات راوستل او د قانون د حاکمیت د برخې لپاره مو یو پوست اعلان کړ. د دې پوسټ لپاره مو داسې کس په کار و، چې هم د حقوقو په رشته کې ښه تعلیم او تجربه ولري او هم د ادارې او مدیریت په برخه کې پوهه او وړتیا ولري. دغه پوست ته د سلهاو کسانو په منځ کې یو هم خدای بخښلی نقیب احمد خپلواک خپل اسناد راستولي وو او لنډ لیسټ (شارټ لیسټ) ته یې هم نوم ختلی و. دا به مبالغه نه وي‌او زما د دفتر د پروګرام ټول کار کوونکي راسره ښايي دا تصدیق کړي چې ما تل ټول کسان د یوې رنې پروسې په ترڅ کې نیولي دي او دا توپیر مې نه دی کړی چې څوک د کوم ځای دی او کوم قوم پورې تړاو لري. زه شخصاً د قوم او سمت په بنیاد د کارکوونکو د ګمارنې سخت مخالف یم. خدای دې وکړي چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه دفتر کې ټول کارکوونکي يوازې د يوه قوم وي، خو بايد د ظوابطو او رښې پروسې په بنسټ راغلي وي، نه د روابطو او قانون ماتونې په صورت کې.

په اخره کې ما هم د نهايې نوماندانو سره د انټرويو په پينل کې برخه واخيستله او د شهيد نقيب احمد خپلواک سره مو انټرويو وکړه. اوس هغه وخت تېر دی خو ده زموږ د پينل ټول غړي په دې قانع کړل چې ولې ده دغه پوست ته اپلای کړې او د دې قابليت لري چې د متحده ايالاتو د سولې د انستيتوت د پرواګرام منيجر په توګه کار وکړي. د پينل ګډونوالو د رايو په اتفاق سره دی د دغه پوست لپاره وټاکه او يو څه تخنيکي ستونزې وې چې ښنګه خپل تدريس ته هم دوام ورکړي او هم زموږ سره کار وکړي. خو هغه مو هم حل کړې او ده ته مو د دندې رسمي غوښتنليک واستولو. خدای شاهد دې چې تر دې دمه دی زما له ياد وتلی و چې ګوندې دی ما په واشنګټن کې ليدلی و او کېدای شي چې دا به زما بې توجهي او يا د فکر زوړوالی وي خو ده راته وويل چې ما او تا خو واشنګټن کې سره ليدلي و. ده د ۲۰۱۵ م کال د جولای په ۲۴مه زموږ سره کار پيل کړ او د هماغو لومړيو ورځو نه يې په ډېر صداقت سره د دفتر د ټولو ملګرو سره ډېر ښه روابط جوړ کړل او دا يې وښودله چې د مديريت او ادارې ښه استعداد لري او هم په حقوقي مسايلو ډېر وارد او پوه دی او د ټولو ملګرو او همکارانو په زړونو کې يې يو خاص ځای پيدا کړ. دی د متحده ايالاتو د سولې په انستيټوت کې د کار کولو نه سخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوشاله و او همېشه به یې ماته ویل چې ده په امریکا کې د افغانستان په سفارت کې انټرنشپ کاوه نو دا یې ارزو وه چې باید په یو تحقیقاتي مرکز کې کار وکړي ترڅو د تحقیق او پالیسي په ساحه کې تجربه حاصله کړي او دا به د ده په راتلونکې ژوند کې مهم رول ولوبوي.

د ۲۰۱۶م کال د جنورۍ په میاشت کې موږ بیا د خپلو دوه نورو همکارانو، حمیدالله ناطق او پوپل حبیبي سره واشنګټن ته د خپل دفتر کلنۍ غونډې ته لاړو او ما دوی ته وویل چې که تاسې یو څو ورځې هلته د کنفرانس نه د مخه او یا وروسته پاتې کېږئ نو زما سره اوسېدلی شئ او څه ستونزه نشته دی. دوی هلته دوه شپې د کنفرانس نه د مخه زموږ په کور کې پاتې شول او زما د زامنو سره یې خاص ملګرتوب پیدا شو او ټول د ده د پوهې، انسانیت، ادب او په پراخه ټنده د خبرو او بحث نه ډېر متاثره شول. د کنفرانس نه وروسته دوی بېرته افغانستان ته راغلل. په تېر څه د پاسه یوه کال کې د شهید نقیب احمد خپلواک او زموږ د دفتر د ملګرو او همکارانو تر منځ صمیمیت د یوې ورځې نه تر بلې پورې زیاتېده او ده د ټولو په زړونو کې خاص ځای پیدا کړ.

څو میاشتې د مخه د ده نیا وفات شوې وه ا و زه د دوی کور ته لومړی ځل د دعا لپاره لاړم چې دوی ختم کړی و او د ده پلار ښاغلی ښارنوال صاحب بشیر احمد مو د لومړي ځل لپاره ولیده. دا چې ده خپل پلار او کورنۍ ته زما په اړه ډېر توصیفونه کړي و نو د ډوډۍ خوړلو په وخت یې پلار راته د اخلاص په درلودلو سره وویل چې زه د نقیب نه بل هیڅ طمعه نه لرم

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ډېر زموږ خیال ساتي خو په یوه څیز ترې خفه یم چې دی ولې واده نه کوي او ته ورته باید ووایې چې هرو مرو باید چېرته چې د ده خوښه وي او هرڅوک یې چې خوښه وي، زه ورسره موافق یم خو دی باید هرو مرو واده وکړي. ما ورته وویل چې څارنوال صاحب دا ستا خبره سمه ده او موږ به دا تشویق کړوچې کوژده او واده وکړي. نقیب هم د تل په څېر ازاده مسکا وکړه او هیڅ یې ونه ویل.

د روژې نه د مخه په امریکې کې وم چې خپلواک راته ایمیل راولېږه، لیکلي یې وو چې، دی غواړي د بین المللي حقوقو په څانګه کې اکسفورد پوهنتون کې د بلې ماسترۍ لپاره داخله وکړي ستاسې مشوره غواړم؟ ما ورته وویل چې زه همېشه په دې خوشالېږم چې زما د د فتر همکارانو ته د تعلیم او تحصیل لاره هواره شي او زه موافق یم. په اکسفورد پوهنتون کې داخله اسانه کار نه دی او بالاخره ما هم ورته یو تصدیق ولیکه او په دغه رقابتي پروګرام کې دی قبول شو او د سپتمبر په میاشت کې د ده سبقونه پیل کېدل چې کال کې یوه میاشت یې باید هلته تېره کړې وای، خو ژوند ورسره یاری ونه کړه د ده دا ارمان نیمګړی پاتې شو.

د اګست په ۲۴مه نېټه چې د افغانستان په امریکایې پوهنتون باندې حمله کېږي، زموږ غرمه سره شریکه وه او د غرمې ډوډۍ په وخت کې ما وویل چې په چین کې د یو داسې ډایناسور اسکلیټ کشف شوی دی، چې وایي وزرې یې درلودې او الوتل یې کولی شو. د همدې خبرې نه د خلقت یا Creation Theory په تیوری بحث پیل شو او هر چا په خپل انداز

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظر ورکاوه خو خدای بخښلي خپلواک په دې اړه دومره ښه معلومات درلودل چې هم يې د دين له پلوه او هم يې د ساينسي علومو په رڼا کې ډېر ښه بحث وکړ. په همدې ورځ ماسپښين شهيد خپلواک او عزت الله وقار زما دفتر ته دوه ځلې راغلل او مشوره يې غوښتله چې غواړي د راتلونکې سه شنبې په ورځ د جلال آباد ښار په سپين غر هوټل کې د قانون د حاکميت د شبکې په اړه يوه غونډه جوړه کړي؛ نو ما ورته وويل چې هلته يې مه جوړوئ او د امنيت له پلوه به دا ښه وي چې د ښاروالۍ مېلمستون د کنفرانس په خونه کې دا غونډه جوړه کړئ. دی بيا راغی او راته يې وويل چې د ښاروالۍ مېلمستون ۱۵۰۰۰ افغاني غواړي او يو شرط يې دا دی که په همدې ورځ د ولايت مقام دا خونه په کار وه؛ نو بيا شايد موږ ته د غونډې اجازه رانه کړي. ما ورته وويل که پيسي د دولت حساب ته ځي نو ښه خبره ده او که د دولت حساب ته نه ځي نو مه يې ورکوه او زه به د والي صاحب او يا د ولايت د معاون گرديوال صاحب سره وغږېږم او څه ستونزه به نه وي. دا زما د ده سره اخري ديدن او خبرې وي.

په همدې ورځ زه لږ مريض وم او د معمول په خلاف وختي تقريباً درې بجې کورته لاړوم چې استراحت وکړم. د ماښام د لمانځه نه وروسته د مزل لپاره له کوره ووتلم چې زما زوی، ضيا د امريکا نه راته تليفون وکړ چې که زه د ډاکټر فريد ثمين سره تماس ونيسم او که څه مرسته وکړی شم نو ښه به وي، ځکه د هغه مېرمن چې په امريکې کې ده سخته په تشويش کې ده. ما ورته وويل چې ولې په تشويش کې ده؟ ده راته وويل چې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبر نه يې چې د افغانستان په امريکايي پوهنتون باندې جګړه روانه ده. سمدلاسه مې مزل پرېښوده، کور ته راغلم او د خپلو ملګرو او همکارانو او په امريکايې پوهنتون کې د نورو دوستانو او خپلوانو تليفونو ته مې د زنګونو وهل پيل کړل.

د ډاکتر ثمين، نقيب خپلواک او صديق الله رښتيا چې درې واړو هلته درس ورکاوه، د دوی تليفونو کار نه ورکاوه او بند وو. زما د ترور زوی، هنر عمرزي چې هلته درس وايه بالاخره تليفون اوچت کړ او ويې ويل چې دوی يو شمېر زيات استادان او محصلين په لومړی مرحله کې د شا د دروازې له لارې راووتل او جګړه روانه ده. د کابل د قوماندانۍ عملياتي مرستيال، جنرال ګل اغا روحاني ته مې زنګ وواهه، ده راته وويل چې تروريستان داخل د پوهنتون محوطې ته ننوتلي دي او جګړه روانه ده او تلفات هم شته دی.

زما د دفتر همکارانو اطمينان راکړ چې صديق الله رښتيا په پوهنتون کې نشته او د هند سفارت ته په همدې ورځې د ويزې اخيستلو لپاره تللی دی او د نقيب احمد خپلواک نه يې د تللو اجازه اخيستې ده. زما د زوی باجه حاجي افضل چې هم هلته درس وايي تليفون يې کار نه کاوه خو بالاخره هغه هم پيدا شو چې د دېوال نه يې ځان اچولی و او ملا يې خوږه شوې وه او هم يې په اغزن مزي لاسونه زخمي شوي وو، په روغتون کې و خو وضعيت يې ښه و. همدا شان د خپل دفتر همکارانو ته مې وويل چې د نقيب د کورنۍ سره اړيکه ونيسي که هغوی سره يې تماس نيولی وي. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپې په اتو بجو او اته ویشت دقیقو مې خپلواک ته مسیج ولیږه که هر وخت دې فرصت پیداکړ نو موږ ته خپل احوال راولیږه خو دا فرصت په لاس ورنغي. د نقیب ورور اسرار احمد په کابل کې و او هغه هم د نقیب د یو نږدې ملګري شکیب سره هلې ځلې کولې چې د نقیب په اړه څه معلومات ترلاسه کړي. دوی زما د همکارانو سره په مسلسله توګه ټوله شپه په اړیکه کې وو ځکه د پوهنتون سره نږدې د عملیاتو ساحې ته نږدې د ورتګ اجازه نه وه.

جګړه چې څومره اوږدېدله هماغومره زموږ تشویش اضافه کېده او رنګ په رنګ اوازې مو اورېدلې. تقریباً د شپې دوه بجې ډاکټر ثمین وکړای شول چې د پوهنتون نه راووځي او په ټویټر کې یې د خپل صحت پیغام ولیکه نو ما ورنه د نقیب پوښتنه وکړه چې هغه دی لیدلې دی او که نه؟ ده راته وویل چې ماښام یې لیدلی و چې په خپل صنف کې یې محصلینو ته درس ورکاوه او د هغې نه وروسته یې نه دی لیدلی. زما تشویش دقیقه په دقیقه زیاتېده. زما د دفتر همکارانو یوسف کارګر، طارق احمد او یو شمېر ساتونکو او ما ټوله شپه په ویښه تېره کړه او ساعت په ساعت به مو د کابل قومندانۍ سره اړیکه نیوله او هم دوی اکثره روغتونونه لټول که چېرې زخمي شوی وي، نو شاید چې په کوم روغتون کې یې پیدا کړو. د شپې په نیمایي کې یو لست خپور شو چې اولس کسه زخمیان ایمرجنسي روغتون ته انتقال شوي او د یو کس نوم نقیب دی. که څه هم د دغه ټپي شوی کس د پلار نوم د نقیب د پلار د نوم سره توپیر درلوده خو ما بیا هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلو همکارانو ته وویل چې تاسې لاړ شي او پوره معلومات یې وکړئ. دغه ټپي شوی نقیب د لوګر اوسېدونکی و او زموږ هیله بیا په ناهیلۍ بدله شوه. د استقلال، وزیر اکبرخان، ابن سینا، ایمرجنسي او د شهید داود خان څلور سوه بستریز روغتونونه ټول دوی ولیدل او نقیب یې د شهیدانو او ټپیانو په منځ کې پیدا نه کړ.

سهار شو او د لمانځه نه وروسته، پنځه بجې راته جنرال ګل اغا خان تلیفون وکړ چې جګړه ختمه شوله او هغه څوک چې دننه بند پاتې وو، اوس راوځي نو تاسې هم هلته د پوهنتون په دروازه کې انتظار وکړئ چې ګوندې نقیب هم راووځي. اسرار احمد، کارګر او طارق هلته منتظر وو خو تر پنځو بجو او پنځه څلوېښت دقیقو پورې یو یو کس راوت خو نقیب د دوی په منځ کې نه و. هماغه و چې په شپږو بجو د سهار مې بیا د دوی سره اړیکه ونیوله او دوی راته وویل چې په تېرو پنځلسو دقیقو کې هیڅوک نه دي راوتلي او د نقیب څه پته نه لګېږي. ما بیا جنرال ګل اغا خان ته تلیفون وکړ چې د پوهنتون په داخل کې ایا مړي او ټپیان شته دی او که نه؟ هغه راته وویل چې نه ټول مړي او ټپیان روغتونو ته انتقال شوي دي او هیڅوک پاتې نه دي. ما ورته وویل چې نه په داخل کې څوک پاتې دي او نه دې په روغتونو کې شته دی؛ نو د ده مړی او ژوندی څه شو؟ ده راته وویل چې یو څو دقیقې وخت باید ده ورکړم چې پوره معلومات حاصل کړي، بیا به ما ته احوال راکړي. تقریباً د لس دقیقو نه وروسته یې راته تلیفون وکړ چې دوی یو څه شهیدان د عدلي طب خانګې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لېږلي دي او که هلته یې هم لټه وکړئ نو ښه به وي. هماغه و چې کارګر او طارق ته مې وویل چې تاسې د کابل عدلي طب څانګي ته لاړ شئ او هلته یې معلومات وکړئ. دوی د اسرار سره هلته لاړل او د لږ ځنډ نه وروسته یې راته وویل چې نقیب شیهد شوی او جسد یې په عدلي طب کې پروت دی.

د نقیب احمد خپلواک د شهادت غږ زما په سینه د خنجر ګوزار و او بېدریغه مې کړیکې کړې او سمدلاسه مې د عدلي طب په لوري حرکت وکړ. د امنیتي ستونزو لپاره د عدلي طب په لوري د موټرو تګ او راتګ او هم عدلي طب ته د ننوتو اجازه نه وه خو دا چې جنرال ګل اغا زما د ورتګ خبر دوی ته ورکړی وه او د کورنیو چارو وزارت کې د پخواني معینیت لپاره زما موټرو ته یې اجازه ورکړه او عدلي طب ته داخل شوم. اسرار او زما د فتر همکارانو په غېږ کې کلک ونیولم او خپل زړه مو په ژړا ښه سترې کړ. د عدلي طب زېر زمیني ته داخل شوم چې د د دوه تروررستانو جسدونه په لاره کې پراته و او د خدای بخښلي شهید نقیب احمد خپلواک جسد په تذکره پروت و چې ټول وجود یې په وینو ککړ و او نور جسدونه هم هلته و. ما خپلو همکارانو او د عدلي طب مسوولینو ته وویل چې نور څوک دننه مه پرېږدئ چې د نقیب په وینو کې ککړ جسد په دی شکل وګوري او د عدلي طب مسوولینو ته مې وویل که همدلته ده ته غسل او کفن ورکړل شي او په تابوت کې کېښودل شي؛ نو ښه به وي. د هغوی دې هم کور ودان وي، همداسې یې وکړل او د نقیب

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنازه مو سهار په لس نيمو بجو د دوستانو، خپلوانو او زما د دفتر د همکارانو په مرسته د عدلي طب نه واخيستله او د جلال آباد په لور مو حرکت وکړ. جنازه مو جلال آباد ښار سره نږدې د شهيد نقيب کلي قاسم آباد سيمې د بحرآباد کلي ته يوړه. هلته په سلهاو کسانو د جنازې د رسېدو انتظار کاوه او د جنازې په ليدو، په سلهاو کسانو د نقيب خپلوانو، ملګرو او دوستانو د زړه او د سترګو نه د وينو اوښکې روانې وې او د ټولو زړونه يې د تل لپاره زخمي کړل. جنازه په څلور بجو د دوی په پلرنۍ هديره کې خاوروته وسپارل شوه او ټولو د ده په حميده اخلاقو، تواضع او علميت شاهدي ورکوله.

د دې صحنې يادول اسانه کار دی خو د دغه لوی غم ليدل او د هغه د قلم په ژبه ليکل اسانه کار نه دی. په تېرو څو لسيزو کې زما ورونه شهيدان شوي او مړه شوي دي؛ خو د نقيب شهادت زه د هغوی د مرګ نه هم زيات وځوروللم دا ځکه چې دی ځوان و، قاري د قرآن او ديني عالم و، په سياسي او حقوقي علومو کې يې د ماسترۍ ترکچې زده کړې کړې وې. د پوهنتون استاد و، سولې او د قانون د حاکميت په ساحه کې يې کار کاوه او د افغانستان راتلونکی و. د خپل ژوند د ۳۱ کلونو نه يې ۲۶کاله په تعليم او تدريس تېر کړل او ډېر ډېر ارمانونه او پلانونه يې درلودل. خو د ده او همدا شان د نورو هغه کسانو ارمانونه په همدې شپه د وحشي تروريستانو له لاسه له خاورو سره خاورې شول. دی واقعاً شهيد دې، د خپل او نورو د ژوند د بهترۍ له ډېرو ارمانونو سره له دې دنيا نه لاړ، خو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهادت دغه له درده ډکي خاطرې او د ده مسکا لکه چي په دې عکس کې یې ګورئ، د تل لپاره به زما په زړه کې پاتې وي. الله تعالی دې هغه وبخښي او د هغه کورنۍ او دوستانو ته دې الله تعالی جمیل صبر ورکړي.

انا لله و انا الله راجعون.

دا پورته لیکنه د پژواک خبري آژانس هم خپره کړې ده: goo.gl/ynX۱sr

وطن د وطن په خلکو ښه ښکاري:

۲۶ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

دا ادعا ډېر پخه او په افتخار سره کوو چي وطن زموږ مور ده او موږ افغانانو ته خپل وطن د بل هرچا نه ډېر ګران دی خو زما په اند زموږ په دې ادعا کې ډېره زیاته مبالغه او تناقض شته دی. د پوهاند ډاکتر بهاؤالدین مجروح د مور شعر که واورئ نو بیا به په ژړا شئ چي له وطن مور سره موږ څومره جفا کړې ده!

https://www.youtube.com/watch?v=pbptf۲LZjbI

که چا ته وطن د مور حیثیت ولري؛ نو د مور بچي ډېر خواږه وي ولو که خفه سره خفه هم وي، په مرګ یې نه پیرزو کېږي، په درد او غم یې نه خوشالېږي او که باعزته او ښه ژوند ولري نو د مور په بچو سرې افتخار هم کوي.

که زموږ دا ادعا سمه وي چي وطن موږ ته د مور حیثیت لري نو د وطن خلک باید موږ ته هم بې له استثنا، ژبې او سمت هم ګران وي. دا نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي کېدلی چې وطن درته ګران دی خو د وطن د بچو په مرګ، توهين، تحقير، دربدرۍ او ذلت باندې خوشاله کېږې. ځکه وطن بې له خلکو وطن نه دی بلکې هسې غرونه، سيندونه، دشتې او ځنګلونه دي. وطن د وطن په خلکو ښه ښکاري. راځئ چې له يو بل سره مينه وکړو له يو بل بايد نفرت او کرکه ونه کړو.

هر جامه چې عورت پټ وساتي هماغه اسلامي جامه ده:

د جنورۍ دويمه نېټه، کال ۲۰۱۶م، ويرجنيا، امريکا

هر ملک ځانته جلا جلا جامې او رواجونه لري او هيڅ داسې جامې نشته چې موږ هغه جامو ته اسلامي جامې ووايو. موږ فکر کوو چې د عربانو اوږد لباس او يا د ښځو تور حجاب اسلامي جامه ده. داسې نه ده دا د عربانو د کلتور او د جامو د اغوستلو د رواج برخه ده. د اسلام له نقطه نظره د عورت پټول مهم دي چې عورت ښځو او نرانو لپاره تعريف شوی دی.

د کرکټ شل اوريزه لوبې مسابقه نن د زمبابې له هېواد سره:

د جنوري لسمه نېټه، کال ۲۰۱۵م، ويرجينيا، امريکا

خپل کارونه مو پرېښودل د کرکټ لوبې ته ناست يم دعا به کوو چې افغانستان دا لوبه بيا وګټي. که د کرکټ او تبليغي جماعت کارونو زور واخيست، ان شاالله افغانستان کې به د کارموندنې هلو ځلو ته هيڅ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضرورت نه وي او ټول ولس به مصروفه وي. د دين او دنيا لپاره همدا دوه کارونه اکتفا کوي. د افغانستان د هوساينې په هيله.

يوه وړه تبصره د اشنا له ټلويزيون سره زما د مرکې په اړه:

د جنوري ۱۵مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، ويرجينيا

د جنوري په ديارلسمه نېټه ما د امريکا له اشنا د ټلويزيون يوه مرکه سره وکړه چې د اولس زرو نه زياتو کسانو دا مرکه د فيسبوک له لارې ليدلې وه او په لس گونو کسانو شريکه کړې وه خو يو څو محدودو نا معلومو کسانو چې جعلي اکاونټونه لري او حتی ځينې يې د ښځو په نامه هم دي، يو څه منفي تبصرې درلودې او دا ډېر يې د استخباراتو له خوا موظف کسان دي چې جعلي اکاونټونه لري او همېشه غواړي چې د افغانستان او د هغو افغانانو پرضد چې وطن ته متعهد دي، تخريب وکړي نو د وطنوالو د اگاهي لپاره غواړم چې دا لاندې تبصره د خپل فيسبوک په صفحه پوست کړم:

دوه ورځې د مخه ما د اشنا ټلوېزيون سره مرکه درلوده او د نطاقې پوښتنه دا وه چې د امريکا جمهور رئيس د کانگرس ته د وينا پرمهال يو ځل د افغانستان نوم ياد کړ حال دا چې کانگرس ته په تېرو څو کلونو کې يې په خپله کلنۍ بيانيه کې د افغانستان نوم څو څو ځلې ياد کړی و نو داسې معلومېږي چې د تېر کلونو په پرتله د امريکا توجه افغانستان ته لږه شوې ده؛ نو دا مسئله څنگه ارزوئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اول خو په مطبوعاتي مرکه کې خبرېال ته نشي ويلی چې دا پوښتنه له ما نه وکړه او يا دا پوښتنه مه کوه. زما ځواب ډېر واضح و چې کله د امريکا توجه په تېرو ۱۵ کلونو کې افغانستان ته زياته وه هم افغانستان مشکلات درلودل او که توجه کمه وي هم به افغانستان مشکلات ولري ځکه تر څو چې افغانانو په خپله د خپل ځان لپاره کارنه ونه کړي او حکومت داری ښه شوي نه وي د افغانستان ستونزې به همداسې روانې وي او دا سلسله د تېرو درې څلور لسيزو نه راپه دې خوا روانه ده.

دغه مرکه تقريباً د ۱۷ زره کسانو له خوا د فيسبوک له لاری ليدل شوې ده خو د ۱۷ زره کسانو نه لس پنځلس کسانو نظرونه ډېر زما او زما د مرکې په اړه منفي وو، چې اکثره دغه کسان زه نه پېژنم او شايد ما هم سم ونه پيژني خو دا کسان په بهرنيو استخباراتو پورې اړه لري او جعلي اکاونټونه لري او همېشه غواړي چې سمه خبره کږه کړي او په عين حال کې شخصيت کشي هم وکړي. که په ۱۷ زره ليدونکو کې د محدودو کسانو منفي نظرونه چندان مهم هم نه دي او چې يو څه مخالف ونه لري نو بياخو به هر څه سم وي.

دا مسئله مې ځکه پوست کړه چې اول تاسې زما په خبرو کې وگورئ چې کومه خبره ما سمه نه ده کړې. زه په دې پوه نه شوم چې د دې جعلي اکاونټونو د اشخاصوهدف څه دی؟ ايا دوی غواړي چې امريکا يا نور هېوادونه دې په افغانستان کې مداخله ولري او هغه هم د دوی له لارې؟ دويمه خبره دا ده چې د افغانستان د گټو او منافعو پر ضد څومره منظم کار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د دښمنانو له خوا روان دی او دې ته باید زموږ افغانان که په حکومت کې دي او که بهر باید متوجه اوسي. هغه مشهور متل دی چې د یوځو کسانو په خوله سیند نه مرداریږي.

د ملک نیاز په یاد:

انالله و انا الله راجعون

د جنوري ۱۵ مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، ویرجینا، امریکا

په ډېر خواشینۍ سره د فیسبوک له لارې خبر شوم چې د ننگرهار او خاصتاً د شینوارو د سیمې مشهور مشر، د جرگو او مرکو سړی چې همېشه یې د خپل ولس اواز اوچت ساتلی و، ملک نیاز اکا د دې فاني دنیا سره خدای په اماني وکړه. د نوموړي مړینه نه یوازې د هغه د کورنۍ او دوستانو لپاره بلکې د مشرقي او افغانستان د ولس لپاره یوه لویه ضایعه ده. ملک نیاز د خپل ولس همېشه ملاتړ کړی او د افغانستان د دښمنانو په مقابل کې همېشه کلک ولاړ قومي مشر و. مرحوم ملک نیاز چل او ول یاد نه و او همېشه به یې خپله خبره بې له ویرې دولتي مشرانو ته د جمهور رئیس نه نیولې تر کښته چارواکو پورې په ډېره زړورتیا کوله. متاسفانه موږ همېشه مړي ستایو خو ما د ملک نیاز سره د هغه په ژوند هم نږدې اړیکي درلودې او یو ارمان مې پاتې شو چې زما اراده وه چې د ملک نیاز اکا سره به څو ساعتونه تېروم او د باجوړ د تاریخي جگړې په اړه به د دې نه معلومات اخلم. ملک نیاز په دغه جگړه کې برخه درلوده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ۲۰۱۰م کال کې ملک نياز او د مشرقي نور سپين ږيري مشورتې لويې جرگه ته راغلي وو او زه هم د کونړ ولايت له خوا د دغې جرگې غړی وم نو ما د ملک نياز او د شينوارو د نورو سپين ږيرو سره ډېري ښې مرکې وکړې او زياتره د شپې له خوا به زما کور ته چې د لويې جرگې له خېمې سره نږدې و، تللو او هلته به مو گپ شپ سره لگاوه. ما له دې مشرانو نه ډېر څه ياد کړل. الله تعالی دې ملک نياز وبخښي، د هغه کورنۍ، دوستانو او د مشرقي ټولو مشرانو ته د الله تعالی د درباره صبر جميل غواړم. د نوموړي تشه نه ډکېدونکې ده او داسې مشران ډېر کم پيدا کېږي.

د ملک نياز په ياد دا څو عکسونه دلته د فيسبوک له لارې د دوستانو سره شريکوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شينوارو د بل قومي مشر په کور ځانمرګی برید:

د جنوري ۱۷ نېټه، کال ۲۰۱۶م، ویرجینیا، امریکا

څو شېبې مخکې خبر شوم چې د ملک عثمان په کور کې يو کس ځانمرګي حمله کړې ده چې ديارلس کسه شهيدان او ۱۴ کسه زخميان شوي دی. په زخمي شوو کسانو کې ملک عثمان او د هغه زوی هم شامل دي. دا لاندې لومړنې پوست مې په فيسبوک کې وليکه:

الله تعالی دې خير کړي خبر مې واورېد چې ملک عثمان د شينوارو او د هغه زوی هم د جلال آباد په ځانمرګې حمله کې زخمي شوي دي. د وطن دښمنانو په مشرانو پسې راخيستې ده چې زموږ مشرتابه ختم کړي او بيا دوی ته اوبه خړې وي ترڅو خپل ماهيان پکې ونيسي اوهر نوع ظلم به د افغانستان په ولس کوي. الله تعالی دې ورحمېږي.

په بل پوست کې مې وليکل:

نه مې غوښتل چې دا دوه عکسونه پوست کړم خو زړه مې طاقت ونه کړ ځکه ډېر لرې يم او روغتون ته د ملک عثمان پوښتنې ته نشم رسېدلی خو د ده په درد څورېږم او د ده تبسم راسره دی. که د شينوارو نوم يادېده نو د ملک عثمان او ملک نياز نومونه به هرو مرو يادېږي. ملک نياز اکا په خپل مرګ د دې فاني دنيا نه لاړو او الله تعالی دې ملک عثمان ته عاجله شفا ورکړي چې بيا يې په مسکا ووينم. الله تعالی دې د پرونۍ پېښې ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهیدانو ته جنت فردوس نصیب کړي او ټولو زخمیانو ته د الله له درباره عاجله شفا غواړم.

قضاوت درووند او سخت کار دی:

د جنوري ۱۹مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، د واشنګټن دالس هوايي ډګر، امریکا

که په یوه کوټه کې دوه ملګري وي، یو وغواړي چې ځان مړ کړي اما دا بل کوشش وکړي، چې هغه ځان مړ نه کړي؛ خو بالاخره دا ملګری یې په دې وتوانېږي چې خپل ځان مړکړي. کله چې د ده ملګری که څه هم مجرم نه دی او کوشش یې کړی دی چې د ده ملګری ځان مړ نه کړي خو وايي شرع ظاهر مني نو د مقتول ملګري باندې قاضي د مجرم حکم کولی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي او هغه ته د اعدام سزا ورکولی شي. موږ باید په خپلو قضاوتونو کې ډېر احتیاط وکړو.

انساني وحشیان:

د جنوري ۲۱مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، دوبې د سهار څلور بجې

داسې کسان چې جومات او هدیره، واده او خیرات، مکتب او مدرسه، مدرس او معلم، ملا او مولوي، پوهنتون او علم، دنیوي او معنوي ارزښتونه، حجره او کلي، تاریخي آثار او زیارتونه، حکومت او نظام، مشر او کشر، ښځې او ماشومان، مور او خور، احترام او عاطفه، وطن او قوم او داسې نور ارزښتونه نه پېژني، زما په اند د داسې کسانو ظاهري شکل د انسان دی خو عمل یې د وحشي ځناورو نه بدتر دی ځکه وحشي ځناور چې په خېټه ماړه شي نو بیا ارامه ساه اخلي او بېځایه نور حیوانات نه وژني.

دا انساني وحشیان په وژلو، وینو تویولو، د ارزښتونو په له منځه وړلو، د خپل قام او وطن په تخریبولو هیڅ نه مړېږي. د دوی مقابله په دعاگانو نه کېږي بلکې د دوی مقابله باید حکومت وکړي ترڅو حکومت خپل ولس راټول کړي او ولس هم باید په حکومت اعتبار وکړي، چې ټول په گډه د دې انساني وحشیانو په مقابل کې مبارزه وکړي. زموږ د نسل ژوند ټول په جنگ او ویره کې تېر شو خو که په گډه مبارزه ونه کړو نو زموږ راتلونکي نسل به هم د دې انساني وحشیانو له شره په امن کې نه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایا دا خبره سمه ده چې مخامخ به د چا ستاینه نه کوې؟

د جنوري ۲۲مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، دوبۍ

د لوگر قدرمن والي محمد حلیم فدایي خپل د فیسبوک په پاڼه کې سوال کړی و چې:

ایا دا خبره سمه ده چې مخامخ به د چا ستاینه نه کوې؟

ما ورته په ځواب کې دا لاندې څو ټکي ولیکل. د دوستانو نظر هم مهم دی چې څه وایي.

فدایي صاحب سلام! هر انسان خپل قوي او ضعیفه ټکي پېژني. که د قوي ټکو ستاینه وشي نو ښه ده او هغه لاره نوره هم باید انسان تعقیب کړي او که په دې پوهېږي چې ستاینه کوونکی زما د ضعیفه اړخونو ستاینه کوي او هغه ستاینه په ما کې نشته نو باید دا انسان وپېژني چې چاپلوس دی او د چاپلوسانو نه باید ځان وساتي او که ځان نه شي ساتلی نو په خوله یې پیاز هم مه خوره. په درنښت

د داعش د کسانو معاش به د دوی په درد په اخرت کې وخوري او که نه؟

د جنوري ۲۶مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

پرون یو چا راته وویل چې داعش خپلو کسانو ته څلویښت زره افغانۍ معاش تعیینوي خو هیچا د دوی پیسي کور ته نه دي وړي ځکه ټول

(c) ketabton.com: The Digital Library

وژل کېږي او د کسانو معاش یې د دوی د مشرانو سره پاتې کېږي. زما په اند په اخرت کې به یې هم دا معاش په درد ونه خوری.

ساده ژوند محتاج ژوند ته نه وایي:

د جنوري ۲۸مه نېټه، ۲۰۱۶م، کابل

ساده ژوند هغه دی چې محتاج نه اوسې، کبر ونه لري، زیات تکلف په ناسته، ولاړه او خوراک کې ونه کړې. ځان درته بېځایه لوی معلوم نه شي او په هرنوع موقف او مقام کې چې اوسي د انسان په ناسته ولاړه او برخورد کې باید تغییر رانه شي یعنې نور باید د نظره کم او محتاج ونه ګڼې. د خپل ځان د ګټې، موقف او نوم ګټلو ترڅنګ باید نورو ته د خدمت هدف درسره وي. نو په دې توګه زما په اند ساده ژوند محتاج ژوند ته نه وایي بلکې ساده ژوند بې تکلفه ژوند ته وایي.

د الحاج زبیر خاکسار شهادت:

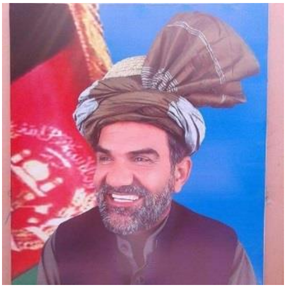

انا لله وانا الیه راجعون

د جنوري ۳۰مه نېټه، کال ۲۰۱۶م

د الحاج زبیر خاکسار شهادت تېر ماښام د ننګرهار ولایت د سره رود په سیمه کې دردونکې پېښه ده. که څه هم د نوموړي د وژل کېدو لامل نه دی معلوم خو په دې وطن کې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هره قطره وینه تویېږي د افسوس او خفگان خبره ده. زبیر خاکسار لیکوال، شاعر او هنرمند و او ویل کېږي چې د چا سره یې هیڅ دشمني نه درلوده. الله تعالی دې خاکسار صاحب وبخښي او د نوموړي په شهادت د هغه کورنۍ، دوستانو او د افغانستان ټولو لیکوالانو او شاعرانو ته د الله تعالی له درباره صبر جمیل غواړم.

د ولس زور د خدای زور دی:

د فرورۍ د میاشتې ۳مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

د افغانستان موجوده نظام اسلامي جمهوریت دی چې د اساسي قانون په اساس د انتخاباتو له لارې دا موجوده حکومت جوړ شوی دی. زما په اند د افغانستان د ولس مطلق اکثریت د دې نظام ملاتړ کوي او دا نه غواړي چې دا نظام خدای ناخواسته سقوط وکړي، ځکه د سقوط په حالت کې د اپوزیسونونو، پوزیسونونو او هم د ملت خیر نشته دی خودا باید ومنو چې د حکومت سره ولس ستونزې لري. هغه معقول او مناسب توقعات چې د حکومت نه د افغانسان خلک لري تر اوسه پورې هغه توقعات برآورده شوي نه دي.

افغان ملت همېشه د نظام نه ملاتړ کړی دی اما حکومتونو همېشه د ولس نه ملاتړ نه دی کړی او یوازې د څو محدودو کسانو او یا ډلو د ملاتړ او یا د هغوی د گټو د خوندي ساتلو لپاره یې د ولس گټو ته شا کړې ده. که حکومت غواړي چې د ملت ملاتړ ولري نو باید د ملت د گټو نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملاتړ وکړي او د څو محدودو کسانو د ملاتړ نه باید تېر شي. که څه هم نورمحمد تره کي د ولس په زور اتکا نه درلوده او د خلق په ګوند يې اتکا درلوده خو دا خبره يې چې د ولس زور د خدای زور دی سمه خبره وه.

اوس دا په حکومت پورې اړه لري که حکومت د ولس زور او ملاتړ غواړي نو د څو محدودو کسانو د ملاتړ او يا د هغوی د ګټو خوندي ساتلو نه باید تېر شي؛ اوس هم اوبه د ورخه تېري نه دي.

انډيوالي او حکومتداري سره فرق لري:

د فرورۍ ۴مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

په انګلېسي ژبه کې يو متل چې وايي: Friendship is a friendship and business is a business يعنې کار او انډيوالي سره مه ګډوئ. ټيم باید په انډيوالۍ جوړ نه شي بلکې ټيم باید په کاري ظرفيت، صداقت او د ژمنتيا اصولو په پام کې نيولو سره جوړ شي. که د کار په دوران کې انډيوالي د خپل دفتر د ملګرو سره جوړه شوه نودا فرق نه کوي، ځکه د دغو انډيوالانو نه بيا ښه قوي ټيم جوړېدای شي او د هر کاري ملګري قوي او ضعيفه ټکي يو بل ته معلومېږي او بيا ښه مدير کولی شي چې د دغو ملګرو نه په سم او مناسب ځای کې کار واخلي.

زما په اند تر څو چې حکومتداري او يا د هر دفتر مديريت په يوازې انډيوالۍ روان وي؛ نو د هغه حکومت، دفتر او مدير څخه د کار او خدمت طمعه نه ده په کار. زما وړانديز د افغانستان جمهور رييس ته دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی چې نور د انډيوالۍ د حکومت نه بايد تېر شي او د هغو صلاحيتونو نه بايد په معقوله او مؤثره توګه کارواخلي چې د افغانستان اساسي قانون ده ته ورکړي دي. د ملي وحدت حکومت د توافقنامې په لومړي سرکې راغلي چې د اساسي قانون ارزښتونه بايد تحقق ومومي. که څوک توافقنامه مني نو د توافقنامې ټول ټکي بايد ومني نه يوازې هغه ټکي چې د دوی په ګټه دي. که دا کار ونه شي فکر نه کوم چې دا وړی شړی شي.

د راتلونکو احتمالي پارلماني ټاکنو لپاره دوه احتمالي نوماندان:

د فروری ۶مه، ۲۰۱۶م کال، کابل

د فبروری په پنځمه نېټه (پنجشنبه) د جوزجان په ولايت کې د جمهوري رياست لومړي مرستيال، جلالتماب جنرال دوستم د ځوانانو په يوې غونډه کې اعلان وکړ، چې د ده لور او زوی به په راتلونکو پارلماني ټاکنو کې د دوی نوماندان وي. دا دستور دی چې هر پلار غواړي چې خپل اولادونو ته رشد ورکړي اما خبره دا ده چې ايا دا به د ديموکراسۍ تمثيل وي او که دا به د نيپوتيزم (Nepotism) يعنې د خپلو خپلوانو حکومتدارۍ يا د اليګارکي (Oligarchy) يعنې د څو محدودو کسانو او ډلو د حکومتولۍ نمونه وي.

د انتخاباتو د اصلاحاتو په خاص کمېسيون کې د کاوون کاکړ او زما د اعتراض يوه مهمه موضوع همدا وه که احزابو ته باج يا سهم ورکړل شي؛ نو د احزابو مشران به يوازې د خپلو کورنيو غړي او يا هغه کسان چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی په خوښه وی پارلمان ته راولېږي ځکه تر اوسه پورې لا ديموکراتيکو احزابو په افغانستان کې رشد نه دی کړی. زياتو مشرانو د احزابوپه نامه د ملت نه باج اخيستی او که د دوی دا د باج سلسله نوره هم قانوني شکل ومومي، دا به له افغان ملت سره جفا وي او د ملت حق به دوی ته ورکړل شوی وي. د جمهوري رياست د لومړي مرستيال دا اعلان يې يوه ښه بېلګه ده.

جلالتماب جمهور رئيس نن خپل لومړی مرستيال، د هغه زوی او لور هم خپل حضور ته بللي وو، کېدای شي چې دوی ډاډ ورکړی وي که پارلمان ته دوی راغلل نو دوی به د ملي وحدت د حکومت نه کلک ملاتړ کوي. د ديموکراسۍ نه د الګارکي په لورې.

افغانستان په آسيا کې د ټولو نه وروسته پاتې هېواد لقب غوره کړ:

د فبرورۍ نهمه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

پرون د ملګرو ملتونو د UNDP اداره راپور خپور کړ چې افغانستان د نړۍ په کچه د ۱۸۸ هېوادونو په منځ ۱۷۱ درجه او په آسيا کې تر ټولو وروسته پاتې هېواد دې. د دې نه مخکې د ښار نړيوالې ادارې په خپل راپور کې ويلی وو چې د نړۍ په کچه افغانستان د درېو فاسدترينو هېوادونو د ډلې نه دي. د دغه راپور په اړه ما خپل فيسبوک په پاڼه وليکل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

(دا زموږ د خیالي غرور پایله ده چې همېشه زموږ په غوږونو کې د توري شرنګهار دی اما نه پوهېږو چې توره یوازې وژل کوي.)

کا بینه او فیصلې او د جمهور رئیس نه هیله:

د فبرورۍ لسمه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

همدا اوس خبر شوم چې د نن ورځې د کابینې په جلسه کې د انتخاباتو په قانون او طرزالعمل باندې بحث شوی دی. جمهوررئیس نیت لري چې یو ځل بیا د پارلمان د رخصتیو په حالت کې او د غیابت نه د موقع په استفاده، د انتخاباتو په اړه تقنیني فرمان ورکړي. همداسې فرمان مخکې هم د پارلمان له خوا رد شوی و. د افسوس خبره دا ده چې د کابینې هیڅ یو وزیر د دغه فرمان په ګټو او تاوان بحث نه دی کړی او ټولو ورسره غټ غټ سرونه خوځولي دي. دا مو کابینه او دا مو فیصلې. الله تعالی دې وطن ته خیر کړي.

زما هیله د جمهور رئیس نه دا ده چې دا فرمان امضا نه کړي. یوقصه مې راپه یاد شوله:

پلار مې دی خدای وبخښي قصه کوله چې یو وخت د معارف وزیر د بلخ ولایت ته تللی و او هلته ورته خلکو د محل د ستونزو په اړه شکایتونه او پیشنهادونه کړي وو. د معارف وزیر ورته ویلي چې زه د معارف وزیر یم او دا شکایتونه او پیشنهادونه په ما پورې اړه نه لري. یو سپین ږیری ورجګ شوی او ورته یې ویلي وو چې: ما می دانیم که تو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وزیر معارف هستی، سرو کار تو همراه بچه ها، کتابچه و قلم است اما تو در کابینه عضویت داری و مشکلات ما را باید در کابینه مطرح کنی و به حضور صدراعظم میتوانی که مشکلات ما را برسانی.

دکابینې وزیر تر اوسه نه پوهېږي چې د دوی کار په کابینه کې د ټولو ملي مسایلو په اړه، بحث او تصمیم نیول دي نه یوازې د خپل وزارت د کاغذاتو په اړه بحث کول. د کابینې وزیر باید یوازې سر ونه خوځوي او په هر مسئله کې باید ملي موقف ونیسي ځکه هره فیصله د کابینې د افغانستان د ثبات په اړه مثبت او منفي اغېز لري. که سمه فیصله نه وی باید جمهور رئیس ته واضح ووایي چې موږ د هغو فیصلو سره چې د ملت په تاوان وي موافق نه یو. د وزیرانو کار یوازې سرخوځول نه دي.

مننه د ختیځ د مدني ټولنو له ځوانانو:

د فبروری ۱۲مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، جلال آباد

پرون د ختیځ ولایتونو یو شمېر زیاتو مدني ټولنو او فعالانو په جلال آباد کې زما د کارونو د قدردانۍ اړوند یوه پرتمنیه غونډه جوړه کړې وه. که مبالغه ونه کړم، د کیفیت او کمیت په لحاظ به په ننگرهار کې دا لومړنۍ منظمه غونډه وه چې په اتفاق او وحدت سره ځوانانو جوړه کړې وه. دا ځوانان احساساتي ځوانان نه وو. دوی استادان، ادیبان، قانون پوهان، ښه مدیران اوپه نورو مسلکي ساحو کې ښه متخصصین وو. که څه هم زه په خپل ځان کې دومره څه نه گورم لکه چې دوی زما قدرداني

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړه خو دومره باید ووایم چې دا د دې ځوانو فرهنگیانو، ادیبانو، استادانو، مخورو او په وطن مینو افغانانو خپله لویي وه چې زما د کارونو قدرداني یې وکړه.

پرون ماته دوی یو نوی احساس راکړ، هغه دا چې تقریباً په تېرو څلورو لسیزو کې که هرڅومره زموږ ولس د خپلو او پردو د لاسه ځپل شوی خو لا اوس هم د دې ملت د احساس ډیوه د خپل وطن او ولس سره د مینې مړه نه ده. زه په دې عقیده لرم چې زموږ د دې نوي او تعلیم یافته نسل فکري خوځښت به ان شاالله د افغانستان په راتلونکې کې فعاله ونډه ولري او د افغانستان راتلونکې به د دوی په علمي قوت، هوډ او ژمنتیا لرلو سره جوړېږي. همدا شان زه د پکتیا د ځوانانو او د اوښتون د ټولنې د استازو نه هم مننه کوم چې دوی په دې غونډه کې یې برخه واخیستله. که احساس نه وی نو په اوسنیو شرایطو کې د دومره لرې ځای نه څوک یوې غونډه ته نه ځي. د دوی نه هم مننه کوم چې ماته یې د خپلې سیمې لونگۍ ډالۍ او په سر کړه.

زه په خاصه توگه د دې غونډې د یوڅو کسو د تنظیم کوونکو، استاد عبدالبصیر سباوون، استاد هجرت الله هجرت، فطرت صاحب، شاداب صاحب، ښالیز صاحب او گڼو نورو وینا والو نه نهایت زیاته مننه کوم. دوی ماته په شریکه یو ستاینلیک هم راکړ.

الله تعالی دې زموږ د افغانانو د احساس او وطنپالنې د مینې ډیوه همداسې بله ساتي. د پرامنه او سوکاله افغانستان په هیله

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې غونډه کې د ملک میرام ګل خان په نامه طنزیه ګروپ یو تن نوید شینواري د اکاډمۍ په استازۍ هم یوه طنزیه مقاله په لاندې ډول لیکلې وه او هغه یې ولوسته. دا باید یاده کړم چې د ملک میرام اکاډمۍ ګروپ ډېرې ښې لیکنې په فیسبوک کې کوي او د ټولنې ستونزې او سم انځور خپل ولس ته په ګوته کوي. د پیغام متن په لاندې ډول و چې زما دا عکس یې د توتي سره د خپل فیسبوک په اکونټ خپور کړي

د پرتمین شاه محمود خان میاخېل ستاینغونډې ته د اکاډمۍ پیغام:

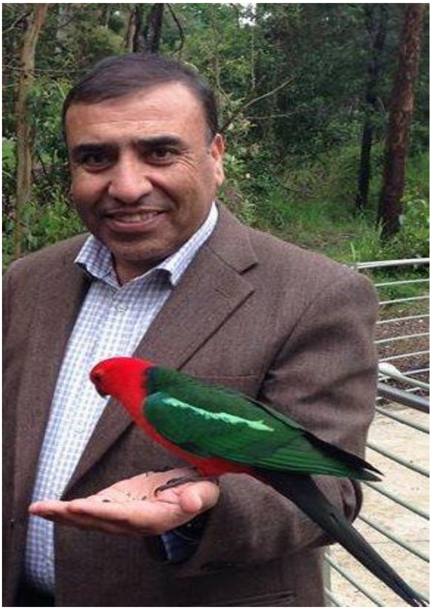

ملک میرام ګل اکاډمي د خیال په پلوشو کې د منګوال له کلي راوتلي شاه محمود خان ته د تشریفاتو ملکي قطعه او د ښه راغلاست یو عدد توصیفي ترانه تقدیموي !

ویاړلی میاخېل د ښې حکومتدارۍ لایسنس لرونکی ډرېور دی او په دې برخه کې عادي ډرېورانو ته تن نه ږدي. همدا وجه ده چې په دې برخه کې خارجي کلانتران هم ده ته د احترام ورمېږونه کږوي!

والا حضرت میاخېل په دې وروستیو کې د یوې خېړنې د مېچنې له تاوولو وروسته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان د معمارانو کتاب تقدیم کړ چې د ارزښت جوال یې لس کسه پاخه جوالي لیکوالان هم نه شي پورته کولی!

د شاه محمود خان د شخصیت په اړه به د علومو اکاډمۍ د غړي او د ازادو مجلسونو د نامتو مبصر قیوم جان مشوانۍ دا وینا رانقل کړو چې وایي: ((جناب میاخېل زموږ په حضور کې ژوندۍ مجربه او بې ضرره نسخه ده، چې د راتلونکي نسل خُشک اذهان اوپاشي کوي))

د غونډې جوړوونکو، که ستر میاخېل ته ښېه په ختهو کې نه وي نښتې او د اخلاص وږمې یې عطر ورینې وي؛ نو اکاډمي په بشپړ قوت سره دا هڅه نه یوازې دا چې ستایي بلکې د غونډې جوړوونکو ته مبارکي ورکوي چې ستاسې سرونه ستاسې په تنو ارزي او د کار سرونه دي!

دعا د خیر

په گلورینو ولولو

ستاسې ملک میرام گل خان

نوټ: دا پیغام په یاده غونډه کې په لایف توگه د ملک یگانه او نازدانه وراره نوید شینواري په ایجي ولوست!

د پورته ظنزیه لیکنې په اړه ما ولیکل:

د ملک میرام گل خان اکا د اکاډمۍنه زیاته مننه چې دا ظنز یې د پنجشنبې په ورځ د خپل یگانه با استعدا ده وراره نوید شینواری په ښکلي او ښه ایجي اواز کې ولوسته. د ملک میرام گل خان اکاډمۍ ته په اطمینان سره ویلی شم چې نه ما ته د چا پښه په ختهو کې بنده ده او نه زما خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

همکاري به سره کوو او په دې خبره به مې نه ملامتوئ. د چا چې څومره وسه وي هماغومره به خپلو خلکو او وطن ته خدمت کوي او په یو بل به اعتماد کوو؛ خو احسان به نه کوو. دا همکاري به د ملي منافعو د اصولو په بنیاد وي نه د فساد کولو او شخصي هدفونو لپاره. البته زما شخصي هدف همدا دی چې امن وي ترڅو زه او زما اولادونه او کورنۍ په امن کې ژوند وکړي او په نهایت کې د ټول افغانستان ولس په امن کې ژوند تېرکړي او بیا همداسې مجلسونه په دېرو او حجرو کې بې له ترهګرۍ او ویرې سره جوړکړو.

د ملک میرام ګل خان اکاډمۍ ته او هم د ختیځ ولایتونوځوانانو ته چې د دې غونډې ترتیب او تنظیم یې کړی و، ستاسې په لاس همدا توتي ډالۍ کوم هیله ده چې همدا توتي سم وروزي او په خبرو یې راولي تر څو خپلو خلکو او وطن ته خدمت وکړي ځکه د انسانانو نه؛ خو تر اوسه پوره نه شوله. کېدای شي د دې توتي د خبرو نه عبرت واخلو او الله تعالی موږ ټول په سمه لار روان کړي. په مینه او درنښت

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه عکسونه د دوستانو سره شریکوم یو د Valentine Day او بل د دلوې ۲۷مې نېټې په خاطر:

د فبروری ۱۵مه نېټه، ۲۰۱۶م کال، کابل

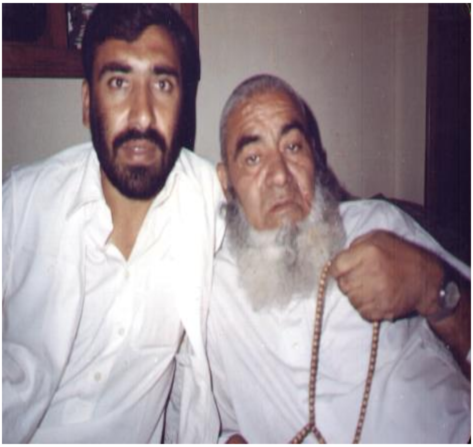

نن له افغانستان څخه د روسي پوځونو د وتلو ورځ وه او هم د مینې یا Valentine Day ورځ هم وه نو هرچا دا دوه ورځې په مختلفو شکلونو تجلیلولې او د فیسبوک په پاڼو کې عکسونه او خپل نظریات شریکول. ما هم د دوستانو سره دا عکسونه او لاندې لیکنه شریکه کړه.

اول عکس: ما هم یو وخت په جهاد کې د خپل پلار سره برخه درلوده. نه مو دا ټانکونه کباړ کړي، نه مو غلاوې کړي، نه مو څوک وژلي او نه مو په چا احسان کړی دی. ښه و که بد تاریخ به قضاوت کوي. خدای بخښلي پلار مې، مدیر سیدمحمود حسرت، د یو څادر سره په خاص کونړ کې گرځېده او تر اخر د عمره پورې هماغلته و چې وفات شو. انالله و انا الله راجعون.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دويم عکس د مينې ورځې په اړه: ما مې د خپل پلار سره سخته زياته مينه درلوده او د مشر زوی په حيث مې ورسره انډيوالي هم درلوده؛ نو ځکه دا عکس مې پوست کړ. زما د تجربې او زده کړې زياته برخه د هغه سره د خبرو، مجلسونو اوکار کولو پايله ده، باالخاصه د افغانستان په اداري سيستم پوهېدل مې د هغه نه ياد کړي دي. روح دې ښاد وي او الله تعالی دې ورته جنتونه ورکړي.

نوټ: دا سې په سلهاو ټانکونه په کونړ کې د روسانو نه پاتې وو او کله چې کونړ د ۱۹۸۸ کال د اکتوبر په مياشت تخليه شو؛ نو په هغه وخت کې ما د امريکا غږ راډيو سره کار کاوه نو قوماندانانو ته مې وويل چې که ټول ټانکونه د کونړ په يوه سيمه کې راټول شي او موزيم په شکل يې وساتئ نو ډېر به ښه وي. خو متاسفانه د پاکستان نه ورپسې د ويلډنګ ماشينونه راوړل او دا ټول ټاکنونه کباړ شول او اوسپنې يې د لاهور په فابريکو کې ويلې شولې. د پورته ليکنې په اړه په سلهاو کامنټونه وو خو زيات توصيفي اړخ يې درلود نو ځکه ما دلته رانقل نه کړ او زياترو دوستانو زما خدای بخښلي پلار ته دعاوې کړی وې. الله تعالی دې د دوی دعاوې په خپل دربار کې قبولې کړي او زما پلار ته دې جنت فردوس په نصيب شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یویشتمې د جګړې لپاره د شلمې پېړۍ تاکتیکونه او یوه تراژیدیکه زړه بوږنوونکې قصه:

د فبرورۍ ۱۷مه نېټه، ۲۰۱۶م کال، کابل

نه مې غوښتل چې دا قصه ولیکم خو زړه مې طاقت ونه کړ او کېدای شي چې موږ لپاره د عبرت یوه قصه وي چې د خپلو اولادونو په راتلونکي فکر وکړو او خپل اولادونه د جدي مراقبت لاندې ونیسو ځکه منطقي یې ناولې کړي او دا ډلې زموږ د ځوانانو د انحراف لپاره له هر ډول تاکتیکونو نه کار اخلي تر څو خپل غیر انساني او غیر اسلامي شومو اهدافو ته ورسېږي. دا ډلې زموږ ځوانانو ته دین، پیسې او نور خیالي جنتونه وسیله کوي او غواړي چې زموږ ځوانان منحرف کړي.

تر شلمې پېړۍ پورې د جنګونو په موخو او پوځي تاکتیکونو کې چندان تفاوت نه و. د جنګونو عوامل همېشه ویره، اقتصادي ګټې او عزت یا غرور ساتل وو. د پورته اهدافو لپاره ایډیالوژي او د نیشنلیزم په بنیاد د خلکو احساسات راپارول وسیله وه تر څو جنګي مشران د ولس ملاتړ لاسته راوړي او د جنګ انګېزه ژوندۍ وساتي. د دښمن د ضعیفه کولو لپاره د جنګ تاکتیکونه هم په درې ډوله وو: د دښمن قوت تقسیمول او پاشل، په نا خبره توګه په دښمن حمله کول او د دښمن په منځ کې د پنځم ستون پیداکول، ترڅو د تبلیغاتو له لارې د دښمن مورال او روحیه ضعیفه کړي. روحي جنګ یا Psychological War د سوړ جنګ لویه برخه وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یویشتمې پېړۍ په سر کې د جنگ تاکتیکونه د جبهه یي جگړې (Conventional War) او چریکي جگړې(Guerilla War) نه په ځان وژونکي یا Suicide جگړه باندې بدل شول. د ځانمرگې جگړې د له منځه وړولو لپاره د جبهې او چریکي جگړو تاکتیکونه په درد نه خوري. دا داسې معنی لري لکه ماشی چې په توپ ولې نو ځکه تر اوسه په افغانستان کې او هم د نړي په نورو سیمو کې د موجوده جگړو پایله د ناکامۍ سره مخامخ ده او ورځ په ورځ د جنگ لمنه پراخېږي. زه دلته په Conspiracy Theory یا د شک کولو په تیورۍ باندې خبرې نه کوم ځکه د شک کولو په تیورۍ باندې شرقي ټولنه او باالخاصه د اسلامي هېوادونو اوسېدونکي خاصه عقیده لري او دا جدا بحث دی. د شک تیوري زموږ په وطن کې هغه مشهور متل ته ورته ده چې وايي د یو لغماني سره یو کس په لاره تله نو د لغماني هری خبرې ته یې د شک په سترگه کاته او د ځان سره به یې ویل کېدای شي په دې خبره کې هم د لغماني څه چل وي. شرقي ټولنو ته هرڅه د شک د تیورۍ په هنداره کې ښکاري او د خپل اولس ټولې نیمگړتیاوې او وروسته والي د پردو د مداخلې سبب گڼي.

د فرورۍ په ۱۲مه نېټه د نورستان والي حافظ عبدالقیوم راته په جلال آباد کې قصه وکړه چې د کامدېش د سیمې یو مشهور قومي مشر مولوي محمدصادق په خپله سیمه کې د طالبانو او داعش پرضد فعالیت کاوه خو هغوی ورته د مولوي محمد صادق زوی داسې تربیه کړ چې په خپل پلار ځانمرگې حمله وکړي. مولوي محمد صادق چې په دې اړه ثقه معلومات

(c) ketabton.com: The Digital Library

درلودل؛ نو کله چې د ده زوی چې د منفجره موادو واسکټ یې په تن و او د دې خواته راتله نو هغه یې د مخه په کلاشینکوف ټوپک وویشت او مړ یې کړ. وروسته چې د خپل زوی مړي لټوي نو د ځانمرګي واسکټ یې په تن و. داسې نورې عیني قصې شته چې پوره ریسرچ او تحقیق ته اړتیا لري. د دغه قصې کولو په وخت کې د جمهور رئیس مشاور وزیر اسدالله وفا هم ناست و.

که موږ دغه پورته قضیې ته وګورو نو دا واقعاً یوه زړه بوږنوونکې او تراژیدیکه پېښه ده او الله تعالی دې هیڅوک د داسې ستونزې او حالت سره نه مخامخ کوي. موږ ټول اولادونه، ورونه او خپلوان لرو او دا ډېره سخته صحنه ده چې پلار دې پر خپل زوی د ټوپک ماشه کش کړي او خپل زوی دې ووژني. الله تعالی دې موږ او تاسې ټول د داسې حالت نه وساتي. سوال دا دی چې د مولوی صاحب محمد صادق زوی څنګه دې ته حاضر شو چې خپل پلار چې هغه هم یو مشهوره دیني عالم دې ووژني. که دا فرض کړو چې د مولوي صاحب او د ده د زوی سره په عقیده کې څه توپیر و نو ابراهیم (ع) خو خپل پلار آذر چې کافر و ونه واژه او نه نوح (ع) خپل زوی کنعان چې کافر و وواژه. همدا شان لوط (ع) خپله ښځه چې کافره وه ونه وژله او نه محمد (ص) خپل ترۀ ابولهب چې کافر و وواژه. په اسلام کې همېشه دا تاکید شوی دی چې د خپلوانو سره باید خپل علایق قطع نه کړئ او دا ګناه لري نو وژل یې خو لویه ګناه ده. که مولوي صاحب او د ده زوی سره په مذهبي توګه څه اختلاف نظر درلوده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دواړه مسلمانان وو، نو څنګه مسلمان خپل مسلمان پلار وژني. که څه هم زه ملا نه یم خو اوس تاسې ما ته ووایئ چې د اوسنۍ رواني جګړې کوم اړخ اسلامي او مذهبي شکل لري.

که تاسې دې پورته قضیې ته وګورئ نو د داسې جګړې ګټل د چریکي او جبهه يي جګړو په تاکتیکونو سره نه شي ګټل کېدای ځکه دا کسان چې ځانونه وژني، دوی نه د مرګ او بندیخانې نه ویرېږي او نه ورته خپله کورنۍ، دین، وطن او قوم او یا نور ارزښتونه څه اهمیت لري. دوی د تکفیري اډیالوژۍ د تبلیغاتو لاندې راغلي دي. د داسې کسانو ماغزه په مطلقه توګه وینځل یا Brain Wash شوي دي. یعنې د دوی ماغزه د نورو ټولو ارزښتونو نه وینځل شوي او پاک شوي دي او یوازې د تکفیري ایډیالوژۍ تبلیغاتو د دوی په ماغزو کې ځای نیولی دی. البته دا ډول تبلیغات د هغو ځوانانو په ماغزوکې ډېر اثر کوي چې لا د پختګۍ مرحلې ته نه وي رسېدلي. تکفیري ایډیالوژۍ پیروان په دې عقیده دي چې څوک د دوی پیرو نه وي هغه که مسلمان وي او که کافر باید ووژل شي او دا سلسله باید د قیامت د ورځې پورې دوام پیدا کړي. زما په اند دوی د الله د مخلوق د پیدایښت په خلاف مبارزه کوي او فکر کوم چې دوی دا نه ګوري چې الله تعالی رب العالمین دی.

زما په اند د دې ډول جګړو د مخنیوي لپاره یوازېنۍ لار کلکه هماهنګي، هر اړخیزه او دوامداره مبارزه ده. دا مبارزه باید د مساجدو او مکاتبو نه نیولې د کلي او کور په سطحه دوام پیدا کړي ترڅو د دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تکفيري ډلو مخه ونيول شي او زموږ ځوانان نور جذب نه کړي. همدا شان په سيمه ييزه او نړيواله کچه د تکفيري ډلو روزنتونونه يا د توليد فابريکې او د مالي منابعو سرچينې که په هر ځای او هر ملک کې وي بايد له منځه لاړې شي. که دا ډول مبارزه ونه شي زموږ په ملک او سيمه کې د ناسالمه حکومتدارۍ له امله زيات ځوانان بېکاره دي او د دې تکفيري ډلو له خوا د دوی د جلب او جذب لپاره ښه لاره هواره ده. که د دې ډلو په مقابل کې پخوا سم اقدام شوی وای نو افغانستان به د ستونزو سره مخامخ نه وای او که اوس هم هر اړخيزه مبارزه د دوی په مقابل کې ونه شي، د جنگونو دا سلسله به ډېر زيات وخت دوام وکړي او زموږ زيات وطنوال به د تکفيري جگړو ښکار شي.

د پورتنۍ ليکنې په اړه هم ډېرو دوستانو خپلې تبصرې ليکلې وې او منني يې کړې وې خو ما دلته يوازې د صديق الله رشتيا صاحب دا لاندې تبصره رانقل کړه:

فاعتبروا يا اولی الابصار: الاية: ای د سترگو ((عقل)) خاوندانو ((تاسې د دې نه)) عبرت واخلئ!!

واقعاً ډېره دردونکې کيسه ده، زه خو وايم چې دا کيسه څومره هم شريکه شي لابه هم کمه وي. د ايت کريمه ((فاعتبروا يا اولی الابصار.الاية)) ژباړه او هدف دا دی چې د دا ډول کيسو نه موږ بايد عبرت واخلو. يوه مشهوره غوره وينا ده چې وايي: قصص الاولون، مواعظ الاخرين: يعنې د لومړيو خلکو کيسې د وروستيو لپاره د پند او نصيحت

(c) ketabton.com: The Digital Library

باعث دی. ښاغلی مياخېل صاحب ستاسې منطقي، ديني او علمي تحليل د دې کيسې لپاره هغه څه دي چې زموږ د دې بې وزلي او دردېدلي ټولنې لپاره په کې د ستونزې په ډاګه کولو او بې مثاله ديني بېلګو چې د ابراهيم (ع) د پلار آذر، د نوح (ع) د زوی کنعان، د لوط (ع) مېرمن د حضرت محمد (ص) د تره ابولهب کيسې يادول يو قوي استدلال او معقوليت افاده کوي . په ګوتو مو برکت ډېر جالب تحليل!!

نوټ: روهي ويبپاڼې هم دا ليکنه نشر کړه:

http://www.rohi.af/fullstory.php?id=٤٣٧١٤

او هم د پژواک خبري آژانس دا ليکنه نشر ته وسپارله:

http://goo.gl/BMpLCh

د ګوګل په ژباړې کې د پښتو ژبه اضافه کوم:

۱۸ فبروري ۲۰۱۶م کال، کابل

د پرون راهيسې د فيسبوک په پاڼو کې سخته خوشالي وه چې پښتو ژبې ژباړنه ګوګل ته داخله شوه او هر چا په برېتو لاسونه کش کول چې ګونډې دا د دوی د فعاليت پايله ده؛ نو ما دا لاندې څو جملې وليکلې:

د ګوګل د ژباړنې ژبې مې وشمارلې نو ۱۰۳ ژبو ته رسېدلې فکر کوم چې پښتو ته يې اوس خاصه توجه وکړه که څنګه؟!!

دا ښه کار دی چې د ګوګل مارکېټ کې پښتو اضافه شوه خو دا د هغوی د مارکيټنګ برخه ده. موږ بايد خپلې ژبې او وطن ته په خپله کار

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړو. که خفه نه شئ نو ډېره خوشالي هم په کار نه ده ځکه موږ ته دا مصنوعي خوشالتیا رابخښي.

خپل تربوران ویروم:

د فبرورۍ ۲۳مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

زموږ د کلي یو ملک یوه ورځ د کلي نایي نا حقه وهلی و. چا د ملک نه پوښتنه کړې وه چې دا نایي دې ولې نا حقه وواهه ځکه دا خو غریب او بېچاره سړی و. ده ورته په ځواب کې ویلي وو چې دا خو مې ځکه وواهه چې په خپلو تربورانو مې وسه نه کېده او په دې مې خپله تنده د انتقام ماته کړه، چې زما تربوران را څخه وویرېږي. ما ویلې امممممممم

د مشرانو کار د وطن په ګټه د کادرونو نه مناسبه او په ځایه ګټل اخیستل دي:

د فبرورۍ ۲۳مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

ښه مشر او ښه نظام هغه دی چې پردي خپل کړي نه دا چې خپل درنه پردي شي. د ټولنې په جوړېدو کې موږ هر چا ته اړتیا لرو. د بېلګې په توګه که معمار ښه او تجربه کار وي نو ماتې او نیمې خښتې هم په مناسب ځای کې د دېوال استعمالوي او هیڅ ټوټه د ماتو خښتو ترې نه پاتې کېږي. که معمار نه پوهېږي نو ماتې خښتې خو د سره استعمالولی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه شي بلکې روغې خبنتې هم ماتوي. نو په دې توګه زما په اند، د ظرفیت یا کادرونو کمی په افغانستان کې نشته خو ستونزه دا ده چې د کادرونو نه مناسبه او په ځای ګټه نه اخیستل کېږي.

د وخت مدیریت او د کار د مؤثریت اهمیت:

د فبروری ۲۵مه نېټه، ۲۰۱۶م کال، کابل

هر څوک چې لاپې وهي چې ډېر کار کوم او وخت نه لرم معنی یې دا ده چې په مدیریت نه پوهېږي او نه د مدیریت طبیعي استعداد لري. پرون په یوه ټرېننګ کې موږ ته وویل شول چې نارمل انسان د ۸ نه تر۱۰ ساعتونو زیات مؤثر کار کولی نه شي یعنې د اته ساعتونو مسلسل کار نه وروسته انسان سم فکري تمرکز نه شي کولا ي. که څوک وایي چې زه ۱۵ یا شل ساعته کارکوم مطلب دا چې اته ساعته مؤثره کار کوي او د کار په نورو اضافي ساعتونو کې چې کوم سم کار یې کړی وي هغه هم خرابوي. د ریاضي په اصطلاح مثبت ضرب منفي پایله د کار به یې هرو مرو منفي وي. یو مشهورعالم توني شوارتز وایي:

“Manage your energy, not your time”

د خپل انرژۍ مدیریت وکړئ نه د خپل وخت یعنې په دې معنی چې د خپل صحت فزیکي، فکري او روحي اړخونه باید په پام کې ونیسئ. د ۱۵۰ کالو تحقیقاتو ثابته کړې ده هغه کسان چې د اونۍ۴۰ ساعته کارکوي د هغوی مؤثریت د کار د هغه کسانو نه چې په اونۍ کې ۵۲، ۶۰ او د هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه زيات کارکوي زيات دی. الله تعالی هم شپه د خوب لپاره او ورځ د کار او ژوند کولو لپاره پيدا کړې ده. که مزمل سورت ته وګورو نو الله تعالی ټوله شپه عبادت هم په خپلو بندګانو بند کړی او ورته يې ويلي چې د شپې دريمه حصه يا د هغه نه هم کم عبادت کوئ. د لازياتو معلوماتو لپاره د انګلېسي ژبی دا مقاله لوستلی شئ. ښه جمعه ولرئ.

http://www.salon.com/٢٠١٢/٠٣/١٤/bring_back_the_٤٠_hour_work_week

دا ښايسته ماشوم ووژل شو:

د مارچ نهمه نېټه، کال ۲۰۱۶م، جلال آباد

الله تعالی دې د افغانستان په ولس ورحمېږي. نه د خوشاليو په نمانځلو پوهېږو او نه د غم. د کرکټ د خوشاليو په ډزو کې دا ښايسته ماشوم ووژل شو. الله تعالی دې د دې ماشوم کورنۍ ته صبر ورکړي. هغه چا چې هوايي ډزې کړې وي د دې ماشوم عکس يې ليدلي وي که نور څه نه وي نو د خپل ځان سره به خو خجالت وکاږي.

خدای دې وکړي چې د خوشاليو د نمانځلو په وخت نور داسې عمل تکرار نه شي او د دې ماشوم قرباني اخري قرباني وي. دا زموږ د ټولو دنده ده، هغه کسان چې غواړي د خوشاليو په وخت کې ډزې وکړي بايد مخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې ونيسو او د حکومت مسووليت خو هيڅ وجه توجيه کېدلی نه شي چې په جرايمو سترګې پټوي.

د دوستانو مرسته مې د شهيدانو کورنۍ ته ورسوله:

د مارچ يولسمه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کونړ

نن د کونړ ولايت د يو شمېر مشرانو سره مې د مرورې ولسوالۍ د ايسار کلي ته سفر وکړ او هغه نغده مرسته چې کاوون کاکړ او ما د خپلو نږدې دوستانو او ملګرو نه راټوله کړې وه هغه کورنۍ ته ورسوله، چې په ځانمرګي حمله کې يې درې زامن شهيدان شوي او يو بل ورور يې زخمي شوی و. دغه ځانمرګې پېښه د فرورۍ په ۲۷مه نېټه د کونړ ولايت په مرکز اسعد آباد کې د ولايت مقام مخې ته شوې وه چې ټول شپاړس کسان شيهدان شوي او ۵۱ کسان زخميان شوي و. دغه مالي مرسته ټوله پنځه لکه اتلس زره درې سوه او شل افغانۍ (۵۱۸،۳۲۰) وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دغو شهیدانو پلار عظیم خان نومېږي چې مشر زوی یې حبیب الله نومېده چې یو کونده، دوه نجونې او یو زوی ترې پاتې دي. دویم زوی یې احسان الله نومېده چې یوه کونده، یو زوی او یو لور ترې پاتې دي. درېیم زوی یې روح الله نومېده چې یوه کونده او یو زوی ترې پاتې دي. څلورم زوی یې جعفر نومېږي چې اوس هم د جلال آباد په یوه روغتون کې د درملنې لاندې دی خو د کورنۍ په قول صحي وضعه یې په ښو کېدو ده.

زه د حاجي صاحب فضل اکبره، حاجي صاحب روزي، حاجي صاحب علیم ګل، ډاکتر صاحب سید قاهر عاطف، استاد هجرت الله هجرت، استاد عبدالبصیر سباوون، حاجي فدا محمود او قاري عبدالهادي نه مننه کوم چې زما ملګرتوب یې کاوه او زما سره یې د مرورې ولسوالۍ ته سفر وکړ.

د سرکاڼو او وټه پور د یو شمېرانو مشرانو سره:

د مارچ ۱۲مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، چغه سرای، کونړ

نن مې د کونړ درنو مشرانو ملک محمد میران، ملک رئیس خان، ملک محمد اسلام او معاون حاجي صاحب سره د جهاد او هجرت قصې وکړې او هم مې د د دوی سره د کونړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

په قومي جوړښتونو مرکې وکړې ترڅو د کونړ په اړوند خپل کتاب چې تر یو حده پورې مې پرې کار کړی تکمیل کړم. د دوی نه مننه کوم چې د سرکانو او وټه پور ولسوالیو نه راغلل او زحمت يې وګاللو. د ښۍ خوا نه د برکنډۍ حاجي فضل اکبر چې په معاون حاجي شهرت لري، د سرکانو د ګنجګل د سیمې مشر حاجي رئیس خان، د وټه پور حاجي محمد اسلام، د سرکانو د ګنجګل مشهور مشر ملک محمد میران او لیکوال. د ملک محمد میران یوه مهمه خبره دلته رانقل کوم چې ويې ویل که غواړئ چې د کلي سره تربورولي وکړئ باید د خپل ورور سره جوړ اوسئ او که غواړئ چې د ورور سره تربورولي وکړئ باید د کلي سره جوړ اوسئ ځکه په یوه وخت په دوه جبهو کې نه شئ جنګېدلی.

زیرې:

د مارچ ۱۵مه نېټه، ۲۰۱۶م کال، کابل

د کونړ ولایت مرکز اسعدآباد ته د فایبر اپټیک د کیبل د غځېدو کارونه په درز سره روان دي. د دې انټر نېټي کیبل په غځېدو سره به د کونړ ولایت د زیاتو سیمو ولسونو ته انټرنېټ په ډېره ارزانه بیه عرضه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې پوست په اړه د بعضې دوستانو غبرگونونه مختلف وو. چا يې تاييد کاوه او بعضې دوستانو دا نظر و چې برق نه وي، او خلکو ته ډوډۍ نه وي نو په انټرنېټ به څه وکړي.

يو کس د عابد کاظمي په نامه ليکلي:

ځومره کومک او پيسې چې وطن ته راغلي که هغه په نظر کې ونيسو نو دا کارونه هيڅ هم نه دي. مياخېل صاحب زه منم چې د وطن په پرمختگ بايد هر افغان خوشاله شي

خو کوم شي ته چې اولويت يا لومړيتوب ورکول په کار دي په هغه خو زموږ سياستمدارانو سترگي پټې او په غوږونو يې ځپري اچولي دي.

ما يې په ځواب کې وليکل چې:

په تللو پسې زړه مه غورځوه هغه څه چې په لاس مو دي بايد سمه گټه ترې پورته کړو. په هرحال ستاسې نظر هم په خپل ځای سم دی.

صديق وزير ليکلي وو:

مياخېل صاحب يو متل دی چې(يو د لوږې مري بل ور ته سر ته پراتې پخولې) ما په کونړ کې يو څه وخت تېر کړی ډېر غيرتی او مېلمه دوست خلک دي سره له

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې چې غربت اوج ته رسېدلی خو بیا هم دوی خپله حجره او دېره د هر چا په وړاندې خلاصه ساتلې، د ژوند ډېر مشکلات لري. د مثال په ډول برق'امنیت' 'بې روزګاري 'مجهز کلینیک'په لسګونو داسې نور 'اول چې برق نه وي انټرنېټ هیڅ فایده نه لري 'لکه اسلحه چې کارتوس ونه لري. زه خپله د کامې یم خو د یو افغان په حیث باید دا ووایم چې کونړ کې هیڅ قسم پرمختګ زه نه وینم. حکومت ورته خاصه توجه نه ده کړې سره له دې چې ډېر وطن پرسته خلک دي. زما په نظر انټرنېټ به صرف شتمنو خلکو ته یو څه فایده مند وي خو غریب ته چې اکثریت هم دی هیڅ فایده نه لري. مننه

ما د پورته ليکنې په ځواب کې وليکل:

مننه وزير صاحب! دا ستاسې حسن نظر دی. اوس شمسي برق د کونړ په اکثره کورونو کې شته دی چې هم خلک تلوېزیون ګوري او هم د اوړی پکې پرې چلوي. په هر ساحه کې چې پرمختګ کېږي ښه خبره ده. داسې وخت فکر نه کوم چې د نړی په یوه هېواد کې راغلې وي، چې هر پرمختګ په یوه وخت شوې وي. انکشاف ورو ورو کېږي خو ورانول د وطن یو دم وي. الله تعالی مو دې نور دا وطن د ورانولو نه وساتي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر سړی پیدا دی خپل خپل کار لره که نه:

د مارچ ۱۷مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

ډېر داسې ليکوالان، د پوهنتون استادان، سياسي مبصرين او اديبان پېژنم که ورته د مديريت معمولي چاري هم وروسپارې؛ نو هغه نه شي سمبالولی خو بعضې وخت د دوستانو احساسات داسې وي که ده او هغه ته وزارت ورکړل شي نو ډېر ښه به وي او هر څه به سم کړي. زما په اند مديريت د علمي پوهې ترڅنګ طبيعي استعداد هم غواړي چې د انسان په طبيعت کې اغښل شوی وي. هر اقتصاد پوه ښه تجار کېدلی نه شي. که داسې نه وي نو هر د اقتصاد استاد به ميلونر وای.

مننه او کورودانی:

مينه په تلو راتلو زياتيږي کله راځه کله به درځم مينه

د مارچ ۲۱مه نېټه، ۲۰۱۶م، کونړ،

د قدرمنو درنواستادانو، علمای کرامو، مخورو، سپين ږيرو، اديبانو، شاعرانو، ليکوالانو او ځوانانو نه د زړه له کومې مننه کوم چې پرون يعني د ۱۳۹۵ هجري شمسي کال په لومړۍ ورځ د کونړ ولايت د خاص

(c) ketabton.com: The Digital Library

کونړ ولسوالۍ د تنر په کلي کې د شاه محمود میاخېل د فرهنګي او ټولنيز مرکز په پرانيست غونډه کې يې ګډون وکړ. زه د هر يو نه په ځانګړي توګه مننه کوم چې دوی زحمت ګاللی و او د ډېرو لرو پرتو ولايتونو نه د کونړ ولايت او په خاصه توګه د خاص کونړ ولسوالۍ ته تشريف راوړی و. که د وطن سره مينه او محبت نه وي نو د يوې غونډې لپاره څوک د دومره لرې ځايونو نه په اوسنيو شرايطو کې سفر نه کوي. الله تعالی دې د دوی هر قدم د ايمان په تله کې واچوي. د قدرمنو درنواستادانو، علمای

کرامو، مخورو، سپين ږيرو، اديبانو، شاعرانو، ليکوالانو او ځوانانو نه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه له کومې مننه کوم چې پرون یعنې د ۱۳۹۵ هجري شمسي کال په لومړۍ ورځ د کونړ ولایت د خاص کونړ ولسوالۍ د تنر په کلي کې د شاه محمود میاخېل د فرهنګي او ټولنیز مرکز په پرانیست غونډه کې یې ګډون وکړ. زه د هر یو نه په ځانګړي توګه مننه کوم چې دوی زحمت ګاللی و او د ډېرو لرو پرتو ولایتونو نه د کونړ ولایت او په خاصه توګه د خاص کونړ ولسوالۍ ته تشریف راوړی و. که د وطن سره مینه او محبت

نه وي نو د یوې غونډې لپاره څوک د دومره لرې ځایونو نه په اوسنیو شرایطو کې سفر نه کوي. الله تعالی دې د دوی هر قدم د ایمان په تله کې واچوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دغه دوستانو راتگ خاص کونړ ته دا ونبودله چې دوی د افغانستان سره خاصه مینه لري او دوی د افغانستان په هرگوټ کې په یوه وړوکې لاسته راوړنه هم نهایت زیات خوشالیږي. الله تعالی دې په افغانستان کې دایمي سوله ټینگه کړي چې افغانان په اسانۍ سره د یو ولایت نه بل ولایت ته سفرونه وکړي او خپل دوستان او ملگري د نږدې نه وگوري، وایي:

مینه په تلو راتلو زیاتیږي

کله راځه کله به درځم مینه

کېدای شي چې د دوستانو او وطنوالو سره دا سوال پیداشي چې ولې ما دا مرکز په خپل نامه ونوماوه او هم مې ورسره ټولینزه کلمه اضافه کړه. که څه هم پوهنوال محمد اسمعیل یون صاحب په خپلو خبرو کې په دې اړه ډېره ښه رڼا واچوله خو زه هم دا زیاتوم چې که د یو فرهنگي او ټولنیز مرکز ژوندی سرپرست نه وي، هغه مرکز تر ډېره وخته سم نه چلیږي او بیا بالاخره سقوط کوي. الله تعالی دې ماته دا توفیق راکړي چې په راتلونکې کې دا مرکز وپالم اونوره هم وده ورته ورکړم. په دې ډاډه یم چې زما اولادونه او کورنۍ به تر یوه وخته زما نه وروسته هم د دې مرکز پالنه وکړي. یوه خبره غواړم چې دوستانو ته واضحه کړم چې ما په خپل ۳۸ کلن کاری ژوند کې همېشه په خپل معاش گوزاره کړې ده او دا مرکز ما د خپل معاش نه د صرفه جویي په نتیجه کې جوړکړی دی. کېدای شي چې ما دومره خدمت خپل ولس او خلکو ته نه وي کړی خو دا خبره په ډېر جرأت سره کولی شم چې د خپل وطن او خلکو سره مې خیانت نه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړی او نه مې د چا سره په فساد کې برخه اخيستلې ده. الله تعالی ما ته هم د حلالې لارې همېشه دومره معاش راکړی چې زما د مناسب او منځمهال ژوند د اړتياو نه زياته وه او کمه نه وه. په ما د خپلو اوه اولادونو همدا حق و چې سم يې وروزم او دوی ښه تعليم وکړي خو په ما د خپلواولادونو او کورنۍ دا حق نشته دې چې هغوی ته د حلالو او حرامو لارو بلدګونه جوړ کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټولنيز کلمه ما د فرهنګي هلوځلو ترڅنګ ځکه زياته کړه چې زموږ زياتې ستونزې ټولنيزې او خپلمنځي دي. فرهنګي هلې ځلې بايد

زموږ فکري ذهنونو ته وده ورکړي ترڅو موږ خپلې ټولنيزې ستونزې حل کړو او د نړيوالو سره سيال شو. فکري تغيير او د ټولنيزو ستونزو له منځه وړل د افغانستان د سوکالۍ يوازېنۍ لار ده. که موږ په خپله په خپل ژوند او ورځنيو کړو او وړو کې فکري او ټولنيز تغيير رانه ولو، هيڅوک په دې اړه زموږ سره مرسته نه شي کولی او د دوی مرستې که په ښه نيت هم وي زموږ په درد نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوري خدای مهربانه دی چې داسې نور مرکزونه به هم د هېواد په هره ولسوالۍ کې د هغو دوستانو او وطنوالو له خوا چې وسه یې لري، په راتلونکي کې جوړکړي ترڅو موږ خپل فرهنګ او کلتور ته رشد ورکړو او ټولنیزې ستونزې په خپله حل کړو. په اخره کې د محمد داؤد تپاند او استاد قاري فضل هادی نه په خاصه توګه مننه کوم چې د ي غونډې چارې یې په مخ بیولې. همدا شان د پښتونخواه د خوږژبې شاعرې اولیکوالې حسینه ګل تنها نه مننه کوم چې دې غونډې ته یې تشریف راوړی و. د هېواد د آرامې او سوکالۍ په هیله.

پژواک خبرې اژانس او تاند ویب پاڼې هم د پورته مرکز په اړه دا لاندې خبرې راپورنه خپاره کړي وو:

http://www.taand.com/archives/٦٦٣٩٠

http://www.pajhwok.com/dr/node/٤٤٩٤٩٤

ما ته زما د مشر زوی نایل محمود میاخېل لیک:

د مارچ د میاشتې ۲۲مه، نېټه، کال ۲۰۱۶م

د ۱۳۹۵ هجري شمسي کال په لومړۍ نېټه چې ما د کونړ ولایت د خاص کونړ په ولسوالۍ کې په خپل نامه فرهنګي او ټولنیز مرکز پرانیسته؛ نو زما مشر زوی ډاکټر نایل محمود میاخېل راته د امریکا نه ایمیل راولېږه. که څه هم نه مې غوښتل چې دا ایمیل فیسبوک له لارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوست کړم خو دا چې تشویقي جنبه یې درلوده نو د دوستانو سره مې شریک کړ.

سلام میرزا لالا،

خدای دې وکړي چې تاسې ښه اوسئ او د نوي مرکز د پرانیستو مبارکي درته وایم. امید لرم چې د دې مرکز پرانیستنه به موږ ته، د کونړ خلکو ته او هم د افغانستان ولس ته د رڼا لار پرانیزي.

ان شاءالله، موږ به خپله نهایي وسه وکړو چې د دې مرکز ډیوه ژوندۍ وساتو او د دې مرکز موخې په راتلونکو کلونو کې عملي کړو.

په احترام، نایل محمود میاخېل

د کونړ ولایت په خاص کونړ ولسوالۍ کې د شامحمود میاخېل فرهنګي مرکز پرانیستل کېدو په پار د زیار مدني ټولنې مبارکي:

زیار مدني ټولنه ویاړي، چې په یو داسې کار د هېواد یو سیاستوال او فرهنګي شخص ته مبارکي ورکوي، چې ترسره کول یې کلک هوډ او د وطن او ولس مینه غواړي، دا سړی شامحمود میاخېل دی. ښاغلی میاخېل یو سیاستوال، فرهنګي او لیکوال دی، چې له تېرو څو کلونو راهیسې د هېواد په سیاسي، ادبي، فرهنګي او کلیوالي ناسته پاستو کې ښه فعال هم دی. د دې فرهنګي مرکز بنسټ ایښودونکي شاه محمود میاخېل وویل چې دغه مرکز یې په شخصي لګښت په دوه جریبه ځمکه کې رغولی دی وویل: ((دا یو تعلیمي مرکز دی چې ځوانان له فیس پرته په کې زده کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولای شي او قومي مشران کولای شي د جرگو او مرکو لپاره گټه ترې پورته کړي)).

دا يو ستر نوښت دی، چې په خپله شخصي ځمکه کې يو ستر فرهنگي مرکز پرانيزي او د خپلې سيمې د خلکو د ژوند او پوهې د کچې د لوړولو په پار يې دا هرڅه وقف کړي دي. په دې مرکز کې په وړيا توگه د ځـــوانانو لپاره د زده کړې په موخه سيمينارونه، ورکشـــاپونه او د جرگو مرکو کولو لاره هوارېږي. دا يو ستر کار دی او د دې ستر کار بدله دې خدای په دواړو جهانونو کې ورکړي .

زيار مدني ټولنه په خپل دغسې يوه هېوادوال وياړي او د نورو هڅو او خدمت په پار يې لوی ښتن تعالی ته لاسونه لپه کوي، چې زموږ په وطن کې دې دغسې بچي ډېر کړي، چې وکولای شي، وطن له اوسنيو بدمرغيو وژغوري .

مياخېل صاحب، کونړيانو، فرهنگيانو او ټولو افغانانو ته دې مبارک وي.

درنښت

د زيار مدني ټولنې دارلانشا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښکلي خبرونو ويبپاڼې ليکنه: د شاه محمود مياخېل د فرهنګې او ټولنيز مرکز په اړه

د پژواک د خبري آژانس نه:

د بدو خبرونو ډېرې رسنۍ ډکې دي، موږ له تاسې سره ښه او ښکلي خبرونه شريکوو. د کونړ ولايت په خاص کونړ ولسوالۍ کې د شامحمود مياخېل فرهنګي او ټولنيزمرکز پرانيستل شو.

په دې مرکز کې په وړيا توګه د ځـــوانانو لپاره د زده کړې په موخه سيمينارونه، ورکشـــاپونه او د جرګو مرکو کولو لاره هوارېږي.

د دې فرهنګي مرکز بنسټ ايښودونکي شاه محمود مياخېل وويل چې دغه مرکز يې په شخصي لګښت په دوه جريبه ځمکه کې رغولی دی وويل: ((دا يو تعليمي مرکز دی چې ځوانان له فيس پرته په کې زده کړې کولای شي او قومي مشران کولای شي د جرګو او مرکو لپاره ګټه ترې پورته کړي. ((ده وويل چې د دې مرکز تالار په يو وخت کې د دريېو سوو کسانو د ناستې وړتيا لري او ډېر ژر به په کې کتابتون هم فعاله شي)). د خاص کونړ ولسوالۍ د قومي شورا مشر ملک طاووس خان وويل: ((زه له شامحمود نه مننه کوم ځکه پخوا موږ په دې ولسوالۍ کې داسې کوم ځای نه درلود.)) دخاص کونړ ولسوالۍ د ځوانانو شورا مشر ميرسلام مجاور وويل چې ځينې وختونه يو شمېر نا دولتي مؤسسې غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ځوانانو لپاره ځينې پروګرامونه جوړ کړي، خو د ځای د نشتون له امله دغه چاره بيا نه ترسره کېږي.

ده وويل: ((د دې مرکز په جوړېدو سره نور موږ دغه مشکل نه لرو اوس به هر ډول پروګرامونه دلته جوړېږي)).

د پښتونخوا ليکوالې او ژورنالېستې حسينه ګل تنها د دې مرکز د پرانيستې پرمهال پژواک ته وويل: ((د دغه شان مرکزونو جوړېدل ډېر مهم دي، ځکه دغه مرکز له ځانه سره کتابتون هم لري او موږ بايد کوښښ وکړو چې د ځوانانو ترمنځ د کتاب لوستل مروج کړو.)) دغه راز په دې غونډه کې د ملي تحريک ګوند مشر محمد اسماعيل يون وويل چې د دې مرکز له کتابتون سره به د سلګونو جلدو کتابونو مرسته وکړي. د کونړ د اطلاعاتو اوفرهنګ رئيس جنت ګل فدا وويل چې د اطلاعاتو او کلتور وزارت هم پلان لري چې په ځينو ولسواليو کې کتابتونونه جوړ کړي. ده وويل چې د ياد مرکز له کتابتون سره به هم د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د کتابونو مرسته وکړي، دا لومړی ځل دی، چې په کونړ کې دغسې يو مرکز پرانيستل کېږي او د ځوانانو په واک کې ورکول کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کونړ او لوګر ولایتونو والي صاحبانو او د ولایتي کمیټي رئیسانو د شاه محمود میاخېل مرکز وکوت

پرون د اپریل د میاشتې په لومړۍ نېټه کال ۲۰۱۶م، د لوګر ولایت

محترم والي صاحب محمد حلیم فدایي، د کونړ و لایت محترم والي صاحب وحیدالله کلیمزي، د دواړو ولایتونو د ولایتي شوراګانو محترمو رئیس صاحبانو، دولایتي شورا ګانو محترمو غړیو، او یو شمېر نورو قومي مشرانو او ځوانانو د کونړ ولایت د خاص کونړ په ولسوالۍ کې د شاه محمود میاخېل فرهنګي او ټولنیز مرکز نه کتنه وکړه. زه د ټولو د راتګ نه دغه مرکز ته، د زړه له کومې مننه کوم او هم د خاص کونړ د ولس نه مننه کوم چې د دې دوستانو مېلمه پالنه یې وکړه.

د کونړ والي صاحب په خپل فیسبوک پاڼه لیکلي وو:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کونړ او لوګر ولایتونو والیانو د خاص کونړ د فرهنګي او ټولنیز مرکز ځخه لیدنه وکړه

د لوګر والي محمد حلیم فدایي د یو پلاوي په ملتیا کونړ ولایت ته سفر وکړ او د دې ولایت له والي الحاج وحیدالله کلیمزي او قومي مشرانو

سره یې ناسته و کړه او د سیمه ییزې حکومتوالۍ پراختیا، سولې او ثبات د ټینګښت په برخه کې یې د کونړ د ولایتي

د کینې خوانه وحیدالله کلیمز، شاه محمود میاخیل، حلیم فدایي او ترشا

جنرال سیدخیلي د کونړ ولایت امنیه قوماندان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادارې او ولسونو هڅې وستايلې. د کونړ والي او راغلي پلاوي د ډيورنډ فرضي کرښې ته څېرمه د خاص کونړ ولسوالۍ په تنر کلي کې د شاه محمود مياخېل د فرهنگي او ټولنيز مرکز څخه ليدنه وکړه او د ياد مرکز جوړېدل يې د هېواد د فرهنگ،ادبي او تاريخي وياړونو د خوندي ساتلو او ديادې سيمې د خلکو د ټولنيزو ستونزو دهوارۍ په برخه کې د وياړه ډک گام وباله او د تقويه په برخه کې يې ورسره دهمکارۍ ژمنه وکړ.

د کونړ والي الحاج وحيدالله کليمزي د لوگر ولايت د مشرتابه او ورسره مل پلاوي سفر د ملي يووالي او د دواړو ولايتونو د دولتي ادارو او ولسونو ترمنځ د اړيکو پراختيا او قوي همغږۍ رامنځته کېدو په برخه کې ارزښتمن گام وباله، نوموړي زياته کړه، کونړ د امنيت،ښکلاگانو او دعلم او پوهې ټاټوبی دی او ولسونو يې د سولې او ثبات د ټينگښت په لاره کې د هيڅ راز همکارۍ څخه ډډه نه ده کړې ښاغلي کليمزي د شاه محمود مياخېل فرهنگي هڅې وستايلې او د دود سره سم د ولايت مقام له لوري چمتوشوې ډالۍ د کونړ والي او ولايتي شورا رئيس په لاسونو راغلي ميلمنوته ورکړل شوې.

قاري صاحب ضياالرحمن ضيا ليکلي وو:

مينه په تلو راتلو زياتېږي
کله رازه کله به ځه درځم مينه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېره ورځ زړه ته رانږدې دوست د لوګر پیاوړې او فرهنګپال والي ښاغلي محمدحلیم فدایي او ورسره مل پلاوي د لوګر د ولایتي شورارئیس او اعضاو یې ننګرهار همېشه بهار ته تشریف راوړی و. لومړی ورځ د ننګرهار د شریفو ولسونو په نماینده ګۍ موږ ورته غرمنۍ تیاره کړې وه. ,
د شپې د ننګرهار د والي له خوا ورته مېلمستیا برابره شوې وه. په دوهمه ورځ موږ په خاص کونړ تنړ کلي کې د پیاوړي لیکوال اوسیاستوال او فرهنګپال مشر ښاغلي شامحمود میاخېل د فرهنګي او ټولنیز مرکز څخه پداسې حال کې لیدنه وکړه چې د کونړ والي او ورسره مل پلاوي ولایتي شورا رئیس او اعضاو هم شتون درلود. واقعاً میاخېل صاحب په زړه پورې ستر نوښت د فرهنګي او ټولنیز مرکز په برخه کې کړې. سهارنۍ سوچه کلیوالي ناشته راته جناب میاخېل صاحب په ډېره مینه تیاره کړې وه چې مننه ترې کوو. غرمنۍ مو د کونړ د محترم والي صاحب او ولایتي شورا سره وه.

د سفر هدف:

د لوګر، ننګرهار، کونړ ولسونو ترمنځ همغږي د وروڼو ولسونو ترمنځ د ښو اړیکو د رامنځ ته کولو په موخه ووږ موږ د ښاغلي فدایي صاحب دان وښت ستایو او مننه ترې کوو. له نورو والیانو، ځوانانو، مدني ټولنو هیله لرو چې په هېواد دننه سفرونه وکړي ترڅو د نورو قومونو له فرهنګ او دودونو سره اشنا شي او همدارنګه د سولې ښه سفیران واوسېږو. په پای کې د کونړ د شریفو ولسونو، د کونړ دوالي صاحب او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیاوړي مشر شاه محمود میاخېل څخه بیا هم مننه چې د کونړ عنعنوي ډالۍ یې مېلمنو ته د اعزازپه شکل ورکړې. د مینې مو پوروړي یو.

د میرزا ماما (ډاکټر کبیر ستوري) په یاد:

ډاکتر کبیر ستوری

زه نه غواړم چې د ډاکټر کبیر ستوري د ژوند په علمي او سیاسي اړخونو وغږېږم، ځکه چې ګڼو دوستانو د هغه کتابونه، مقالې او شعرونه لوستي دي او د ویلو لپاره به ډېر څه ولري. زه غواړم چې په دې وړه مقاله کې د ډاکټر کبیر ستوري سره زما د شخصي اړیکو، تړاو او لیدنو کتنو په اړه څه ولیکم.

وړوکی وم، هغه وخت په کلونو نه پوهېدم، خو دا مې یاد دي د کابل په واصل آباد سیمه کې د عمراخان په ابتدایه ښوونځي کې چې اوس د عمراخان لېسه ده، د دویم صنف زده کوونکی وم، ډاکټر کبیر ستوری چې مور ورته میرزا ماما وایه، جرمني ته د لوړو زده کړو لپاره روان و. نو؛ زما پلار خدای بخښلي سیدمحمود حسرت چې په هغه وخت کې یې د کورنیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چارو په وزارت کې کار کاوه، موږ يې د ځان سره واخيستلو او کابل هوايي ډگر ته يې يوړو چې د ډاکتر کبير ستوري سره چې تازه د رحمان بابا ليسې د دولسم صنف نه فارغ شوی و، خدای په اماني وکړو. د کابل هوايي ډگر ته ورغلو او دا زما لومړی ځل و چې هوايي ډگر ته لاړم. د کابل هوايي ډگر په رسټورانټ کې چې د ميدان د ودانۍ د بام په سر و، موږ چای وڅښه. د چای څښلو نه وروسته مو کبير ماما سره خدای په اماني وکړه او دی د الوتکې په لور وخوځېد. ښه مې ياد شي چې موږ ورته د کابل د هوايي ډگر د ودانۍ په بام ولاړ وو او ده د الوتکې له دننه تر هغو لاسونه خوځول چې الوتکه والوته.

دا ۱۹۶۴م کال و چې ډاکتر کبير ستوری د لوړو تحصيلاتو لپاره پخواني غربي المان ته لاړ. په هغه وخت کې زه د ده په سياسي افکارو، په مکتب کې د زده کړې په کچه او يا نورو راشه درشه باندې نه پوهېدم ځکه وړوکی وم او د ده د شخصيت، پوهې او سياسي افکارو اندازه مې نه شوه لگولی. زما مينه د ده سره يوازې د ماماولۍ په بنياد وه او په مور مې ډېر گران و. ډاکتر کبير ستوری او زما بل ماما محمد نعيم چې دواړه د رحمن بابا په ليسه کې شاگردان وو او هلته په ليليه کې اوسېدل نو؛ اکثره به د پنجشنبې په ورځ زموږ کور ته راتلل، ځکه چې هغه وخت د ليليې د شاگردانو او محصلينو لپاره په کابل کې دا يوه لويه تفريح وه، چې د جمعې شپه يا ورځ د خپلو خپلوانو او دوستانو کورونو ته ورشي. د پوهنتون د دورې په وخت کې ما هم د دې تفريح خوند ليدلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خدای بخښلی پلار ډېر اجتماعي او سخي سړی و، نو د جمعې په ورځ به زموږ نور خپلوان هم چې په مختلفو مکتبونو کې يې درس وايه، زموږ کورته راتلل او په اصطلاح ښه مېله به گرمه وه. په هغه وخت کې چې د جامو وينځلو ماشينونه نه وو، نو زما مور به همېشه د دې خپلوانو جامې هم وينځلې او پلار به مې زياترو ته يو څه جمعه گي يعنې د جمعې د ورځې د خرچې په نامه لس شل افغانۍ هم ورکولې. خو زما د ماماگانو کورنۍ چې په سيمه کې يوڅه اندازه متموله کورنۍ وه، کله به چې دوی دواړه کابل ته راتلل نو نيا به مې ورته د خرچې پيسې ورکولې، دوی به دغه پيسې زما له مور سره ايښودې او دجمعې په ورځ به يې ترې د يوې اونۍ د خرچ لپاره يوه اندازه بېرته اخيستې. د دې پيسو سربېره کبير ماما يوه بله پټه پانگه هم لرله، او هغه دا چې زما نيا به زما مور ته يوڅه پيسې پټې ورکولې او ويل به يې چې کبير بد مصرفه دی نو که پيسو ته يې ضرورت شو، دا پيسې به له نعيم نه پټې ورکوې چې هغه خفه نه شي. د کبير ماما بد مصرفي همدا وه چې ده به پيسې په خپلو دوستانو او انډيوالانو مصرفولې او د پيسو د جمع کولو او زياتو پيسو د راټولولو شوقي نه و او د عمر تر اخره پورې يې همدا حال و. په هغه وخت کې به د خارج نه محصلينو خپلو کورونو ته يو څه پيسې لېږلې خو ده به د جرمني نه کابل ته د راتگ ټکټ هم له کوره غوښته. زما پلار په اوښيتوب سربېره، د خاص کونړ په ابتدايه ښوونځي کې د ډاکټر کبير ستوري استاد هم و. دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ډاکټر ستوری د مکتب په دوره کې همېشه اول نمره و نو په پلار مې ډېر زيات گران و.

پخوا چې ټليفونونه عام نه و نو د يو بل سره رابطه چندان نه وه او څوک به چې خارج ته لاړ نو مياشتې او کلونه به يې نيول چې دی د کور او کور د ده له حاله خبر شي.

ليکوال د ډاکټر کبير ستوري سره

ډاکټر کبير ستوری چې په اول ځل د غربي المان نه په رخصتۍ افغانستان ته راغی، نو زما د پلار وظيفه په مزارشريف کې وه، موږ ورسره هلته وو، نو دی مې ونه ليد. دويم ځل دی په ۱۳۵۰ هجری شمسي کال کې کونړ ته راغی، نو زه د خاص کونړ په لېسه کې د نهم ټولگي زده کوونکي وم يعنې تقريباً پس له اته کلونو مې وليد. دا چې زموږ د خپلوانو او تروروزو تعداد زيات و، ده به هر خوريې ته ويل چې که دېرې ته د ورځې لس ځلي هم راځئ، ماته به ځانونه رامعرفي کوئ، چې نومونه مو ياد کړم او له ياده مې ونه وځئ.

په دې وخت کې ډاکټر ستوري په خپله ماستری کار کاوه او د ذهنې کچې د معلومولو لپاره يې د ريسرچ سوالونه جوړ کړي وو. دا يې د خاص

(c) ketabton.com: The Digital Library

کونړ او عمراخان په لېسو کې په شادګردانو و ازمویل. په خصوصی توګه یې په خپلو خپلوانو هم تجربه کړل او ما ته یې وویل چې خوریه! ستا ذهن ډېر ښه دی او دا چې زه هم په مکتب کې اول نمره وم نو راته یې وویل چې ته به هرو مرو خارج ته ځې، نو د اوس نه ورته ځان تیار کړه.
په دې وخت کې ده د پښتو او د پښتنو د حقونو خبرې هم کولی، خو زموږ پرې چندان سر نه خلاصېده نو یوه ورځ ورته ما وویل چې ماما په کونړ کې دا ستا خبرې څه په درد خوري ځکه دلته خو نور قومونه نشته او ټول په پښتو خبرې کوي. ده راته وویل چې دا سمه ده چېرته چې نور قومونه نشته نو زموږ د نورو قومونو سره څه حساسیت هم نشته خو په خارج کې د نورو قومونو کسان ځانونه افغانان معرفي کوي او پښتنو ته کوچیان او د بدوي کسانو خطاب کوي چې دوی د افغانستان او پښتونخوا په سیمه کې تګ او راتګ کوي او د افغانستان دایمي استوګن نه دي. خو د دې خلاف بیا په کابل د افغان نوم یوازې د پښتنو ګڼي او پښتنو ته د افغان غول خطاب کوي او ځانونو ته افغانان نه وایي. داسې دوه ګونی چلند سړی مجبوروي چې د پښتنو د هویت او حقوقو لپاره مبارزه وکړي.
په دغه وخت کې ډاکتر کبیر ستوري او یو شمېر نورو ملګرو لکه قدوس تندر، د المان په دویچې ویلي راډیو کې د پښتو ژبې پروګرام نوی پیل کړی و او موږ ته یې ویل چې تاسې باید هره اونۍ د ټولو دوستانو او خپلوانو له خوا دوه سوه لیکونه راولېږئ، چې ووایي دوی د پښتو پروګرام اوري او خوښ یې دی. دا لیکونه به موږ لیکل او د پوستې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

لارې به مو دويچې ويلې راډيو ته لېږل. د هماغه وخت د کوښښونو او د ډاکټر کبير او د ده د ملګرو د هلو ځلو له امله د دويچې ويلې په راډيو کې د پښتو پروګرام اوس هم شته دی.

ځنګه چې مخکې مې يادونه وکړه، هغه وخت کې ټيلفونونه نه وو او د ليکونو د وړو راوړو چاره ستونزمنه وه، نو کله به چې مياشتې، مياشتې وروسته د کبير ماما کوم ليک راورسېد، نو زما خدای بخښلې نيا به هغه ليک د بالښت لاندې ايښی و او چې مور به يې ليدو ته ورغلو، زر به يې راواخيست او ويل به يې ماته د کبير خط ووايه، چې تسل مې پرې وشي. دا ليک به يې په بېلابېلو خلکو دومره ډېر ولوسته چې اخر به د ليک کاغذ وشړېده او په همدې به يې د کبير د ليدو تنده ماتوله.

کله چې ډاکټر کبير د دويچې ويلې په راډيو کې کار پيل کړ او د پښتو خبرونه به يې ويل نو دا زما د نيا لپاره يوه لويه سرګرمي وه. راډيو به يې د کټ سرته پرته وه او هره ورځ به يې د دويچې ويلې خبرونه اورېدل. که څه هم زما نيا ډېره پوهه او مدبره ښځه وه، خو د هغه وخت د افغانو ښځو فکري پراختيا ته پام سره، فکر نه کوم چې د خبرونو نه يې چندان خوند اخيست خو هدف يې يوازې دا و چې د خپل زوی غږ واوري.

په وروستيو وختونوکې چې ټيپ ريکارډر (ټيپونه) راووتل، نو بيا به ډاکټر کبير خپلې خبرې ثبتولې او د ليک په ځای به يې د ټيپ کيسټونه خپلې مور او کورنۍ ته رالېږل. نيا به مې بيا هم ټيپ ريکارډر د کټ سر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته پروت او د شپې د ويدو کېدو نه د مخه به يې ويلي چې د کبيرى کيسټ وروا چوئ چې زه ويده شم.

ډاکتر ستورى بيا المان ته لاړو او څلور کاله وروسته چې زه د دولسم صنف نه فارغ شوى وم، بيا افغانستان ته راغى. دى به معمولا څلور کاله پس د اوړي په موسم کې افغانستان ته راته. په دې وخت کې زه يوڅه په سياسي مسايلو پوه شوى وم او د سياسي بحثونو لړ مې پيلى شو، که دا مبالغه ونه کړم نو په خوريونو کې زه ورته ډېر گران وم او فکر کوم چې دا به د ده سره زما د فکري تړاو او په سياسي مسايلو د بحث له امله وو. مور کله هم په مادي مسايلو بحث نه کاوه اما نورو خپلوانو به په مادي مسايلو ډېر بحث کاوه چې څومره دې معاش دى او څه کوې او داسې نور. د ده به دا خبرې چندان نه خوښېدې. په کابل کې يوه ورځ په شهرنو کې پښتو ټولنې ته د تگ په تکل روان و، ده له يو چا نه په پښتو د پښتو ټولنې د پتې پوښتنه وکړه، خو هغه کس ورته په درى ځواب ورکړ. ده ورته وويل چې زه په دري نه پوهېږم که دا راته په پښتو ووايې نو ښه به وي. هغه نفر په تکليف پښتو وويله او چې حرکت مو وکړ نو راته يې وويل چې خوريه ښه په تکليف خو مې په دې بيچاره پښتو وويله. زما په اند دا د هر چا حق دى چې خپلې ژبې ته په خپله کار وکړي او نور څوک په دې متهم نه کړي چې ولې خپلې ژبې ته کار کوي. متاسفانه زمونږ اکثره پښتانه نور د خپلو نيمگړتياو لپاره ملامتوي او په خپله هيڅ نه کوي نو دا سم کار نه دى.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکتر کبير بېرته المان ته لاړو او د وطن حالات سره بدل شول. په ۱۳۵۷ هجرى شمسى کال کې په کابل کې د ثور کودتا وشوه، دننه او بهر د خلکو ترمنځ د اړيکو ساتلو چينلونه له منځه لاړل، تماسونه پرې شول، د مرګ او ژوند خبره شوه او په دې لړ کې موږ مهاجر شولو، زيات وخت مو په غرونو کې تېر کړ او بيا پاکستان ته مهاجر شولو. (د هجرت او مهاجرت قصې زما په کتاب د واقعيتونو په بهير کې لوستلي شئ). يو وخت مو سره تماس ونيوه ځکه دى هم د خپلې کورنۍ سره بى رابطې شوى و. زما بل ماما محمد نعيم هم مهاجر شوى و او د کبير ماما کورنۍ او مشر ورور عبدالجليل ملنګ لا هم په افغانستان کې وو. دى مو وهڅاوه چې پېښور ته راشي او هم به د ده کورنۍ پېښور ته راشي او د يوبل سره به وګورو. هماغه وو، چې په ۱۹۸۲م کال کې پېښور ته راغى. په پېښور کې د پښتنو د ځينې مشرانو سره د ليدو نه وروسته لا يوه اونۍ نه وه تېره چې د پاکستان د حکومت له خوا ونيول شو. په هغه وخت کې جنرال ضياالحق د پاکستان نظامي واکمن و، د جهادي ډلو طرفداري يې کوله. هغه په پاکستان کې او هم د افغانانو په منځ کې د ملي ډلو او کسانو د رشد سخت مخالف و. په دغه وخت کې ما په پېښور کې د يو امريکايي پروفيسر سره د انتروپولوجي ريسرچ کاوه.

ډاکتر کبير تقريباً اتلس مياشتې د پېښور په سنټرل جيل کې بندى و او حتى د خپلې کورنۍ سره يې هم ليده کاته نه کېدل. د ده سره به موږ هغه وخت ليده چې دى به يې هره اونۍ اتکړي په لاس د کچرو مجسټريټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

(قاضي) ته راوست، او موږ به د لرې نه لیده او که کله به چې د سپاهیانو مزاج ښه وه او د چایو په نامه به مو یو څو روپۍ ورکړې نو د دې لاره به یې برابروله چې یو څو خبرې ورسره وکړو. د ده ګناه دا وه چې ولې یې د پښتنو د مشرانو سره لیدنه کتنه کوله. د پېښور په سنټرل جېل او بالخاصه په لومړیو شپو او ورځو کې چې موږ ته د ده د بندي کېدو د ځای درک نه و معلوم، د پېښور په بالاحصار کې شکنجه شوی و او په تورو خونو کې کوټه قلفي و. په پېښور کې د جرمني قونسل به هره اونۍ سنټرل جیل ته د ډاکټر کبیر لیدو ته ورتلو، ځکه دی د المان غږ راډیو کارکوونکی و او موږ ته به یې اطمینان راکوه چې نن دی که سبا، دی به خلاصېږي. په دې نن سبا کې اتلس میاشتې ووتلې.

کله چې د پاکستان حکومت د جرمني په منځګړیتوب تصمیم ونیوه چې ډاکتر کبیر راخلاص کړي؛ نو موږ ته یې احوال راولېږه چې د ده پاسپورټ راوړئ چې دی موږ له پاکستان نه وکاږو او جرمني ته یې لېږو. ما د ده پاسپورټ چې موده یې تېره شوې وه، واخیست او اسلام آباد ته مې د جرمني سفارت ته یوړ چې موده یې تمدید کړي. د جرمني سفارت ډېر ښه وضعیت وکړ او ډېر ژر یې پاسپورټ تمدید کړ. دا ۱۹۸۴ م کال و، دی یې له زندانه خوشې کړ، خو کور ته د تلو اجازه یې ورنه کړه او کورنۍ یې ورسره د لږې شېبې لپاره د پېښور په یوه هوټل کې ولیدل، زما بل ماما محمد نعیم او زه ورسره اسلام آباد ته لاړو او په هوایي میدان کې مو ورسره خدای په اماني وکړه. د حالاتو د خرابېدو له امله بیا زموږ رابطه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره منظمه نه وه او يوازې کله کله به مو د ده کوم ليک تر لاسه کړ. ما ته يې وويل چې جرمني ته راشه او که جرمني دې خوښ نه و نو بېرته تللی شې او ژبه به خو ياده کړې خو موږ هم د جهاد او د افغانستان د آزادۍ په ولولو کې غرق وو؛ نو جرمني ته مې د تگ زړه ښه نه کړ او پلار مې هم راته اجازه نه راکوله.

په ۱۹۸۷م کال کې چې ما د امريکا غږ راډيو لپاره د محلي خبريال په توگه کار کاوه او هم د بلجيم د کمپټي مرستيال وم، په يوه رسمي سفر امريکا ته لاړم او د امريکې نه د راتگ په وخت کې بلجيم ته د دوه اونيو لپاره لاړم. ما د کبير ماما سره اړيکه ونيوله چې که بلجيم ته راشي نو ښه به وي ځکه په هغه وخت د اروپا ټولنه نه وه جوړه شوي او د ويزې مشکل و. کبير ماما د بلجيم د ليژ ښار ته زما د ليدو لپاره راغی او نيت مو و چې هالينډ ته لاړ شو. خو دا چې د ده سره نقشه نه وه نو څو ساعته مو د ليژ په ښار کې سرگردانه تېر کړل چې بالاخره د شپې يوه بجه شوه نو راته وې ويل چې، ما به بېرته زما د کوربه کره کښته کړې، دی به بله اونۍ راشي، بيا به هالينډ ته لاړ شو. هغه وخت لوگزامبورک، هالينډ او بلجيم د بنيلاکس په نامه يوه گډه ويزه درلوده. کبير ماما يوه اونۍ وروسته بيا بلجيم ته راغی او د هغه ځای نه د هالينډ روتردام ته لاړو. په لاره مو ښې قصې وکړې او شپه مو سره يوځای تېره کړه. په سبا دی بېرته جرمني ته لاړو او زه د پېښور په طرف وخوځېدم. يوه خبره چې ما ورته وکړه هغه دا وه چې پېښور د ځوانانو لپاره او د ده د اولادونو د زده کړې لپاره برابر

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاپېریال نه لري اوکه خپله کورنۍ جرمني ته راولې نو ښه به وي. ده راته وویل چې زه به پیسي درلېږم او څوک چې سبق وایي مرسته ورسره کوه خو که دوی دلته راولړ نو دوی بیا د وطن او خپلو خلکو په درد نه خوري.

په هرحال دی له خپلې کورنۍ نه لیرې پاتې شو ځکه پېښور ته راتللی نه شو او افغانستان کې جنګ روان و. په ۱۹۹۰ م کال زه امریکا ته لاړم او په ۱۹۹۲م کال کې جرمني ته د ده د لیدو لپاره لاړم. یوه اونۍ مو سره یوځای تېره کړه، دویچې ویلي راډیو مو ولیده او د کولن پوهنتون مو چې ده په کې هلته خپله دوکتورا اخیستي وه، ولیده. د ده ژوند ساده و او د ده کوټه د ډېروافغانانو، پښتنو او خپلوانو لپاره دېره وه. ډېر بحثونه مو د وطن د حالاتو په اړه وکړل او ترې د تګ په وخت کې مې ورته بیا تکرار کړه چې د افغانستان حالات معلوم نه دي نو ښه به دا وي چې خپله کورنۍ جرمني ته راولې. ده راته ښه وکړه او له هغې نه وروسته یې لومړی خپله مېرمن او دوه زامن نسیم ستوری او ایمل ستوری جرمني ته بوتلل.

په ۱۹۹۶م کال کې چې کله د سوات افضل خان لالا، د بېنظیر بهټو په کابینه کې د شمالي علاقه جاتو وزیر و، ډاکتر کبیر ستوری یې رسمي مېلمه کړ او پس له دولس کلونو یوځل بیا پاکستان ته راغی. په دغه وخت کې زه هم له امریکا نه پاکستان ته د خپلې کورنۍ د لیدو لپاره راغلی وم. د اسلام آباد هوایي ډګر کې ورته خان لالا په خپله هرکلي ووایه او بیا د خان لالا کور ته لاړو. شپه مو هلته وکړه او د هغه ځای نه د خان لالا سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوات لاړو. د سوات نه وروسته چارسدې ته راغلو او د ولي خان سره مو وليدل. همدا شان مو په اکوړه خټک کې د اجمل خټک سره وليدل. يوه مياشت يې په پاکستان کې تېره کړه او بيا بېرته جرمني ته لاړ. په دې وخت کې طالبانو کابل نيولى و او سياسي بحثونه ډېر گرم وو. ولي خان وويل چې پاکستان خو د طالبانو حمايت کوي خو په حقيقت طالبان د پاکستان لپاره ډېر خطرناک دي ځکه د طالبانو ځاله خو په پاکستان کې ده او دلته شل زره مدرسې دي.

اخر ځل زما په خيال چې په ۲۰۰۵م کال په مني کې ما کبير ماما وليده چې زه جرمني د مونشن ښار سره نږدې د اوبر امرگاو په سيمه کې د ناټو تعليمي مرکز کې د لکچر لپاره تللى وم او يو دوه شپې مې د ده سره هم په ويسلنگ ښارگوټي کې وکړې. په همدې پېره راته د ده کورنۍ وويل چې کبير ماما ستا خبره مني او که تشويق يې کړې چې د زړه عمليات وکړي نو ښه به وي. ما چې ورته دا خبره ياده کړه نو ده راته عملي دلايل وويل چې د زړه عمليات زما لپاره فايده نه لري او د زړه عمليات يې ونه کړ. په همدې وخت کې يوه شپه نا وخته چې تقريباً يوولس بجې به وي نو راته يې وويل چې خوريه ځه بهر به ووځو او قدم به ووهو او ازاده هوا به تنفس کړو. د ويسلينگ په ښار کې مو قدم واهه چې يو ترافيکي څراغ ته ورسېدو او انتظار مو کاوه چې څراغ شين شي او موږ د سرک نه پورې وځو، په دغه وخت کې ده راته وويل چې خوريه! زما تقريباً څلويښت کاله وشول چې زه په جرمني کې اوسېږم، دلته مې لسانس، ماسټرى او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوکتورا واخيستله او د دې خلکو په ژوند، کلتور او ژبه هم ښه پوهېږم خو ما ته داسې ښکاري لکه چې ما دلته څلوېښت ورځې تېرې کړې وي او هيڅ مې زړه دلته نه دی نښتی. بله خبره يې راته دا وکړه چې ده يو وخت فکر کاوه چې افغانستان ته به ځي، ښه کتابونه به ليکي او په اکاډميک ډګر کې به ډېر کار کوي خو زياته يې کړه چې زموږ د پښتنو ژوند داسې کارونو ته چمتو نه دی ځکه اکاډيميک کارونه ځانته فکر او ژوند غواړي او موږ هيڅ وخت ځانته کېږو نه، نو اوس هره ورځ په دويچې ويلې راډيو کې د خپل رسمي کار نه دوه درې ساعته زيات پاتې کېږم او يوڅه ليکم. که واړه کتابونه هم وي بايد چاپ يې کړم او اوس وخت کې لوی لوی کتابونه هسې هم څوک نه لولي. ده وويل چې د شعرونو ويلو نه زما مطلب دا دی چې دا د پښتو شعرونه هنرمندان ريکارډ کړي او د پښتنو په کورونو کې يې خلک واوري. بله مهمه خبره يې راته دا وکړه چې ده زما يادښتونه ليدلي وو نو راته يې وويل چې خوريه دې پسې مه ګرځه چې ښه تحقيق او ريسرچ وکړې او بيا کتاب چاپ کړې نو ښه به دا وي چې خپل يادښتونه منظم کړې او چاپ يې کړې. په دی وخت کې ما د کورنيوچارو د وزارت د معينيت نه استعفا ورکړې وه او زيات شخصی يادښتونه راسره وو نو ما هم ورته لستوڼي راونغښتل چې، خپل يادښتونه چاپ کړم او دا دی اوس زما اته کتابونه چاپ شوي او درې نور چاپ ته تيار دي خو يوازې يو کتاب چې د بېړنۍ لويې جرګې په اړه و، هغه کبير ماما وليد او نور يې ونه ليدل. کاش چې دی ژوندی وای او زما

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نورې ليکنې يې هم ليدلې وای ځکه دی د علمي کارونو په ارزښت پوهېده او همېشه به يې زه تشويقولم؛ خو ژوند همېشه نيمګړی دی او د انسان امېدونه نه پوره کېږي، الله تعالی دې هغه وبخښي او جنت فردوس دې يې نصيب شي. انا لله وانا لله راجعون.

پورتنۍ مقاله روهي ويبپاڼې، تاند ويبپاڼې او پژواک خبري اژانس هم خپره کړه

http://www.taand.com/archives/٦٧١٦٨

http://www.rohi.af/fullstory.php?id=٤٤٧٤٨

http://goo.gl/Dal١MB

د ننګرهار پوهنتون د رئيس ببرک مياخېل سره ليدنه:

١٠ اپريل ٢٠١٦م کال، ننګرهارپوهنتون، جلال آباد

نن مو د ننګرهار پوهنتون رئيس پوهندوی ببرک مياخېل سره، د دغه پوهنتون د محصلينو د چارو مرستيال استاد نعيم سروري او اداري مرستيال صاحب سره ډېر ښه او تفصلي مجلس درلوده چې څنګه سره د Peace Educationپه اړوند همکاري وکړو ترڅو دا مضمون د پوهنتون د نصاب جز وګرځي او په عملي توګه محصلين پکې برخه واخلي. د ننګرهار پوهنتون مشرتابه په دې اړه پوره لېوالتيا وښودله او ژمنه يې وکړه چې دا پروګرام به په لومړي سر کې په پنځو پوهنځيو کې تطبيقوي. زه شخصاً د ننګرهار پوهنتون د نوي مشرتابه نه مننه کوم چې د ننګرهار پوهنتون په

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاپېريال کې يې فزيکي بيارغاونه، تدريسي او تشکيلاتي چارو کې پوره مثبت تغيير د پخوا په پرتله راوستلی دی.

\

دوی ته دې الله تعالی نور هم توفيق ورکړي چې خپل ولس او خلکو ته خدمت وکړي او د پوهنتون چارې سمې کړي. د يو هېواد د پرمختګ لپاره اساسي بنسټ سم تعليمي نظام دی. پوهنتونو کې د معياري او د موجوده حالاتو سره مناسب زده کړې خورا مهمې دي. د ما سره زما د دفتر همکاران حميدالله ناطق صاحب او رفيع الله ستانکزی صاحب هم ملګري وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پارلمان کې د کونړ د وکيل حاجي سخي مشوانې عمل غندل:

۱۳ اپريل کال ۲۰۱۶م، کابل

نن د کونړ وکيل حاجي سخي مشوانې د انکشاف دهات وزير، انجينر نصير دراني له خوا په دې متهم کړ چې ګوندې ده د يوې پروژې نه شل سلنه کميشن غوښتلې دې. کله چې د انکشاف دهات وزير د استجواب له پارلمان ته راځي نو حاجي ظاهر د ننګرهار ولايت استازی چې لومړی مرستيال دی، رياست د ولسي جرګې کوي او عرفان الله عرفان دويم منشي د حاجي سخي خبرې قطع کوي نو دی راپاڅېږي او عرفان الله عرفان د ګرېوان نه نيسي. هغه ورته وايي چې ته پوه شه او وزير دې نو منده اخلي او د وزير ميز ته ورځي او په هغه باندې ګوزار کوي. زه لومړنی کونړی وم چې د حاجي سخي دا عمل مې په کلکه وغانده او په فيسبوک کې مې وليکل:

نن زه د يو کونړي په توګه د يو کونړي وکيل عمل په پارلمان کې چې په يو وزير ګوزار کوي، په کله غندم. پارلمان د دليل او منطق ځای دی نه د جنګ ميدان.

زما دا ليکنه د ډېرو کونړو له خوا تاييد شوه نو بيا ما بله ليکنه په همدې ورځ وکړه:

لنډغر په حکومت او پارلمان کې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

که تاسې د حکومت او پارلمان هغو غړو ته چې لنډغري کوي لږ متوجه شئ، ګورئ چې دوی هغه کسان دي چې په مختلفو مافيايي کړيو کې لاس لري، په غلا، رشوت او چپاولونو يې صرفه نه ده کړې، دوی کوشش کړې چې د خپلو سيمو مخور او تعليميافته طبقه وځپي او بيا د خپل قوم او ډلې د حقوقو په شعارونو نور هم ځانونه چاق کړي. دوی نه د ځان په ابرو دي او نه د وطن. زما افسوس هغه تعليميافته کسانو ته دې چې دوی لا اوس هم د لنډغرو حمايت اوصفت کوي. زما په اند اوس د لنډغرو سيزن دی او ښه خريدار لري. د حکومت مشرتابه هم د لنډغرو په ملا تړلو فخر کوي. (د دې نه يوه ورځ د مخه جنرال دوستم په ارګ د جمهور رئيس اشرف غني ملا په دستمال وتړله او ويې ويل چې موږ ازبکان ستا حمايت کوو. دا ښه کار دی چې ازبکان د جمهور رئيس حمايت وکړي خو دوستم د لومړي مرستيال په توګه بايد د حکومت ملاتړ وکړي خو داعمل د ټلويزيون په ځپو خپور شو چې ډېر نمايشي او بې خونده و او هسې تصنعي بڼه يې درلوده)

يوه قصه مې راپه ياد شوله:

کله چې ما د کورنيو چارو په وزارت کې کار کاوه، د شينډنډ يو لنډغر(قوماندان   امان الله د زيرکوه) چې اوس خدای بخښلی دی، يوه ورځ مو وزارت ته راوغوښته او (د هرات د والي اسمعيل خان سره مو په ميز کښيناوه) او ما فکر کاوه چې دی به په ټولو حالاتو پوهېږي، د ښه او بد فرق به کولی شي او موږ به ورسره مرسته وکړو چې د هرات په محلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومت کې برخه ولري او د منطق او دليل له لارې به د خپلو خلکو حقوق ترلاسه کړي. خو ده همدا يوه خبره کوله چې زه د پښتنو حقوق غواړم او رياستونه نه غواړم. نو ما ورته ووېل چې په شعارونو او يوازې جنګ حقوق نه غوښتل کېږي ترڅو ته کومه معقوله طرحه ونه لرې. بل تا ته چا دا حق درکړې چې تاسې د يو لوی قوم استازيتوب په خپله سيمه کې وکړئ.

بريالي عمرزي صاحب راته وليکل:

جناب مياخېل صاحب زما سلامونه او نېکې هيلې ومنه.ستاسو د دې ليکنې څخه داسې جوتېږی چې په خپلو پرونيو څرګندونو پښېمان ياست ولې په دري ژبه کې يو متل چې وايی ماهی را که هر وقت از آب بگيری تازه است.

ما ورته وليکل چې:

پيښمانه نه يم خو د هغوی دی هم پوښتنه وشي څکه د فراه وکيل څه ونه کړل همداسې په مزار کې د عطا او دوستم ډلو د مظاهرو له امله خلک زخمنيان او مړه شول. زما خبره دا ده چې که جدي او مناسب برخوردونه ونه شي ستونزې نورې هم زياتېږي.

په فيسبوک کې مې بله ليکنه په سبا وکړه:

يوه بله خبره!

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرون خو ما د کونړ د وکيل دا عمل په داخل د پارلمان کې وغندلو. ايا دا خبره به څوک سپينه کړي هغه وکيلانو چې له پارلمان بهر يې پوليس وهلي او خلک يې زخميان کړي، چا ترې پوښتنه کړې او که نه؟

يو مشر سپين ږيرى مريض و او د مرگ انتظار يې کاوه، نو زوى ورته ويلي و چې پلاره! زموږ د چرگو هگۍ چا پټې کړي دي. پلار يې ورته ويلي و چې د هگيو د ورکېدو پوښتنه وکړئ. زوى ويلي وچې اوس به د هگيو په سر د چا سره څه جنگ او جنجال کوو پرېږده غوږ به پري نه ښورو. څو ورځې وروسته يې زوى ورته ويلي وو چې ولا زموږ چرگې هم چا پټې کړي دي. پلار يې ورته ويلي و چې د هگيو پوښتنه وکړئ. زوى ورته ويلي وو چې موږ د چرگو خبره کوو او ته وايې د هگيو پوښتنه وکړئ. زوى يې بيا د چرگو پوښتنه نه وه کړه نو څو ورځې وروسته يې غوا چا پټه کړه نو بيا يې پلار خبر شو او زوى ته يې وويل چې د هگيو پوښتنه وکړئ. زوى يې فکر وکړ چې د پلار يې اعصاب خراب شوي دي ځکه چې موږ ورته وايو چې غوا ورکه شوې او دى وايي چې د هگيو پوښتنه وکړئ. پلار يې ورته وويل زويه! زما اعصاب خراب شوي نه دي خو که د هگيو پوښتنه مو کړې واى نو ستاسې چرگان او غوا به چا نه پټولاى. غل هم فکر کړى چې ته شوده او بوده سړى يې او د څه شي پوښتنه نه شي کولى نو غوا يې هم درنه يوړه. که حکومت په اوله کې د هغو وکيلانو، زورمندانو او قانون ماتونکو سره لږ په جرأت برخورد کړى واى نو هيڅوا به په پارلمان کې دننه او نه د پارلمان نه بهر د خلکو توهين،

(c) ketabton.com: The Digital Library

قتل، غارت، لوټ او داسې نور جرايم کړي واى. دا سلسله په پخواني حکومت کې او هم په اوسني حکومت کې دوام لري، بېلگي يې ډېري زياتي دي.

سلطان محمد الياس سلطانزى راته وليکل:

مياخېل صاحب خفه کېږه مه دا وزيران هم د سړي زامن نه دي تاته بهتر معلومات شته دى دا چې په تېرو وختو کې تا هم په اوچتو چوکيو کار کرى دى ته او خداى تا په خپل وخت کې د معين او د مشاور په صفت کار کړى دى.؟ تا د خپل ولايت کنړ ته او بيا خاص کنړ ځوانانو ته د وظيفى د پيدا کولو کوم اقدام کړى؟ نه هيڅ د مشوانې طر فداري نه کوم هغه څه چې کړ ي ښه يې کړى زموږ استازى دى زموږ په رايو دې مقام ته رسيدلى دى دا کار ما او تا کړى چې موږ رايه نه وى ورکړې ولې به نن داسې بده پېښه رامنځته کيده. نن چېهر ځوان گورې له ما نه نيولې تر نورو ځوانانوپورې هر وزارت ته چې ورشو د وظيفې عريضه مو په لاس کې وي او وکيل صاحبان مو هم ده غوږه نيولي وي، وزير صاحب په چوکۍ ناست او خو ښه چلن و کړي ورته ووايې ته خلاص يې نور موږ پوه شه او ستا دا کس زه به يې مقرر کړم خو اخرې خبر ته به راشم همدا وزير به درته ووايې سبا دومره بجې راشه چېورشى بيا به سکرتر صاحب به ووايې که پنحه زره دالر ورکولى شى نو ښه او که نه يې شى ورکولى لار دې وهه همدا وکيلان د وزيرانو په مذهب پوهېږي..

ما ورته په ځواب کې وليکل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطانزی صاحب! اول خو زه په انتقاد خفه کېږم نه. که معقول و او زما نيمګړتيا په نخښه شي نو خوشالیږم او خپل ځان به اصلاح کړم. دا زما د ژوند تګ لاره ده.راغلو ستاسو خبری ته که په زرهاو نه وی نو په سل ګونو کسان ما مقرر کړی او روزلي دي. دويمه خبره دا ده چې قضاوت هغه وخت سړی ښه کولی شي چې کافي معلومات ولري. ما د وه کال په وزارت کې کار کړی چې يو کال مشاور وم او بل کال معين وم. دا ۱۱ کاله پخوا و هغه وخت دومره کم امکانات و چې لس موټرو د خريد لپاره وزارت بودجه نه درلوده او د پوليسو معاش ۱۸ ډالره و. دوه کاله موږ ووهل چې وزارت ته بودجه پيدا کړو. بيا هم د تحکيم ثبات پروکرام موږ پيل کړ او يوازې په کونړ کې ما شپږ ولسوالي جوړکړي، دوه کاله مبارزه زموږ په حکومت کې دننه او هم بهر روانه وه چې زما د کورنيو چارو وزارت کتاب که ولولئ نو بيا به ان شاالله سم قضاوت وکړئ. زه د افغانستان معين وم او د افغانستان په کچه ارزونه کولی شئ. بل دا چې ما په داسې وزارت کې چې منبع د فساد وه کومه بدنامې کونړو ته نه ده راوړی او نه څوک ويلي شي چې ما د چانه رشوت اخيستي دی او يا مې د خيانت د جوال خوله د چا سره نيولې وي. په هرحال زه چې څه کوم هغه زما مسووليت دی او هر څوک چې لږ لږ خپل وطن او خلکو ته کار وکړې بهتره ده، په يو بل به احسان نه کوو.

سلطانزي صاحب بيا وليکل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

مياخېل صاحب زه په تا انتقاد نه کوم فکر کوم چېتاسو په خپل وخت کې چې د يو افغان په حيث ډېر کارونه کړي دي امکان لري زه به پوره معلومات پيدا کړم او ستاسې په حضور کې به يې کېږدم. خبره اصلی زموږ د وکيل صاحب وه هغه ما مخکې ذکر کړې وه هغه چې کوم کار کړی د خپل شخصی غرض لپاره به يې نه وي کړی. کېدای شی د ملت د ستونزو په درد درد من شوی وي او داسې غلط عکسل العمل يې وښوده دا چېزموږ ډېری وکيلان په قانون نه پوهېږي چېيو چاته د قانون له مخی قناعت ورکړي بس د زور نه کار اخلي. په همدې ځاي به يې پرېږدو کنه زموږ گناه زموږ ده چې رايه مو ورکړې ده

په هر صورت، راځم ستاسو کارنامو ته رښتيا به ووايو تاسو به په فساد کې لاس نه لری او سوک چېفساد کوي کېدای شي د هغوی مخه تاسو هم نيولې وی.نن چې زه تاسو سره په دی بحث کوم دا هم ستاسو د نيک اقدام نتېجه ده دنن نه دوه لسيزی وړاندې تاسو د خاص کونړ ليسه زموږ ځوانانو پر مخ پرانيسته او د وخت نه د گټې اخيستو نه موږ بيا خپلو ټولگيو ته روان شو. نن چېموږ ځه زده کړې ستاسې برکت دی که نه موږ به اوس د جهل او ناپوهۍ په لمپو کې شپې او ورځې تېرولې.رالنده به يې کړم تاسو ته زه ډېر احترام لرم زموږ شمله يې دا چېتاسو په خپلې ولسوالۍ کې يو فرهنگي اداره پرانسته ډېر خوښ شوم که د الله ج رضا وه بيا به له نږدی نه وگورو او په ټولو ادارو باندی به بحث وکړو. که ستاسې د لاسه پوره وه ډېرو ادارو کې به تغيير راولو ستاسې په همکارۍ يوه خبره رايادة شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېدای شي ډېر دوستان پرې خفه هم شي که دا لیکنه وگوري او یا یې ځوک یې تر غوږو ورسوی. ډېر بد به راباندی ووایي.چې دی لیوني ته گوره په خاص کونر ولسوالۍ کې ډېر داسې مکاتب شته دی چېتاسې به هم پرې خبر یاست چې دوه۲/ وخته تدریس کوي یو ځاي معاش د دولت له بودیجې اخلي او بل معاش د سویدن کمیټې نه اخلي ډېر ځوانان گورو چې درې، څلور او پنځه کاله کېږي چې د پوهنتون نه فارغ شوي او تر دی ساعت پورې بې روزگاره دي که په دې برخه که کوم اقدام تر سره کړئ الله ج به ډېر زیات اجرونه درکړي نور دې په لوی رب العزت سپارم بریالي اوسی په خپلو چارو کې...

ما یې په ځواب کې ولیکل:

مننه! بحث به کوو ځکه هدف مو اصلاح ده او زه بیخي نه خفه کېږم. که ولس زموږ آباد او تعلیمیافته وي نو زه پرې خوشاله کېږم. ما په کراتو ویلي چې څه مې تر وسې پوره وي کوم به یې او دا زما مسوولیت دی او څه طمعه نه لرم کنه ۲۲ کاله دمخه خو ما مزدوري کوله او منصب مې نه درلوده اما دخپلې مزدورۍ نه مې دخاص کونړ مکاتب چلول نه مې ان جې او درلوده او نه بل تجارت خو که هر څوک لږ لږ څه وکړي اخر تری دریاب جوړېږي. د لیدو په هیله

۱۶ اپریل ۲۰۱۶م کال مې په فیسبوک کې ولیکل:

نن مازدیگر مو په هغه جرگه کې برخه واخیستله چې د انکشاف دهات وزیرنصیر دراني صاحب په کورکې چې گڼ شمېر قومي مشرانو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولتي چارواکو او مخورو له خوا جوړه شوې وه. د جرګه هدف د چارشنبه په ورځ د وکیل سخي مشواڼي له خوا په پارلمان کې د نوموړي د احساساتي او عجولانه برخورد په اړه وه او وکیل سخي مشواڼي خپله ملامتیا ومنله. دا پېښه کوم پلان شوي پېښه نه وه چې سیاسي، قومي، سمتي او یا د پارلمان او حکومت ترمنځ کومه ستونزه وه. دراني صاحب په خپلو خبرو کې وویل چې د کونړ شریفو خلکو د بل هرچا نه دا عمل زیات غندلی او دې د ټولو کونړو د احساساتو نه منندوی دی. موږ هم د وکیل مشواڼي دا عمل چې په خپله ګناه یې اعتراف وکړ وستایه.

که پورته بحث ته متوجه شو نو د سم افهام او تفهیم په پایله کې روغه جوړه وشوه او دا موضوع نوره جنجالي نه شوله. خو بیا هم بعضې کسانو لیکل چې ده ته باید سزا ورکړل شي حال دا چې ولسي جرګه په خپله پریکړه کې وکیل مشواڼې د لسو ورځو لپاره د پارلمان نه اخراج کړ.

نو ما بیا ولیکل:

هرعمل جداجدا محاسبه کېږي. که یو چا پرون بد کار کړی وي او نن ښه کاروکړي نو پرونی عمل ته یې بد او نني عمل ته یې ښه باید ووایو. که داسې ووایو چې پرون دې بد کړي نو ته نور ښه کار مه کوه او ستا د نن ورځې ښه کار هم د غندلو دی ځکه پرون تا بد کړي دي نو دا سمه نه ده او په دې توګه بیا موږ نه شو کولای چې په کور او ټولنه کې اصلاحات راولو. د ټولنې سره برخورد زموږ باید داسې وي لکه پلار چې د اولاد سره برخورد کوي. که زوی بد کار وکړي نو پلار ورته نصحیت کوي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زويه نن دې بد کار وکړ سبادا بد بيا ونه کړې. جزاګانې هم دخفيف او تأديبي ډول نه پيل کېږي او شديد يا اشدمجازات ته رسيږي.

عجيبه قضاوتونه په فيسبوک کې ګورم؟

۱۸ اپريل، ۲۰۱۶م کال کابل

چا چې د چا سره په ګيلنه اوبه څښلي دي

د هماغو ملاتړکوي کورکورانه

سياست او ملګرتوب

او کاکګې سره ګډوډه ده

عقيده هم د ملګرتوب

په تله تلل کېږي

اقتصاد او تجارت هم

په اصولو نه بلکې په ملګرتوب روان دی

او همداسې نور.......

يو خوا هندو سترې خدای نا راضه

او بل خوا هم عجيبه خلک

هندو زوړ شو مسلمان نه شو

همدی ته وايي د عقيدې

او سياست کمزوري

همدی ته وايي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کمونيکيشن خلا
او همدې ته وايي
چې اهداف رانه ورک دي
او ملي خطر نه پيژنو
د سوکړوکو او سبو جنګ و
په منځ کې دل شول
د مرچکو غوندې لعلونه
وطن وسو او ملت غرق شو
مور لا اوس هم په الف زر آ
او ب زر به کې يو
ګاونډيان په کومه خوا روان دی
دنيا په کومه خوا روانه ده
او موږ په کومه خوا
په فضل د مولا هرڅه به جوړ شي

د کتاب د ورځې په ياد:

۲۳ اپريل ۲۰۱۶م، کابل

پرون مو د خاص کونړ په ولسوالي کې د شاه محمود مياخيل فرهنګي او ټولنيز مرکز کې زما د نوي کتاب د مخکتنې په موقع د څلور مختلفو عنوانو(ځوانانو لپاره دحقوقي پوهاوي کتاب، ټولنيز ژوند په اسلام کې، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن معماران او درېيمه زاويه) د کتابونو ۸۰۰ ټوکه د غونډې په ګډونوالو او ځوانانو ووېشل. د کتاب د ورځې په مناسبت مو همدومره د وسي پوره وه.

مننه او کورودانی:

۲۲ اپریل ۲۰۱۶م کال، خاص کونړ

پرون د کونړ ولایت د خاص کونړپه ولسوالۍ کې زما د نوي کتاب (درېيمه زاويه: فيسوکي ليکنې او خاطرې) د مخکتنې غونډه وه. په دغه غونډه کې د قومونو او قبايلو د چارو محترم وزير محمد ګلاب منګل، د همدغه وزارت سياسي معين ليکوال، اديب او شاعر څېړوندی عبدالغفور

(c) ketabton.com: The Digital Library

لېوال، د ننگرهار د پوهنتون رئيس پوهندوی ببرک مياخېل، په پارلمان کې د کندوز استازی انجنير کمال ساپی، استاد نعمت الله کرياب، استاد هجرت الله اختيار، استاد عبدالبصير سباوون، قاري ضياالرحمن ضيا، سناتور رفيع الله حيدری، محمد انور سلطاني، شفيق الله شاداب، شاعر شرافت مياخېل، استاد نقيب الله خپلواک، احمدالله ارچيوال، د علومو د اکاډمۍ غړيو عبدالقيوم زاهد مشواڼي او عبدالظاهر شکيب، روح الله انوری، فضل واحد افکاري، ملنگزي، خان ولي سالارزی، ډاکټر محمديونس بارگامي، ميرويس وردک، عبدالوکيل آټک، شاعر رمضان صايم، د لغمان د ولايتي شورا رئيس طاوس خان او گڼ شمېر نورو ځوانانو، قومي مشرانو، ليکوالانو، اديبانو، شاعرانو او د علم او فرهنگ مينه والو برخه درلوده.

که د علم او فرهنگ او هم د خپلو خلکو او وطن سره مينه نه وي نو دومره اوږد سفر ځوک د يوې غونډې لپاره د کابل، لغمان، ننگرهار، او د کونړ د نورو ولسواليونه په اوسنې شرايطو کې نه کوي. زه د هر يو د راتگ نه په ځانگړې توگه د زړه له کومې مننه کوم او موږ ته يې وياړ راوبښه.

دا کتاب د شاه محمود مېاخيل د فرهنگي او ټولنيز مرکز له خوا چاپ شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ثور اومه او اتمه:

۲۷ اپريل ۲۰۱۶م کال، کابل

دوه بنې وې او مېړه يې ترې سخت په تکليف و. د يوې نوم عايشه و او د بلی گله. نو ده به ويلي چې:

نه عاشه ښه ده اونه گله   بلا دی وخوري يو تربله

نه اوم د ثور ښه دی او نه اتم   بلادی وخوري يو تربله

اوس پری هم نه پوهېږو ځکه د دواړو تحولونو اهداف انترناسوناليستي و او حال دا چې د يو هېواد حريم او ځمکه د يو چا ملکيت دی او د يو چا په ملکيت تجاوز د غندلو دی. راځي چې دا خپل ملکيت وساتو او چې خپل ملکيت مو د هر ډول مرضونو نه وساته نو بيا به ټول ارامه او سوکاله ژوند ولرو. د آباد او سوکاله افغانستان په هيله!

د پورته کامنت په اړه په لس گونو دوستانو زما خبره تاييد کړې وه؛ خو

نظيف زيرک راته ليکلي وو:

مياخېل صاحب، تاريخ به هيڅکله ۷ او ۸ ثور هېر نه کړي، ځکه ۷ د ثور د طاغوت او باطل ورځ وه او ۸ ثور د حق او قربانۍ ورځ وه، د مجاهدينو څخه بايد اول کمونستان او خلقيان ډېر ۷ د ثور وغندي ځکه دوئ غولول شوي و او دغه ۳۸ کاله غميزه هم د هغوئ د کودتا لامل ده، که اتمه ده او که اومه = يوه رڼا او بله تياره ده

مايې په ځواب کې وليکل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

زيرک صاحب سلامونه!

موږه او تاسې ټول د جهاد په صف کې شريک و او قربانۍ مو ورکړې دي. البته په چا احسان نه کوو. مسايل سره بايد ګډ نه کړو. زما په ليکنه کې د جهاد کلمه نه ده ذکر شوې. دا ډېر اوږد او تفصيلي بحثت ته اړتيا لري چې د فيسبوک له لارې نه شي کېدلی خو بحث ځکه په کار دی چې موږ بايد واقعيتونه ومنو اوپه کل کې درته يوڅو نقطي په ګوته کوم.

د ظاهرخان او داود خان په حکومتونو کې پاسپورټ اخيستل ډېر سخت کار، خارج سره د افغانانو روابط ډېر محدود و، يوه ورقه دې هم بې له حکومت د اجازې چاپ کولی نه شوه او داسې نور. زموږ محصلين که شرق ته تللي، که غرب ته او يا اسلامي هېوادونو ته نو د دوی سره د خپل وطن او خلکو د رشد او انکشاف او تحصلي سطحي د لوړيدلو فکر و. خودوی هم د هماغه ملک د سياسي انګيزو د اغېز لاندې راغلي و که هغه سوسيالستي مفکوره وه، که امپرياليستي مفکوره وه که اسلامي وه او يا نيشنالستيکي مفکوره وه. په هغه وخت کې نورو هېوادونو کې او هم په افغانستان کې د وروسته والي علت او موجب د وخت دکتاتوري نظامونه و اود هرې ايډيالوژۍ پيروانو به د وروستوالي علت پړه به په يو بل اچوله. د جوانان مسلمان او يا ځوانو مسلمانانو ډلې مشران د داود خان په وخت کې پاکستان ته لاړول او د هغه ځای نه تربيه اومجهز شول او د افغانستان حکومت پرضد يې عمليات پيل کړل يعنې دا مسئله د ۷ د ثور نه مخکې وه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې خلقيان راغلل دوی ډېرې سهوې او حتی جنايتونه وکړل او دا د تاريخ جز دي. که ايډيالوژي ترې لرې کړو نو دوی هم د مجاهدينو ډلو په شان په څو ډلو ويشل شوي و، د اډيالوژي په نيلي سپاره و او په غير اهاګانه توګه يې خپل وطنوال ووژل، د دوی کورونه يې وران کړل او داخلي جګړو ته يې زمنيه مساعده کړه او د پردو لاسونه په پوره توګه افغانستان ته راوغځېدل.

مجاهدينو ډلي هم هماغه څه وکړل چې دوی کول. ډېر افغانان په پاکستان کې لا درکه شول، داخلي جنګونه يې په خپل منځ کې وکړل او چې قدرت ته ورسېدل نو د کابل جنګونه او جنايتونو نه سترګي پټولې نه شو. ډېر کسان د پاکو احساساتو قرباني شول.

د شوروی اتحاد د سقوط نه مخکې او هم وروسته، د بهرنيانو لپاره او په خاصه توګه لويو ستر قوتونو لپاره ايډيالوژي د اقتصادي ګټو وسيله وه که نه مارکسيزم او امپرياليزم دوه جدا اقتصادي نظامونه و. د شوروی اتحاد د سقوط نه وروسته، اوس ايډيالوژي ډېر لږ اهميت لري او مسئله ټوله اقتصادي ده. دا چې دومره تحولات په دنيا کې راغلل او دومره قرآنۍ مو ورکړې، زموږ سرونه بايد لږ د دنيا په سياست خلاص شي چې څنګه موږ کولای شو، خپل اقتصادي ګټې وساتو او دا ولس د فقر او غربت نه وژغورو. افغانستان اسلامي هېواد دې او اسلامي هېواد به وي خو که فقير وي نو بيا موږ داسې کارونه کوو چې هغه د اسلام د عقيدې سره هيڅ سر نه خوري او هره ورځ موږ او تاسې په لس ګونو داسې مسايل ګورو چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

حتی هغه کسان چې ځانونو ته د اسلام ټیکه داران وایې هم د اسلام پیروي نه کوي. وطن جوړول ملي انګېزه او حاکمیت د قانون غواړي ترڅو اجتماعي عدالت د یو باثباته نظام لپاره تامین شي. په درنښت

د یومعصوم ماشوم اختطاف او شهادت:

۲۹ اپریل ۲۰۱۶م کال، کابل

قاري ضیاالرحمن ضیا د خپل فیسبوک په پاڼه لیکلي وو او دا عکسونه یې خپاره کړي وو:

انالله وانالیه راجعون

چې د بل په درد دردمند شي درد هغه دی
د خپل ځان په درد حیوان هم ښه پوهېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې خبر په اوریدو مې سخت ټکان وخوړ، غیرله ژړا او دعاکولومې بله هیله نشته، ظالمه څنگه دې په دې تنکي گلاب د مرگ زړه کېدلو، دالومړی پېښه نده خو دا دا پوستې او انځور دومره شریک کړئ چې ان تر ولسمشره ورسېږي،ترڅوعاملین يې عاجل گرفتار اوپه اعدام يې محکوم کړي!

دا کوچنی اباسین نومېږي، د نهه خویندو یوازېنی ورور و چې له ننه درې میاشتې وړاندې د کابل له کارته نو نه یوې ډلې انسان تښتونکو وتښتاوه او په بدل کې يې له کورنۍ څخه د سل زره ډالرو غوښتنه وشوه، خو کورنۍ يې دومره پیسې نه درلودې، وروسته يې د لاس یوه گوته غوڅه او کورنۍ ته يې راواستولې و خو... بیا هم پیسې پیدا نه شوې او بل اخره ظالمانو نن په بې رحمۍ سره په شهادت ورساوه.

کورنۍ ته يې د زړه صبر غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاالله ج ته مو نور د ظالمانو د ظلم او دسیسو وساتې، امین ثم امین
ما د فیسبوک په خپله پاڼه دا پورته عکسونه او لیکنه شریکه کړه او ولیکل:

وحشت هم حد لري دا انسانان ځناور شوي او هر غل او قاتل باید اشد مجازات شي تر څو نور عبرت ترې واخلي. د ظالمانو سره صله رحمي د ظلم حمایت دی.

کور ودانی او مننه، د حاجي صاحب فاروق ساپي نه:

د مې میاشتې لومړۍ نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل
زه د حاجي صاحب فاروق ساپي نه یو نړۍ مننه کوم چې د شاه محمود مېاخیل فرهنګي او ټولنیز مرکز سره یې ۱۰۰۰ امریکایي ډالره مرسته وکړه او دا مرسته به د کتابخانې په الماریو ولګول شي.
که څه هم زه نه غواړم چې د مرکز په نوم د دوستانو نه مرسته وغواړم ځکه څه چې زما په وسه پوره وي هغه به کوم خو بعضې خپلوان او دوستان چې د نړدې نه له ما سره په اړیکه کې دي غواړي چې په دې مرکز کې له ما سره په خپله خوښه او مینه برخه واخلي، زه د دوی د مرستو نه مننه‌دوی یم او د دوی نوم به د مرکز په مجله کې چې (وستل) نومېږي او په هرو درېو میاشتو کې به خپرېږي نشروم.
د (وستل) نوم د علومو اکاډمۍ د غړي څېړنوال عبدالقیوم مشوانې وړاندیز و او نن د کابل راډیو او ټلوېزیون د عمومي رئیس زرین انځور په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشوره خوښ شو او دا به د شاه محمود میاخېل د فرهنګي او ټولنیز مرکز نشریه وي.

د پکتیا له فرهنګي ټولنو نه مننه:

۷ می ۲۰۱۶م کال، کابل

پرون د پکتیا ولایت فرهنګي ټولنو لکه د سمون کلتورې ټولنې، د پکتیا پریس کلب، د لویې پکتیا فرهنګي مرکز، د پکتیانیو خویندو د همغږي مرکز، د مصور بنست، د مدار ویپ پاڼې، د پکتیا د پوهنتون استادانو او محصلینو، لیکوالانو، ادیبانو او شاعرانو، د پکیتا پوهنتون په تالار کې، زما لپاره لمانځغونډه جوړه کړې وه. په دغه غونډه کې چې په سل ګونو خویندو او وروڼو ګډون کړې و، زه د دې غونډې د ټولو ګډونوالو او ترتیب کوونکو نه نهایت زیات منډه کوم چې زما د کارونو او لیکنو ستاینه یې وکړه. ما دومره څه نه دي کړي لکه چې څومره زه دوی وستایلم، زموږ یې قدرداني وکړه او د پکتیا د دود او دستور سره سم یې شمله زما په سر کړه. د پکتیا فرهنګپال ولسونه په خپله قدرمن ولسونه دي چې د نورو قدرداني کوي.

دا غونډه چې د کیفیت او کمیت په لحاظ درنده غونډه وه، د غونډې ځانګړې او مهمه برخه دا وه چې دا غونډه د قومي او سمتي ساحې نه بهر وه چې د هېواد د نورو سیمو او ولایتونو نه ګڼ شمېرو لیکوالانو او په وطن مینو اشخاص ګډون په کې کړی و او په ملي مسایلو بحث وشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې غونډه کې د لوګر قدرمن او هڅاند والي صاحب محمد حلیم فدایي، د جمهور رئیس د ټولنیزو چار ارشد سلاکار استاد لعل پاچا ازمون، د فراه پخواني والي شېرزاد صاحب، د لوګر پخواني والي اقبال عزیزي، د ودان افغانستان ګوند مشر محمد یار صاحب، د پکتیا د اطلاعاتو او فرهنګ رئیس شفا مشفق صاحب، د پکتیا د ولایتي شورا پخواني رئیس ښایسته جان احدي صاحب، د پکتیا پوهنتون استادانو او ژورنالستانو ګډون درلوده. زه د پکتیا د پریس کلب نه مننه کوم چې د غزل ماښام یې د شیرالله مراد صاحب په یاد برابر کړی و او ډېره ښه مشاعره وه او ما ترې ډېر ښه خوند واخیست

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې زموږ د ولسونو احساس لا مړ نه دی او ان شاالله د افغانستان راتلونکې ډېره روښانه وي. زه په خاصه توګه د داؤد تپان صاحب او سمیع الله پیوند صاحب نه مننه کوم چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلو ملګرو سره يې د نورو هلو ځلو ترڅنګ فزيکي سټرېيا ډېره وګاللــه.

د غونډې ګډونوالو ته ما ځلورسوه جلده کتابونه ډالۍ کړل خدای دې وکړي چې د دوی د لوستلو يوځه تنده پرې ماته شي. په اخره کې مې د ګډونوالو او د پوهنتون محصلينو سره عکسونه وويستل او هم مو د پکتيا ولايت محترم والي صاحب نصرت سره د هغه په دفتر کې وکتل.

د غزل شپې ماښامنې غونډې انځور

http://www.pajhwok.com/en/۲۰۱٦/۰٥/۰۷/special-gathering-pays-tribute-miakhel-paktia

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لوګر والي صاحب محمد حلیم فدایي د پورته غونډې په اړه د لوګر ولایت په فیسبوک پاڼه لیکلي و:

ترټولو لوی فاتح هغه دی چې خپل ځان فتح کړي:

یاده خبر د لوګر والي محمد حلیم فدایي د پکتیا ولایت مدني ټولنو، ژورنالستانو، لیکوالانو او د پوهنتون استادانو له خوا د هېواد وتلي لیکوال او سیاستوال شاه محمود میاخېل په نمانځغونډه کې وکړه، یاده غونډه چې د پکتیا پوهنتون د غونډو په تالار کې جوړه شوې وه، د لوګراو لغمان پخواني والي محمد اقبال عزیزي، د فراه پخواني والي شهرزاد، د ولسمشر مشاور لال پاچا ازمون د هېواد له بېلابېلو ولایتونو څخه راغلو لیکوالانو او د قلم خاوندانو او د پکتیا پوهنتون محصلینو ګډون کړی و.

د لوګر والي محمد حلیم فدایي یادې غونډې ته په خبرو کې د شاه محمود میاخېل د خدمتونو یادونه او ستاینه وکړه، والي وویل جګړه په دوه ډوله ده یو بالقوه او بله بالفعل جګړه ده، چې موږ په بالفعل جګړه کې ښکیل شوي یو او بالقوه جګړه چې نسلي، فرهنګي او معلوماتي خلا رامنځته کوي د جګړې خطرناک ترین ډول دی چې شاه محمود میاخېل د جګړې په مقابل کې د جهاني تجربو څخه د ځان وخت او ټولنې مدیریت تربل هرچا څخه په ښه ډول کړی دی.

والي وویل تر څو چې یو انسان د خپل لس سانتي متره مغز او یو نیم متر بدن فتح نه کړای شي نو ټولنه او جهان نه شي فتح کولای، او که چېرته د خپل ځان لپاره لرلید ونه شو ټاکلی، نه شو کولای د هېواد لرلید وټاکو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ باید د مشرانو د نوم او تصویر غځولو لپاره نه بلکې د هغوی د فکر غځولو لپاره کار وکړو.

همدرانگه فدايي د پکتيا ولايت د ټولو مدني ټولنو، ليکوالانو او ژورنالستانو څخه مننه وکړه او دغه گام يې وستايلو.

په غونډه کې اقبال عزيزي، استاد لال پاچا ازمون، ليکوال او شاعر عبدالمحمد محمد يار او د پکتيا د ولايتي شورا د پخواني رئيس سربېره د پوهنتون استادانو، قومي مشرانواو ليکوالانو هم د شاه محمود مياخېل د هېواد لپاره د کارونو ستاينه وکړه او د د اسې غونډو جوړول يې وستايل.

غونډه کې شاه محمود مياخېل هم خبرې وکړې او د غونډې جوړونکو څخه يې مننه وکړه.

په پای کې د لوگر والي او يوتن قومي مشرله خوا د پکتيا د مدني ټولنو له خوا برابره شوې لونگۍ او ستاينليک ورکړل شو.

د لوگرپه ولایت کې د محترم والي محمد حلیم فدایي د کارونو یاودنه او ستاینه:

۷ مې ۲۰۱۶ م کال، کابل

پرون مو د پکتيا ولايت ته د تگ په مهال د لوگر ولايت مرکز وکوت او غرمه مو د لوگر محترم والي محمد حليم فدايي صاحب سره تېره کړه. د لوگر محترم والي يو کال وړاندې د والي په توگه وټاکل شو خو په دې لنډ وخت کې او په لږو امکاناتو سره ده د ولايت مقام، استوگنځی او ماحول

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته دومره تغيير ورکړي دی چې ما هيڅ فکر نه کاوه ځکه دا ولايت ما مخکې ليدلی و چې چندان خونده يې نه وه. د دې نه سربېره، د اميرابدال د غره سره يې ښه تفريحي ځای جوړ کړی او ان شاالله چې که دا ونې غټې شي نو د لوګر او هم د نورو ولايتونو او په خاصه توګه به د کابل ولايت اوسيدونکو ته ښه د تفريح ځای وی. لوګر ډېر تاريخي ولايت دی اما چا ورته سم کار نه دی کړی سره له دې چې ډېر لوړ پوړي چارواکي يې درلودل. د سراجي مؤلف چې د ميراث مهمه برخه ده لوګری دی، اميرابدال او حسن ابدال سره وروڼه و، يعقوب چرخي صاحب، غلام حيدرخان چرخي، عبدالمالک عبدالرحيم زی او داسې نور او د اوسني حکومت به خو خبرې نه کوو چې د ټولو سيمو نه لويه ونډه په حکومت کې لري.

د فدايي صاحب د ټولو نه مهم ابتکار د ۷۲۶ کلونو نه وروسته د صرف بهايي چاپ په نوې ښه او په پښتو ژبه دی او دا يې د لوګر ولايت ټولو مدرسو ته ويشلی دی. موږ په مکتب کې ضرب او ضربا ډېر وايه خو په معنی يې نه پوهېدو. دا د عربی ژبې ګرامر دی چې افعال يې په وهلو پيل کېږي. دا چې موږ د عربې ژبې په ګرامر کې طالبانو او شاګردانو ته وهل په مغزو کې ږدو؛ نو د اوسني تدريسي مېتود سره سم کار نه دی او فدايي صاحب د ضربه کلمه په خدمه بدله کړې او د شاګرد او طالب په مغزو کې بايد د وهلو په ځای بايد خدمت کېښودل شي. فدايي صاحب نه مننه چې يوسل او پنځوس جلده دا نوی کتاب يې موږ ته ډالی کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو څه چې مهم وو، هغه دا وو چې د ولايت د دفتر په ساحه کې ښايسته جومات چې ۲۵۰ کسه پکې ځايېږي جوړ کړی او دا جومات به د شهيد ارسلا جمال په نوم ونوموي. ارسلا جمال د لوګر ولايت محترم والي و چې د اختر په ورځ په جومات کې په شهادت ورسېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانیت افتخار:

۹ مۍ ۲۰۱۶ م کال، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې عکس کې دې قدرمن او سپېڅلي افغان ته وګورئ چې په یوې لرې پرتې سرحدي ولسوالۍ خاص کونړ کې د خپل وطن بیرغ وربانديې څومره ګران دی چې د خپلې کراچۍ په څنډو یې لګولی او افتخار پرې کوي. دی د خپل ولس او خپل وطن سره خیانت نه کوي او خپلو اولادونو ته حلال رزق ګټي او په خپل افغانیت افتخار کوي.

اوس دا راته ووایاست چې دی قهرمان دی او که یو وزیر، والي، رئیس، مامور، وکیل، معلم او بل دولتي چارواکی چې هم معاش لري اوهم د دولتي امکاناتو نه ګټه اخلي اما د دې ټولو امتیازاتو د پاسه له خپل ولس او خلکو سره خیانت کوي. خپله دنده په صداقت نه اجرا کوي او د دولت د ضعیفه کولو لپاره په هیڅ نه شرمېږي. داسې دولتي چارواکو ته چې د خپل ولس او وطن سره خیانت کوي، دوی ته د دې سپېڅلي افغان په پرتله شرم او خجالت په کار دی.

د ځوانانو، متوسطو او زړو نسلونو ترمنځ باید تړاو موجود وي:

۱۰ مۍ ۲۰۱۶ م کال، دوبۍ هوايي ډګر

پرون ماښام په یو ډېر ښه محفل کې وم چې ځوان دیپلوماتان، دولتي چارواکي او د مدني ټولنو غړو پکې برخه درلوده. دا دوستانه محفل، چین ته د افغانستان د نوی سفیر جانان موسی زي په ویاړ جوړ شوی و. په محفل کې شاید د ټولو نه زما عمر زیات و. که څه هم په افغانستان کې د ځوانۍ عمر معلوم نه دی چې یو څوک د کوم عمر ترمنځ وي چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوان لقب ورته ورکړل شي خو اکثره ګډون کوونکي د پيغمبرۍ عمر ته نږدې ووو. سوال دا دی چې په دې وختونو کې همدا يو شعار ډېر زيات عام شوی او د هرکاره و په خوله دی چې د ځوانانو نه بايد کار واخيستل شي او ځوانانو ته بايد موقع ورکړل شي.

د پرنسيب په لحاظ دا سمه خبره ده خو په عين وخت کې دا ډول شعارونه ټولنه نوره هم تقسيموي ځکه يو نسل د بل نسل سره تړاو ته سخته اړتيا لري او موږ نه شو کولای چې د دې تړاو اهميت ته په کمه سترګه وګورو. ځوانانو ته په کار ده چې هم د خپلو مشرانو احترام وکړي او هم بايد د دوی د تجربو نه ګټه واخلي تر څو موږ يوه سالمه ټولنه ولرو چې د هرنسل کسان پکې خپل ځای وګوري. که د ځوانو نيالګو سمه روزنه ونه شي نو دا نيالګي يا وچېږي او يا حاصل د ميوې به يې ډېر کم وي. خدای دې وکړي چې زما خبره په ځوانانو بده ونه لګېږي ځکه د دوی خبرې په ما بدي نه لګېږي.

الله تعالی انسان ته څومره عقل ورکړی دی:

۱۱ مې ۲۰۱۶م، ويرجينيا، امريکا

پرون د دوبۍ نه امريکا ته په ايربس ۸۰۰-۳۸۰ الوتکه کې د لومړي ځل لپاره

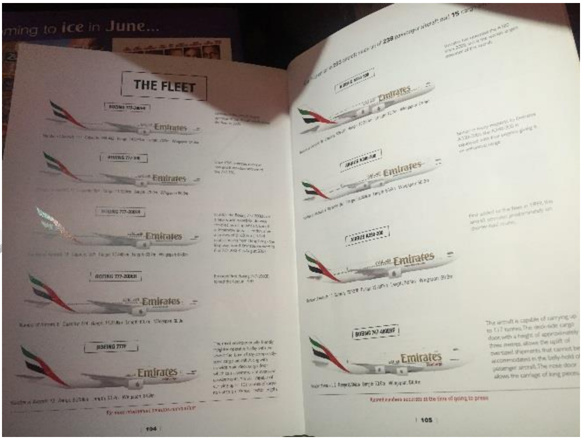

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلم چې د دنيا د سورليو د الوتکو د ټولو نه لويه الوتکه ده چې د سر نه ترلکي او د وزرونو ترساحې پورې د دې الوتکي مساحت ۷۹.۸ X ۷۲.۷ دی يعنې ۵,۸۰۱.٤٦ متره مربع کيږي چې تقريباً درې جريبه ځمکه کيږي.

دا دوه منزله الوتکه د ۶۱۵ سورليو ظرفيت لري چې سورليو ته د درې وخته خوړو ترڅنگ تشابونه او نور سهولتونه تر شاوره پورې لري. دا الوتکه تر ۱۵،۰۰۰ کيلومترو پورې فاصله بې له دمې وهلی شي او موږ يې په ۱۴ ساعتونو کې واشنگټن ته راورسولو. په عکس کې د دې الوتکي ترڅنگ د اماراتو د شرکت د نورو الوتکو تفصيل هم کتلی شئ.

ما ويل چې الله تعالی انسان ته څومره عقل ورکړي چې دا درې جريبه الوتکه يې د سورليو اوسل گونو بکسونو سره په هوا روانه کړې ده. ما ته د کونډې د زول د فلم صحنې راپه ياد شولې چې د افغانستان د ښارونو او اطرافونو ترمنځ د ژوند واټن يې په دې فلم کې ډير ښه تمثيل کړی دی. د افغانستان او د دنيا د نورو ملکونو ترمنځ تفاوت همدومره دی، چې څنگه د کونډې زوی په خپل فلم کې تمثيل کړی دی. موږ لا اوس هم د فيل په غوږ کې ويده يو او په جنگ افتخار کوو. زما په اند، نه اسلام د کشف او انکشاف مخه نيسي او نه انسانيت. بېځايه ارادي او غيرارادي جنگونو، بېځايه غرور او تش په نامه شعارونو زموږ حالت داسې کړې دی چې د آسيا په هېوادونو کې افغانستان د ټولو نه وروسته پاتې هېواد دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پورته پوست په اړه ډېرو دوستان ښه او مثبت نظرونه پوست کړي وو خو يو تن د وحدت افغان په نامه چې مستعار نوم يې دی لږ متفاوت او انتقادي پوستونه کړې وو، چې غواړم کټ مټ، زما او د ده پوستونه دلته رانقل کړم:

افسوس دی چې همدې مشرانو چې اوس خلکو ته د نورو خلکو د الوتکو صفتونه کوي همدوی خلکو ته د جهاد فضايل بيانول. دی مشرانو خپله په امريکا او اروپا کي ژوند غوره کړ او د دې بدبخت وطن خلکو ته يې جهاد جهاد ياداوه. اوس چې دا خلک په داسې الوتکو کي سفرونه کوي علت يې دا دی چې دوی خپل خلک بدبخته کړل. په هغوی يې جهاد وکړ، هغو ته يې ونه ويل چې په بچيانوباندې تعليم وکړي بلکي هغو ته يې وويل چې جهاد وکړي. نو اوس تاسو ووايې د يو مجاهد ملت نه نور څه تمه کيدای شي. د مجاهد ملت بيوزله ښځي په لاس ګاړو کي د تورخم په دروازه کي بندي ولاړي وي او جهادي مشران يې په لويو لويو الوتکو کي سفرونه کوي. خدای به دا ملت له دی هم بدتر کړي چې داسې مجاهد مشران لري او د مجاهد مشرانو پيروي کوي.

ما ورته په ځواب کې وليکل:

وحدت افغان صاحب! خبره دا ده چې هرنظام که په هرنوم وی او اجتماعی عدالت پکې نه وی نو خلک تری فرار کوي. د هغه وخت درژيمونو نه فرار په خپله خوښه نه و، دا فرار وروسته د مجاهدينوپه وخت کې، هم د طالبانو په وخت کې او اوس هم دوام لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دطیاروصفت منحیث چکر او طیاره کې د تگ لپاره نه دی کړی هدف مې دا دی چې موږ باید د خپلو استعدادونو نه کار واخلو نه دا چې دفرار زمینه ورته مساعده کړو. دامریکا یو راز د ترقی همدا دی چې د نورو هېوادونو نه استعدادونه جذبوی. موږ خو د نورور هېوادونو نه استعدادونه نه شو جذبولې خو خپل استعدادونه رانه هم فرار کوي. دا مسایل او زموږ ستونزې په عاطفی برخوردونو باندې حل کیدی نشی. ترڅو موږ داحساساتو په عوض منطقی او سم خورد د خپلو ستونزو په اړوند ونه کړو زموږ ستونزې به په خپل حال پاتې وی او ورځ په ورځ به زیاتیږي.

ده بیا ولیکل:

د ناسمو رژیمونو سره سیاسي مبارزه هم کېدای شي یواځي دا نه ده چې بی سواده خلک یې د نورو د گټو لپاره د جهاد په نامه راوپاروه او وطن پری له یو مخه خراب کړه. که دا مشران په حقه واي نو دی ته به یې هم فکر کړای واي چې د پاکستان په مرسته د وخت د حکومت را پرځول او د هېواد ورانول د خلکو او هېواد په گټه نه وو. دا جهاد افغانستان دفاع پاکستان او د هېواد د ورانولو په بیه د جهادی مشرانو او قومندانانو گټې پکې وي. د ډاکتر نجیب حکومت چې مجهزه اردو او منظم حکومت یې درلود همدې جهادي ټیکه دارانو د جهاد تر نامه لاندې رانسکور کړ. هغه سړي ډېري ناری وکړي چې راځي روسان تللی دي راشی نوري دنیا ته وگوري خلک څه کوي او موږ څه کوو. هغه سړي ۲۸ کاله مخکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو ته وويل چې راځي چې وطن ته ترقي ورکړو، سوله وکړو او پر مخ لاړ شو. خو د جهادي بامبړانو ګټې په دې کې وې چې دا وطن ښه زپ زپ کړي اود وطن ښځې يې بيا پاکستاني ډاکتر ته په لاس ګاډي کې رواني وي. فکر وکړي که ۲۸ کاله مخکې خلکو د هغه سړي خبره منلی وای اوس به موږ په ډېر ښه حالت کې وای البته جهادي مشرانو به دومره شتمني نه لرلای.

ما ورته په ځواب کې بيا وليکل:

کله چې د نظام واکداران اعتبار د لاسه ورکړي نو بيا سمه خبره يې هم څوک نه مني. بله مهمه خبره دا ده چې زموږ ولس همېشه په تيارو کې ساتل شوی او پخوانيو مشرانو هم د ځانه ابتکار نه درلوده او نه او ورپسی مشرانو. که زموږ او يا دهغه کسانو چې موږ ورته مشران وايو او کيست يې سرچپه واچوو نو ګورو جې څومره اشتباوی شوی دی. داشتباو تکرار په خپله ديو ملت او دهغه ملتونو د مشرانو ضعف ښايي. موږ اوس ډېری نيمګړتياوی لرو او په خپلو ناکاميو منحيث ولس بايد اعتراف وکړو.

ده بيا وليکل:

خبره دا ده چې د تاريخ په اوږدو کې زموږ ټول مشران زموږ د خلکو سره اعتبار له لاسه ورکړي وو. د دې خبرې يواځيني علت دا نه وو چې همېشه به مشران مقصر وو او ځکه به نو په وړاندي به يې خلکو بغاوت کاوه. امير امان الله خان غوښتل چې دا ملت د پرمختګ په لور رهبري کړي. د دې ملت د سوکالۍ، پرمختګ او ارامۍ فکر يې په سر کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرځاوه او په همدې موخه يې اقدامات وکړل خو د خارجي کړيو په ملاتړ ځينو په اصطلاح مشرانو لکه ګوډ ملا همدا مجاهد ملت د امير پر ضد راوپاروه او د هغه نظام يې ړنګ کړ. تر هغې راوروسته چې د نظام واکدار شه وو او که بد نو دا مجاهد ملت ورپسې راپاڅېدلی دی. همدا اوس لويه فيصدي خلک همدا اوسنی حکومت کفري ګڼي او جهاد يې پر ضد فرض ګڼي. پروني مجاهد نن د حکومت چارواکي دی خو د ځينو نورو په نظر اوس نو دا کافر دی او هغه مجاهد. همدا کار د پروني حکومت پر وړاندي روان و. ننني مجاهد به سبا د حکومت چارواکي وي او نور مجاهدين صاحبان به يې پر ضد جهاد کوي. ګلبدين وګوره چې تر اوسه پورې يې په همدې کابل کې ګرځېدونکي عادي انسانان د جهاد په نامه ووژل او اوس نو کابل ته راروان دی. جهاد يې بریالیتوب ته ورسېده ځګه دی ته پکي يو څه ورسېدل. برهان الدين رباني به خلکو ته ويل چې مجاهيدن د دې وطن اصلي وارثان دی او هغه چا چې جهاد کړی بايد چوکي ولري. خو د همدې مجاهد صاحب زامن او لورګاني په انګلستان کې رالوييدل. د انګلستان تابعيتونه لري او دلته اوس هم د مجاهد په نامه لوی لوی چوکی د دوی دي. اصلي خبره دا ده چې تر څو پورې د دې بې سواده خلکو استعمالول د جهاد په نامه پای ته ونه رسېږي، تر څو چې د دې ملت بچيان د پوهې په وسله نه وي سمبال شوي دا وطن به همداسې وي. داخلي مجاهدين به يې د خارجي ملاتړو پر مټ همداسې ورانوي. خلک به مو همداسې وروسته پاتې کېږي. هغه ورځ به زموږ خلک د

(c) ketabton.com: The Digital Library

الوتکو او نورې ټکنالوژۍ په اړه خبرې کوي کله چې د مجاهد په نامه جنګېدونکو ته نه ووايي او ووايي چې موږ خپل وطن جوړوو، تعليم کوو او پر مخ ځو. بله لاره نشته خو زه چې دې خلکو ته ګورم تر يوې پېړۍ نور پورې هم د جهاد په نامه غولول کېدای شي او د دوی اصلاح حد اقل ۱۰۰ کاله غواړي.

ما ورته بيا په ځواب کې وليکل:

وحدت صاحب! درسره موافق يم چې تعليمي سطح بايد پورته لاړه شي دين او ايډيالوژي د سياسي اهدافو او ګټو لپاره وسيله وه او ده. ما پخوانيو پوستونو کې په دې اړه ليکلي دي. يو وخت ما انګليسي ژبه په پېښور کې ويله او کورسونه مو جوړ کړي وو؛ خو موږ ته به يې ويل چې دا کفري ژبه مه وايه حال دا چې د هماغه کسانو زامن به انګليش ميډيم مکاتبو ته تلل. په هر حال د مشرانو او د دولت د واکدارانو کمال دا دی چې هم انکشافي پلانونه او د تعليم د سطحې د د لوړېدو لپاره لاره هواره کړې او هم ورته بايد د خپل ولس نبض معلوم وي. د امان الله اشتباه همدا وه چې ښه نظر يې درلوده خو ولس ورته اماده نه و. مشران بايد د ولس سره داسې په چل وچلبړي لکه د يو ماشوم سره موږ برخورد کوو. د پاليسيو تطبيق همېشه د ولس ملاتړ غواړي که نه هره پاليسۍ ډېره ژر ناکامېږي. در سره موافق يم چې د افغانستان د ستونزو حل کلونه نيسي.

تبصره: د دوستانو سره بحث پوره حوصله غواړي او هدف مې د دومره بحث همدا و چې خپلې ستونزې راوسپړو او خپل نظريات بايد په معقوله

(c) ketabton.com: The Digital Library

توګه مطرحه کړو ترڅو د يو بل سره سم تفاهم وکړی شو او د ټوپک او وژلو په عوض بايد د استدلال او د نظرياتو اورېدلو دود رواج کړو.

په لندن کې د جمهور رئيس غني په وړاندې مظاهرې:

۱۲ مۍ ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

همدا ډلې او ګروپونه چې په تېرو پنځلس کلونو کې په خپله په فساد کې تر ستوني غرق دي نن د جمهور رئيس نه بلکې د ټول ملت سپکاوی کوي. همدا اعتراض په خپل وطن کې فرق نه لري او نه يې چا مخه نيولې ده. که څوک په خپل وطن کې چا ته د اعتراض کولو حق ور نه کړي نو بيا دوی کولی شي چې بهر دا ډول اعتراضونه وکړي. خو دوی د ملت د ګټو پروا نه لري او داسې ښکاري چې د کوم ځای نه همدغه کار ته مؤظف شوي دي. د دوی دا عمل په کلکه د غندلو دی او هر څوک چې د دوی ترشا وي بايد افشا او د حکومت د سياسي قدرت نه لرې کړی شي. (ويل کېږي چې د پاکستان ای اس ای د کوټې يو شمېر هزاره ګان منظم کړي وو چې د جمهور رئيس غني اعتبار په نړيواله کچه راټيټ کړي ځکه د افغانستان او پاکستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترمنځ روابط په دې ورځو کې ډېر خراب شوي، د صلحې خبرې په ټپه ودرېدلې وې او پاکستان د طورخم لاره بنده کړې وه)

۱۳ می ۲۰۱۶م کال ویرجینیا، امریکا

په لندن کې چې پرون بعضې حلقو د جمهور رئیس غني توهین وکړ دا د افغانستان توهین و خو دا خبره هم سمه نه ده چې موږ ټول یو قوم ته د گنده خطاب وکړو ځکه په هر قوم کې ښه او خراب شته دی. موږ افغانستان د ټولو لپاره غواړو او هرافغان د افغانستان په داخل کې مساوي او متناسب حق لري. دا چې څوک ځانونه افغانان نه گڼي او د ملت سره خیانت کوي او یا د ملي منافعو پرضد عمل کوي، دا د هماغه اشخاصو ستونزه ده نه د افغانانو او نه د یو قوم او یا افغانستان.

زما یوه وړه غوښتنه د جمهور رئیس غني نه دا ده چې پخوا مې هم لیکلي و، چې مشوره او مصلحت ښه کار دی خو په دې ډول نه چې دا مصلحتونه ملي منافع د پښو لاندې کړي او افغانستان د بې ثباتۍ سره مخامخ کړي. په چوکیو ورکولو څوک خوشالولې نشې او هغه اشخاص چې اهلیت او تقوا لري او د ولس په منځ کې ځای لري، باید په کار وگمارل شي ترڅو د ولس او حکومت ترمنځ واټن ورک کړي. که وزیر، والي او ولسوال او یا نور چارواکي د ولس سره خبرې نه شي کولی او د ولس په ژبه نه پوهېږي نو یوازې تخنیکي پوهه په درد نه خوري. دوی به داسې وی لکه چې یو خارجي چېرته لاړ شي اوخپله پروژه تشریح کړي خو دوی د ولسونو په زړونو کې ځای نه شي نیولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهور رئیس دا ستاسې خوښه ده چې څنگه اداره چلوې ځکه ته د پنځو کلونو لپاره انتخاب شوی یې خو خفه په دې یو چې ستا د ناکامۍ سره افغانستان ناکامیږي او دا ځل ناکامي به د افغانستان تعلیم یافته طبقې ته ډېره قیمتي تمامه شي چې څوک به بیا په تعلیمیافته اشخاصو تر ډېر وخته اعتماد ونه کړي. الله بلا در گردن ملا

زما لور او زوم دواړه د پوهنتون نه فارغ شول:

۱۳می ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

پرون همدا ساعت زما د زوم او ماما زوی نیگیالي یوسفزي د جارج میسن پوهنتون نه په Applied Information Technology کې لیسانس واخیست او نن مې مشرې لور هم د همدغه پوهنتون نه محاسبه کې یعنې Accounting په رشته کې لسانس واخیست. درې خبرې ماته مهمې دي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو خو دواړو په ډېرو سختو شرایط کې د درې ماشومانو سره زده کړې سرته ورسولې. لور به مې راته همېشه ویلې جې ته تشویش مه کوه اوستا ارمان چې ټول اولادونه به مې هرو مرو لسانس اخلي، پوره کوم. دویم زه د کابل نه د دوی د فراغت په مراسمو کې د ګډون لپاره امریکې ته راغلم. که نه وی راغلی نو دا به مې دلور سره تبعیض وی ځکه د زامنو فراغت ته راغلی وم. زما په اند دا په مور او پلار فرض دي چې زامنو او لورګانو ته یوشان د تعلیم لاره هواره کړي. دربیمه مسئله مهمه دا ده چې په هر ډول سختو شرایطو او عمر کې که څوک اراده او عزم ولري هم تعلیم کولی شی او هم مصدر د خدمت ګرځېدلی شي.

د طلوع ټلوېزیون د تور او سپین په پروګرام کې د حکومت د نظام په اړه زما بحث:

۱۳ د مۍ ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

که څه هم دا مرکه شپږ میاشتې د مخه ثبت شوې وه خو طلوع پرون خپره کړه. زما اصرار دا و چې د نظام یا د حکومت سیستم تغییر د افغانستان مشکل حل کولای نه شي او د دې احتمال زیات دی چې پارلماني سیستم به د جمهوري سیستم نه د افغانستان په موجوده شرایطو کې ډېر متزلزل او د فساد نه ډک وي. د افغانستان ستونزه د مدیریت ده او په هر سیستم کې چې مدیریت سم نه وي هغه نظام د بې ثباتۍ سره مخامخ کېږي. بل دا چې تغییر د سیستم همېشه قیمتي وي او د افغانستان غوندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غريب هېواد کې نوې نوې تجربې نه شي کېدلی. تاسې کولای شي دا بحث په لاندې ويډيو کې وګورئ.

https://www.youtube.com/watch?v=GCC_nit۳ClI#t=۵۸

د دايکندي د وکيل اسدالله سعادتي مرکه د طلوع نيوز ټلوېزيون سره:

۱۵ مي ۲۰۱۶م، ويرجينيا، امريکا

نن د دايکندي وکيل اسدالله سعادتي د طلوع نيوز د ټلوېزيون سره د TUTAP د پروژه په اړه نظر څرګنداوه چې که دا د برق پروژه د دايکندي او باميان له لارې تېره نه شي نو دا ملي خيانت دی. ما په فيسبوک کې وليکل:

همدا اوس مې د دايکندي د وکيل اسدالله سعادتي خبرې واورېدلې ده ويل چې دولت خيانت ملي کړده. افسوس د دغه وکيل په حال چې د دولت او حکومت فرق نه شي کولی. که دولت خيانت ملي کړی وي نو مطلب دا چې ملي شورا، حکومت او قضايي قوې ټولو خيانت ملي کړی دی نو که د ټولو قواو فيصلو ته خيانت ملي وايي نو دی هم د دغه خيانت ملي برخه دی او بايد محاکمه شي او که ځان نه غواړې چې د خيانت ملي جز وګڼي نو بايد د پارلمان نه استعفا ورکړي. همداسې بېهوده بحثونه به يې له موږ سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د انتخاباتو د اصلاحاتو په کمېسیون کې هم کول چې د دې دا غلطې مشورې د دې باعث شولې چې د پارلمان ټاکنې شاته ولوېدلې او په حقیقت کې عمداً یې غو ښتل چې د دولت اعتبار ته صدمه ورسوي.

ستونزه دا ده چې دی د جمهور رئیس د ټیم نه دی او د دویم مرستیال خاص مشاور دی. یوه ورځ مې د دې وکیل صاحب نه پوښتنه وکړه چې ته دومره د ملي او ملیتوب خبرې کوې ایا تا کندهار، مشرقي ولایتونه، لویه پکتیا او حتی کندوز لیدلي دی که نه؟ ده راته په ځواب کې وویل چې نه. نو ما ورته وویل چې همدا علت دی چې ته د ملي او سمتي مسایلو فرق نه شې کولی. که کله موږ ملي مسئله یادوو نو باید په ملي مسایلو اجماع یا توافق د نظر د ټولو سیمو موجود وي.

د قانون د حاکمیت نشتون د افغانستان د سقوط نخښه ده:

۱۶مۍ ۲۰۱۶ م کال، ویرجینیا

د قانون حاکمیت نه تطبیق په یو ملک کې داسې دی لکه چې کوټه ښځېږي او ځوک یې غم نه کوي نو بالاخره کوټه کښېني یعنې راغورځېږي او کور د اوسېدو نه وځي. په تېرو څلور لسیزو کې د افغانستان همدا حال دی خوپه تېرو پنځلس کلونو کې د قانون د پښو لاندې کېدل اوج ته ورسېدل. د تېرو څو لسیزو لوبغاړي همېشه د ځان لپاره حقوق غواړي خو دوی هیڅکله په خپلو وجایبو فکر نه دی کړي چې دوی د خپل ولس او وطن په وړاندې څه وجایب لري. که اوس هم د

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانون په تطبيق فکر ونه شي نو د افغانستان اينده راته ښه نه ښکاري. که ملت په دې پوه شو چې دا د قانون ناقضين د دولتي امکاناتو نه کار نه شي اخيستلی نو تاسې باور وکړئ چې همدا تش په نامه مشرانو ته به خپل ولسونه په خپله سزا ورکړي. اوس ولس ځکه څه نه شي کولی چې دوی د حکومت د موقف او مقام نه اول په خپلو ولسونو کې هغه څوک ټکوي چې د دوی لپاره خطر دی.

په پېچ دره کې توره شپه:

د مۍ د مياشتې ۱۸مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، ويرجينيا

که څه هم د کونړ په ځينو ولسواليو کې نا امني وه خو دا اول ځل دی چې د اسلام، وطن او ولس دښمنانو دا ډوله جنايت وکړ چې درې مکتبونه يې په يوه شپه له منځه يوړل. تر اوسه پورې د کونړ ولايت ټول مکتبونه د زده کونکو د زده کړې لپاره ببرته وو. دا د ولس کار دی چې د دې مکتبونو د ورانولو په عاملينو پسې راپاڅي او له منځه يې يوسي ځکه د دوی بچي د تعليم نه محروم شول. ولس او حکومت بايد سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاسونه ورکړي او پرې نه ږدي چې داسې عمل بیا تکرار شي. دا عادی مسئله نه ده د حکومت او ولس توجه ورته په خاصه توگه په کار ده.

د کونړ د روغتون حالت:

۱۹ می ۲۰۱۶م کال، ویرجنیتا

ښاغلي جاوید ساپي د کونړ د روغتون داسې عکسونه خپاره کړي وو او ویلي يې و چې د کونړ د روغتون وضعه ډېره خرابه ده نو ده د یوناما او د ملگرو ملتو د نورو ادارو سره اړیکه نیولې ده چې د دغه روغتون سره مرسته وکړي.

ما د ساپي په ځواب کې ولیکل:

ساپی صاحب په بخښنې سره!

د تېرو پنځلس کلونو پرېمانه پیسو په راتگ سره چې د دې روغتون دا حال دی، د دې نه معلومېږي چې د دغه روغتون او عامه روغتیا د ریاست پوره بې کفایتۍ ښايي چې دوی ونه شو کړی چې د دغه روغتون لپاره مرستې جذب کړي او یا د خپلو ناچیزو امکاناتو نه د دغه روغتون ماحول ښه کړي. زما په اند د صحي چارو په اداره کې لومړی جدي بدلون ته اړتیا شته او دا بیا د هغوی کار دی چې د دغه روغتون لپاره مالي مرستې د دولت د بودجه نه او یا د نورو خیریه مؤسسو د لارې لاس ته راوړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

طارق خان ساپي لیکلي وو:

زه چې څومره معلومات لرم، د کونړ د روغتیا برخه د یوې کورنۍ په انحصار کې ده. نه یې خپله څه وکړل او نه یې نور پرېښودل.

سنګرمل پښتون لیکلي وو:

په دې روغتون کې دا خوارلس کاله کېږي چې د یو کور راج دی او د وروسته پاتې والي علت یې همدا دی.

قاهر ساپي لیکلي وو:

دا ښکاره خبره ده چې د کونړ د صحت عامې ریاست دا څوارلس کاله د یوې کورنۍ له خوا غصب شوی دی که پلار یې تقاعد شي نو زوی یې د هغه ځایناستی ټاکل کېږي.

که څه هم ماته معلومات نه و چې د صحي چارو ریاست د یوې کورنۍ په قبضه کې دی خو د شواهدو نه همداسې معلومېدل چې د صحي چارو په مدیریت کې جدي ستونزه ده ځکه د دغه روغتون حالت داسې خراب دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکستان همېشه منکر وي چې د طالبانو حمایت کوي:

۲۰ مۍ ۲۰۱۶م کال، ویرجنیا

خدای بخښلي افضل خان لالا د بېنظیر بهټو د صدارت په وخت کې په کال ۱۹۹۲م کې د پاکستان په پارلمان کې د طالبانو په اړه ویلي وو؛ هغه به څه شی وي چې هم زېړ وي او هم تریو وي چې نارنج نه وي نو څه به وي. ده ویلي وو چې هیڅوک د پاکستان سره دا خبره نه مني چې ګوندې پاکستان د طالبانو حمایت نه کوي. سرتاج عزیز هم تېره ورځ وویل چې طالبان د کابل د حکومت سره خبرو ته تیار نه دي معنی یې دا ده چې پاکستان خبرو ته تیار نه دی.

ریاض احمد نعیمي صاحب لیکلي وو:

میاخېل صاحب! سره د دې چې دا ښرګند حقیقت دی چې پاکستان د طالبانو پوره حمایت کوي مګر نړیواله ټولنه هم په دغه مسئله کې ګونګه ده او هیڅکله یې د پاکستان څخه دا پوښتنه ونکړه چې ولې مو خپل ګاونډي د اور لمبو ته نیولی، زما پوښتنه دا ده چې آیا موږ به تر کله چوپ پاتې یو او آیا نړیواله ټولنه به یوازې د پاکستان طرف نیسي او موږ به تر قیامته په دغه اور کې سوځو؟ مننه

ما د نعیمي صاحب په ځواب کې ولیکل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

نړيوال خپل هدف لري او خپل کار کوي او زموږ لپاره به هيڅکله پاکستان ونه ډبوي. موږ ونه کړای شول چې د نړيوالو د حضور او يا عدم حضور نه ګټه واخلو.

د مدني ټولنې جنګسالاران:

۲۰ مۍ ۲۰۱۶م کال، د ويرجينيا لودن روغتون

په ۲۰۱۰ م کال کې ما دا لاندې مقاله ليکلې وه چې اوس هم د تطبيق وړ ده؛ نو په دغه مقاله کې ما مدني ټولنو ته د جنګسالارانو لفظ استعمال کړی و خو ډېرو راسره دا نه منله اما اوس پته لګېږي چې د مدني ټولنې جنګسالاران چې د اصلي جنګسالارانو ښي لاسونه او وسيلې دي د هغوی نه زيات د هېواد د ثبات او صلح راوستلو لپاره خطرناک دي.

په صوتي، تصويري او چاپي رسنيو کې اوسنی جنګ د مدني ټولنې د جنګسالارانو له خوا د افغانستان پرضد او د افغانستان د خلکو پرضد روان دی او هم دوی د جنګ اور ته لمن وهي. الله تعالی دی ورحمېږي، هغوی چې ځانونو ته مدني او تعليم يافته وايي دا يې حال دی نو د غريب او بېسواده ولس نه خو ګيله په کار نه ده.

https://www.cigionline.org/.../۲.../٤/plan-stabilize-afghanistan

(c) ketabton.com: The Digital Library

هدف مو نه دی ټاکلی اما مبارزه کوو:

۲۰می ۲۰۱۶م کال، د ویرجینیا لودن روغتون

د دنیا او ګاونډیوهېوادونو سیاست زما فکر نه دی خراب کړی خو زما فکر تعلیمیافته افغانانو خراب کړی دی. تر اوسه دوی فکر کوي چې سیاست عاطفي او احساساتي لوبه ده او په یوه غونډه، سیمینار او د جذباتو په اظهارولو هرڅه سمېږي. اما موږ لا په دې پوه نه یو چې سیاست اوږده مبارزه غواړي ترڅو خپل هدف ته ورسېږو. افغانانو لاتر اوسه د خپلې مبارزې لپاره د کورني او بهرني سیاست اهداف نه دي ټاکلي نو څنګه به د دوی مبارزه که په هره ساحه کې وي رنګ پیدا کړي او ښې پایلې به ولري.

د مینجمنټ د اصولو په اساس د پروګرام او پروژې ترمنځ فرق شته دی. که خفه نه شو، موږ لا پروژې عملي کوو خو د پروګرام نه خبر نه یو.

شرافت میاخېل لیکلي وو:

همداسې ده. موږ د راتلونکې اوږد مهالې مبارزې لپاره هیڅ پروګرام نه لرو. کاش چې موږ د لرې راتلونکې لپاره کار کړی وی

لکه د هند وزیراعظم د دېرش کاله اوږد صبر نه وروسته وزیراعظمۍ ته ورسېد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له کلي ووځه؛ خو له نرخه مه وځه:

۲۲ مۍ ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

په تېرو څلور لسيزو کې چې ما څومره د افغانانو مشران ليدلي دي، دوی همېشه فرصتونه په بحرانونو بدل کړې دي. ښه مشران هغه دي چې بحرانونه په فرصت بدل کړي. موږ ډېر ښه فرصتونه درلودل او لرو يې خو ګټه د فرصتونو نه نه شو اخيستلی.

که رښتيا ووايو، موږ کلتوري او فرهنګي ستونزې لرو او ترڅو چې خپلو کلتوري او فرهنګي ستونزو ته مناسب د لارې حل پيدا نه کړو، نو يوه ورځ به مو د بلې نه بدتره وي. يو سياسي بحران به مو د بل سياسي بحران نه لوی وي او د سيندوړي قوم په څېر به کله يوې څانګې ته لاس اچوو او کله بلې ته، يو بل ته به په ټيقو سترګو ګورو او په درياب کې به غرقېږو.

پښتو کې متل دی چې وايي د کلي نه ووځه خو د نرخه مه وځه. موږ د دنيا په نرخ نه پوهېږو او نه د کلي نه چېرته تللی شو ځکه چې دنيا اوس يو لوی کلی دی او موږ د دې کلي په نرخ نه پوهېږو. نو په دې اساس د افغانانو نه د مسلمان سره ګوزاره کېږي او نه د کافرو سره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Peers pressure يا د ملګرو فشار او يوه هيله:

۲۴مۍ ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

په سوسيالوژي او سايکالوژي علومو کې يوه اصطلاح چې د Peers pressure يا د ملګرو د فشار په نامه يادېږي ډېره مهمه د اغېز وسيله ده. د ملګرو فشار د ماشومتوب نه پيل کېږي چې لومړی د کوڅې د ملګرو سره ناسته ولاړه وي، بيا د مکتب د ملګرو سره او همدا شان د کارو بارو د ملګرو سره ناسته ولاړه وي يعنې په هره مرحله د ژوند کې انسان د ملګرو او همکارانو سره په اړيکه کې وي.

په نننۍ دنيا کې او هم پخوا د ملګرو او دوستانو ناسته ولاړه په يو بل باندې تاثير لري او انسان مثبت يا منفي خواته تشويقوي. په دري ژبه کې هم يومتل دی چې وايي: اګربا ما بنشينی ما شوی و اګر با ديګ بنشينی سياه شوی. نن که موږ په مخدره موادو روږدو ځوانانو ته ګورو او يا هغه ځوانانو چې د جنګ ډګر يې تود ساتلي او د مختلفو ګروپونو سره يو ځای شوي دي، د نورو مسايلو ترڅنګ د ملګرو منفي اغېز په دوی باندې د دې لامل شوی چې دوی انحرافي کارونو ته تشويق کړي.

سوال دا دی چې ايا موږ څنګه کولای شو چې هم د ملګرو سره کښېنو او هم د ملګرو د منفی اغېز نه ځانونه وساتو؟

موږ نه شو کولای چې خپل ځوانان د ملګرو د ناستې ولاړې نه محروم کړو ځکه موږ ټول د ملګرو سره ناستې ولاړې ته اړتيا لرو. زما په اند،

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ باید خپل ځوانان داسې وروزو چې هم د ملګرو سره ناسته ولاړه وکړي او هم دوی دومره باطني قوت ولري چې د ملګرو د بد اغېز لاندې رانه شي او په عوض د دې، د ښو ځوانانو اغېز باید په خپلوملګرو اضافه شي. که څه هم دا ستونزمنه کار دی ځکه منفي شیانو ته تملایات د مثبتو شیانو په پرتله زیات وي خو ځوانان باید دې ته متوجه کړو چې د دوی مثبت اغېز باید په خپلو ملګرو زیات وي او که مثبت اغېز یې زیات نه وي نو لااقل دوی باید د خپلو ملګرو د منفي اغېز لاندې رانه شي.

دا یوه لویه مسئله ده او موږ ټولو ته په کار ده چې خپل اولادونه، ځوانان، کلیوال، انډیوالان، د مکتب او کار ملګري مثبتو عادتونو ته ته تشویق کړو. تر څو چې زموږ ځوانان او ټولنه مثبت فکر پیدا نه کړي تر هغې پورې به موږ یوه مریضه ټولنه لرو او د مریضې ټولنې نه د ښو کارونو طمعه په کار نه ده. که موږ په لویه کچه څه نه شو کولای، په وړه کچه دا کار د خپلو نږدې ملګرو، دوستانو او همکارانو سره کولای شو او په دې توګه یوه لویه مبارزه به موږ سرته رسولې وي. هیله ده چې هرڅوک په خپل ماحول کې دې مبارزې ته دوام ورکړي. دا ډول مبارزه پیسو او امکاناتو ته اړتیا نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيشو تر هغه وي شېخه چې په غوښه نه وي پېښه:

۲۵ مۍ ۲۰۱۶م کال،و ويرجينيا، امريکا

نن مې يو پوست وليد چې قضاوت يې راته سم نه ښکاري نو ځکه دا لاندې پوست ليکم.

په تېرو کړو به قضاوت تاريخ کوي خو زه په حال خبره کوم. په هر گروپ، ډله او قوم کې ښه او خراب، صادق او خاين، پاک او رشوت خور شته دی. د پخوانيو رژيمونو ډېر دولتي مامورين پاک کسان وو اما اوس د هماغو رژيمونو مامورينو ته چې لاره هواره شوې، نه هغه پاکي شته او نه هغه صداقت او که سمه سروې وشي نو همدا کسان په امنيتي ارگانونو کې زيات نفوذ لري او د ټولو نه هم دوی په فساد کې زيات غرق دي .که د دوی ژوند ته په تېرو پنځلس کلونو کې نظر واچول شي، د دوی په ژوند کې دومره فرق راغلی چې هيڅ تصور نه شي کېدلی اما يو شمېر اوس هم در په در دي. قضاوت نشم کولی که دوی ته قدرت په لاس ورشي ايا دوی به هم پاک پاتې شي که نه. همدا شان د مجاهدينو، طالبانو او يا په وروستيو رژيمونو کې هم داسې کسان شته دی چې په هيڅ يې صرفه نه ده کړې اما ډېر کسان د همدغو ډلو نه ځانونو ته ډوډۍ هم نه شي پيدا کولی.

وايي پيشو تر هغه وخته پورې شيخه وي چې په غوښه نه وي ورپېښه. نو په دې توگه ماته ډله ييز قضاوت سم نه ښکاري او په هر چا قضاوت

(c) ketabton.com: The Digital Library

باید د هر شخص په شخصي اعمالو وشي نه دا چې موږ ټول په یو شان د قضاوت په مجموعي غشو وولو.

موږ په ټولنه کې د ګلونو ګلدستې ته اړتیا لرو:

۲۷ مې ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

ډېر دوستان داسې فکر کوي چې ټول افغانان دې په یوه لاره لاړ شي، ټول دې یو قسم فکر وکړي، ټول دې د حکومت د هر کار نه بې له دلیله ملاتړ وکړي، د مخالفو نظریو د هر نظر سره باید بې دلیله مخالفت وشي، که د چا د ذوق او سلیقې سره خبره برابره نه وي هغه خبره دې بې دلیله وغندل شي، ټول دې د رنګرېز په یوه خم کې د رنګ شویو جامو نه ځانونو ته یوشان جامې جوړې کړي، د ټولنې ټول وګړي دې په یو شان ژوند ولري، قیافه او وزن د ټولو باید یوشان وي، همدا شان د خبرو او حرکاتو ټول کړه وړه باید یوشان وي او داسې نور....

دا ټولې ښې خبرې دي خو شون نه لري. موږ باید ځانونو ته په خپلو فکرونو کې داسې موخې ونه ټاکو چې عملي کېدای نه شي او نه د داسې ټولنې په فکر کې اوسو چې تر اوسه یې بېلګه په دنیا کې نه شته دی.

لکه څنګه چې په ټولنه کې د ډېرو منظمو ودانیوجوړول ښه کار دی همدا شان د ډېرو منظمواحزابو او ټولنو جوړول هم ښه کار دی. د نظریاتو اختلاف او د متبادل نظریاتو اظهارول هم ښه دي. اما ستونزه دا ده چې موږ مثبت فکر نه کوو، څوک چې راسره مخالف نظر لري، په هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسي ټوپک رااخلو، هغه وژنو، توهینوو یې او له منځه یې وړو. چېرته چې زه نه اوسیږم، هغه ځای او مکان، مکتب او سرک باید وران شي، که زه د کوم شي نه ګټه نشم اخیستلی نو نور دې هم باید ترې ګټه وانخلي او داسې نور منفي فکرونه.

که موږ په خپل فکرونو کې مثبت تغییر راولو او د مثبت رقابت لپاره په ټولنه کې لاره هواره کړو دا کومه ستونزه نه ده چې موږ دې په ټولنه کې د زیاتو نظریاتو، حرکتونو او ټولنو په درلودلو سره د ستونزو سره مخامخ شو. لکه څنګه چې هر ګل ځانته بیل رنګ او بوی لري همداسې هر نظر او رنګ ځانته بیل خوند لري او د ټولو رنګونو او بویونو نه ښه ګلدسته جوړیدې شي.

پښتو نړیواله ورځ:

۲۹ می ۲۰۱۶م کال، دالس هوایي ډګر، واشنګټن ډي سي

پښتو ژبه او پښتونولي دوه جلا څیزونه دي نو د پښتو ژبې د نړیوالې ورځې د لمانځنې سره دوه وړاندېزونه :

اول دا چې ژبه ژوندۍ پدیده ده اما زموږ زیات پښتانه لیکوالان داسې فکر نه کوي او غواړي چې پښتو ژبه مړه کړي ځکه د نورو ژبو د لغاتونو د استعمال سره احساساتي ستونزه لري. دا چې موږ وایو ژبه ژوندۍ پدیده ده نو په نورو پرمختللو ژوندیو ژبو کې هره ورځ نوی لغاتونو هغو ژبو کې داخلیږي او په همدې ډول یو تعداد لغاتونه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

استعمال نه وځي. يا په بل ډول د ژبې يو شمېر لغاتونه په مؤقتي يا دايمي توګه مري او په عوض کې يې يو شمېر نور لغاتونه محيط زيږوي.

دويمه مسئله، پښتونولی هم ژوندی دود دې ځکه ارزښتونه هم د وخت دشرايطو سره تغيير کوي. زياتره پښتانه داسې فکر نه کوي او ارزښتونو ته د مړې په سترګه ګوري. موږ ته په کار ده چې ښه، مؤثره او ګټور ارزښتونه وساتو او غير ضروری او غير مؤثره ارزښتونه چې زموږ د ژوند د وروستوالي سبب ګرځي او ټولنې ته زيان رسوی، دخپل ورځنې ژوند د ارزښتونو نه وکاږو.

زما په اند موږ بايد پښتو او هم پښتونولي ژوندې وساتو او پرې نږدو چې دواړه رانه مړه شي. په همدې اميد د پښتو نړيواله ورځ دې تاس ټولو ته مبارک وي.

د فيسبوک د مخترع مارک زوکربرګ مصاحبه په فضا کې له هوانوردانو سره:

۲ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

دلچسپه ويډيو ده او دلچسپه بحث دی. د هرچا به تری جلاجلا برداشت وي خو زه هم درسره دا لاندې څو ټکې په مختصره توګه شريکوم.

اول: څنګه دوی په مثبت فکر دغه ځای ته ورسېدل. د اوس لپاره کار نه کوي خو د راتلونکي لپاره کار کوي. دوی زموږ په شان نه دی چې په هرې خبرې او فکر ته په منفی سترګه ګورو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دويم: د دنيا په گوټ گوټ کې ښځګه د نورو ساينس دانانو سره اړيکه لري او د يو هدف لپاره کار کوي. دوی د مختلفو ملکونو د ساينس دانانو سره چې مختلفې ژبې لري ښځګه افهام او تفهيم کوي. دوی زموږ په شان نه دي چې يو بل وژنو. دوی هم د يو بل د وژلو دورې تېرکړي دی خو څه ګټه يې ترې نه ده اخيستې اوس د يو بل سره تفاهم کوي او د بشريت د رفاه لپاره کار کوي. په همدې اپولو کې درې کسه روسان، يو انګليس اودوه امريکايان سره ژوند کې او د يو بل سره په شريکه کار کوي.

دريېم: دوی د خپل کار سره مينه لري او د تبليغي حضراتو په شان يې شپږمياشتې او يو کلن د خدمت نيت کړی دی.

څلورم: د ټولو نه مهمه دا ده چې ښځګه دوی د يو لرې فضا نه په انټرنېټ او سوشل مېډيا باندې د ځمکې د خلکو سره خبرې کوي. دوی د ځانونو سره د ايس کريمه پورې خواړه هم لري.

پنځم: د فيسبوک دا ځوانکی مالک، مارک زوکر برگ چې نن د بيلونونو سرمايه خاوند دې ځومره په ساده لباس کې د دوی سره خبرې کوي. دا فيسبوک همدې ځوان اختراع کړی او اوس هم کار کوي او دا نه ګوري چې اوس خو ډېرې پيسې لري نو نور کار په کار نه دی. دوی زموږ په شان نه دي چې يو ښته غنم پيدا کړو نو بيا په تکبر خبرې کوو.

https://www.facebook.com/zuck/videos/١٠١٠٢٨٦٦٩١٠٤٩٥١٨١

(c) ketabton.com: The Digital Library

The Hospital is everyone's responsibility

د روغتون مسوولیت د ټولو شریک دی: د نورو د ښو تجربو نه باید زده کړو:

۴ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

څه موده د مخه د فیسبوک یو دوست د کونړد اسعدآباد د روغتون یو عکس خپور کړی و چې د روغتون حالت اصلا روغتون ته ورته نه و. پاکي او صفایي د روغتون تر ډېره حده پیسې نه غواړي او ښه مدیر کولی شي چې روغتون پاک وساتي. په افغانستان کې ستونزه ده چې اکثره دولتي مسولین کوښښ کوي چې هغه امکانات چې کومې ادارې ته تخصیص شویدی د هغه نه څه ووهي اما په پرمختللو ملکونو کې په اکثره توگه دوی د دولت د مال نه څه نه وهي او همېشه ولسونه روغتونو او خیریه ادارو سره مرسته کوي. نو اوس تاسې زما دا لاندې معلومات زموږ د کونړ د روغتون د حالت سره مقایسه کړي.

تقریباً دوه میاشتې د مخه زما مورجانه په خاص کونړ کې په کور کې راغورځیدلې وه او د ملا هډوکی یې سخت ژوبل شوی و. په جلال آباد او کابل کې مو په ډاکترانو وگرځوله خو هرچا به ورته بیل بیل سفارشونه او تشخصیونه کول. راسره افسوس پیدا شو چې موږ په ټول ملک کې داسې یوستندرد روغتون نه لرو چې د مریض او د مریضانو د خپلوانو تسل پرې وشي. مور مې راته وویلې چې د شناخت او واسطې سره، کله چې د دې د ملا عکسونه یې د جلال آباد په روغتون کې اخیستل نو نرسې ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې برخورد کاوه ته به وایي چې همدا د هرڅه متخصصه ده. مورجانې مې نرسې ته ویلي و چې ته خپل کار وکړه اونور تشخیص د ډاکترانو کار دی. نرسې ورته ویلي و چې ته خو ډېره بد ماشه ښځه یې او هسې په قهر یې. نرسې دا فکر نه کاوه چې دا خومریضه ده او د سخت درد نه په تکلیف ده نو په دې وخت کې ښه خبره هم مریض ته ډېره مؤثره وي او د مریض تسل پرې کېږي.

بالاخره مورجانه مو امریکې ته یوړه او هلته مو په روغتون کې بستر کړه. د خدای بخښلي پلار خدمت مو ترخپله حده په خپل وخت کې کړی و خو د مورجانې خدمت راته هم ډېر مهم دی ځکه زموږ د تسل او دعا وسیله همدا ده او خدای پاک دې راته تر ډېره وخته پورې ژوندۍ لري.

دغه روغتون چې زما مورجانه پکې بستر وه، یو محلي روغتون دی چې د واشنګټن سره نږدې د ویرجینیا ایالت د لوډن ولسوالۍ کې موقعیت لري. څو شپې مو هلته تېرې کړې. د روغتون د ودانیو، طبي وسایلو، د پایوازانو لپاره د سهولتونو او د ډاکترانو او نرسانو او نورو مستخدمینو د رویې نه ډېرسخت متاثره شوم. د مریض ټول خدمت د روغتون پرسونل بې له ویلو کاوه. ټول کارکوونکو خپلې دندې په مینه او اخلاص سره سرته رسولې. دلته کارکونکي د بیلا بیلو نژادونو او ملکونو نه و. مشر اورتوپیدي ډاکتر عرب و، اکثره نور ډاکتران او نرسان هندوان، پاکستانیان، ایرانیان، هسپانویان، لرې ختیځ ملکونو، اروپایان او امریکایان و. څوک سپین پوستي، څوک تور پوستي او څوک غنم رنګه و. څوک مسلمان،

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک هندو، څوک عيسوي، څوک يهودي او بعضو لا په هيڅ مذهب عقيده نه درلوده. مريضان هم زاړه، واړه او د متوسط عمر درلودونکي د بېلابېلو ملکونو او نژادونونه و. هيچا د چا نه پوښتنه نه کوله چې ته د کوم ځای يې، د کوم قوم پورې تړاو لرې، په کوم مذهب يې، څه دنده لرې، سرمايه داره يې که غريب يې، خو د ټولو مريضانو خدمت دوی بې له کومه توپيره کاوه.

دا چې د مريض خدمت ټول دوی کاوه نو سوچ واخيستلم چې څنګه دوی دغه مرحلې ته رسيدلي دي؟ د تکنالوژۍ او طبابت له لحاظه پرمخ تللي دي، انساني برخورد له امله هيڅوک خپلې دندې ته په سپکه سترګه نه ګوري او د زړه له کومي د مريض خدمت په ورين تندي کوي. ټولود روغتون دپاکۍ خاص خيال ساته او د وسايلو استعمال ته يې خاصه پاملرنه کوله. هماغه و چې په روغتون کې مې په ګرځېدو پيل وکړ او د بېلابېلو ځايونو عکسونه مې واخيستل غواړم چې دا د تاسې درنو دوستانو سره شريک کړم او بيا تاسې قضاوت وکړئ چې ولې موږ وروسته پاتې يو.

د روغتون په يوه څنده کې د دغه روغتون د تأسيس نه راپه دې خوا تاريخچه او هغه وسايل چې دوی په لومړي سر استعمالول د موزيم په شکل ساتلي و. دوی هم د نن نه دوه سوه کاله د مخه وروسته پاتې و، ماشومان به يې په کورونو کې تولد کېدل او روغتونونه او داسې مجهز وسايل چې نن يې لري، پخوا دوی نه درلودل. خو دوی کې فکري تغيير

(c) ketabton.com: The Digital Library

رامنځته شو او خپلو ټولينزو ستونزو لپاره دوی په خپله د حل لارې پيدا کړې او داسې تهداب يې کيښود چې اوس که د هر ځآی نه څوک هلته لاړ شي په لاره سم ځي.

دا روغتون په ۱۹۱۲م کال کې د يو ډاکټر له خوا جوړ شوی دی او يوازې په ۱۹۹۱م کال کې د دغه سيمې خلکو ۳۶،۸۷۰ ساعته کار په دغه روغتون کې په داوطلبانه توګه کړی دی. دوی وايي چې روغتون ساتل د ټولو خلکو مسووليت دی. دوی ليکلي دي چې که څه هم اوس د دوی طبي تکنالوژي ډېره پرمخ تللې ده او د طبابت د نوی ميتودونو نه کار اخلي خو د کار په ښه والي، خدمت او د ټولنې په حمايت کې هيڅ تغيير نه دی راغلی. په دغه روغتون کې د مريض او پايوازانو د سهولتونو لپاره چې انسان څه فکر کولی شي هغه ټول سهولتونه موجود دې. مريض خو پريږده، ته به وايې چې په فايف ستار هوټل کې ژوند کوي خو د پايوازانو لپاره ارامه خونه، ټلوېزيون، چاى او قهوه او حتى د تليفونونو د بېلابېلو چارجرونو سهولتونه موجود دې.

مورجانه مو اوس مخ په ښه کېدو ده او د روغتون يو څوعکسونه د تاسې سره شريکوم.

اوس موږ بايد د خپلو ځانونو سره قضاوت وکړو چې موږ په تېر يوه کال کې څومره داوطلبانه کار کړى دي ترڅو په خپل محيط او ماحول کې خپلې ټولنې ته د خدمت مصدر ګرځېدلي يو؟ که موږ سره دا فکر نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي چې ټولنې ته او خپل ځآن ته باید په خپله خدمت وکړو نو موږ به هیڅکله د ښې ورځې خاوندان نه شو.

د صحي کنارابونو اوتشنابونو انقلاب ته اړتیا ده:

خاندئ مه مهمه خبره ده: فیسبوکي کمپیاین په کار دی چې ولس او حکومت ټول ورته متوجه شي

۵ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

نن سهار مې د CNN ټلویزیون نیولی و چې د ټلویزیون د GPS مشهور تحقیقي ژورنالست فرید ذکریا په نړۍ کې د صحي کنارابونو او تشنابونو د نشتوالي او یا د نه لاسرسي په اړه یو ډېر دلچسپه رپوټ جوړ کړی و. په نړۍ کې د هرو لسوکسانو له جملې نه څلور کسه صحي تشنابونو او کنارابونو ته لاسرسی نه لري او د دې له امله هغه هېوادونو کې چې کافي صحي کنارابونه او تشنابونه نشته دغه هېوادونو ته هرکال ۲۶۰ بیلونه ډالره تاوان د مختلفو ناروغیو له امله رسیږي. په هند کې ۷۵۰ میلونه کسه او په چین کې ۳۵۰ میلونه کسه صحي کنارابونو او تشنابونو ته لاسرسې نه لري. نو په دې خاطر د چین حکومت د Toilet Revolution یا د صحي کنارابونو او تشانابونو انقلاب پیل کړی دی او همدا شان د هند صدراعظم نریندا مودي د ر Toilet Before Temples یعنې د درمسال د جوړولو نه د مخه بایدصحي تشنابونه او کنارابونه جوړ کړو، دشعار لاندې کمپیاین پیل کړې دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه قصه مې راپه ياد شوله چې په ۱۳۵۳ هجرى شمسي کال کې خداى بخښلي پلار مې د لغمان په ولايت کې د ثبت احوال نفوس مدير و نو زه د روښان په ليسه کې زده کوونکى وم، د لغمان ولايت په مرکز کې په هيڅ يوه اپارتمان کې کنارابونه نه و او داستونزه په اوړي کې چې شولې کرل کيدې نو د لغمان ولايت د مرکز شاوخوا ټولو ځمکو کې د شولو د کرلو له امله هيڅ وچ کوم پټې نه پيدا کيده چې سړې خپل ضرورت رفع کړي. د لغمان ولايت مرکز چې د حسن خان والي په لومړي او دويمه دوره کې زياته برخه جوړه شوې وه نو په همدې وخت کې حسن بيا د لغمان والي و نو پلار مې ورته وويلي چې والي صاحب تاسي په ولايت کې د انسانانو د صادراتو لپاره هيڅ نه دي کړي نو که يو شمېر کنارابونه جوړ کړئ نو ښه به وي. هماغه و چې حسن خان والي شاروال ته امر وکړ چې د ښار نه بيرون په مختلفو ساحو کې کنارابونه جوړکړي ترڅو د خلکو ستونزه حل شي. که څه هم دا صحي کنارابونه نه و خو د خلکو لپاره لوي سهولت جوړ شو.

واقعيت دا دې چې د صحي کنارابونو او تشنابونو جوړول په کورونو او عامه ځايونو کې د ژوند د مهمو اړتياو نه دى. دا هم زموږ ټولنيزه ستونزه ده چې موږ ښه کور جوړو اما يو صحي تشناب او کناراب نه جوړواو دا ستونزه په خاصه توگه د اطرافونو په کورونوکې زياته ده او زياتره دا هم وايي چې دا شرم دى چې څوک هغه تشناب ته لاړ شي چې د کور په منځ کې وي. که څه هم د مهاجرتونو له وجهې يو ښه تغيير د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو په فکر کې راغلی دی خو د دې ترڅنګ د صحي کنارابونو او تشنابونو کافي نشتون په ښارونو او کورونو کې زيات دی او دا د ژوند ضروري اړتيا ده نو که د افغانستان ښاروالان، واليان او ولسوالان او نورې ذيربطه ادارې دې مسلې ته جدي توجه وکړي چې د صحي کنارابونو او تشنابونو يو لوی کمپياين د ولس په ملاتړپيل کړي نو دا به د خلکو په صحت او ژوند باندې خاصه اغېزه ولري.

څه به وواېو، ايا مسلمان ګاونډې هېواد ته د افغاني مهاجرو په وړاندې داسې بې رحمه عمل مناسب کار دی؟

۵ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

په اسلامي، بين المللی، مدنې، اخلاقي او ټولو قوانينو کې د پوليسو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوا داسې عمل د یو افغان مهاجر سره په کلکه د غندلو دی. د افغانستان حکومت، د بهرنیو چارو وزارت او په پاکستان کې د افغانستان سفیر د پاکستان د دغه بې رحمه عمل په وړاندې باید په کلکه احتجاج ملګرو ملتونو ادارې ته وکړي. د ظلم په مقابل کې چوپ پاتې کېدل د دې بیوزله مهاجرینو په وړاندې یوه لویه ګناه ده.

ایا د فیسبوک په دوستانو کې چاڼ په کار دی که نه؟

۸ جون ۲۰۱۶ م کال، کابل

بعضې دوستان لیکي چې دوی غواړي د خپل فیسبوک په ملګرو او دوستانو کې چڼ او للون وکړي او یا په اصطلاح خانه تکاني وکړي ځکه چې د دوی پوستونه څوک نه لایک کوي، یا کامنټ نه ورکوي او یا بعضې وخت مناسب الفاظ په خپلو لیکنو کې نه استعمالوي.

زما په اند دا سم کار نه دی ځکه چې د فیسبوک استعمال ډېر اړخونه لري. د یوې خوا د دوستانو سره سرې په اړیکه کې اوسي، له بله خوا خپل نظریات، تشویشونه او وړاندیزونه د دوستانو سره شریکوو او په مقابل کې د نورو دوستانو د نظریاتو، وړاندیزونو او تشویشونو نه خبرېږو. کېدای شي چې بعضې دوستان ستاسې د لیکنو او نظریاتو د څرګندولو نه مثبته ګټه واخلي او د دوی د منفي اغېز نه وساتل شي. همدا شان موږ د فیسبوک له لارې د ورځني خبرونو نه خبرېږو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې نه سربېره د فیسبوک له لارې دولتي او غیر دولتي چارواکي او سیاسي زورواکي دولس د افکارو، نظریاتو، ستونزو او تشویشونو نه خبرېږي او د فیسبوک د ملګرو په عکس العمل شاید دوی خپلو منفی تګ لارو ته تغییر ورکړي. بله دا چې فیسبوک د زړه د براس د ویستلو یوه ښه وسیله هم ده.

یودوست راته په نږدې وختونو کې وویل چې هغه زما د فیسبوک هره لیکنه ډېر په شوق سره لولي خو لایک کوی یې نه او نه کامنټ لیکي. نو په دی توګه هغه دوستان چې ستاسې په لیکنو لایک نه کوي او یا کامنټ نه ورکوي نو تاسې خفه کېږي مه ځکه هغوی هرو مرو ستاسې لیکنې ګوري او لولي یې او ستاسې د احوال او نظریاتو نه خبرېږي.

د خیالي امنیتي ارګانونو پرسونل او خیالي دولتي مصارفات:

د کابل ښار د بوشکو ښار

۱۰ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

څو کاله د مخه کرزي صاحب د لویه جرګې په خیمه کې د انکشافي شوراګانو په کلنۍ غونډه کې په واضحه توګه وویل چې رشوت اخلي خو په خپل ملک کې پرې کورونه جوړوئ او خارج ته پیسې مه وړئ. دې خبرې دوه اړخونه درلودل. له یوې خوا رشوت اخلئ او خیانت کوئ او له بلې خوا هم که پیسې بهر ته وړئ نو دا ښه کار نه دی. اما له بله پلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرزي صاحب رشوت اخیستلو او خیانت ته جوازورکړ چې څه مو خوښه وي هغه کوئ دا سلسله اوس هم دوام لري.

د هلمند د خیالي پولیسو مسئله او یا په نورو ادارو کې د خیالي پرسونل مسئله څه نوی خبره نه ده او همدې خیالي پرسونل د دولتي ارگانونو د پرسونل نه د طالبانو او یا نورو جنایي جرمونو د گروپونوسره د مبارزي روحیه له منځه وړی ده او هر څوک په راجمع کولو کې دي که نه د طالبانو او جنایي گروپونو قوت د دولت د قوتونو په پرتله ډېرکم دی. دري کاله د مخه ما دغه مقاله لیکلي وه چې د طالبانو قوت کې مبالغه شوې ده او که دوی سم چیلنج شي نو امنیت ډېر ژر ښه کېدلی شي.

د خیانت یو واضح ثبوت دا دی چې د کابل په هره کوڅه کې به تاسې د تیلو د بوشکو دوکانونه گورئ، دا د خیانت ښه بېلگه ده. دا عکس چې تاسې گورئ، ما د جمهوررئیس د لومړي مرستیال د کور ترڅنگ اخیستی دی او داسې دوکانونه د ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هره کوڅه کې شته دی او په دې ټولو دوکاندارانو باندې دولتي نظامي اوملکي پرسونل تیل په غیرقانوني توګه خرڅوي. دا د خیانت لویه نمونه ده چې د کابل ښار په هره کوڅه کې کتلی شئ. که دا بوشکې د کابل په ښار کې ورکي شوې نو تاسي پوه شئ چې د رشوت مخه نیول کېږي، بیا به نه د امنیتي ارګانونو تیل خلاص شي او نه مرمۍ او هم به د خیالي پرسونل مخه ونیول شي.

Clashes between Afghanistan and Pakistan in Torkham: Let's put the facts in the right context١٥ June ٢٠١٦

President Ghani in the last two years used all means to reach out to Pakistan and seriously wanted to improve relation between Afghanistan and Pakistan. Even he put his own credibility in line and blamed inside Afghanistan that he went too far. But unfortunately, in return, Pakistan have stepped up support of terrorist groups to destabilize Afghanistan and thousands of Afghans lost their life.

When you lose argument, you indulge fighting to distract people attention from the real problems. Afghanistan is victim of terrorism for decades and ten of thousands of innocent Afghans have lost their precious life. If we look to the reality, harboring terrorist leaders were not in the border areas between Afghanistan and Pakistan but they were and are in the bustling cities of Pakistan. It is fact that three top leaders of terrorists groups Bin Laden, Mulla Omar and Mulla Mansoor plus numerous other top world terrorists were captured and killed in Pakistani cities.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Unfortunately during this month of Ramadan, Pakistan government trying to change reality by false argument of border management to provoke unnecessary fighting in Torkham area between Afghanistan and Pakistan in which several people were killed from both sides. If there is a problem in that area, they have to solve these problems through diplomatic channels not through armed fighting. If the argument is Afghanistan is weaker and Pakistani military is stronger and they can achieve their strategic goals by force, it is false hoping because Afghans are in war for decades with regular armies and defeated them badly. Afghans are in war and nothing will lose but Pakistan will lose a lot.

No doubt that people of Pakistan are also victims of wrong policies of their own government. A Peaceful Afghanistan is not threat to Pakistan and it will never be a threat to Pakistan but unstable Afghanistan will be a serious threat to Pakistan and the region. Using terrorists groups by Pakistan as strategic assets not helping any country except only few who benefit from war economy of drug trafficking, illegal mining, ransom and so on.

I believe it is in the interest of both countries to cooperate, solve their problems through diplomatic channels and Pakistan should not support terrorist groups and nor use them as strategic assets. It is known fact that Pakistan support and harboring terrorist groups and cannot change facts by diverting attention to unnecessary skirmishes in Torkham area by the name of border management. As long as Pakistan's talk to talk not matching walk to walk, Afghans and world community won't believe Pakistan argument and Pakistan will be isolated from the world community day by day.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا پوره مقاله د دوستانو خوښه شوې او په زياتو سايټونو کې بيا بيا خپره کړې وه. همدا شان عبيدالله امرخېل صاحب په پښتو ژباړلې وه نو ما هم د هغه ژباړه کټ مټ د يوې وړې مقدمې سره دلته رانقل کړه.

مننه د امرخېل صاحب نه چې زما انگرېزي ژبې ليکنه يې ترجمه کړې ده. په انگرېزي ژبه ما دا ليکنه ځکه کړې وه چې موږ افغانان خو ټول پوهېږو چې پاکستان څه کوي؛ خو بايد موږ په نړيواله کچه لابې وکړو او د خپلو حقه حقوقو نه دفاع وکړو. موږ هره ورځ قرباني ورکوو اما په نړيواله کچه موږ منظمه او هر اړخيزه دفاع د خپلو حقوقو نه نه ده کړې او نه موږ خپل حالات په سمه توگه نړيوالوته تشريح کړي دي. د پاليسيو تغيير يوازې په څو رسمي اعلاميو او د څو متخصصينو په مقالو نه کېږي بلکې منظم او منسجم کار ته په نړيواله توگه اړتيا ده. افغانان که په هر ملک کې اوسېږي بايد سره متحد شي او د هغو ملکونو له حکومتي او غير حکومتي ټولنو او ادارو سره تماس ونيسي او هغوی په واقعيتونو پوه کړي. د هېواد په داخل کې خو افغانان هره ورځ قرباني ورکوي خو د هېواد نه بهر هم افغانانو ته په کار ده چې د افغانستان د گټو نه په ډېره ښه توگه دفاع وکړي. زموږ سفارتونه بايد فعال شي. پاکستانيان همدا کار کوي او د ټولو ناخوالو سره بيا هم په خپلو اعمالو د همدغه لابيو له لارې پرده اچوي. هيله ده چې زموږ متحده مبارزه چک واچوي او افغانستان د دايمي صلح په لورې قدم کېږدي. د هرافغان هلې ځلې په هېواد کې دننه او د هېواد نه بهر د ستايلو او د قدر وړ دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړونکی: عبيدالله امرخېل (ګوډ او ماته مې ژباړلې خو مفهوم ورڅخه اخيستل کېږي ان شاالله)

د تورخم د شخړې په اړه د شاه محمود مياخېل صاحب د انګريزې ليکنې ژباړه

په تورخم کې د افغانستان او پاکستان ترمنځ نښته: راځئ چې حقايق بيان کړو.

ولسمشر غني د کلک هوډ سره په دوه ورستيو کلونو کې هر هغه ممکنه هڅه وکړه ترڅو د افغانستان پاکستان اړيکي بهتر شي، ان دا چې خپل باور يې په افغانستان کې دننه ترسوال لاندې راوستلو او په دې خبره ملامت وګڼل شو چې د افغانستان پاکستان د اړيکو په ښوالي کې له حده ډېر وړاندې تللی دی، خو له بده مرغه پاکستان د دې کار په بدل کې د ترهګرو ملاتړ لاپسې ډېر کړ ترڅو افغانستان بې ثباته کړي او په زرهاو افغانانو خپل ژوند له لاسه ورکړ. کله چې يوڅوک بحث(خبرو) کې پاتې راشي بيا جګړې ته مخه کوي ترڅو ذهنيتونه له رښتينو ستونزو څخه بل لوري ته واړوي. د څو لسيزو راپه دې خوا افغانستان د ترهګرۍ قرباني دی او په لسهاو زرو افغانانو خپل خوږ ژوند له لاسه ورکړی دی. که حقايق راوسپړو د ترهګرو مشران د افغانستان پاکستان په پوله کې نه وو ساتل شوي بلکې د ترهګرو مشران د پاکستان په لويوښارونو کې و او اوس هم په هم دې ښارونو کې ساتل کېږي. دا يو حقيقت دی چې د ترهګرو درې نامتو مشران اسامه بن لادن، ملا عمر، ملا منصور او ګڼ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمېر نور ترهګر د پاکستان په ښارونو کې نيول شوي او وژل شوي دي. له بده مرغه د دې روژې په مياشت کې د پاکستان حکومت زيار باسي ترڅو حقايق د پولې د مديريت په نامه په يوه غيرحقيقي بحث او ټينګار بدل کړي ترڅو په تورخم کې د افغانستان او پاکستان ترمنځ ناغوښتل شوې جګړې ته لاره هواره کړي چې د دواړو غاړو د ګڼ شمېر کسانو د مرګ سبب شوه. که د تورخم په سيمه کې ستونزه وي، دا ستونزې بايد دوی د ديپلوماتيکو لارو حل کړي نه د جګړې له لارې. که بحث دا وي چې افغانستان ضعيفه دی او د پاکستان نظامي ځواک غښتلی دی او پاکستان به خپلې ستراتيژکې موخې ته د زور له لارې ورسېږي دا غلط سوچ او هيله ده ځکه افغانان دا څو لسيزې د منظمو پوځونو سره په جګړه بوخت دي او دې پوځونو ته يې ماته ورکړې ده، افغانان تيار په جګړه بوخت دي او هيڅ څه به له لاسه ورنه کړي خو پاکستان به ډېر څه له لاسه ورکړي.

شک نه شته چې د پاکستان ولس هم د خپل دولت د غلطو پاليسيو قرباني دی، سوليزه افغانستان پاکستان ته ګواښ نه دی او په راتلونکي کې به هم ګواښ نه وي خو بې ثباته افغانستان به هم پاکستان او هم سيمې ته ګواښ وي. د پاکستان له خوا د ترهګريزو ډلو څخه د يوې ستراتيژيکې شتمنۍ په توګه کار اخيستل به هيڅ هېواد ته ګټه ونه کړي يوازې د مخدره توکو قاچاق، غيرقانوني معادن کيندنه او د پيسو په وړاندې د سرې تښتونې له جګړيز اقتصاد څخه به کم شمېر خلک ګټه پورته کړي. زه په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې باوري يم چې دوه اړخيزه همکاري د دواړو هېوادونو په ګټه ده. خپلې ستونزې دې د ډيپلوماتيکو لارو حل کړي، پاکستان بايد د ترهګرو ډلو ملاتړی نه شي او د يوې ستراتيژيکې شتنمۍ په توګه يې ونه کاروي. دا يو منل شوی حقيقت دی چې پاکستان ترهګرو ډلو ته په خپله خاوره کې ځای ورکړی دی. د پاکستان حکومت په تورخم کې د پولې د مديريت په نامه په پوله کې اخ و ډب ته په پام وړاړولو حقيقت نه شي بدلولی. ترڅو چې د پاکستان خبرې او عمل سره ورته نه شي افغانان او نړيواله ټولنه به د دوی په خبرو باور ونه کړي او ورځ تر بلې به پاکستان د نړيوالې ټولنې څخه منزوي او کونج ته شي.

http://www.pajhwok.com/en/opinions/torkham-clashes-lets-put-facts-right-context

http://www.dawatmedia.com/clashes-between-afghanistan-and-pakistan-in-torkham-by-shahmahmood-miakhel/

http://www.afghansabawoon.com/%D٩٪BE%D٩٪٨٧-%D٨٪AA%D٩٪٨٨٪D٨٪B١٪D٨٪AE%D٩٪٨٥-%DA%A٩٪DB٪٩٠-%D٨٪AF-%D٨٪A٧٪D٩٪٨١٪D٨٪BA%D٨٪A٧٪D٩٪٨٦٪D٨٪B٣٪D٨٪AA%D٨٪A٧٪D٩٪٨٦-%D٨٪A٧٪D٩٪٨٨-%D٩٪BE%D٨٪A٧٪DA%A٩٪D٨٪B٣٪D٨٪AA%D٨٪A٧٪D٩٪٨٦-%D٨٪AA%D٨٪B١٪D٩٪٨٥٪D٩٪٨٦/

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان په حالاتو نه لايق پوهېږي او نه نالايقه:

۱۷ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

ډاکتر صاحب سيد قاهر عاطف راته ويل چې د سليمان لايق نه چا په خپل وخت کې (چې وزير و) پوښتنه کړې وه چې لايق صاحب! دا حالات په کومه خوا روان دي؟

سليمان لايق ورته ويلي و چې وروره! په حالاتو نه لايق پوهېږي چې کومه خوا روان دي او نه پرې نالايقه پوهېږي چې کومه خوا روان دي.

ستاسې څه فيلنګ دی؟

له مانه پوښتنه وشوه چې زما فيلنګ څه دی؟

زما فيلنګ دا دی چې په يو چا پور و او پور يې نه ورکاوه او پور ورکوونکی يې ډېر ستړی کړی و. پوروړي ته يې ويلي وو چې نيمايي پيسي به درته پرېږدم خو دا نيمايي نورې پيسي راکړه. پوروړي ورته ويلي وو چې ډېره ښه ده د پنجشنبې په ورځ راشه او دا نيمايي پيسې به درکړم. پور ورکوونکی خوشاله شوی و چې نيمايي پيسې خو بود شوې. د بلې پنجشنبې په ورځ چې پوروړی پسې ورغلی و نو پوروړي ورته بيا پور نه و برابر کړی نو پور ورکوونکی ورته ډېر سخت په غصه شوی و. پوروړي ورته ويلي وو چې وروره دومره غصه کېږه مه، هغه مخکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیمايي پیسي چې دې ښځګه خلاصې شوې همداسې به دې دا نورې پیسې هم خدای خلاصې کړي.

زما فیلنګ دا دی چې دا نظام سقوط نه کوي خو دا وروسته دوه درې کاله وخت د حکومت به هم خدای همداسې تېر کړي چې ښځګه دا دوه کلونه تېر شول. یو څه ښه والی به راشي خو زموږ د توقعاتو په اندازه به نه وي. ښه به دا وي چې لږ خپل توقعات راټیټ کړو، یو څه ګوزاره وکړو او یو څه هم حکومت باید لږ ځان وخوځوي چې حکومتداري ښه شي نو فکر کوم چې د ټولو به سره ګوزاره وشي.

د پلار د ورځې په یاد:

۱۹ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

د انسان د مرګ نه وروسته درې شیان د یو چا په قبر کې په درد

خوري:

۱ .صدقه جاریه

۲ .نېک عمل

۳ .صالح اولاد

زما خدای بخښلی پلارجان (سید محمود حسرت) چې هم زما استاد و، هم مې انډیوال او لارښود و نو زما په اند دا پورته صفات یې درلودل. صدقه جاریه، پاکې او نېک عمل کې یې شک نه لرم او تر یوه حده اولادونه یې هم نېک عمله دي. هغه دوستانو چې زما پلار جان د نږدې نه پېژانده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

شايد د دې خبرې تائيد له ماسره وکړي چې زما پلار جان نهايت سخي، صله رحم، صادق، پوه، مدبر او انډيوال شخصيت و. د مشرانو سره مشر، د عوامو سره عوام او د کشرانو سره کشر و.

د روژې مبارکې مياشت کې د پلار د ورځې په ياد، خپل پلارجان او د ټولو هغه دوستانو د پلرونو روح ته چې له موږ سره نه دي دعا کوم او ټولو ته د الله تعالی له درباره برين جنتونه غواړم. د هغو دوستانو چې مور او پلار ژوندي دي بايد د خپلو ميندو او پلرونو ډېر قدر او خدمت وکړي ځکه د مور او پلار تشه هغه وخت انسان ته معلومېږي چې د دوی له دعاگانو نه محروم شي.

دا څو عکسونه د خپل پلار هم د دوستانو سره شريکوم. لومړی عکس ۱۳۵۸ کال چې مهاجر شولو.

دويم عکس د خپلو يو شمېر زامنو سره د کچه گړۍ د مهاجرينو په کمپ کې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریېیم عکس کې زه او پلارجان مې؛

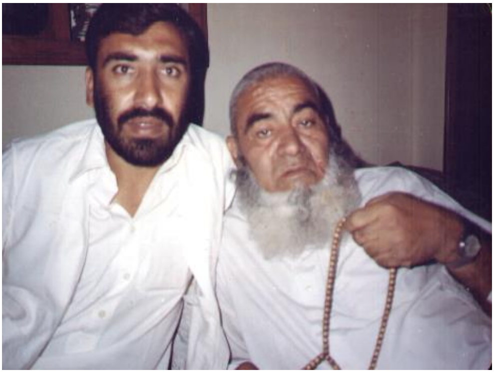

او په څلورم عکس کې پلار جان مې د مطالعې په حال کې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

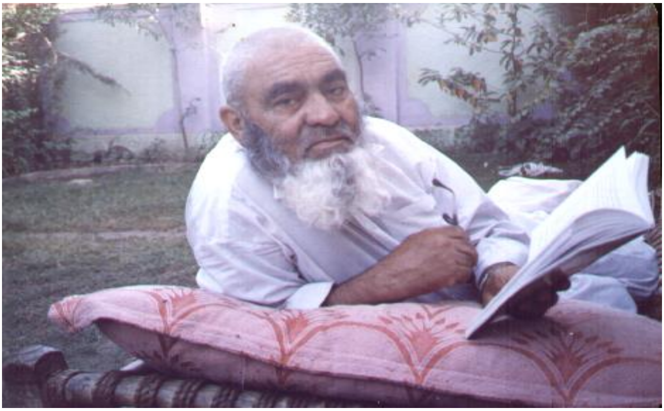

د دفاع نوي وزير صاحب ته!

۲۰ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

دا چې جنرال صاحب عبدالله خان د دفاع وزير شو نو دا لاندې جملې اوس ليکم چې دی خپلو تېرو اشتباګانو ته متوجه شي او د کونړو حقوق تر پښو لاندې نه کړي.

اول: وزير صاحب ما په تېرو پنځلس کلونو کې د هيڅ يو کونړي په مړي او ژوندي کې نه دی ليدلی. نه پوهېږم چې چا به نه غوښته او يا ده نه غوښتل چې له خړو کونړو سره مړی ژوندی وکړي.

دويم: ما ته د افغانستان ټولې سيمې يو شان ښکاري خو د هرې سيمې او خلکو حقوق بايد يو شان او په متناسبه توګه خوندي وي. په لس ګونو کونړو چې د دفاع په وزارت کې کار کوي ما ته يې ويلي دي چې د دفاع موجوده وزير صاحب ورسره دا نه چې مرسته نه ده کړې بلکې د هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقه حقوق یې نه دي ورکړي چې د ده د همدې برخورد له امله ډېرو کونړو خپل ژوند د هېواد په بېلابېلو سیمو کې د لاسه ورکړی دی.
دربیم: په هر حال څه چې تېر شوي د هغه جبران نه کېږي خو دا دې په دې پوه شي چې که اوس د کونړو سره د مور مېرې سلوک وکړي نو کونړي به د دې په مقابل کې کلک مقاومت وکړي. هیله ده چې د تېرو نیمګړتیاو جبران وکړي.

لیکل زما قضاوت ستاسې:

۲۱ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

یو ورور راته لیکلي وو چې تا هم په لویه څوکۍ کار کړی نو تا د کونړو لپاره څه کړي دي، د نوموړي دا پوښتنه او نیوکه ډېره په ځای نیوکه ده. دا بحثونه ځکه په کار دي چې د کونړو په اصطلاح هم د زړه ګونډۍ زموږ ووځي او هم موږ باید د سالم او منطقي انتقاد د منلو، اورېدلو او دفاع کلتور په خپل ځانونو کې پیدا کړو. زه همېشه خوشالېږم چې ما ته که مشران وي او که کشران زما نیمګړتیاوې په ګوته کړي او هغه اصلاح کړم. پرون چې ما د ملي دفاع په نوي وزیر صاحب کوم انتقاد وکړ هغه زما شخصي مسئله نه وه او که چاپلوسي مې کولی نو باید صفت مې ورته کړی وی ځکه اوس یې خو رایې واخیستلې او برحاله وزیر د دفاع دی. شاید که زما لیکنه یې لیدلې وي د مانه به خفه شوی هم وي او که خفه نه وي نو لا اقل ګیله خو به ولري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه څوارلس کاله د مخه د يوه کال لپاره د کورنيو چارو د وزارت سلاکار او د يوه کال لپاره د کورنيو چارو د وزارت معين وم. دا چې موږ په هغه وخت کې د ملک په سطحه څه کړي دي، زما په کتاب کې ؛ د کورنيو چارو وزارت: لاسته راوړنې او خنډونه؛ نومېږي او تقريباً څلور سوه صفحې دی، لوستلی شئ چې زياته برخه يې د روهي په ويبپاڼه کې هم نشر شوې ده. هغه وخت نه امکانات وو، نه د ملي پوليسو درک و، نه د محلي ادارو سيستم سم و او تقريباً ملک الطوايفي وه چې د اوس نه حالات هم ډېر خراب وو.

راغلو مشخص د کونړ په سطحه ما څه کړي يو څو عمده مستنده بېلګې صرف د کونړو د معلومات لپاره وړاندې کوم او دا د دې معنی نه لري چې زه د ځان صفايي کوم. يو وخت راته په کونړ کې يو چا وويل چې ته ولې د خپلو کارونو په اړه تبليغ نه کوې؟ نو ما ورته وويل چې زه چې څه کوم هغه زما وجيبه ده او په چا احسان نه کوم او نه بېرته کومه طمعه لرم او نه وکالت ته کانديد يم چې د خلکو نه د رايو اخيستلو لپاره د ځان لپاره تبليغ وکړم.

۱. د بېړنۍ لويې جرګې په وخت کې کونړ نا امنه ولايت ښودل شوی ځکه په پشد کې څو کسه مشران شهيدان شوي وو نو ملګرو ملتونو غوښتل چې په کونړ کې ټاکنې وشي او غوښتل يې چې په ننګرهار کې د کونړ څخه څوک دوی په انتصابي شکل باندې وټاکي خو موږ د ملګرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملتونو اداره مجبوره کړه چې کونړ ټولو ولسواليو ته لاړ شي او هلته ټاکنې وکړي ترڅو کونړي په خپله خوښه استازي وټاکي. (تفصيل يې زما په کتاب کې؛ بېړنۍ لويه جرگه او په مشرقي ولاياتو کې د ټاکنو بهير؛ کې لوستلی شئ.

۲. کله چې زه د کورنيو چارو وزارت سلاکار شوم نو سيد فضل اکبر پاچاصاحب د کونړ والي و؛ نو ما ورته وويل چې په کونړ کې ستونزې زياتې دي نو ته بايد جدي اجراآت وکړې. هغه راته وويل چې قوماندان د امنيه او د ولايت مرستيال زما په خوله کار نه کوي؛ نو ترڅو چې دوی موجود وي زه کار نه شم کولی. ما ورته وويل چې ته راته ووايه چې څوک مقرر کړو. هغه راته وويل چې حاجي صاحب روزي راته د مرستيال په توگه او قوماندان صاحب مطيع الله خان راته د امنيه قوماندان په توگه تعين کړه، نور به کارونه سم شي. دريواړه ژوندي دي او ما همدا کار وکړ.

۳. بيا هم د کونړ حالت سم نه و او هرچا کوشش کاوه چې د خپلې خوښې والي هلته ولېږي ځکه د لرگيو مافيا قوي وه؛ نو ما اسدالله وفا چې په پکتيا کې يې ښه کار کړی و، په دې قانع کړ چې کونړ ته د والي په توگه لاړ شي. فکر کوم چې زما دا انتخاب د کونړ په گټه و او د کونړ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولايت او ښار رونق چې يوځه جوړ شو په هغه وخت کې د هغه هلې ځلې وې. وفا صاحب ژوندی دی او پوښتنه ترې کولی شئ.

٤. هغه وخت PRT هم د کورنيو چارو د وزارت پورې تړلی و او رياست يې ما کاوه نو د کونړ لپاره مو مستقل PRT منظور کړ ځکه د جلال آباد نه يې سم کار نه شو کولی. که وروسته په کونړ کې څه شوي د همدې PRT برکت و.

٥. د کونړ شپږ ولسواليو د تعميرونو جوړونه مې د ملي تحکيم د ثبات په پروګرام کې ونيوله چې د نورګل، خاص کونړ، څوکۍ، نرنګ، چپې درې او دانګام ولسوالۍ په کې شاملې وې. د نورګل ولسوالي د جوړونې ډېره ما په خپله کېښوده. حاجي صاحب روزي ته پته ده او ژوندی دی.

٦. د غازي آباد ولسوالۍ په جوړښت د کونړو او د نورستانو ورونو ستونزه وه، ځکه غازي خان د څونک نورستانی و او هغوی غوښتل چې دا ولسوالۍ په نورستان ولايت پورې وتړل شي اما د جغرافيوي موقعيت له امله او هم د مطلق اکثريت د ولس له نقطه نظره دا کار امکان نه درلوده. دا چې شخړه پرې زياته نه شي نو کابينې فيصله وکړه که دوی پرې نه جوړېږي نو دا ولسوالۍ دې منحل شي خو ما دا کار ونه کړ او بېرته مو فيصله وکړه چې د ولسوالۍ منحل کول سم نه دي او دا به د محمد غازي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چوپان د نوم سره جفا وي. دا چې اکثريت پښتانه دي نو ولسوالۍ دې په کونړ ولايت پورې وتړل شي. حتی د غازي خان زوی هم له ما نه خفه شو چې دا ولسوالۍ دې ولې په نورستان پورې ونه تړله؛ نو ما ورته وويل چې د منحل کېدو نه دا ښه ده چې دا ولسوالۍ ستا د پلار په نوم پاتې شي. اوس هم د ما نه ماڼيجن دی. د کونړ پخوانی والي جلاله خان د دې شاهد دی.

۷. د همدغه کال د خپل معينيت بودجه مې چې دمېلمستياو او نورو مصارفاتو لپاره چې تقريباً دوه ويشت لکه افغانۍ وې، هغه د کونړ ولايت د موجوده تالار جوړولو لپاره ولېږلې او د وفا صاحب په وخت کې د سيدجمال الدين تالار جوړ شو.

۸. د خاص کونړ مکاتب مې د لومړي ځل لپاره په ۱۹۹۳م کال کې فعال کړل او بيا مې وروسته ورته د کورنيو چارو وزارت د تحکيم ثبات د پروګرام نه د منګوال د لېسې تعمير جوړ کړ چې په کونړ کې نمونه يي لېسه ده.

۹. په لس ګونو کونړي ما په دندو ګمارلي دي او که لست مو په کار وي چې هم درته برابرولی يې شم. دا څه چې ما کړي د قانون په چوکاټ کې مې کړي دي او د هيچا حق مې نه دی خوړلی. زما د معينيت دروازه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو په مخ ببړرته وه. البته که کوم کونړي غيرقانوني غوښتنه درلوده هغه مې نه ده کړې شايد يو څو کسه خفه هم وي.

۱۰. د ټولو نه ماته مهمه دا ده که کار مې لږ کړی او يا ډېر خو دا په جرأت سره ويلی شم او د کورنيو چارو وزارت د منسوبينو نه پوښتنه کولی شئ چې نه مې يوه روپۍ رشوت خوړلی، نه مې نور کوم خيانت کړی او نه مې د دولت مال خوړلی او نه مې غصب د ځکمي چېرته کړی دی. حتی د افغانستان په هيڅ يو ښار کې چې ټولې ښاروالۍ زما د معينيت لاندې وې، يوه نمره ځکمه د ځان يا د کورنيو د نورو غړو په نومونو نه ده اخيستلې. دا زما د ژوند پرنسيپ دی او د ټولو هغه دوستانو نه پوښتنه کولی شي چې له ما سره يې په تېرو ۳۸ کلونو کې په مختلفو ادارو کې کار کړی دی.

۱۱. په شخصي لحاظ مې چې څه کړي هغه زما د معاش څخه دي او د خدای فضل دی چې همېشه زما معاش زما د ضرورت نه زيات و او کم نه و. که د چا توقع زياته وي شايد خفه شوی به وي چې ولې ورسره ما مرسته نه ده کړې ځکه زه نه تجار يم او نه کوم بل عايد لرم او د خپلې شړۍ سره مې پښې غځولې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲. په فرهنګي ساحه کې مې هم تر خپله وسه کار کړی او د کونړ په نوم يو کتاب مې چاپ ته تيار دی شايد زما په اند د کونړ لپاره خاص فرهنګي ارزښت ولري. اوه جلده نور کتابونه مې هم ليکلي او په خاص کونړ کې مې يو فرهنګي مرکز هم په خپلو شخصي پيسو او ځمکه کې جوړ کړی دی، چې د ولس او ځوانانو په خدمت کې دی. په درنښت

ژبه:

۲۳ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

ژبه بې هډوکي يوه ټوټه غوښه ده چې په اسانۍ سره په خوله کې اوړي رااوړي. ژبه هم خبرې کوي او هم مزې څکي.

ژبه کله د ترخو مزه څکي، کله د خوږو، کله ورته مزه پيکه ښکاري او کله ترشنه.

خفه کېږئ مه، دا د ژبې فزيکي خواص دي چې فکر سره تړاو نه لري. څه چې خولې ته وراچوئ د هماغه خوراک مزه درته ژبه معلوموي، نو په دې توګه د ژبې د ويلو او مزې څکلو نه ګيله مه کوئ ځکه چې زموږ ژبه زموږ د فکر سره تړاو نه لري.

که ژبه همېشه د فکر سره مستقيمه او دايمي رابطه وساتي نو ژبه به يا ګونګه شي او يا به پرې شي ځکه چې بيا به ژبه د فکر تابع وي نه د مزو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکلو. کله چې ژبه د فکر تابع شوه نو بيا د ژبې ژبه باندې اعتماد کېدلی شي او په هغه صورت کې به موږ متعهده، وفاداره، او ثابته ژبه ولرو.

د افغاني تحليگرانو په ياد:

۲۴ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

زما په اند د اروپا د اتحادیې نه د انګلستان د وتلو په پرېکړه کې به هم د انګرېزانو لاس وي:) څه پوه شوئ!

دا خو به د افغانستان په اړه کومه دسيسه نه وي؟

وروه! غم خوده بخور که لاغر نه شوی.

ستا يې د اورپا په اتحاديه کې څه کار دی ته د چا په ياد هم نه يې.

هسې ځان درته ډېر مهم مهم ښکاري.

دا ځيني افغاني تحليگران د ټلوېزيونونو خو داسې دي ته به وايې چې په بکنګهم، کرملين او سپينه ماڼۍ کې ناست دي او د دنيا سياست د دوی په لاس کې دی. د دوی نه مشورې اخيستل کېږي او دوی هغوی ته مشورې ورکوي.

يو نيم خو وايي چې امريکا، انګلستان، جرمني، پاکستان، ايران، روسيه او دا نور بايد داسې وکړي او هغسې وکړي ته به وايې چې هرڅه د دوی په قومانده کې دي.

خفه کېږئ مه ستاسې په خولو پياز هم څوک نه خوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داعش تقبيح کول:

۲۵ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

پرون د داعش ډلې د ننګرهار د کوټ په ولسوالۍ کې بېګناه ماشومان، ښځې او نرينه شهيدان کړل او د دوی کورونه يې وسېځل چې د روژې په مبارکې مياشت کې ډېره دردوونکې پېښه وه.

د دې داعشيانو قوارې او د ځناور په شان د سر او قيافې ناولې مخونه خو وحشيانو ته ورته ښکاري. خپله ظاهري بڼه نه جوړول په مناسبه توګه د دوی په اعمالو او وحشي کړنو تاثير لري. دا چې د دوی ظاهري قوارې د عادي افغانانو سره تو پير لري همداسې د دوی وحشي اعمال هم د عامو افغانانو او مسلمانانو سره توپير لري.

خاصه کونړۍ اصطلاح:

۲۵ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

د روژې مياشتې د ورې اندی نن پوره شو سبا به په سرباری پيل وکړو.

دا اصطلاح څو لسيزې وړاندې په کونړ کې استعمالېده. يعنې شل روژې نن پوره شوې سبا ته به په اخري لسو پيل وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوستانو د دولتي چارواکو تغییر او تبدیل ته ډېر مه خوشاله کېږئ!

۲۶ جون ۲۰۲۶م کال، کابل

د محلي ادارو د چارواکو یوه لویه ستونزه د مسوولیتونو او صلاحیتونو ترمنځ عدم توازن دی. د اشخاصو رول هغه وخت مهم دی چې د مسوولیتونو په تناسب صلاحیتونه هم ورکړل شي. دا چې د یو چارواکي مسوولیت د شانزده بیست ټرک نه شي وړلی او صلاحیت یې د رکشا د ډرېور په اندازه وي نو سمه نه ده. زما په اند په ډېرو مواردو کې محلي چارواکي مسوول نه دي.

یوولس کاله مخکې کله چې ما د کورنیو چارو د وزارت د معینیت نه استعفا ورکوله نو په خپلو مصاحبو کې مې وویل چې که د موټر انجن خراب وي، ډرېوران یې که لس ځله تبدیل او راتبدیل کړي دا موټر چېرته نه ځي. اوس هماغه خبره بیا تکراروم چې د اشخاصو تغییر او تبدیل ته ډېر مه خوشالیږئ ترڅو چې د محلي ادارو په مدیریت باندې اساسي فکر ونه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملګرو ملتونو د عمومي سرمنشي د پخواني او اوسني خاص استازي سره

د جون ۲۶مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

تېر ماښام مو په افغانستان کې د ملګرو ملتونو د عمومي سرمنشي له خاص استازي Nicholas Haysomسره خدای په اماني وکړه. ښاغلي هيسم په افغانستان کې څلور کاله تېر کړل او دی د نړۍ په کچه د مهمو حقوق دانانو له ډلې نه و چې په جنوبي افريقا کې د پخواني جمهور رئيس نيلسن منډيلا د حقوقي ډلې مشر او د جنوبي افريقا د اساسي قانون د مسودې د ليکلو د کمېسيون غړی و چې د جنوبي افريقا ډيموکراتيک انتقال ته يې لاره هواره کړه. د هيسم په عوض Tadamichi Yamamotoچې مخکې د هيسم مرستيال و او پخوانی جاپانی ديپلومات دی، د افغانستان لپاره د ملګرو ملتونو د عمومي سرمنشي د خاص استازي په توګه ټاکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جنګ عدم موجودیت د سولې معنی نه لري؛ د کامې ولسوالۍ ته جدي پاملرنه په کار ده:

د جون ۲۸مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

د جنګ او سولې په بحثونو کې وايي چې د جنګ عدم موجودیت د سولې معنی نه لري تر څو چې د جنګ عوامل له منځه وړل شوي نه وي. کېدای شي چې حاکمه طبقه په دې توانېدلې وي چې مخالفین وټکوي او هغه له منځه یوسي خو د جنګ عوامل لا شته او دا داسې حالت دی لکه سکروټه چې په خوړلن یا ایرو کې پرته وي چې هر وخت د اور اخیستلو امکان يې شته دی.

نو په دې اساس یو کاموال دوست راته وویل چې په کامه کې داعشي او طالباني تروریست پیریان شته دي خو چا ته څه نه وایي ځکه دوی د کامې ولسوالۍ ته خپلې کډې انتقال کړي دي او غواړي چې د مشرقي فعالیتونه د هغه ځای نه رهبري کړي. فکر کوم چې زیاتره د کامې مهم سیاستوال په دې اړه معلومات لري خو دوی هم پرېږې سترګې پټوي او حکومت هم فکر کوي چې هغوی جنګ نه کوي نو د دوی ورسره څه کار.

اما د دوی د رهبرۍ ځاله او کورنۍ په کامه کې دي او په همدې توګه دوی داسې لوبه روانه کړې چې په کامه کې محلي پولیس هم باید جوړ نه شي ځکه که محلي پولیس جوړ شي؛ نو بیا د دوی فعالیتونه هم رسوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږي. فکر کوم چې کامې ته جدي توجه په کار ده. زموږ ویل وو نور د حکومت او کامې د معززینو خوښه چې غوږ پرې ګروي که نه.

د صحرایي محکمو غندل:

۲۸ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

صحرایي محکمې، په موټرو پسې بندیان کش کول، د سر غوڅونه، د ولس نه عشر ټولول، د علني قانون ماتوونکو په وړاندې چوپتیا او دې ته ورته نور غیرقانوني حرکتونه داسې تهدیدات دي چې نظام د جدي ستونزو سره مخامخوي.

داعشي، د القاعدې اړوند، پاکستاني، منطقوي او طالباني تروریستان نه شي کولی چې دا حکومت د جدي تهدید سره مخامخ کړي خو د پورته ناخوالو او خودسریو په وړاندې چوپتیا او نه مخ نیوی یې نظام د شدید تهدید سره مخامخ کوي. هیله ده چې د حکومت مشرتابه پورته ستونزو ته جدي پاملرنه وکړي.

د خولې لپاره حجاب په کار دی:

۲۹ جون ۲۰۱۶م کال،کابل

نن مې دا لاندې پوست ولیکه:

نن مې یو ځای کې مجلس درلوده او د افغانستان په مسایلو مو یو مهم تحلیلي بحث وکړ. د مجلس نه وروسته یو پوست مې دوه ځلې ولیکه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېرته مې پاک کړ نو د ځان سره مې وویل چې شیخ فریده چوپه خوله دې بهتري ده.

ویره نه وه خو لیکل یې راته د افغانستان په ګټه نه معلومېده.

بعضې وخت موږ ټولو ته په کار دي چې خپل احساسات د ملي مسایلو په اړوند کنټرول کړو او هر څه باید ونه وایو او نه یې ولیکو. د احساساتو کنټرول د دې نه مهم دی چې ګوندې سړی د احساساتو بیان وکړي ځکه په انګلیسي ژبه کې یو متل دی چې وایي Talking is cheap یعنې خبرې کول ارزانه او اسانه دي خو عمل سخت دی.

نعیم شینواري کاموال راته ولیکل:

ښه نظر دی میاخېل صاحب تاسې په خپله مهرباني وکړه چې دوه ځلې مې پوست ولیکه او بېرته مې پاک کړ، ستاسې سیاسي درک او پوهه ډېره لوړه ده خو دلته د ځینو مسایلو پټ پاتې کېدل هم د ملي ګټو په زیان دي. حکومت د ملت د مشکلاتو د حل او د یو عادلانه نظام د جوړېدو اراده نه لري نو ملت خو د حکومت د دې ناوړه او ځان محوره منفي حرکاتو څخه خبرول په کار دي که څنګه؟

ما یې په ځواب کې ولیکل:

کاموال صاحب! ملت اوس د ډېرو شیانو نه خبر دی خو په دوه دلایلو څه نه شي کولی. اول تر اوسه موږ ته شخصي ګټې په ملي ګټو اولویت لري او فکر کوو که شخصي ګټه نه وي نو د ملي ګټو موږ ته څه خیر نشته دی. حال دا چې که موږ ملي ګټو ته لږه په شخصي ګټو ترجیح

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړو نو بيا زموږ شخصي ګټې او هم ملي ګټې به دواړه خوندي وي. يعنې شخصي ګټې زموږ په ملي ګټو پورې تړلي دي. دويمه مسئله دا ده چې موږ د خپل کلتور د منفي اغېز لاندې يو او نه شو کولی چې سياسي حرکت جوړ کړو او په اورګنيزشن عقيده نه لرو.

کاموال صاحب بيا وليکل:

مياخېل صاحب! ستاسې نظر د قدر وړ دی خو که ستاسې د خبرو په تاييد ملت د هر څه نه خبر وي بيا به ملت د اورګنيزشن او په چوکاټ کې راتلو ته هم اماده وي زما او ستا په همدې وروسته پاتې ټولنه کې ملي ګوندونه، سياسي او حتی د ضرورت په وخت کې وسلوال حرکتونه راټوکېدلي دي هغه هم په هغه وختونو کې چې سياسي درک د اوس په پرتله ډېر کم او د نشت برابر و اوس خو د الله فضل دی خلک بيداره دي د ملي ګټو او شخصي ګټو په تعريف هم پوهېږي او په يو فورم کې د راتلو وړتيا او امادګي هم لري خو ځينې خبرې داسې وي چې په ښکاره کولو سره يې عامه پوهاوی وشي البته د شخصي ګټو موضوع به د ملت يا د ملت د سياسي او مخورو او اصيلو بچيو د احساسه ډېره ټيټه او وړه وي.

ما ورته بيا په ځواب کې وليکل:

کاموال صاحب! دا اوږد بحث دی خو پخواني ګوندونه د ملي منافعو په بنياد نه و جوړشوي بلکې د هغو اډيالوژيو په بنياد وو، چې د بهر نه يې الهام اخيسته او هغه زموږ لپاره ناکامه تجربه وه. موږ ته يوازينی لار اوس د حکومت فعاله رول دی چې بيا په مرور د زمان سره د ملي احزابو

(c) ketabton.com: The Digital Library

رشد ته د دوامداره او د خپل وخت ټاکنو په لړ کې لاره هواره شي. سمدلاسه موږ بله عاجله نسخه نه لرو خو دا چې حکومت څنګه مؤثر شي دا هم د حکومت په مشرتابه پورې اړه لري. که مسئله داسې مطرح کړو که خدای ناخواسته په دې نظام فشار دومره زیات شي چې بیا سقوط وکړي، متبادل به یې څه وي؟ بیا طالب یا داعش. دا هم اپشن نه دی نو په دې توګه د دې نظام د تقویې نه بله لار نه لرو چې خپله موده پوره کړي.

کاموال صاحب په اخر ځل ولیکل:

ستاسې د نظرونو ډېر څه زده کوو میاخېل صاحب تاسې خو وخت هم نه لرئ خو زما د سوالو او جواب هدف هم همدا وي چې ستاسې څخه څه زده کړو، خو یوه خبره بله د خوشالۍ ده چې نه ملت پخوانی دی او نه پخوانۍ او فرسوده تګلارې او حرکتونه مني د نویو ملي او افغان شموله حرکتونو په تمه یو.

طارق یوسفزي لیکلی وو:

میاخېل صاحب! د اخرنۍ جملاتو په جواب کې چې دې څه لیکلي دي ورسره مخالف یم دا ځکه کله چې د کرزي په حکومت نیوکې زیاتې شوې نو د ارګ لاس پوڅو به ویل چې متبادل شخص او حکومت نشته دا دروغ ثابت شو او نوی د ملي وحدت حکومت رامنځ ته شو. د دې حکومت نه توقعات زیات وو مګر داخلي کشمکشونو له امله حکومت بیا د ملت اعتماد له لاسه ورکړ نو خبره دا شوه چې متبادل شتون لري، مګر شرط یې دا دی چې د ملت ارادې ته احترام او رجوع وشي نه دا چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

امريکايي راشي او د انتخاباتو باوجود حکومت جوړ کړي. نور به ملت خپل ځان پېژندلی وي چې دا هر څه مصنوعي او لا پخوا تصميم نيول شوی دی که هغه حکومتدارۍ، امنيت، صلحه، ځمکنۍ بشپړتيا او يا ديموکراتيکې پروسې دي.

د طارق يوسفزي په ځواب کې ما وليکل:

طارق صاحب! زما اخري جمله بيا ولوله چې دا حکومت بايد خپله دوره پوره کړي بيا چې د ټاکنو وخت راغی نو د قانوني پروسې د لارې بايد متبادل رامنځته شي. د کرزي متبادل هم د قانوني پروسې په نتېجه کې رامنځته شو. هغه کسان چې وايي د حکومت نه ناخوښه دي بايد د دې دورې تر پای پورې صبر وکړي او بيا مبارزه وکړي تر څو د ولس په منځ کې ځای پيدا کړي. د اوس نه څوک نه شي ويلی چې څوک به د دې حکومت متبادل وي.

طارق يوسفزي بيا وليکل:

مياخېل صاحب! د حکومتونو تاريخ دا ښودلې ده که د حد څخه زياته بې کفايتي هم رامنځته شي نو حکومت معزول ګرځول کېږي او نوی انتخاب بايد را منځته شي. په هر صورت د غني حکومتدارۍ څخه ولس خوښ دی مګر تر څنګ شخص يې دومره وړ نه دی چې ملي بدلون او روحيې ته کار وکړي.

نعيم شينواري کاموال صاحب زړه طاقت ونه کړ او بيا يې وليکل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

مياخېل صاحب! زما په نظر دا حکومت کومه قانوني دوره نه لري يوازې د يو پروتوکول له مخې راغلی و، هغه هم په ځينو مراحلو مشروط چې دوه کاله وروسته به لويه جرگه راغواړي او بيا به دې دورې ته مشروعيت ورېخښي. د کرزي دوره د دې دورې سره فرق لري، کرزی د انتخاباتود کمېسيون له خوا بريالی اعلان شو نو ځکه د قانون د مخې يې بايد پنځه کاله پوره کړي وای چې البته د دوی کاميابي او ناکامي د تقلب او غلا سره مله وه.

ما ورته بيا وليکل:

مننه کاموال صاحب! په دويمه دوره يعنې ۲۰۰۹م کال کې کرزی کامياب اعلان نه شو ځکه په اوله دوره کې يې ۵۰ جمع يو ونه گټل او ډاکتر صاحب عبدالله دويم دور کې ورسره انتخابات ونه کړل. په قانوني لحاظ بايد د دويم دور ټاکنې شوی وی نو ځکه نيمچه کاميابه و يا په اصطلاح مشروطه کاميابي وه.

عابد زاهد صاحب را ته وليکل:

سمه ده ميا صاحب دا منم چې د افغانستان هر يو باشنده په مساوي ډول حقوق لري خو بعضې کسانو خپلو قوم يا قام ته ښه خدمت کړی او خپل اقربه يې ښه پوستونو ته رسولي او ښې دندې يې ورته ورکړي. ايا تاسو خپل خوار، مجبور ولس او قوم ته څه داسې څه کړي دي چې په لکونو قوميان مو اوس هم مهاجر دي؟ ايا تاسو کله په غير له خپلې دندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور داسې د توجه وړ خدمت کړی؟ ایا تاسو د مهاجرو قومیانو لپاره کومه حکمت عملي لرئ او که نه.

داسې ښکارېده چې زاهد صاحب په پاکستان کې او یا د ملک نه بهر اوسېږي او زما په اړه سم معلومات نه لري نو ما یې په ځواب کې ولیکل:

عابد صاحب! زه خو کوم حکومتي چارواکی نه یم. اما کله مې چې په هره دنده او یا هره اداره کې کار کړی یو څو اصول مې ساتلي دي. د ملي منافعو نه مې همېشه دفاع کړې، نه مې خیانت کړی او نه مې د چا سره د فساد د جوال خوله نیولې ده. راغلو مشخص سوال ته؟ زه په دې عقیده یم که حاکمیت د قانون نه وي، حکومتداري ښه کېدای نه شي او چې حکومتداري ښه نه وي نو د هیچا حقوق خوندي نه پاتې کېږي. په دې اړه ما ډېرې لیکنې هم کړي دي.

عابد صاحب بیا ولیکل:

سمه ده میا صاحب! منم موږ ټول باید ملي ګټو ته ترجیح ورکړو نه شخصي خو نن هر چا د ملت پر ځای قوم ته اولویت ورکړی دی. که تاجک دی که هزاره که ازبک دی که ترکمن د خپل سهم نه څو چنده زیاته ونډه په هره برخه کې لري عامل یې قوم پرستي ده. زه له تاسو غوندې شخص نه سل کاله کې هم د خیانت طمع نه کوم او نه به یې وکړم تاسو زموږ ویاړ یې؛ خو قوم راباندې ډېر عزیز دی. الله دې د وطن او خپل قوم لپاره یو ښه امین او خدمتګاره شخص جوړ کړه.

قاضي صاحب لودین لیکلي وو:

(c) ketabton.com: The Digital Library

محترم میا خیل صاحب! ستاسې هره لیکنه زموږ د پاره هم یو درس دی نو دا لیکنه دې هم موږ ته یو ښه درس را ښیي الله ج مو تل بریالي لره.

ارشاد حسین اسیر راته لیکلي وو:

میاخېل صاحب: د بیان ازادي خو شته دا چې تاسې موضوع نه روښانه کوئ موږ به څنگه مبارزه وکړو. موږ خو مشرانو ته گورو او په همغه نقش باندې قدم ږدو.

ما ارشاد حسین ته چې زما د خورینو له جملې نه دی ولیکل:

ارشاد جانه! په همدې لیکنه کې هم خبره واضح ده چې زموږ ویل او عمل باید د منطق، دلیل، عقل او د فکر تابع وي نه د احساساتو.

ډېرو دوستانو نورو هم لیکنې کړې وې خو ما یې یوازې دوه درې بحثونه دلته رانقل کړل او په اخره ما د احسان الله درمل په وال دا لاندې جملې ولیدلې نو هغه مې هم دې دوستانو ته پوست کړې نو ځکه مې د دې بحث نوم هم د خولې لپاره حجاب په کار دی، کېښود:

د ژبې او خولې لپاره هم یو حجاب په کار دی، مگر له پرونه دا حجاب هیچا مراعات نه کړ. فسبوک یې د حجاب پر ننگه پر حمام بدل اړولی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اغېړلي هرڅه په خپل ځان دي:

جولای ۴مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

د ورور، کورنۍ، دوست او د بل هر چا مرسته همېشه محدوده وي. که توقع د دوی د توان نه اوچته وي، نو بیا هغوی هم ځانونه گوښه کوي او په اخر کې ټول ښه او بد تا ته پاتې کېږي. په دې اساس موږ باید داسې پېټي ته اوږه ورنه کړو چې نه یې په خپله اوچتولی شو او نه راسره د نورو د اوچتولو څه مرسته کېدلی شي.

انسان مخکې له دې چې کوم کار کوي او یا د ژوند کوم ستنډرډ د ځان لپاره تعیینوي، باید گټه او تاوان او عواقب یې هم ښه وسنجوي او Risk Factor یا د تاوان فکتور باید د برداشت وړ وي. که د تاوان فکتور د زغم او تاوان وړ نه وي نو بیا انسان د ستونزو سره مخامخ کېږي.

په پښتو کې هم ښه متل دی چې وایي: اغېړلی په خپل ځان په خپله تش کېږي.

موږ باید کور جوړ کړو نه ځانونو ته کوټنۍ:

۵ جولای، کال ۲۰۱۶م، کابل

بعضې کسان د کور جوړولو په عوض ځانونو ته کوټنۍ جوړوي، د خپلو کوټنیو نه ځانونو ته په حکومت کې دننه او بهر موازې گروپونه جوړوي، کرایه شوي کسان پېري چې توصیفونه ورته وکړي که خدای

(c) ketabton.com: The Digital Library

کول دوی به یوه ورځ د افغانستان ولسمشر شي. زه وایم راځئ چې کور سره جوړ کړو بیا به د هرچا ځای معلوم وي. که کور جوړ نه وي، ځانونو ته کوټنۍ جوړول څه ګټه نه لري.

د منجمنټ د علم له نظره موږ باید د پروګرامونو په چوکاټ کې پروژې تطبیق کړو نه دا چې پروژې بې له پروګرامه. په تېرو پنځلس کلونو کې ډېرې پروژې تطبیق شوې خو دا چې د پروګرامونو سره یې تړاو نه درلوده، د افغانستان ستونزې لا په خپل حال پاتې دي. د پروژو د پلي کولو نه یوازې محدود کسان ګټه اخلي او د پروګرامونو د تطبیق نه ټول هېوادوال ګټه اخیستلی شي.

یوه لنډه جمله اوږد تحلیل ته اړتیا لري:

۵ جولای، ۲۰۱۶م کال، کابل

ډېر وایي چې مدرسې د ځانمرګو ځوانانو په اډو بدلې شوې دي.

سوال دا دی چې مدرسو ته ولې ځوانان جذبیږي؟

زما په اند لنډ ځواب دا دی چې مدرسو ته د ځوانانو په جذب کې عقیده وسیله ده نه هدف، ځکه فقر او عقیدوي جذبات د ځوانانو د جذب لپاره وسیله کېږي چې په مدرسو کې ځانونه شامل کړي. کله چې مدرسو ته ځوانان داخل شي او یا ورته عقیده وسیله شي نو بیا د تکفیري تروریستي ډلو مربیان د دوی د جذباتو نه ګټه اخلي او عقیده ورته وسیله ګرځوي ترڅو دا ځوانان ځانمرګو حملو ته چمتو کړي. د مدرسو د تنکیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوانانو مربيان په دې پوهېږي چې دوی د ځوانانو د مجبوريت او عقيدوي جذباتو نه سؤ استفاده کوي. د پاکو ځوانانو د مجبوريت او يا جذباتو نه سؤ استفاده لويه گناه ده چې دوی هم د دې ځوانانو د قتل سبب گرځي او هم د نورو مسلمانانو او بېگناه کسانو د وژلو لامل کېږي.

د هويت بحران:

د جولای ۷مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

کوشش مه کوئ چې ځانونه ډېر زيات مسلمان مسلمان، پښتون پښتون، افغان افغان، مجاهد مجاهد ديموکرات ديموکرات او داسې نور وښيئ ځکه افراطي حالت موږه، زموږه کورنۍ او هم زموږه ټولنه په اوږد مهال کې د ستونزو سره مخامخ کوي. دا د تېرو څلورو لسيزو زما او زما د کورنۍ د مهاجرت، امريکا، اروپا، استراليا، عربي هېوادونو او هم په افغانستان کې د اوسېدلو پخه تجربه ده. د ميانه روۍ حالت ښه دی.

هغه برخه زما د کورنۍ او خپلوانو چې تفريط کړی نن د ستونزو سره مخامخ دي او هغو چې د ميانه روۍ حالت غوره کړی و د لږو ستونزو سره مخامخ دي.

په خاصه توگه هغه افغاني کورنۍ چې د هېواد نه بهر اوسېږي زيات کوشش کوي چې اولادونه يې زبردسته مسلمان وي، هم ښه افغان او ښه پښتون وي او هم ښه ديموکرات وي، خو بې له دې چې موږ خپل اولادونه په دې پوه کړو چې د ښه مسلمان، ښه افغان، ښه پښتون او ښه ديموکرات

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعريف څه دی؟ او نمونې يې څه دي. همدا شان ايا دا ټول تعريفونه په موږ کې په خپله شته دي او که نه؟ چې موږ خپلو اولادونو ته رول ماډل شو.

زما په اند اول خو شايد موږ سم تعريف د ښه مسلمان، ښه افغان، ښه پښتون او ښه ديموکرات خپلو اولادونو ته ونه شو کړای او که ويې کړای شو نو بيا موږ په خپله هغه اوصاف شايد په خپلو ځانونو کې ونه لرو چې خپلو اولادونو ته رول ماډل شو. په دې توګه موږه او هم زموږه اولادونه د هويت د بحران يا Identity Crisis سره مخامخ کېږي. د هويت بحران، چې موږ څوک او په کومه عقيده يو؟ او څه ټولنيز ارزښتونه بايد ولرو؟ ډېرې ستونزې په منځ او اوږد مهال کې کورنيو او ټولنې لپاره زيږوي.

په افغانستان کې او د هېواده نه بهر چې نن کومې زياتې ستونزې موږ ګورو، مهمه ستونزه يې د جنګونو او مهاجرتونو له وجهې د هويت بحران دی چې نن سبا ورسره په خاصه توګه زموږ ځوانان مخامخ دي. د هويت بحران ستونزه يوازې تعليم او يا مادي شتمنې نه شي حل کولای. ترڅو چې موږ په خپلو کورنيو کې دا ستونزه په سمه توګه حل کړې نه وي، زموږ هر حکومت او هم نړيواله ټولنه به د ستونزو سره مخامخ وي.

د پورته ليکنې په اړه ډېرو دوستانو ډېر نظرونه ورکړي وو خو غواړم چې يوازې د څو دوستانو نظريات دلته رانقل کړم:

په پاکستان د افغانستان سفير او خاص استازي، ډاکتر حضرت عمر زاخيلوال صاحب راته په ايميل کې ليکلي و چې زه ستا ليکنې د فيسبوک له

(c) ketabton.com: The Digital Library

لارې په منظمه توګه لولم او ستا لیکنې د الفت صاحب د غوره نثرونو ته ورته دي او رښتیا وایم ستا لیکنې د وخت د حالاتو سره ډېرې برابرې دي نو که ته دا لیکنې د یو کتاب په شکل چاپ کړې او غوره ویناوې نوم پرې کېږدي نو ډېر به ښه وي.

ما د زاخېلوال صاحب د ایمیل په ځواب کې ولیکل چې که څه هم دا به ستونزمنه وي چې زما لیکنې دې د الفت صاحب د لیکنو سره پرتله شي خو دا چې تاسې د دولتي چوکۍ نه سربېره یو علمي او اکاډمیک شخصیت یاست نو ستاسې تشویق ما ته نوره هم حوصله راکوي چې خپلو لیکنو ته د فیسبوک له لارې دوام ورکړم. زما هڅه په لیکنو کې دا ده چې څنګه مغلق مسایل په ساده ژبه ګرانو لوستونکو ته وړاندې کړم. که څه هم ما د فیسبوک د خپلو لکینو دوه ټوکه کتابونه د فیسبوک او دریمي زاویې په نومونو چاپ کړي دي، نو دا دریم ټوک به ستاسې د مشورې په اساس د غوره لیکنو په نوم چاپ کړم.

انجینر صاحب سید فریدالله فرید لیکلي وو:

میاخېل صاحب! د سلام او اختر مبارکۍ په ترڅ کې غواړم چې په دې اړه یو څه ورزیات کړم. د فزیک د حرکت د قانون په بنسټ د ښي او کیڼ افراطیونو مخه په پای کې یوې خوا ته اوړي. که ښي افراطي، ۱۸۰ درجې په ښي لاس دوره وخوري او کیڼ افراطي بیا په کیڼه خوا ۱۸۰ درجې څرخ وکړي نو د دواړو مخونه به په یو لوري وي. ډېر ځل داسې شوي چې د کیڼ افراطي سر د ښي افراطچي له ګرېوانه راوځي او یا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرعکس. سياسي تجربو ښوولې چې کله کله د دواړو لاسونه په ګډه لستونې کې خپل پلانونه تنظيموي او د نورو په وړاندې خنډ جوړوي.

په وارسا کې د افغانستان سره د ناټو هېوادونو د ملاتړ دوام په اړه لنډه تبصره:

۹ جولای، کال ۲۰۱۶م، کابل

نړۍ او په خاصه توګه اروپايي هېوادونه نن سبا د ډېرو داخلي، سيمه ييزو او نړيوالو ستونزو سره مخامخ دي او د افغانستان سره د پوځي او يا غير پوځي مرستو د دوام په اړه د دې هېوادونو د ولس او سياسيونو ترمنځ ډېر متفاوت او حتی بدبينانه نظريات موجود دي. د ډېرو هېوادونو ولسونه او سياسيون په دې فکر دي چې افغانستان جګړه د دوی لپاره لومړيتوب نه لري او بايد د خپلو مرستو کچه ډېره زياته راټيټه کړي. د داسې ذهنيت سره سره چې د نړۍ مهم هېوادونه د افغانستان د جنګ او مرستو د دوام په اړه د Donor Fatigue يا د مرستندويه هېوادونو له خوا د مرستو په سترړيا يا ستومانتيا په ذهنيت اخته دي، دا د افغانستان لپاره لويه لاسته راوړنه ده چې ناټو هېوادونه او په خاصه توګه د ناټو د اروپايي هېوادونو غړي ملکونه دې د افغانستان سره خپل پوځي ماموريت او مرستو ته د يو اوږد مهال لپاره دوام ورکړي.

د ناټو دا نوی تعهد چې د ۲۰۲۰ م کال پورې به خپل پوځونه په افغانستان کې ساتي او هم د افغانستان د پوځ سره به د امريکا د مرستو په شمول څلور ميلياره ډالره هر کال مرسته کوي، يوه لويه لاسته راوړنه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ناټو هېوادونو پوځي او مالي مرستو دوام د افغانستان شرقي او غربي گاندویو هېوادونو ته او هم مسلحو تروریستي ډلو ته ډېر سخت تمامېږي او فکر نه کوم چې دوی د یوې اوږدې مودې جنگ ته نور تیاری ولري.

که تروریستي ډلې غواړي چې جنگ ته دوام ورکړي، په خاصه توگه پاکستان نور د دې توان شاید ونه لري چې د نړۍ په مقابل کې ودرېږي او د افغانستان د حکومت پرضد تروریستي ډلو ته کمک ورکړي. که فرض کړو چې پاکستان دې کار ته دوام ورکړي، پاکستان به نور هم په انزوا کې واقع شي او نړیوال به نور د دوی د دوه گوني سیاست په مقابل کې بې تفاوته پاتې نه شي او د دې سره به پاکستان د خپلو داخلي ستونزو سره هم مخامخ شي.

په داسې حال کې چې نړیوالې ټولنې د افغانستان سره د خپلو مرستو د دوام ژمنتیا، که څه هم مشروطې دي، د اوږد مهال لپاره وښودله نو د افغانستان د حکومت مشرتابه ته هم په کار ده چې د حکومتدارۍ په کړنلارې کې جدي بدلون راولي ترڅو د ملت حمایت ترلاسه کړي. که د ناټو مرستې مشروطې هم نه وي، یوازې نړیوالې مرستې نه شي کولی چې افغانستان ته د ملت د حمایت نه پرته دایمي سوله او امن راولي. د حکومت لپاره به دا ښه وي چې د حکومت د قدرت انحصار د مافیایي کړیو نه راوکاږي اوپه خپل ملت اعتماد وکړي.

زما په اند په تېرو پنځلسو کلونو کې د حکومت ستونزه همدا وه چې حکومت یوازې په سل دوه سوه کسو چې په مختلفو مافیایي کړیو پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې تړاو درلوده، اعتماد کاوه او دوی ته يې سياسي، اقتصادي او امنيتي قدرت په لاس کې ورکړی و؛ خو په عوض يې ټول ملت ته شا کړې وه. ملت هم د حکومت نه په دې خفه و چې حکومت ولې دا مافيايي کړی هره ورځ نورې چاغوي او ملت پرې هره ورځ داړي. که حکومت په خپله تګ لاره کې لږ جدي بدلون هم راوسته، فکر کوم چې د افغانستان ملت د دې درک او پوهه لري چې د حکومت نه خپل پوره ملاتړ وکړي.

دا پورته ليکنه پژواک خبري آژانس هم نشر کړې ده:

http://www.pajhwok.com/ps/opinions/%D٩٪BE%D٩٪٨٧-%D٩٪٨٨٪D٨٪A٧٪D٨٪B١٪D٨٪B٣٪D٨٪A٧-%DA%A٩٪DB٪٩٠-%D٩٪٨٤٪D٩٪٨٧-%D٨٪A٧٪D٩٪٨١٪D٨٪BA%D٨٪A٧٪D٩٪٨٦٪D٨٪B٣٪D٨٪AA%D٨٪A٧٪D٩٪٨٦-%D٨٪B٣٪D٨٪B١٪D٩٪٨٧-%D٨٪AF-%D٩٪٨٦٪D٨٪A٧٪D٩٪BC%D٩٪٨٨-%D٨٪BA%DA٪٩٣٪D٩٪٨A%D٩٪٨٨-%D٩٪٨٧٪DB٪٩٠٪D٩٪٨٨٪D٨٪A٧٪D٨٪AF%D٩٪٨٨٪D٩٪٨٦٪D٩٪٨٨-%D٨٪AF-%D٩٪٨٥٪D٩٪٨٤٪D٨٪A٧٪D٨٪AA%DA٪٩٣-%D٨٪AF%D٩٪٨٨٪D٨٪A٧٪D٩٪٨٥

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حکومت توصیف او یا په حکومت نیوکه گناه نه ده:

ستونزه چېرته ده؟ ولې موږ په اگاهانه او غیراگاهانه توگه د مخالفینو سره مرسته کوو

۹ جولای، ۲۰۱۶م کال، کابل

زه په دې خفه نه یم چې ولې څوک د حکومت کړنې ستایي او یا د حکومت په کارونو باندې نیوکې کوي. سیاسي ژوند کې د لوړپوړو چارواکو په کړنو او حتی شخصي ژوند باندې انتقاد روا کار دی. په سیاسي علومو کې لوړپوړو دولتي چارواکو او سیاسیونو ته Public Figure یا عامه څېرې وایي نو په عامه څېرو باندې نیوکې او یا د هغوی ملاتړ روا دی.

خفه په دې یم چې پوه کسان به وي خو صفت یا ملاتړ د حکومت به بېځایه او بې له دلایلو کوي. دا د حکومت دوستان چې د دکتاتوري رژیمونو په شان د حکومت هر ښه او خراب کار ته ښه وایي، دوی فکر کوي چې دا ولس ډېر بې عقله دی او هرڅه چې دوی وایي نو ولس به د دوی سره همنوا وي او یا به د دوی خبرې تاییدوي. دا ډول د حکومت دوستان که غواړي چې د حکومت د مشرانو لپاره نمبرې جوړې کړي او یا که دوی د حکومت له خوا د تبلیغاتو لپاره استخدام شوي هم وي او غواړي چې خپل معاش حلال کړي، بیا هم حکومت ته گټه نه شي رسولی بلکې د دوی دا ډول کورکورانه تبلیغات د حکومت په تاوان تمامېږي. ښه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېلګه يې دا ده چې ځينو په فيسبوک کې دا اوازه خپره کړې چې د وارسا په کنفرانس کې ګوندې د کاناډا صدراعظم د جمهور رئيس غني لاسونه ښکل کړل. همدا شان د کمپاين په وخت کې د جمهور رئيس غني يو پلوي په کونړ کې په يوه غونډه کې وويل چې کله جمهور رئيس غني د جمهور رئيس کرزي سره يوځای د امريکا جمهور رئيس اوباما سره غونډه درلوده نو ډاکټر اشرف غني ورته د نړۍ ټول اقتصادي سياست په لس دقيقو کې تشريح کړ؛ نو جمهور رئيس اوباما د ډاکټر غني نه وغوښتل چې که دی د هغه سره کار وکړي نو ښه به وي؛ خو ډاکټر غني ورته وويل چې نه زه د تاسره کار نه کوم او په افغانستان کې کار کوم. دا داسې خبره وه چې د کونډې د زوی په فلم کې هغه مامور صاحب چې په ښار کې اوسېده، هره خبره به يې د کلي ځوانانو ته د ښاري ژوند په اړه کوله، نو هغوی به ورته هک پک ناست و او مامور صاحب به د کلي ټول کارونه په دې قصو باندې په ځوانانو مفته کول. اما اوس هغه وخت نه دی او د ولس د معلوماتو کچه ډېره لوړه ده او دا ډول بې محتوا او بې منطقه خبرې د حکومت لپاره څه ګټه نه لري.

همدا ډول هغه کسان چې د حکومت مخالف دي او په حکومت نيوکې هم بې له دليله او کورکورانه کوي په عوض د دې چې د دوی طرفداران اضافه شي، د دوی نيوکې حکومت ته ګټه رسوي چې ښه بېلګه يې په وارسا کنفرانس کې د جمهور رئيس غني او ډاکټر عبدالله د عکسونو خپرول وو، چې ګوندې ډاکټر عبدالله ولې د جمهور رئيس غني نه مخکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

روان دی حال دا چې دا کومه خبره نه ده. په همدغه عکس کې د امریکا جمهور رئیس اوباما د جمهور رئیس غني نه وروسته روان و؛ نو د دې مطلب دا نه دی چې د امریکا جمهور رئیس د جمهور رئیس غني نه لږ مهم دی.

د حکومت په توصیف او یا په حکومت باندې په نیوکو کې کومه ستونزه نشته دی او نه دا کومه گناه ده. دا د هر افغان حق دی چې د حکومت د کړنو ملاتړ وکړي او یا د حکومت په کړنو نیوکې وکړي. زما په اند ستونزه په دې کې ده چې د حکومت د ملاتړو او یا منتقدینو، توصیفونه او نیوکې کورکورانه، بې دلایلو او په واقعیتونو ولاړې نه دي. د دې سره د توصیف کوونکو او منتقدینو اعتبار یا Credibility په ټولنه کې ډېره راټیټېږي او دا دواړو خواو ته تاوان کوي. بې منطقه ملاتړ او مخالفت هم د حکومت اعتبار او هم د اپوزیسون اعتبار له منځه وړي. څومره چې حکومت بې اعتباره کېږي او هم که د متبادل اپوزیسون اعتبار د حکومت نه هم ټیټ وي نو په دې توگه لاره د افغانستان دښمنانو او مسلحو تروریستي ډلو ته هوارېږي او په دې توگه موږ په اگاهانه او یا غیراگاهانه توگه د مخالفینو سره مرسته کوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وارسا د کنفرانس د نظامي مرستو د ژمنو په اړه زموږ يو تعداد وطنداران خفه دي او وايي چې ولې نړيوالو زموږ امنيتي قواو سره د پوځي مرستو د دوام ژمنه وکړه او دا د دې معنی لري چې جنګ به دوام کوي:

۱۰ جولای، ۲۰۱۶م کال، کابل

اول خو موږ په هرحالت کې پوځي مرستو ته اړتيا لرو که غواړو چې نظام ولرو، قوي پوليس او منظمه اردو د اړتيا په اندازه ولرو چې د افغانستان د ټمامي ارضيت نه دفاع وکړي. اوس خو دا مرستې بلا عوض دي او که نه نو دې مرستو ته موږ اړتيا لرو او دا به که په قرض ولې نه وي، اخلو.

اوس نو تاسې په خپل ګريوان کې سر ټيټ کړئ چې دا ښه وشو او که نه.

هغه کسان چې د حکومت په مقابل کې جنګيږي، سوال دا دی چې ايا دا کسان افغانان دي او که نه؟ که افغانان وي نو جنګ دې نه کوي ترڅو چې دا وسلې او مرستې د هغوی پرضد استعمال نه شي او که افغانان نه وي نو بيا خو دا اړينه ده چې د هغو کسانو پرضد دا مرستې بايد استعمال شي څوک چې د دې وطن بچي وژني، جوماتونو کې چاودنې کوي، مکتبونه سوځي، سرکونه ورانوي، د خلکو نه سرونه پرې کوي او په هيڅ جنايت صرفه نه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشويش مه کوئ د بروکسل په کنفرانس کې به چې د اکتوبر په مياشت کې دايرېږي، د اقتصادي مرستو ژمنه به هم وشي او دا به هغه هېوادونو او اشخاصو لپاره د خفگان بله ورځ وي څوک چې د افغانستان سره د مرستو په دوام خفه کېږي.

په فيسبوک کې د عامه ذهنيت معلومول يا نظر سنجي:

۱۰ جولای، ۲۰۱۶م کال، کابل

زما د فيسبوک نظر سنجي ښايي چې د فيسبوک په سلو کې يو کم اتيا سلنه استعمال کوونکي د عسکونو، افواهاتو، خبرونو، تنقيدي او يو بل ته د توهين کوونکو الفاظو په استعمال ډېر ژر عکس العمل ښيي اما علمي او منطقي ليکنو، کره معلوماتو، مؤثقو تحليلي خبرونو په اورېدلو لږ سر خوځوي او يا د لوستلو حوصله نه لري.

نو په دې توگه بيا هم د هغه کسانو لپاره فيسبوک ښه وسيله ده چې د منطقي، علمي او مؤثقو معلوماتو په لټه کې دي.

زما په اند په سياسي مبارزه کې او هم د يو چا د نظر نقد هم بايد په استدلال ولاړ وي او د يو بل د توهين نه بايد ډډه وشي ترڅو د فيسبوک دا نظر سنجي سرچپه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جنګ تاوان:

۱۱ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

وايي چې په يو ملک کې يو کال داخلي جنګ تېر شي نو پنځه کاله نيسي چې هغه تباهي چې د داخلي جنګ له امله راپيدا شوې، بېرته جوړه شي او هم ويل کېږي چې کور يو ځل وګړېږي نو بيا د کور سامان مشکله ده چې د پخواني په شکل بېرته ځای په ځای شي.

زموږ په ملک کې ۳۸ کاله کېږي چې داخلي جنګونه روان دي نو دا په پنځو کې ضرب کړئ چې ۱۹۰ کاله به نيسي چې دا زموږ فريکي، ټولينز، فرهنګي، اداري، پوځي، سياسي، اقتصادي، تعليمي او داسې نور سيستمونه بېرته جوړ شي.

ولې غربي نړۍ پر مختللې ده؟

۱۳ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

همدا اوس د انګلستان صدراعظم ډيويډ کمرون پس له شپږو کلونو صدارت استعفا ورکړه خو د استعفا نه يې د مخه دولتي کور تخليه کړ او خپل کور يې لا خالي نه و ځکه بل کرايه دار پکې اوسېده؛ خو ده د خپل کور ټول سامان بل ځای ته انتقال کړ او بهانه يې نه کوله چې ګوندې د ده کور لا تخليه نه دی نو بل ځای ته کډه نه شي کولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده د دولتي کور په خالي کولو کې چې نوې صدراعظمه ورته ورکړه شي، هيڅ سکتګي رانه وستله او نه يې چنې ووهلې ځکه اصول معلوم دي او نه يې غوښتل چې د خپل ملک په خير، د راتلونکې صدراعظمې د کارونو په وړاندې يوه لحظه هم مانع واقع شي او يا د سياسي قدرت د انتقال په پروسه کې ځنډ راولي. عکسونه چې په فيسبوک کې خپاره شول نو ډيوډ کيمرون په خپله خپل سامان د نورو کسانو سره بل موټر ته انتقالاوه.

د CNN د ټلويزيون د لارې ګورم چې ډيوډ کمرون همدا اوس بکنګهم قصر ته لاړو چې خپله استعفا په رسمي توګه ملکې ته وړاندې کړي. نوې صدراعظمه تېريسامې هم ورپسې د صدارت په موټرو کې لاړه چې ملکه د هغې نه په رسمي توګه د حکومت جوړولو غوښتنه وکړي. بله مهمه خبره دا ده چې دولتي موټر يې سمدستي پرېښوده او په شخصي موټر کې د خپلې کورنۍ سره بکنګهم قصر ته لاړ. زموږ عادي دولتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چارواکي نه موټر پرېږدي او نه نور دولتي امتیازات. د سیاسي قدرت په انتقال کې هم دومره ځنډ راولي چې خبره بالاخره د تېر مامور او نوي مامور د تقرر په سر جنگونو او دښمنیو ته ورسېږي. ښه به موږ ترقي وکړو.

د پورته لیکنې په اړه په لس گونو دوستانو نظرونه درلودل او د افغانستان په حال یې افسوس کاوه. زه یو څو نظرونه په مشخصه توگه راانتقالولم چې لوستونکي پرې هم د خپل ځان سره قضاوت وکړي.

سید معروف همدرد لیکلي وو:

د لندن له جوړ سیستم سره د افغانانو پرتله کول لویه بې انصافي ده.

ما ورته په ځواب کې ولیکل:

همدرد صاحب! د هغوی سیستم هم جوړ نه و خو هغوی جوړکړ. اوس هم غواړي چې نور هم خپل سیستم ښه کړي. بې انصافي دا ده چې موږ نه غواړو چې خپل وطن په خپله جوړ کړو او هغوی ته طمعه لرو. په هرحال ستاسې نظر او لرلید هم په خپل ځای دی.

همدرد بیا ولیکل:

صاحب! زموږ د سیستم جوړول هم وخت ته اړ تیا لري. د څلوېښتو کلونو وران سیستم جوړول ډېر وخت ته او کار ته اړ تیا لري. د لندن اوسني حالت ته چې افغانان رسي شاید زموږ د درېو څخه تر څلورو نور نسلونه، همدا ستونزې وگالي.

ما ورته بیا په ځواب کې ولیکل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

که زموږ په فکرونو کې تغيير راغی، د وخت فاصله راکمېږي او که نه وي راغلی، نو د تېرو څلورو لسيزو او څلورو نسلونو په شان به زموږ حالت همداسې په خپل ځای اوسي.

همدرد بيا وليکل:

د ارتباطاتو او اړيکو د علم له نظره د فکر تغيير ډېر وخت او کار ته اړتيا لري.

ما ورته وليکل چې:

نو موږ بايد خپلې پښې ونه غځو او کار بايد وکړو. دا بحث ځکه کوم چې موږ لا په دې عقيده نه يو چې زموږ په فکرونو او عملونو کې تغيير راغلی او تغيير بايد راشي.

ابراهيم افغان ليکلي وو:

جناب مياخېل صاحب!

دلته جلال آباد کې يو رئيس له دندې نه لرې شو پر ځای يې بل رئيس راغی، نوی رئيس گرديوال صاحب معرفي کاوه، هغه پخواني رئيس د دفتر کيلي له ځان سره کور ته وړې وه او شمېره يې هم بنده وه بيا يې دوه ورځې وروسته د چا په لاس رالېږلې وه.

محمد رفيع صياد ليکلي وو:

د هغوی سره دوه شيان دي، احساس او د قانون زور. که د احساس له مخې داسې ونه کړي نو قانون به يې د خولې خوند وربرابر کړي او دلته...

(c) ketabton.com: The Digital Library

ايا د انټرنېټ استعمال شيطاني عمل دی او که نه؟

۱۵ جولای، ۲۰۱۶م کال، کابل

فيسبوک له دوستانو سره پر اړيکو درلودلو سربېره د معلوماتو او ايډياو د راټولولو او د ولس د هيلو ښکارندولو او هم د ولس د ستونزو نه د خبرېدلو ښه وسيله ده. ډېر ښه او پوه کادرونه که ځوانان دي او که مشران، د مختلفو موضوعاتو په اړه همېشه ډېر ښه نظريات ښکاره کوي او هم ډېر ښه وړانديزونه خپلو دوستانو او وطنوالو ته کوي. دولتي چارواکي کولی شي چې بې له فيس او واسطې، د فيسبوک نه د ښه مشاور په توګه ګټه واخلي په دې شرط چې دولتي چارواکي د فيسبوک او ايميل اکاونټونو په درلودلو او استعمال پوه شي.

بعضې دولتي چارواکي او د ټيټو ديني زده کړو مفتيان چې د انټرنېټ په استعمال نه پوهېږي، د انټرنېټ استعمال ورته يو نوع شيطاني عمل ښکاري. افسوس دا دی چې د دولت په ټولو ادارو کې اوس هم داسې کسان شته دي چې د انټرنېټ سره اشنايي نه لري او دا ورته يو نوع کفري عمل ښکاري. د دې علت دا دی چې دوی پرې نه پوهېږي نو ځکه ورته د انټرنېټ استعمال يو شيطاني عمل ښکاري. فکر کوم که دوی د انټرنېټ په ګټه پوه شي نو بيا شايد دوی داسې د کفر ټاپې په خلکو ونه لګوي چې ولې دوی انټرنيت استعمالوي. ښه مثال يې طالبان دي چې په خپل وخت کې د ټلويزيون درلودل يې په کورونو کې منع کړي و خو اوس دوی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډش ټلوېزيونونو د خوند نه برخورداره دي او انټرنېټ نه د خپلو تبليغاتو د ښې وسلې په توګه ګټه اخلي. حال دا چې همدا طالبان چې پخوا نه پوهېدل، انټرنېټ خو څه کوې چې د ټلوېزيون درلودل ورته هم حرام ښکاره کېدل. يوه قصه مې رايادہ شوه:

مجاهدينو هم دا کار کاوه. په ۱۹۸۷م کال کې زما يو ملګری و چې په ۳۰۰۰ کلدارې يې يو سونې تور او سپين ټلوېزيون اخيستی و او د منډا په کمپ کې اوسېده نو ټوله کورنۍ يې ورته په قهر وه چې اوس به ملايان دربانديې د کفر ټاپه ولګوي نو ژر دا ټلوېزيون پټ کړه او يا يې خرڅ کړه. په دغه وخت کې ما هم يو څه استقلال حاصل کړی و او د کچه ګړۍ د کمپ نه زه يوازې د خپلې کورنۍ سره يونيورسټۍ ټاون ته کډه شوی وم او د امريکا غږ راډيو سره مې کار کاوه نو ما هم د يو ټلوېزيون ګوټې د اخيستلو نيت وکړ. هغه ملګري مې راته وويل چې ټلوېزيون مه اخله او زه يو په کور کې لرم، هغه به درکړم. بيا مې د هغه نه هغه ټلوېزيون په ۲۵۰۰ کلدارې راونيوه که څه هم هغه پيسې نه اخيستلې.

عجيبه وخت و، عجيبه ماحول او عجيبه فتواګانې او عجيبه احساساتي ماحول. موږ هم ځان تباه کړ او هم مو وطن خراب کړ. دا انقلابي ورونه دې نه خوشالېږي دوی هم عجيبه ماحول او عجيبه احساسات درلودل چې هم يې ځانونه تباه کړل او هم يې وطن خراب کړ.

لنډه دا چې راځئ سره ومنو چې موږ ټولو ډېرې اشتباګانې کړې دي او اوس يې هم کوو او که دا نه منو نو بيا به هم نورې اشتباګانې په راتلونکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې هم کوو. زه فکر نه کوم چې په زړو تنظيمونو، ډلو او احساساتو دا وطن سره جوړ کړای شو. د موجوده شرايطو سره يو نوی فکر ته اړتيا ده.

ملکيت د هر چا خپل دی:

۱۵ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

نن د ترکيې هېواد د پوځ يوې ډلې د ترکيې جمهور رئيس رجب طيب اردوغان پر ضد د ناکامه کودتا هڅه وکړه نو ما په ټويټر کې وليکل:

ترکيه: د ښه او يا بد نيت لپاره د کودتاگانو لړۍ د غندلو ده. د حکومت مشران بايد د خلکو په رايو انتخاب يا لرې شي نه د ټوپک د شپېلۍ په زور.

دې کې شک نه و چې کودتا د عام ولس له خوا ناکامه شوله ځکه په زرهاو کسان د اردوغان په ملاتړ سړکونو ته راووتل او د ټانکونو مخې ته يې ځانونه واچول او په ټانکونو وروختل اما زموږ يو شمېر احساساتي افغانانو دی د نړۍ د مسلمانانو مشر وگاڼه او په فيسبوک کې يې ليکنې وکړې چې دی د اسلامي اخوت سمبول دی.

ما بيا په فيسبوک کې وليکل:

د ترکيې د جمهور رئيس پر ضد ناکامې کودتا څخه وروسته، رجب طيب اردوغان خپلو پلويانو ته د خپلو خبرو په اخره کې وويل چې دوی د ترکيې د يوه بيرغ لاندې د يو واحد ملک په توگه اوسېدل غواړي. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترکيې مشر دا ونه ویل چې دی د اسلامي نړۍ مشر دی او یا غواړي چې اسلامي نړۍ د یو واحد بیرغ لاندې راولي.

زه حیران دا خپلو ځینو کسانو ته یم چې تر اوسه نه په اسلام پوه شول او نه په سیاست. خواخوږي د یو چا سره او یا د یو ملک سره جلا خبره ده؛ خو د یو واحد اسلامي حکومت ادعا سره توپیر لري. ترکیه د هغوی ملکیت دی او افغانستان زموږ ملکیت دی. شخصي ملکیت په اسلام کې خوندي دی. موږ ته دې خدای خپل ملک آباد لري او نورو ته دې خپل ملکونه. راشه درشه به سره کوو خو وطن او ملکیت د هر چا خپل دی.

د اکثریت رول په دیموکراسۍ کې یا Majoritarion Rule:

۱۶ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

چرچل وايي چې ديموکراسي د حکومت کولو او حکومتولۍ تر ټولو خراب سيستم دی؛ خو د دې نه بهتر تر اوسه نشته دی. دا ځکه چې په دموکراتيکو هېوادونو کې، پنځوس سلنه او يا د هغه نه کم کسان په ټاکنو کې برخه اخلي خو بيا اکثره مشران د پنځوس سلنې په نيمايي جمهور رئيس يا د حکومت مشر ټاکل کېږي. په دې توگه په حقيقت کې د يو هېواد د حکومتونو مشران په ۲۵ سلنه رايو قدرت ته رسېږي او د ټول ولس استازيتوب نه شي کولی. اما د دې سره، دا مشران ځانونه د ټول ولس نماينده گان گڼي او د سل سلنه ولس په استازيتوب حکومت اداره کوي. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل ملک او ولس په اړه تصاميم نيسي او د دوی تصاميمو ته مشروع تصاميم ويل کېږي.

په ديموکراتيکه ټولنه کې يو څو اصله نور هم مهم دي، چې هغه بايد ټاکنې په خپل وخت وشي او ټاکنې بايد خلکو ته د قبول وړ وي يعنې ولس بايد د ټاکنو په پروسه اعتماد ولري. همدا شان با اعتباره اپوزيسون بايد موجود وي او حاکم گوند او ډله بايد د اقليتونو او وړو ډلو گټې يا سهم په نظر کې ونيسي. که قوي اپوزيسون نه وي نو بيا يوه ډله د ډېر وخت لپاره په قانوني توگه په قدرت کې پاتې کېږي ؛خو دې ډول قدرت ته په سياسي علومو کې د Majoritarian Rule يا د اکثريت رول وايي. د اکثريت رول بالاخره په يونوع د کتاتوري نظام باندې بدلېږي چې مثالونه د هټلر حکومت په جرمني کې، ايران، مکسيکو، جاپان او يا نورو هېوادونو کې شته دي. نو په دې توگه د ديموکراسۍ ريښې په داسې هېوادونو کې چې د اکثريت رول په واسطه اداره کېږي، ضعيفه وي. ترکيه هم يو له هغه هېوادونو نه ده چې د اکثريت رول پکې د تېرو پنځلس کلونو راپه دې خوا حاکم دی. که څه هم ترکيه د اکثريت رول ستونزه لري خو د اکثريت حکومت هم بايد د قانوني لارې چې ټاکني دي، د قدرت نه لرې کړای شي نه د کودتاگانو له لارې. که د اکثريت حکومت په کودتاگانو باندې لرې کړای شي، دا د هغه ملک لپاره نوره هم خطرناکه تمامېږي او د يو ملک د بې ثباتۍ سبب گرځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايي مطلق قدرت، مطلق فساد رامنځته کوي؛ د ترکيې د حالاتو په اړه لنډه تبصره:

۱۶ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

په سياسي علومو کې يو ه مهمه اصطلاح ده چې وايي Absolute power corrupts absolutely يعنې مطلق قدرت، مطلق فساد رامنځته کوي ځکه انسانان او د حکومتونو مشران په خاصه توګه، د قدرت تر تاثير لاندې راځي او بيا هر غيرقانونې عمل ورته قانوني ښکاري. همدا مطلق العنانه مشران په يو نوع دکتاتورانو باندې بدلېږي چې په اوږدمهال کې خپل ولس او وطن د زياتوستونزو سره مخامخ کوي. داسې معلومېږي چې په ترکيه کې د ناکامه کودتا نه وروسته، د ترکيې جمهور رئيس رجب طيب اردوغان په دې پلمه چې د ترکيې د سيستم نه ميکروبونه لرې کړي، شايد خپل د قدرت پنجې نورې هم قوي کړي. دی لا پس د ديارلس کلونو قدرت وروسته هم دې ته چمتو نه دی چې قدرت پرېږدي. زما په اند ده ته به دا ښه وي چې د دې دورې جمهوري رياست نه وروسته په عزت سره قدرت پرېږدي ځکه د ولس حمايت بالاخره کمېږي. که څوک سياسي قدرت د خپل حکومت او يا کار په اوج کې پرېږدي نو د هغه کس نوم تل ژوندی وي. که اردوغان همدا اوس اعلان وکړي چې دی نور نه غواړي د دې دورې په پايله کې بيا ځان کانديد کړي، دا به ترکيې ته او هم د ده شهرت لپاره ښه وي. ښه بېلګه يې د جنوبې افريقا جمهور رئيس نيلسن منديلا دی چې د يوې دورې جمهوري رياست نه وروسته بيا ځان کانديد نه کړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیاسي قدرت یې پرېښوده چې نوم یې اوس هم په ښه توګه یادېږي. اردوغان که دا کار ونه کړي او نور هم وغواړي چې خپلې د قدرت منګولې قوي کړي نو شاید چې د ده د قدرت خودخواهي به په راتلونکې کې نه ده ته ښه وي او نه د ترکیې خلکو ته او هم د سیمې نورو هېوادونو ته. عاقبت به خیر.

اکبر پادشاه او بیربل:

۱۷ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

وایي اکبر پادشاه خپل وزیر بیربل ته ویلي وو چې داسې شعر راته ووایه چې اوله مصرع مې په قهر کړي او دویمه مصرع مې خوشاله کړي. مصرعې مې یو څو په یاد دي خو نه یې لیکم.

کله چې په فیبسوک کې د بعضې دوستانو لیکنې ګورم نو سخت خفه شم چې کله به مو سر خلاصېږي او د فیبسوک نه مو زړه تور شي خو چې کله د بعضې دوستانو منطقي، د وخت مطابق او مهمې لیکنې ګورم نو زړه مې بېرته خوشاله شي چې خدایږو موږ ډېر ښه، با احساسه، اګاه او په مسایلو پوه وطنوال لرو نو انشالله دا وطن به جوړېږي

الله تعالی دې دا د خوشالولو وګړي ډېر کړي او دعا به کوو چې موږ هم د دې دویمې ګټګورۍ دوستانو په نقش قدم لاړ شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له مولوي محمد يونس خالص سره مرکه: خبرې زما کار دی او ايډيټ ستا کار دی

۲۰ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

نن مې د مولوي صاحب خالص دا عکس په فيسبوک کې وليد چې د مصاحبې په حال کې دی او ژورنالست ورته ميکروفون نيولی دی. زما هم يو قصه راپه ياد شوه غواړم چې د دوستانو سره يې شريکه کړم:

تقريباً دېرش کاله پخوا زه په پېښور کې د امريکا غږ راډيو خبريال وم او د مولوي صاحب خالص سره مې مرکه درلوده. په هغه وخت کې ټکنالوژۍ دومره پيشرفته نه وه او ايډيټ د مرکو جنجالي کار و. نو ما مولوی صاحب خالص ته وويل چې غواړم چې مشخصې پوښتنې درنه وکړم او که مختصر ځوابونه راکړئ نو ښه به وي ځکه زما کار به اسانه شي او هم

به ټوله مرکه ستاسې په خپل اواز خپره شي.

مولوي صاحب خالص رانه زما د ټيپ ريکارډر ميکروفون واخيسته او ويې ويل پوهېږم چې ستا لاس ستړې کېږي نو دا ميکروفون به زه په خپله په لاس کې ونيسم. کله چې مولوي صاحب ميکروفون په لاس کې ونيوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو راته یې وویل چې زه ملا یم او ملا سړی چې اوږده مقدمه خپلو خبروته کښېنږدي نو په اصل موضوع خبرې نه شي کولی. خبرې زما او ایډیټ ستا خپل کار دی. خدای دې یې وبخښي.

د مولوي صاحب خالص یوه بله خاطره: د مجاهدینو په مؤقت حکومت کې مولوي صاحب خالص د داخله چارو وزیر و او په یونیورسټي ټاون کې یې دفتر درلود. په یو خبري کنفرانس کې ما ترې پوښتنه وکړه چې د کوکنارو کرل په افغانستان کې مخ په زیاتېدو دي نو تاسې د مؤقت حکومت د داخله وزیر په توګه د کوکنارو د کرکیلې د مخنیوی لپاره څه پلان لرئ؟

ما ته یې وویل چې زه د څه شي وزیر داخله یم، د پاکستان په یو کرایي کور کې ته هم اوسېږي او زه هم اوسېږم. کوم مې پولیس دي او کوم مو حاکمیت دی چې د کوکنارو د کر کیلې مخه ونیسم. مولوی صاحب یو واقعبین سړی و.

د ټاکنو د تبې لپاره ایا د درد دربېیم مسکن فرمان ورکول ضروري دی که نه؟

۲۳ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

(د ټاکنو په اړه د حکومت دوه تقنیني فرمانونه رد شوي دي او د پارلمان د اوړي د رخصتیو په وخت کې اجرائیه ریاست کوشش کوي، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهور رئيس غني بل تقنيني فرمان د ټاکنو په اړه ورکړي؛ نو ځکه ما دا لاندې پوست په فيسبوک کې وليکه

(ځينې ځينې چې په حکومت کې بله اجنډا نه لري، لا اوس هم د ټاکنو د تبې د درد نه ځورېږي. دوی کوشش کوي چې حکومت دوی ته کوم بل د ټاکنو د درد مسکن فرمان ورکړي؛ خو د دوی تبه په دې فرمانونو نه ښه کېږي. که د حکومت دا نسخه بالفرض که عملي هم شي، نو بيا به دا تبه د ټاکنو کمېسيونونو او ملت ته سرايت وکړي. مخکې له دې چې جمهور رئيس کوم بل د ټاکنو د درد مسکن فرمان ورکړي، بايد په عواقبو يې ښه فکر وکړي.)

ژورناليزم يا اکتيويزم (Activism):

۲۳ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

نن د هزاره ګانو بعضې ګروپونو په کابل کې د برق د هغې پروژې پر ضد چې د سالنګ د لارې تېرېږي مظاهره کوله او دوی غوښتل چې د برق مزي بايد د باميانو له لارې تېر شي. د دوی دا غوښتنه منطقي نه وه او بلکې د دوی بعضې مشرانو غوښتل چې د حکومت نه باج واخلي نو ځکه دا لاندې پوست ما وليکه.

ترهر څه د مخه په دهمزنګ کې نني انفجار چې يو شمېر افغانان پکې زخمي او شهيدان شول په کلکه غندم او په هيڅ توګه منطقي دليل ورته نشته دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا جدا خبره ده چې ايا د دوی تظاهرات حق په جانبه دي او که نه؟ دا په حکومت او افغان ملت پورې اړه لري چې د دوی د غوښتنو په وړاندې څه تصميم نيسي.

دا چې ځيني ټلوېزيوني چينلونه غواړي خلک نور هم خشونت ته تشويق کړي، ښه کار نه دی. دوی بايد خبر خپور کړي نه دا چې خلکو ته ووايي چې هله ژر شئ خبرې وکړئ چې ستاسې احساسات خلکو ته ورسوو او نور هم خلک خشونت او بدامنۍ ته تشويق کړي. دا ژوناليزم نه دی بلکې دې ته اکتيويزم وايي او اکيتويزم د ژونالسيتکي اصولو خلاف کار دی. همدا ډول افسوس په دې کوم چې ولې پوه کسان د فيسبوک او ټلوېزيونونو له لارې د مړو او زخميانو عکسونه خپروي. د ناپوهو او خودغرضه عناصرو نه خو گيله نه ده په کار. دا د انساني او ژورناليستيکي اصولو خلاف کار دی.

ايا د امنيتي ارگانونو د منسوبينو وينه د نورو نه کمه ده؟

۲۴ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

زه په دې ډېر خفه کېږم چې څوک زموږ په امنيتي ارگانونو باندې انتقاد کوي. دې کې شک نشته چې يو څو کسه به يې اهليت ونه لري يا به په فساد کې اخته وي خو په سلو کې ۹۹.۹۹ د امنيتې منسوبينو ژوند هره ورځ په خطر کې دی تر څو زموږ او ستاسې امنيت وساتي او موږ په خپلو بسترو کې ارامه خوب وکړو. دوی په ډېرو کمو امتيازاتو خپل وطن

(c) ketabton.com: The Digital Library

او خپلو خلکو ته خدمت کوي او د بل هر گروپ او ډلې نه دوی د دې وطن او خلکو لپاره زياته قرباني ورکړې او ورکوي يې. هغه څوک چې د امنيتي ارگانونو په منسوبينو انتقاد کوي، ايا دوی دې ته حاضر دي چې د دوی په امتيازاتو د دوی په ځای وظيفه اجراکړي؟ فکر نه کوم چې دوی دا کار وکړي. هيچا په پرونۍ پېښه کې د امنيتي ارگانونو د قربانيو او مېړانې يادونه ونه کړه چې هم يې قرباني ورکړه او هم يې يو ځان وژونکی وواژه او د لس گونو نورو مظاهره چيانو د ژوند مخنيوی يې وکړ. ايا د امنيتي ارگانونو د منسوبينو وينه د نورو نه څه توپير لري او يا کمه ده؟ نه هيڅکله نه.

مابين همه کجا اين بيچاره هم کج

(اين شعر را از قبله گاه خود شنيده ام که او از ملا غلام نبی چارباغی سرخرودی شنيده بود)

۲۴ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

يارمن برچهره دارد چهارگل وهرچهارکج
زلف کج و کاکل کج و گفتار و رفتار کج
يا الهی بشکند اين کجا که دارد يار من
صبح کج و پيشين کج و ديگر کج و هرشام کج
پس اين بيچاره هم کج در مابين کجا امروز

(c) ketabton.com: The Digital Library

په تصميم نيولو کې عجله:

۲۴ جولای، ۲۰۱۶م کال، کابل

سمدلاسه، آنې، فورې او بې سنجشه تصاميم داسې دي لکه څوک چې په ځان کې په زوره خارښ پيدا کوي او يا هغه ځای ته لاس وروړي چې خارښ نه کوي. په ګرولو بيا وروسته په خپله په تنګ شي چې کاشکې مې د خارښ ځای ته لاس نه وی وروړی او داسې تصاميم مې نه وی نيولي خو بيا اوبه د ورخه تېرې وي او نه راګرځي.

ترخپلې وسې د قدرت نه سؤ استفاده يا د ځنګل قانون:

۲۴ جولای، ۲۰۱۶م کال، کابل

د پرون راهيسې دا چرت وهم چې ايا موږ په افغانستان کې د انساني اصولو او اسلوبونو په اساس ژوند کوو او که د ځنګل د قانون په شان هر څوک ترخپله وسه د قدرت نه سؤ استفاده کوي؟

ټول ګروپونه او مطرح اکټران مې د سترګو نه تېر کړل، په اجمالي توګه مې په تصور کې لږ لږ د هر يوه کړو او وړو ته نظر واچوه او بالاخره دې پايلې ته ورسېدم چې موږ ټول مقصر يو. دا ځکه چې سياسي ټيکه دارانو، مامورينو، واليانو، وزيرانو او د دولت مشرانو هر يو د خپل واک په تناسب د قدرت نه سؤ استفاده يا غفلت کړی دی. همدا شان ملايانو او استادانو، ملکانو او خانانو، خيرات خورو او بدماشانو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاعرانو او لیکوالانو، عوامو او خواصو، مدني او غیرمدني فعالانو، دوکاندارانو او تاجرانو، نرینه و او ښځو، مشرانو او کشرانو او داسې نورو هم د خپل توان په تناسب د خپل قدرت نه سؤ استفاده کړې ده. تفصیل ته یې حاجت نشته ځکه کتابونه پرې لیکل کېدی شي.

نو اوس راته ووایئ چې زموږ په ټولنه کې څوک ملامته دي؟ ایا موږ ټول ملامته یو او که یوازې څو کسه؟

یا الله ته په دې بعضې ژورنالستانو ورحمېږې!

۲۵ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

څو شېبې د مخه مې د محتوا په لحاظ په یو مهم کنفرانس کې چې په سوله کې د ځوانانو د رول په اړه و، خبرې کولې خو د خبرو نه وروسته یوه ژورنالسته راغله او راته یې وویل چې دا خو د دې کنفرانس په خبرې ارزښت پوه نه شوه چې څنګه خبر جوړ کړي. ما ورته وویل چې دا خو ستا ستونزه ده، نو ښه به دا وي چې د ژورنالیزم کورسونه او پوهنځي که دې نه وي ویلي نو هغه تعقیب کړه.

دا یو ځل نه دی بلکې څو ځلې زه د داسې خبرې سره مخامخ شوی یم ځکه چې زموږ د یو شمېر زیاتو چاپي، صوتي او تصویري رسینو ژورنالستان یا مسلکي نه دي، یا یې ځانونه نه دي رسولي او یا دوی کومه خاصه اجنډا په مخ بیایي که خبر یې د دوی د اجنډا سره موافق نه وي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه يا نه نشروي او يا يې تحريفوي. يا الله ته زموږ په دې بعضې ژورنالستانو ورحمېږي.

د خدای بخښلي کشمېرخان د جنازې په مراسمو يوه لنډه تبصره:

۲۵ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

په دې بحث نه کوو چې ايا ولې کشمير خان د افغانستان د حکومت سره مخالف و او يا په تېرو څو لسيزو کې د جهاد په دوران کې او هم د کونړ په سيمه کې او يا د هغه نه د مخه څه کړي دي ځکه دا جدا بحث دی او تاريخ به پرې په خپله قضاوت وکړي.

د بحث مسئله دا ده چې په تېرو پنځلس کلونو کې سره له دې چې کشمېرخان د حکومت سره مخالف و، د کونړ د شيګل او لاحسين په غرونو کې يې په ارامه توګه ژوند کاوه، د خپل ولس ملاتړ ورسره و او هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې خپلو کسانو ته ويلي وو، چې نه به په عسکري افرادو ډزې کوئ او نه به مکتوبونو ته د زده کوونکو د درس ويلو مخه نيسي. همدا علت دی چې نن په زرهاو کسانو په کونړ کې د ده د جنازې په مراسموکې ګډون وکړ.

موږ او تاسي وليدل چې د طالبانو مشران هم له منځه لاړل خو هغوی ونه شو کولی چې د کشمیر خان د جنازې غوندې خپل مړي خاورو ته وسپاري ځکه هغوی د خپل ولس په زړونو کې ځای نه درلوده.

زما په اند، هغه ډلې او ټپلې او يا اشخاص چې د حکومت سره په نظرياتي لحاظ مخالفت لري او که غواړي چې د افغانستان په راتلونکې کې رول ولوبوي، نو دوی دې هم د کشمیرخان د جنازې نه عبرت واخلي. دوی هم بايد مکتبونه وران نه کړي، کلي ونه سوځوي، دولتي ودانۍ ورانې نه کړي، پلچکونه بايد له منځه يو نه سي او د وطن کادرونه او مشران بايد ونه وژني ځکه دا ټول د افغانستان سرمايه ده. هغه ډله او کسان چې د افغانستان سرمايه له منځه وړي نو هغوی نه شي کولی چې په راتلونکې کې د افغانستان په سياست کې برخه واخلي او يا د ولس په زړونو کې ځای ولري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ننګرهار په پوهنتون کې د سولې او کړکيچ د مرکز پرانيسته:

۱ اګست ۲۰۱۶ م کال، کابل

پرون (جولای ۳۱مه) مو د ننګرهار په پوهنتون کې د سولې او کړکيچ په نوم تحقيقاتي مرکز د ننګرهار پوهنتون د مشرتابه په مرسته او په خاصه توګه د هڅاند مشر او رئيس پوهندوی ببرک مياخېل د هلو ځلو په نتيجه کې پرانيسته. په دغه پرتمنيه غونډه کې د ننګرهار ولايت مرستيال محمد حنيف ګرديوال، د سولې د شورا رئيس حاجي صاحب محمد نذير، د ولايتي شورا مرستيال دراني صاحب، د ننګرهار پوهنتون د بېلابېلو پوهنځيو رئيسانو، استادانو او محصلينو برخه درلوده. زه په خپل وار په دغه پرانيست غونډه کې د ټولو ګډونوالو نه مننه کوم چې د پوهنتون د رخصيتو او ګرميو با وجود يې په دغه پرتمنيه غونډه کې ګډون وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ننګرهار پوهنتون چې د افغانستان په کچه دويم پوهنتون و، اوس ديارلس پوهنځي لري او تقريباً شل زره محصلين د ننګرهار په پوهنتون کې زده کړې کوي. د سولې او کړکيچ د حل مضمون به په لومړي سر کې د شرعياتو، حقوقو او سياسي علومو، ژورناليزم، د ژبو او ادبياتو او تعليم او تربيه په پوهنځيو کې بنسټيزه کېږي. د افغانستان په لوړو زده کړو کې د سولې او کړکېچ حلولو د مضمون بنسټيزه کول او په ننګرهار پوهنتون کې د دغه مرکز پرانستيل به استادانو او محصلينو ته دا لاره هواره کړي چې دا مضمون د افغانستان د لوړو زده کړو په تعليمي نصاب کې ځای ونيسي. د دې نه د مخه د لوړو زده کړو وزارت په ګوهر شاد خصوصي پوهنتون کې د سولې د زده کړې مضمون د دوه اختياري کريدتونو په توګه قبول کړی او په بېلابېلو پوهنځيو کې اوس تدريس کېږي. د هرات پوهنتون سره هم د متحده ايالاتو د سولې د انستيتيوت له خوا دا همکاري روانه ده چې هلته هم د سولې مضمون بنسټيزه شي.

د نړې په نورو هېوادونو کې د سولې مضمون د کودکستان نه پيل کېږي او هيله ده چې زموږ د پوهنې وزارت هم دې مضمون ته جدي پاملرنه وکړي چې د سولې مضمون د لومړي ټولګې نه پيل شي تر څو زموږ پوهه او علم زموږ د ژوند د کردار اوعادتونو برخه وګرځي. زموږ ستونزه دا ده چې موږ پوهه لرو خو پوهه زموږ د ورځني ژوند د کردار او عادتونو برخه نه ده ګرځېدلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د خپل دفتر د همکارانو حميدالله ناطق او رفيع الله ستانکزي او هم د ننګرهار پوهنتون مرستيال، سروري صاحب او د دغه کمېټې د بيلابېلو پوهنځيو د استازانو نه په خاصه توګه مننه کوم چې په ډېر لنډ وخت کې يې د دې مرکز د پرانيستلو چارې بشپړې کړې او امېد دی چې په راتلونکې يوه کال کې د ننګرهار پوهنتون د علمي شورا په مرسته د سولې او کړکيچ د حل مضمون نصاب ترتيب او تصويب کړي تر څو د بېلابېلو پوهنځيو محصلين د دغه مضمون د تدريس نه په راتلونکې کې ګټه واخلي. (د دوستانو د توجه لپاره د دغه غونډې يوڅو عکسونه هم د تاسې سره شريکوم)

د مشرانو د کاغذي عکسونو سره عکس اخيستل:

۴مه اګست، ۲۰۱۶م کال، کابل

ډېر پخوا امريکا مې نه وه ليدلې، پېښور کې مې د امريکا غږ راډيو سره کار کاوه، يوه ورځ مې د امريکا غږ راډيو خپل بل همکار، سيد فضل اکبر پاچا په دفتر کې د هغه عکس د امريکا د جمهور رئيس رونالډ ريګن سره وليد. پاچا صاحب د ما نه مخکې امريکا ته تللی و نو زه هم په تعجب شوم چې ده څنګه د ريګن سره وليدل. پوښتنه مې ترې وکړه چې د ريګن سره مو څه وخت، څنګه او د څه لپاره وليدل؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاچا صاحب هم راته په ډېره سړه سینه او په ارام انداز کې وویل چې هو کله چې دی واشنګټن ته لاړ، نو بیا لاره هواره شوه او د ریګن سره یې وکتل نو دا عکس یې بیا هلته واخیست.

زه هم ساده وم او د هغه دا خبره مې ومنله او ده ناڅوان هم راته ونه ویل چې ده دا عکس د ریګن د کاغذ نه جوړ شوي عکس سره چې د سپینې ماڼۍ سره نږدې بعضې کسانو د لارې په سر ایښودلی وي، اخیستلی دی. په هغه وخت کې به چې چا دا عکس اخیسته نو پنځه ډالره به ترې عکاس اخیستل اوس شاید قیمت یې زیات شوی وي. زیاتره کسان یې د تخفي په شکل د امریکا د جمهور رئیس د کاغذي عکس سره خپل عکس اخلي ته به وایې چې په رښتیا یې د جمهور رئیس سره لیدلي دي.

که د کرزي صاحب کاغذي عکس جوړ شي او د هغه د کور په مخکې کې ولګول شي او هرڅوک چې ورځي او د هغه سره عکس د یو فیس په مقابل کې اخلي، څنګه به وي؟ فکر کوم چې ډېر ښه بزنس به په دې ورځو کې وشي. خو کرزی صاحب سخي سړی دی او پیسو ته اړتیا نه لري نو د هر چا سره په خپله عکس اخلي او که بې خرڅه شو نو باید دا کانسپټ په فکر کې وساتي چې د نورو سره په عکس اخیستلو ښه بزنس کولی شي. پام کوئ چې دا چل نورو پخوانیو او موجوده چارواکو او مشرانو ته ونه ښیئ چې بیا به، بې فیسه درسره نه ګوري او نه به درسره عکس اخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايي مېږه ووژنه خو مېړانه يې مه وژنه: (د محمود صيقل په اړه)

د اگست څلورمه نېټه، ۲۰۱۶م کال، کابل

د پرون نه راپه دې خوا په فيسبوک کې په ملگرو ملتونو کې د افغانستان د سفير محمود صيقل په اړه دا اوازه خپره شوې وه چې گوندې هغه په عمومي اسمبلۍ کې شعر ويلی او نور څه يې نه دي ويلي. ما ته هم دا عجيبه غوندې ښکاره کېدله چې محمود صيقل په انگليسي ژبه رواني خبرې کولی شي او په مسايلو هم پوهېږي نو څنگه يې شعر ته لاس اچولی دی.

بالاخره دا معلومه شوله چې هغه کلپ چې جوړ شوی هغه جعلي دی. دا چې د محمود صيقل د نظرياتو سره څوک موافق وي او که نه جدا خبره ده خو بېځايه تهمت فکر نه کوم چې ښه کار وي او دا قسم بې بنياده تبليغات ښه کار نه دی ځکه دا يوازې د محمود صيقل شخصيت ته صدمه نه رسوي بلکې د افغانستان حيثيت ته هم صدمه رسوي. ما په خپل پوست کې ليکلي وو چې زه هغه پېژنم او که رښتيا دا کار يې کړی وي نو ما ته هم سوال و؟ زه يو ځل بيا د ټولو دوستانو نه هيله کوم چې غيرموثق تبليغات د يو چا شخصيت ته صدمه نه شي رسولی بلکې د هغه محبوبيت او شخصيت ته نور هم رشد ورکوي. هماغه متل دلته صدق کوي چې مېږه ووژنه خو مېړانه يې مه وژنه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په لوګر کې د پاکستان د هليکوپټر سقوط:

د اګست څلورمه نېټه، ۲۰۱۶م کال، کابل

نن د لوګر ولايت په ازرې ولسوالۍ کې د پاکستان يو هليکوپټر اضطراري ناسته وکړه او د هليکوپټر اووه کسه عمله طالبانو ونيول نو ما دا لاندې پوست وليکه:

لوګر خو د ډيورند فرضي کرښې نه لرې ولايت دی، څنګه د پاکستان هليکوپټر، د افغانستان هوايي فضا ته داخل شو او فکر نه کوم چې پيلوټ به سهوه شوی وي. د پاکستان په قول که دا هليکوپټر د پنجاب د حکومت دی او روسي ته د ترميم لپاره تللو او د افغانستان د قلمرو نه تېرېدو، نو په دې صورت کې هم پاکستان بايد د افغانستان حکومت ته د مخه خبر ورکړی وای. په عوض د دې، پاکستان د صافي د سورليو الوتکې ته نن اجازه نه ده ورکړې چې په اسلام آباد کې کښته شي. د پاکستان زياتي او سپين سترګي د حده تېره شوې ده. د افغانستان بې شمېره ويانډويان ولې تر اوسه پورې غلي دي چې څه نه وايي؟

د افغانستان د پيازو صادرات:

د اګست ۴مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

وايي دولس زره ټنه پياز سږکال افغانستان صادر کړي دي او فکر کوم چې اکثره به پاکستان ته صادر شوي وي ځکه د هغو تجاران هرکال دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیاز اخلي، په یخو ستورونو کې یې ذخیره کوي او چې د پیازو سیزن ختم شي نو بېرته یې په دوه چنده قیمت په موږ خرڅوي. بل خبر وايي چې افغانستان هرکال ډېرش زره ټنه پیاز د پاکستان نه واردوي. په دې اساس د پیازو تولید د کرنې وزارت لاسته راوړنه کې نه شمېرل کېږي او د خبرونو په سرخط کې باید نه وي.

د کونړ ولایت کتاب چاپ ته تیار شو:

د اګست ۶مه نېټه، ۲۰۱۶م کال، کابل

د کونړ ولایت: سیاسي او قومي جوړښتونه، دودونه او تاریخي پېښې

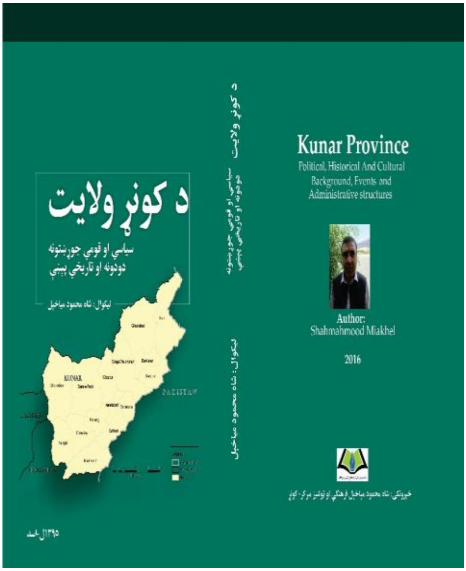

په کتابونو د مالیه د زیاتولو سره سره، دا دی د کونړ ولایت په اړه زما کتاب د دوه درې کلونو زیاتو هڅو نه وروسته چاپ ته تیار شو او ان شاالله ډېر ژر به د چاپه راووځي. دا کتاب ځکه ډېر وخت ونیوه چې زیاتو مرکو، د مؤخذونو پیداکولو او د موادو لوستلو ته اړتیا درلوده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټولو هغه دوستانو نه چې د دې کتاب په لیکلو او چاپ کې د ما سره مرسته کړې، د زړه له کومې مننه کوم. امید دی چې دا کتاب د افغانستان د نورو ولایتونو لپاره هم یو ماډل شي. البته د دې خبرې یادونه اړینه بولم چې دا کتاب نور تحقیق او ریسرچ ته هم اړتیا لري تر څو موږ د کونړ ولایت په اړه کافي معلومات تر لاسه کړو خو د یوې مقدمې په توګه فکر کوم چې شاید دا کتاب، خاص تاریخي ارزښت ولري. امید دی چې زموږ نور لیکوالان په خپلو راتلونکو لیکنو کې د دې کتاب هغه تشې ډکې کړي کوم چې په دی کتاب کې نه دي تکمیل شوي او زیاتو تفصیلاتو او څېړنو ته اړتیا لري.

په ننګرهار کې د الشفا تش په نامه روغتون:

د اګست د میاشتې اتمه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

تېره اونۍ زما د یو همکار پلار د ننګرهار د الشفا روغتون کې بستر و، زه یې پوښتنې ته ورغلم. دوی د شپې ۶۰۰ افغاني د مریض نه یوازې د بستر په نوم اخلې. د جلال آباد په ګرمۍ کې په خونو کې پکو هم سم کار نه کاوه او زموږ د همکار پلار په دهلیز کې بستر و، نه نظم و او نه تداوي او که ما قدرت درلودلی نو په هماغه ساعت مې د دې مرده خانې دروازې تړلې. زما همکار پلار هم په حق ورسېده او د دې نه مخکې مرحوم حسام صاحب هم دې تش په نامه روغتون ته لومړی ورړل شوی و او ورته یې ویلي وو چې ستا د معدې تکلیف دی او څه د معدې دوا یې ورکړې وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حال دا چې په هغه باندې قلبي حمله راغلې وه او هغه یې باید دلته ساتلی وی چې بېرته په لاره کې بل روغتون ته د وړلو په حالت کې وفات شو.

کله چې ما پوښتنه وکړه چې دا ناروغتون د چا دی، نو دوستانو راته وویل چې دا د یو پاکستاني ډاکتر دی. د شپې د یو دوست کره مېلمه وم نو دا قصه مې ورته وکړه او هغه سمدلاسه دا ډاکتر راوغوښته او زموږ مریض یې وکوت؛ خو زما ملګري راته وویل چې دا ډاکتر لا تر اوسه طب پوهنتون تکمیل کړی نه دی او دلته په چالاکۍ سره دا روغتون چلوي. دا جناب چې واقعاً ډېر چالاکه ښکاره کېده، د ننګرهار د لوړپوړو او زوراکو سره خاصې رابطې هم لري نو د چا پلار به پرې دا تش په نامه روغتون وتړي. تر کومه حده چې ماته معلومه ده، په ننګرهار کې او هم د افغانستان په نورو سیمو کې د زیاتو تش په نامه روغتونو او هم د ډاکترانو د معاینه خانو همدا حال دی. همدا علت دی چې زموږ د ولس اعتماد په خپلو ډاکترانو، روغتونو، دواګانو، لابراتوارونو او معاینه خانو کم او یا په نش سره حساب دی. هره ورځ په زرګونو کسان ایران، پاکستان، دوبۍ او هندوستان ته د عادي معایناتو لپاره ځي. په هره ساحه کې چې څوک د خپل مسلک، خپل وطن او خپلو خلکو سره خیانت کوي د غندلو دی. قصې ډېرې دي خو خلاصه دا چې صحي سکتور ته هم د امنیتي سکتور په شان جدي توجه په کار ده څکه دوی هم د خپل ولس د ژوند سره لوبې کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نورو قضاوت:

۹ اگست ۲۰۱۶م کال، کابل

دا مهمه نه ده چې نور ستا په اړه څه قضاوت کوي. مهمه دا ده چې ته د ځان په اړه څنګه قضاوت کوې او ستا وجدان او ضمیر تا ته څه وایي. همېشه د نورو قضاوتونه د رد او یا تایید یو څه افراطي بڼه لري او مبالغه هرو مرو پکې وي. که څوک خپل وجدان ته خجالته نه اوسي همدا کافي ده چې خپلو ښو کارونو ته دوام ورکړي.

د آزادۍ د ورځې په اړه:

۱۳ اگست ۲۰۱۶م کال، کابل

دا چې څوک د خپلې آزادۍ په مفهوم او قدر پوه نه شي هغوی د خپل ولس او هېواد نه هم دفاع نه شي کولی او په عوض به د خپل ولس په مقابل کې جنګېږي او خپل وطن به ورانوي.

زموږ یوشمېر ځوانان چې د پردیو په مدرسو او روزنتونو کې د بېلابېلو مجبوریتونو او مهاجرتونو له امله روزل شوي دي د هغو نه د آزادۍ احساس اخیستل شوی دی. همدا علت دی چې زموږ په وطن کې د څلورو لسیزو راپه دې خوا جګړه روانه ده او موږ لا تراوسه د سولې، سوکالۍ، آزادۍ او د سکون ژوند نه برخمن نه یو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حکومت سقوط د نظام سقوط دی:

۱۵ اگست، ۲۰۱۶م کال، کابل

دا لاندې لکینه د ډاکتر عبدالله عبدالله د غوښتنو او نظام د گواښولو په اړه ولیکل شوه.

که څه هم زه شخصاً د اول نه د ملي وحدت په نامه د حکومت د جوړېدو سره مخالف وم او په هغه وخت کې زما مقاله چې په فارن پالیسي کې نشر شوې ده، ښه ثبوت دی. په دغه مقاله کې ما ویلي و چې زر فقیران د یوې لوې خیمې لاندې ژوند کولی شي خو دوه پادشاهان په یوه لوی ملک کې سره ژوند نه شي کولی. د الله تعالی د وحدانیت فلسفه په همدې بنا ولاړه ده چې یو خدای د کائیناتو مالک او تنظیم کوونکي دی او که خدایان دوه وی نو نه به دا دنیا وی او نه به دا شمسي نظام.

په تېرو تقریباً دوه کلونو کې په ثبوت ورسېدله چې د ملي وحدت حکومت لا اوس هم د ټاکنو په تبه اخته دی او که وضعیت همداسې دوام وکړي، د افغانستان مزمن سیاسي مرض به د تدریجي زوال سره مخامخ وي چې پایله به یې د حکومت او نظام سقوط وي. دا چې په افغانستان کې ملکي او پوځي مؤسسات لا ډېر ضعیفه دي، زما په اند که حکومت سقوط کوي نو نظام هرو مرو سقوط کوي ځکه د نظام او حکومت تر منځ فرق نشته دی. که ځیني ډلې او اشخاص په دې فکر وي چې دوی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومت مخالف دي خو د نظام مخالف نه دي نو دوی زما په اند تر اوسه هم د خپل ملک او نظام نه سم درک نه لري او په خيالي نړۍ کې اوسېږي.

که خدای ناخواسته موجوده حکومت له منځه ځي نو د دې حکومت او نظام بديل به موجوده اکټران چې په حکومت کې دننه دي اوکه بهر، نه وي بلکې د حکومت بديل به يوازې داعش يا طالبانو مسلح اپوزيسون وي. د مسلح اپوزيسون په راتګ سره به بيا دا اکټران چې په حکومت کې دننه دي او که بهر، او هم د افغانستان د ملت هغه لويه برخه چې د نظام د جوړېدو امېدونه د يو سوکاله او پرامنه افغانستان او ښه ژوند لپاره غواړي، د ټولو نه زياته ضربه وګوري. خدای ناخواسته که دا نظام د سقوط سره مخامخ کېږي، نو افغانستان به داسې ضربه وګوري چې راتلونکي څو نسلونه به په فقر، بدبختۍ او جنګونو کې اخته وي او د افغانستان موجوده سياسيون به د خدای او تاريخ په وړاندې ملامته وي.

دا ډېره اسانه خبره ده چې ولس څوک تحريک کړي او سرکونه ته يې راوکاږي او يا سياسي مشران داسې مسايل مطرح کړي چې د هغو په اساس ملت نور هم د بې اتفاقۍ په لوري سوق کړي تر څو ملت د يو بل پر ضد سياسي، نژادي، قومي او سمتي مورچې ونيسي. اما د داسې مسايلو مطرح کول او يا ولس سرکونو ته راويستل داسې مرحلې ته رسېږي چې بيا وضعيت شايد د دوی د کنټرول نه ووځي. زما ليکنه ټولو خواو ته متوجه ده او هره خبره او يا غوښتنه چې سياسيون کوي بايد عواقبو ته يې پام وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما ګیله د دواړو ټیمونو نه ده چې یو ټیم ټوله ورځ په ایمیلونو او فیسبوکونو اخته دی او یو بل ته د خپلو فیسبوکي لیکنو، ایمیلونو او فعالیتونو معلومات ورکوي او یا په اصطلاح یو بل بریف کوي اما بل ټیم په شخصي، قومي او نژادي غوښتنو او تشریفاتو اخته دی. اصلي مسایلو ته چې د افغانستان لپاره ستراتیژیکي اهمیت لري، هیڅ توجه نه کوي. زما په اند په حکومت کې دننه او هم بهر سیاسي اکټران که غواړي چې افغانستان کې سوله وي او ولس په امن کې ژوند وکړي، په دې حساسه مرحله د تاریخ کې باید لاندې سیاسي مسایلو ته خاصه توجه وشي:

۱) دوی باید ملت ته اطمینان ورکړي چې نظام سقوط نه کوي او دوی په متحده توګه د مسلح اپوزیسونونو په مقابل کې واحد موقف لري.

۲) د افغانستان مسلحې قواوې چې د هېواد په ګوټ ګوټ کې هره لحظه قرباني ورکوي، دوی باید هغوی ته مورال ورکړي نه چې د هغوی مورال نور هم ضعیفه کړي. د افغانستان مسلحې قواوې او ولس چې په حکومت کې دننه او بهر د سیاسي اکټرانو خبرې، بیانیې، ناخوالې، شخصي او سلیقوي غوښتنې او یا ناسم مدیریت ګوري، هغوی مایوسه کېږي او دا د هغوی په مورال منفي اغېز لري. د یو حکومت او نظام سره چې د ولس او خپلو پوځي او سیاسي مؤسساتو حمایت نه وي، هیڅکله کامیابېدی نه شي.

۳) په دې اساسي وخت کې د افغانستان سیاسیون یو ملي موقف ته اړتیا لري چې د مسلحو اپوزیسونونو او د هغوی د پلویانو په مقابل کې ونیول

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي که نه د هغوی مورال نور هم قوي کېږي او پایلې یې د ټولو په تاوان دي.

٤) په دنیا کې ډېر زیات نور بحرانونه شته دی او افغانستان د نړۍ د مسایلو په سر کې واقع نه دی. همدا شان دنیا هم په افغانستان کې ستړې شوې ده نو که دوی هر ورځ منفي خبرونه د افغانستان نه اوري نو فکر نه کوم چې دنیا هم خپلو مرستو ته تر ابده دوام ورکړي. دا ډېره ښه خبره ده چې موږ په خپلو پښو ودرېږو خو متأسفانه تر اوسه زموږ پوځې او ملکي مؤسساتو شتون ټول په بهرني مرستو ولاړ دي.

٥) که څه هم د افغانستان د درې ګونو قواو حقوقي مشروعیت اوس هم له سوال سره مخامخ دی، خو په حکومت کې دننه او هم د حکومت نه بهر د سیاسي اکټرانو بې مسوولیته بیانیې، خبرې او غونډې د حکومت او نظام مشروعیت نور هم له سوال سره مخامخ کوي. د هر حکومت او نظام حقوقي او سیاسي مشروعیت چې څومره کمېږي اویا د سوال سره مخامخ کېږي، په هماغه اندازه هغه حکومتونه او نظامونه ضعیفه وي چې بالاخره نظام او حکومتونه په خپله د داخل نه سقوط کوي چې نمونې یې موږ څو ځله په افغانستان کې تجربه کړې دي.

زما په اند د افغانستان د حکومت او نظام د ثبات لپاره دا پورته پنځه ټکي د نور ټولو مسایلو نه ډېر زیات اړین دي او د ټولو دنده او مسوولیت دی چې د پورته ټکو د عملي کولو لپاره کار وکړي څکه که حکومت او نظام نه وي نو بیا هیڅ نشته دی او نه بیا سیاسي اختلاف څه ګټه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اختلاف د نظر او یا سیاسي رقابتونو اهداف همېشه باید په ملي منافعو ولاړ وي او که په ملي منافعو ولاړ نه وي نو بیا زور بالای زور به لکه د ځنګل د قانون په توګه حاکم وي.

پژواک خبرې اژانس هم دا پورته لیکنه خپره کړې ده:

http://www.pajhwok.com/ps/opinions/%D۸%AF-%D۸%AD%DA%A۹%D۹%۸۸%D۹%۸٥%D۸%AA-%D۸%B۳%D۹%۸۲%D۹%۸۸%D۸%B۷-%D۸%AF-%D۹%۸٦%D۸%B۸%D۸%A۷%D۹%۸٥-%D۸%B۳%D۹%۸۲%D۹%۸۸%D۸%B۷-%D۸%AF%DB%۸C

روهي ویبپاڼې هم دا لیکنه خپره کړې وه:

http://www.rohi.af/fullstory.php?id=٤٨٣٣١

د آزادۍ د ورځې په مراسمو کې د سقاو د زوی حبیب الله کلکاني عکس لګول:

۲۸ اسد ۱۳۹٥ ل چې ۱۸ اګست ۲۰۱٦م کال سره سمون خوري

نن د افغانستان حکومت د اسد ۲۸مه، د استقلال د آزادۍ ورځ لمانځله او په دغه ورځ یې د امان الله خان او د نورو عکسونو سره د سقاو د زوی، حبیب الله کلکاني عکس هم ځړولی و. د افغانستان د حکومت مشرتابه او په خاصه توګه د دفاع وزیر جنرال عبدالله حبیبي دا یوه لویه تېروتنه کړې وه چې د استقلال ورځ کې د استقلال پرضد شخص عکس هم ځړولی و،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ما دا لیکنه په فیسبوک کې خپره کړه چې په سلهاو دوستانو پرې تبصرې هم لیکلې وې:

رسمي مجالس ځانته پروتوکول لري د اشخاصو د ناستې نه نیولې د ستیج تر ډیزان او عکسونو نصبولو پورې او حتی اندازه او سایزونه د عکسونو هم باید په نظر کې ونیول شي. نن چې کوم عکسونه په دفاع وزارت کې لګول شوي وو، دا د آزادۍ د ورځې د پروتوکول سره یې هیڅ تړاو نه درلود. د ارګ مسوولین باید د ننۍ غونډې منتظمینو او هم د پروتوکول مشر ته سخته سزا ورکړي چې بیا داسې کار تکرار نه شي.

د اګست په ۱۹مه نېټه مې دا لاندې لیکنه وکړه ځکه د سقاو د زوی عکس ځړول، د آزادۍ د ورځې مراسم ډېر پیکه کړه:

پرون چې کوم عکسونه د استقلال د ورځې په رسمي مراسمو کې ځړول شوي و او په غونډه کې هغه برخوالو چې ځانونو ته ملي ملي وایي په سترګو نه لیدل او نه چا پرې اعتراض وکړ. د دې خبرې معنی دا ده چې دوی ټول د مشر نه نیولې تر کشر پورې د سترګو د شبکورۍ په مرض اخته شوي دي. د شبکورۍ مرض یوه مهمه نخښه دا ده چې د نظر د کمزورۍ ترڅنګ، د انسان فکري توازن هم خرابوي. کله چې فکري توازن خراب شي نو بیا حکومتداري هم د سرې نه خرابېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې ورځ زیاترو دوستانو د فیسبوک په صفحو خپل لوی لوی عکسونه خپاره کړي و، چې د امان الله خان عکس یې وړوکی په کوم کنج کې خپور کړی و نو بیا ما هم دا لاندې لیکنه خپره کړه:

دا چې د آزادۍ د ورځې لپاره په فیسبوک کې مو خپل عکسونه غټ ډیزاین کړي او د امان الله عکس مو په کنج کې وړوکی ډیزاین کړی دی مطلب څه دی؟ چې ایا تاسې د امان الله خان نه مهم یاست او که څنگه؟ د پروتوکول په لحاظ، څوک چې مهم وي نو د هغه عکس لوی او څوک چې لږ مهم وي نو د هغه عکس په عین ډیزاین کې وړوکی وي.

پپولیست سیاست:

۱۸ اگست ۲۰۱۶م کال، کابل

یاره دا د پپولیست سیاست پیرو تحلیگرانو خو زما زړه د ټلویزیونونو د پروگرامونو د لیدو نه تورکړی دی. ټلویزیونونه هم نه پوهیږي چې دوی د دوی د تحلیل او تبصرو نه څه غواړي.

موږ د دایمي سولې لپاره ډېرې اوږدې مبارزې ته اړتیا لرو:

۱۹ اگست ۲۰۱۶م کال، کابل

تېرو څو لسیزو ایډیالوژیکو جگړو په افغانستان کې دومره زیاتې ټولنیزې ستونزې زېږولي چې زوی پلار ته کافر ښکاري، پلار زوی ته،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورور وروور ته، خپل خپل ته، ګاونډي ګاونډي ته او داسې نور. په يو بل بې باوري او بې اعتمادي دومره زياته شوې چې د مينې او همکارۍ اړيکي يې سره شلولي دي. پخوا به د کور او کلي مشر ته د درنښت په سترګه کتل کېدل خو نن د کور او کلي د مشرانو په خوله څوک پياز هم نه خوري. پخوا به اکثره کورنيو غړو په يوه ماحول کې ژوند کاوه چې په عمومي توګه د کورنيو د غړو ترمنځ د اقتصادي، فکري او ټولنيز ژوند واټن ډېر کم و، خو نن دا واټنونه د هرې کورنۍ د غړو په منځ کې ډېر زيات شوي دي. اوس موږ اکثره د خپلو کورنيو د نږدې غړو د کړو وړو او طرز فکر نه خبر نه يو چې څه کوي او د چا سره اړيکې لري. دا ډول ستونزې اوس زموږ د ټولنې واقعيتونه دي او ترڅو چې زموږ د ټولنې جوړښت بېرته نارمل حالت ته ونه ګرځي، د افغانستان هر حکومت به د ښې حکومتدارۍ، امنيتي او اقتصادي ستونزو سره لاس او ګرېوان وي. سوله او سکون به لادرکه وي.

موږ پخوا دين، ادب، کورني او ټولنيز مسووليتونه په کور، حجرو او دېرو کې زده کول خو د تېرو څلور لسيزو د جنګونو او ناخوالو له امله زموږ محلي او محيطي روزنتونه له منځه لاړل او په عوض يې زموږ زياتو ځوانانو په هېواد کې دننه او يا بهر په مدرسو، وړکتونونو او مرستونو کې تربيه حاصله کړله. دوی ته د خپل وطن تاريخ، د کورني ژوند خوبياني او اجتماعي دود او دستور نه دی ښودل شوی او دوی ته هر څه پردي ښکاري. د دوی په مغزو کې بېلابېلې آيډيالوژۍ په خرابه او يا

(c) ketabton.com: The Digital Library

انحرافي ډول ترزيق شوي او د دوی ماغزه Brain Wash يا وينځل شوي دي. نوی نسل، د وژنو، جنګونو او ورځنيو نا خوالو سره معافيت اخيستي دی. اکثرو ته کورني، ملي او حتی اسلامي ارزښتونه چې د دې بعضو ډلو د تکفيري ايډيالوژيو د تګ لارې سره برابر نه دي کفر ښکاري او په دې فکر دي چې زموږ ټولنه او هم دنيا په غلطه روانه ده او يوازې همدا څو محدودې تکفيري ډلې دي چې په سمه لار، روانې دي.

ځوانان همېشه د منفي نظرياتو اود پرديو د اډيالوژيکي اغېز لاندې ډېر ژر راځي. باالخاصه هغه ځوانان چې د هويت د بحران يا Identity Crisis سره مخامخ دي. دا ځوانان چې د هېواد نه بهر زېږېدلي دي، دوی نه پوهېږي چې د دوی هويت څه دی او د افغانانو د ځوانانو لپاره دا ستونزه د ټولو نه زياته ده. د افغانستان د جنګ موده ډېره اوږده شوه او دا څلورم نسل دی چې په جنګ کې اخته دی. د دې ځوانانو ريښه او هويت په اصل کې افغاني دی خو دوی ته بيا د اسلامي هويت په نامه پيچکاری ووهل شوه او ورته وويل شول چې اسلام سرحد نه لري او دوی ته عقيده د هويت په ځای تلقين شوه. ځينې چې په غربي هېوادونو کې اوسېږي، والدين ورته همدا وايي چې بايد ښه مسلمان اوسې او هم ښه افغان، خو د کور نه بهر شرايط بيا داسې نه دي. اسلام او افغانيت دوی د يو شعار په توګه پېژني. د دوی نه د يو ښه افغان او يو ښه مسلمان نمونه ورکه ده او نه پوهېږي چې ښه مسلمان او ښه افغان يعنې څنګه؟ د دوی په مغزو کې د افغانيت او اسلاميت کلمه سمه نه کښېني او کله چې دوی انټرنېټ ته سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وردننه کوي تر څو ښه افغان او ښه مسلمان پسې لټون وکړي نو بيا په بېلاريو سر شي.

يو دوست راته قصه کوله چې يو ډله ځوانان د ماسپښين لمانځه لپاره په کلفورنيا کې جومات ته روان وو، چې د عربانو غوندې اوږده کمېسيونه يې اچولي او چلتارونه يې په سر وهلي وو او هم ورسره اوږده اوږده ډانگي (لکړې) وي. ده ترې پوښتنه کړې وه چې په دې ډانگو څه کوئ؟ هغوی ورته ويلي وو چې رسول الله (ص) او صحابه کرام چې کله جومات ته تلل نو د ځانونو سره به يې ډانگي جومات ته وړل. دا ځوانان په دې نه پوهېدل چې د مکې سيمه غرنۍ سيمه ده او په هغه وخت کې چې برق نه و، د شپې به څوک جومات تله نو د ډانگو وړل د ځانونو سره ښه کار و چې څوک د کومې پرخې او يا گړنگ نه ونه غورځېږي. اما په کلفورنيا کې چې سرکونه هوار دي او د برق روښنايي هم شته دي نو د ځانونو سره د ډانگو وړولو څه اړتيا ده. دا ډول حرکات په عوض د دې چې د اسلام د ترويج سره مرسته وکړي، د اسلام پرضد ذهنيت سؤ تبليغاتو ته لاره هواروي.

ډېر کسان دا وړانديز کوي هغه ځوانان چې د حکومت پرضد جنگېږي، بايد ونيول شي او يا ووژل شي. فرض کړو چې حکومت په زرهاو کسان ونيول، بنديان يې کړل او يا يې ځيني ځيني اعدام هم کړل، بيا هم زموږ ستونزه نه حل کېږي. دا ځکه چې د بنديانو، شهيدانو، زخميانو، او وژل شويو کسانو د کورنيو پالنه به څوک کوي؟ که د دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورنيو سمه پالنه ونه شي نو بيا به هم د يو بندي، زخمي، شهيد او يا وژل شوي کس کورنۍ يوه مريضه کورنۍ وي چې په ټولنه به بار وي او د هغوی اولادونه به بيا هم د جنګ په لاره روان وي. د تکفيري ډلو لپاره د همداسې مجبوره او عقده يي کورنيو نه د ځوانانو د جلب او جذب ښه او اسانه لار ده. زما په اند، د حکومت نه به دا توقع بې ځايه وي چې دا ټولنيزې ستونزې دې ډېر ژر حل کړي ځکه د دايمی ثبات لپاره د کور کلي نه نيولې د ټول هېواد په کچه يوې اوږدې مبارزې ته اړتيا ده.

پورته مسايلو ته په پام سره، زموږ ټولنه اوس يوه مريضه او نيمګړې ټولنه ده او دا ډېر وخت ته اړتيا لري چې زموږ دا مريضه ټولنه ښه شي او د ځوانانو فکري نظر تغيير وخوري. موږ هر يو ته په کار ده چې په خپله ساحه کې د خپل توان او امکاناتو په چوکاټ کې په خپل کورنو او کلي کې جدي مبارزه وکړو ترڅو يو فکري تغيير رامنځته شي او افغانستان يوې دايمي سولې ته ورسېږي.

پژواک خبري اژانس هم دا پورته مقاله خپره کړې ده:

http://www.pajhwok.com/ps/opinions/%D٩%٨٥%D٩%٨٨%DA%٩٦-%D٨%AF-%D٨%AF%D٨%A٧%DB%٨C%D٩%٨٥%D٩%٨A-%D٨%B٣%D٩%٨٨%D٩%٨٤%DB%٩٠-%D٩%٨٤%D٩%BE%D٨%A٧%D٨%B١%D٩%٨٧-%E٢%٨٠%٨C%E٢%٨٠%٨C%E٢%٨٠%٨C%E٢%٨٠%٨C%E٢%٨٠%٨C%E٢%٨٠%٨C%DA%٨٩%D٩%٨A%D٨%B١%DB%٩٠-

(c) ketabton.com: The Digital Library

%D8%A7%D9%88%DA%96%D8%AF%DB%90-
%D9%85%D8%A8%D8%A7%D8%B1%D8%B2%DB%90-
%D8%AA%D9%87-%D8%A7%DA%93%D8%AA%DB%8C%D8%A7-
%D9%84%D8%B1%D9%88

د تېرو څو لسيزو جګړې او د سولې ناکامې هڅې:

۲۱ اګست ۲۰۱۶م کال، کابل

هر جنګ ځانته علل او معلول لري او ترڅو چې موږ د جنګ په علل پوه نه شو، تر هغې پورې موږ د جنګ معلول ته د حل لارې نه شو پيدا کولی په افغانستان کې اکثره ولس او سياسيون د جنګ علل يا عوامل په Conspiracy Theoriesيا د شک او دسيسې په تيوريو کې ګوري. د شک تيوريګانې هميشه د افغانستان د ناکامه سياسيونو او مشرانو له خوا په اګاهانه او غير اګاهانه توګه د ولس په مغزو کې پيچکارۍ شوې دي. په افغانستان کې د اوسنۍ جنګونو په اړه د شک د تيوريګانو يو څو بېلګې په لاندې ډول دي:

۱. ډېرې مشران او تحليل ګران په دې عقيده لري چې افغانستان د منطقوي او نړيوالو سياستونو، او Proxy Wars يا نيابتي جنګونو قرباني دی. ترڅو چې منطقوي او نړيواله همغږي، توافق او يا د دوی د مشترکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګټو د تمرکز ټکي پیدا شوي نه وي تر هغې پورې به په افغانستان کې جنګ دوام کوي.

۲. نړیوال او په خاصه توګه امریکا غواړي چې په افغانستان کې جنګ تود وساتي ترڅو د خپلو اقتصادي او یا ستراتیژیکي ګټو د اهدافو لپاره په افغانستان کې د خپلو قواو د شتون لپاره دلایل ولري.

۳. افغانستان ډېر زیات طبیعي ذخایر لري نو نړیوال د افغانستان د ذخایرو د لوټولو لپاره دلته راغلي دي د بېلګې په توګه تر څو د هلمند او بدخشان نه یورانیوم یوسي او یا داسې نور.

٤. منطقوي او نړیوال هېوادونه دلته جنګ یوازې د پښتنو په سیمو کې تود ساتي ترڅو د لر او بر پښتنو د خود ارادیت داعیه ووژل شي.

٥. طالب او داعش د غربي هېوادونو او په خاصه توګه د یهودو پروژې دي ترڅو اسلام بدنامه کړي او په دې توګه د مسلمانانو په منځ کې تفرقه واچوي.

که د هرې تیورۍ په علل او عواملو باندې بحث وشي نو فکر کوم چې کتابونه پرې لیکل کیدای شي. دا زه نه ردوم چې د هرې تیورۍ ترشا یو څه دلایل او یا حالات داسې مساعد شوي دي چې د ولس باور په دې تیورګانو باندې زیاتوي خو زما په اند دا ټولې تیورګانې ناسمې دي. دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه چې د افغانستان سیاسون چې همېشه د ستونزو د حل د اصلي علتونو نه فرار کوي او یا خپله ملامتیا نه مني نو ولس ته همېشه د شک تیورګانې ترمخه کوي. د شک تیوري همېشه مسایلو ته لنډ، د ولس په ژبه ساده او قانع کوونکې ځواب په اسانه توګه ورکوي. د شک په تیوریوګانو باندې د نړۍ په پرمختللي هېوادونو کې هم سیاسون باور لري چې ښه مثال یې د امریکا د روان جمهوري ریاست لپاره د جمهوري غوښتونکو د ګوند نوماند، ډونالد ټرمپ دی او د امریکا یو تعداد زیات ولس د ده د شک په تیوریو او پپولیست شعارونو غولېدلي هم دي ځکه ده خپل ولس ته د نړیوالو مسایلو حل په ساده شکل وړاندې کړی دی حال دا چې د نړیوالو کړکیچونو حل دومره ساده نه دی لکه څنګه چې دی شعارونه ورکوي.

رابه شو پورته دوه عمده پوښتنو ته:

زما په اند، د افغانستان د جنګ عمده عوامل پخوا او اوس هم د سیاسي او اقتصادي قدرت انحصار دی. که لږ لنډ ځغلنده نظر تېرو څلورو لسیزو ته واچوو، نو د خلق ډموکراتیک ګوند پرضد ولس ځکه راپاڅېده چې دوی سیاسي او اقتصادي قدرت په خپل انحصار کې ونیوه. د دوی نه خبره ځکه خرابه شوله چې دوی بیا په خپلو منځو کې د قدرت د انحصار په سر سره نه جوړېدل او د یو بل پر ضد یې دسیسې پیل کړې. خپل حکومتونه یې په خپله له منځه سره یوړل او خپل ملګري یې په خپله سره بندیان او ووژل او بالاخره دوی د سیاسي ضعف او مدیریت له امله ناکامه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجاهدينو ډلو هم د قدرت انحصار غوښته. په شريکه سره يې د کابل کمونيستي رژيمونو ته سقوط ورکړ خو بيا په خپلو منځو کې د قدرت د انحصار لپاره، د يو بل پرضد دسيسې پيل کړې، يو بل يې سره ووژل او د دوی د لاسه د وطن کادري سرمايې لويه برخې فرار وکړ او د افغانستان فزيکي سرمايه ټوله چور کړی شوه.

طالبانو هم د قدرت انحصار غوښته او نورو ته يې په حکومت کې برخه نه ورکوله او بالاخره سقوط يې وکړ او اوس د قدرت د انحصار لپاره، طالبان څو ډلې دي او بی هدفه جګړه يې د افغانانو په مقابل کې پيل کړې ده چې هره ورځ په لس ګونو بېګناه ملکي افغانان د دوی د ناروا جنګونو له امله له وژل کيږي.

د بن د قرارداد نه وروسته د حامد کرزي په څو دورو کې هم سياسي او اقتصادي قدرت انحصار د څو محدودو ګروپونو او اشخاصو ترمنځ وېشل شوی و اوس هم همدا لړۍ روانه ده. د ملي وحدت تش په نامه حکومت د مشرانو ترمنځ چنې وهل هم د سياسي او اقتصادي قدرت د انحصار لپاره دي.

زما په اند ترڅو چې د سياسي او اقتصادي قدرت د انحصار لړۍ روانه وي، تر هغې به په افغانستان کې جنګ دوام پيدا کوي او ثبات به نه وي. ولس به د څو محدودو ډلو او ټپلو، او يا اشخاصو د قدرت د انحصاري ګټو د ساتلو لپاره قرباني ورکوي. د قدرت انحصار يوازې او يوازې هغه وخت ختميداي شي ترڅو په يو ملک کې د حکومتدارۍ سياسي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

اقتصادي ابعادو مدیریت نښه شوی نه وی. البته دغه نوبل یا ښه اهدافو ته په دوه توګه یو ملک رسېدلی شي. اول دا چې د حکومت مشرتابه د ولس د منځ نه د ولس په خوښه راوټوکېږي او بیا د ديموکراتیکو اصولو په چوکاټ کې حکومتداري وکړي. په دې توګه حقوقي او سیاسي مشروعیت د یو نظام او حکومت د سوال لاندې نه وي او بالاخره داسې ملکونه یو باثباته ديموکراسۍ ته رسېږي چې په سیاسي علومو کې ورته Qality Democracy یا با کیفیته ديموکراسي وايي. دویمه طریقه یې دا ده چې که مشرتابه په هره وسیله قدرت ونیوه نو بیا داسې پروګرامونه او کړنلارې رامنځته کوي ترڅو د خپل حکومت کولو په دوران کې د قدرت انحصار ته په عملي توګه د پای ټکی کېږدي او راتلونکې کې د سیاسي قدرت مدیریت یو سم او منتخب مشرتابه ته انتقال کړي یعنې د قدرت انحصار په فکر کې باید نه اوسي. د داسې حکومتونو حقوقي مشروعیت په لومړي سر کې د سوال لاندې وي خو د سیاسي مشروعیت له لارې او د خدماتو په عرضه کولو سره ولس د دوی حقوقي مشروعیت ته ډېر پام نه کوي. متاسفانه د سیاسي او اقتصادي انحصار لپاره، تر اوسه د افغانستان د ټولو نظامونو او حکومتونو حقوقي او سیاسي مشروعیت همېشه د سوال لاندې دی نو ځکه دوی په دې نه دي توانېدلي چې د یو با ثباته حکومت او نظام لپاره قوي تهداب کېږدي.

پژواک خبرې اژانس هم دا پورته لیکنه خپره کړې ده:

(c) ketabton.com: The Digital Library

http://www.pajhwok.com/ps/opinions/%D٨٪AF-%D٨٪AA%DB٪٩٠٪D٨٪B١٪D٩٪٨٨-%DA٪٨٥٪D٩٪٨٨-%D٩٪٨٤٪D٨٪B٣٪D٩٪٨A%D٨٪B٢٪D٩٪٨٨-%D٨٪AC%DA%AB%DA٪٩٣٪DB٪٩٠-%D٨٪A٧٪D٩٪٨٨-%D٨٪AF-%D٨٪B٣٪D٩٪٨٨٪D٩٪٨٤٪DB٪٩٠-%D٩٪٨٦٪D٨٪A٧٪DA%A٩٪D٨٪A٧٪D٩٪٨٥٪DB٪٩٠-%D٩٪٨٧٪DA٪٨٥٪DB٪٩٠

د ټاکنو د اصلاحاتو په اړه د افغانستان د کابينې د پريکړې هرکلی:

۲۳ اگست ۲۰۱۶م، کابل

په خبرونو کې راغلي دي چې پرون کابينې د ټاکنو په قانون باندې بحث کړی او هغه طرحه چې د ټاکنو سيسستم حوزوي شي منلی دی. که دا فيصله رښتيا وي نو فکر کوم چې د کابينې دا پريکړه ډېره مهمه او په ځای پريکړه ده. د ټاکنو د ټولو اصلاحاتو نه همدا يوازينۍ پريکړه نهايت زيات اهميت لري. کاوون کاکړ او ما چې کله د ټاکنو د اصلاحاتو د کمېسيون نه بايکاټ وکړ يو علت يې همدا و چې د اصلاحاتو د ټاکنو د کمېسيون نورو ټولو کمشرانو د ټاکنو د اصلاحاتو سيستم په داسې ډول غوښته چې د افغانستان د اساسي قانون سره په ټکر کې و، د ولس نمايندگي په سمه توگه نه کېدله، په تخنيکي او عملي لحاظ قابل د تطبيق نه وه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقلب ته يې زياته زمينه مساعدوله او هم په اقتصادي لحاظ حکومت او نوماندانو ته قيمته تمامېدله.

زموږ د طرحې مهم ټکي همدا و که د ټاکنو په سيستم کې تغيير راځي بايد داسې تغيير راشي چې د اساسي قانون سره په ټکر کې نه وي، د ولس ښه نمايندګي وشي او هيڅ قوم او ګروپ بايد د استازيتوب نه محروم نه شي، د تقلب کچه بايد په کې کمه او يا د تقلب مخه نيول اسانه وي، ولس ته بايد عام فهمه وي ترڅو ولس په اسانه خپل د خوښې نوماند ته رايه ورکړای شي، او په اقتصادي لحاظ هم حکومت او هم کانديدانو ته ارزانه وي. يوازنۍ طرحه د افغانستان په شرايطو کې چې د افغانستان د اساسي قانون د ۸۳ مادې پر اساس چې د د نيا په ډېرو نورو هېوادونو کې تطبيق شوې ده هغه حوزوي سيستم دی چې هر حوزه د ټاکنو بايد يو وکيل ولري. په دری ژبه کې ورته تک کرسي، په پښتو کې حوزوي سيستم يعنې هره حوزه د ټاکنو بايد يو وکيل ولري او په انګليسي کې ورته Single Member District (SMD) وايي.

د دې خبرې يادونه په کار ده چې زه د افغانستان د پارلمان دواړو جرګو نه مننه کوم چې دوی پخوانۍ طرحې چې د اساسي قانون سره په ټکر کې وې دوه ځلې رد کړې.

اميد دی چې د افغانستان جمهور رئيس د کابينې د پرېکړې په اساس د ټاکنو قانون په اړه فرمان چې حوزوي سيستم تايد کړي، ډېر ژر توشيح کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي سرود ته نه پاڅېدل:

۲۳ اگست ۲۰۱۶م کال، کابل

په یو مجلس کې وم چې تقریباً په دوه سوه کسانو محلصینو، استادانو او مشرانو په منځ کې د پوهنتون یو استاد ملي سرود ته اوچت نه شو. ما فکر وکړ چې دا اشنا چې پوه پښه یې په ځوکې ځړونده کړې وه او بله پښه یې اوچته کړې وه او په ځوکې په یوه پښته ناست و، ځوک دی. نو د خپل ځنگ د پوهنتون استاد ځخه مې پوښتنه وکړه چې دا اشنا ځوک دی؟ نږدې ملگري مې راته وویل چې دا اشنا د طب د پوهنځي استاد دی.

نن یو بل پوست مې په فیسبوک کې ولیده چې د ننگرهار د طب د پوهنځي دوه استادان د څلویښتو ورځو لپاره په تبلیغ تللي دي. د مامورینو د قانون په اساس، قانوني رخصت په کال کې شل ورځې دی او دا چې دوی زیات وخت تېروي نو دوی شاید دوه دروغه او یا خیانت د خپل ځان، د خپلو شاگردانو او د خپل ولس په وړاندې ترسره کړی وي. اول دوی به هرو مرو چاته ویلي وي چې د دوی د حاضرۍ خانې سپینې پرېږدي او یا په جعلي توگه د دوی امضا وکړي. که دوی د اوړي د رخصتیو په په وخت تللي وي نو رخصتي د استادانو لپاره د چکر لپاره نه ده بلکې استادان باید په رخصتیو کې ریسرچ او تحقیق وکړي ترڅو راتلونکي سمستر لپاره خپلو شاگردانو لپاره ښه پروگرامونه د تدریس برابر کړي نه دا چې د کلونو زاړه نوټونه خپل شاگردانو او محصلینو ته هرکال تقسیم کړي او په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل علم او ترتيب د تدريس کې هيڅ نوی والې رانولې. دويمه دا چې هغه معاش يا معاش چې دوی اخلي،دوی يې مستحق نه دي.

د پوهنتون کوم استاد چې ملي ارزښتونو ته ارزښت نه ورکوي، نو داسې استادان به خپلو محصلينو ته څنگه د ملي ارزښتونو الگو او نمونه شي. زما په اند د داسې استادانو دنده چې ملي ارزښتونو ته ارزښت نه ورکوي بايد سمدلاسه وځنډول شي.

سوال دا دی چې تبليغ ته ځي خو دروغ او چل په خرواروںو کوي. هماغه د رنډۍ مسئله ده چې د دوی ثواب او عذاب سره برابربېږي او تکليف يې اضافه دی.

په اصطلاح د سياسي نخبه گانو جفا د افغانانو سره:

د سپتمبر ۲مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

زما په اند، د افغانستان په اصطلاح سياسي نخبه گان د فيل په غوږ کې ويده دي. په عوض د دې چې خپل ولس ته د ملي وحدت روحيه ورکړي په عوض يې ملت نور هم په قومي او سمتي ناولو انگيزو کرغيړن کوي چې عواقب يې هم د دوی قومي او شخصي اجنداو ته شايد خطرناکې پايلې ولري او هم د افغانستان مظلوم او بېچاره ملت ته چې په تېرو څلورو لسيزو کې د دوی د شومو اهدافو قرباني شوي دي او وي به. زما په اند، دوی هم د خپلو خلکو او قومونوسره او هم د افغانستان د خلکو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهایت زیاته جفا او خیانت کوي چې جبران به په راتلونکې نږدې وختونو کې غیر ممکن وي.

من فکر میکنم که به اصطلاح نخبه گان سیاسي افغانستان د گوش فیل خواب هستند. به عوض اینکه مردم خود روحیه وحدت ملي را بدهد، برای اهداف نا پسند خود مسایل قومي و سمتی را دامن میزند. عواقب اینچنین مسایل نه به اینها، نه به اقوام و مردم ایشان که اینها بنام نمایندگی میکند و نه به افغانستان کدام فایده خواهد داشت و شاید عواقب نهایت خراب خواهد در پا داشت. مردم افغانستان بخاطراهداف شخصی و شوم اینها در چهاردهه گذشته قرآنی دا ده و شاید دیگر هم قربانی بدهد. به فکر من اینها در حقیقت با اقوام خود و ملت افغانستان جفا نا بخشودنی میکند که شاید جبران ان درا اینده های نزدیک غیر ممکن خواهد بود.

زما نوی کتاب د چاپ نه راووته

۲ سپتمبر کال ۲۰۱۶م، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ستونزو او مصروفيتونو ترڅنګ، زما نوی کتاب چې د کونړ ولايت: سياسي او قومي جوړښتونه، دودونه او تاريخي پېښې نومېږي، بالاخره د چاپ نه را وواته. د ټولو هغه دوستانو نه چې د دې کتاب په ايډيټ، مرکو او معلوماتو په شريکولو کې يې ما سره مرسته کړې، د زړه له کومي مننه کوم. په خاصه توګه د رحمان الله بهير نه مننه کوم چې د دې کتاب په چاپ او ډيزاين کې راسره مرسته کړې ده.

يوه مسئله چې نهايت زياته مهمه ده هغه دا ده چې د دې کتاب په لوستلو سره چې د مشت نمونه خروار په توګه معلومات لري، دا جوته کوي چې د کونړ په سيمه باندې د وخت حاکمانو او پخوانيو نظامونو او رژيمونو ځومره ظلمونه کړي دي. البته د نورو سيمو ولسونه او يا قومونه چې د پخوانيو رژيمونود ظلمونو نه شکايتونه کوي، دوی ته به دا هم پته ولږېږي چې د کونړ په سيمه کې پخوانيو رژيمونو ظلمونه که د نورو سيمو نه زيات نه و نو کم هم نه دي. پخوانيو رژيمونو يوازې د خپل قدرت د تحکيم لپاره کار کاوه او هغوی ته قومي مسايل هيڅ مطرح نه و بلکې يو قوم يې د بل قوم پرضد جنګاوه. نو په دې توګه مور د پخوانيو رژيمونو د مشرانو ظلمونه که تاجک و، که پښتون او يا د بل کوم قوم پورې تړاو درلوده د هغه قومونو پورې نه شو تړلی ځکه هغوی يوازې د خپلو شخصي ګټو او د قدرت د ټينګولو لپاره کار کاوه. تاريخ پخيله د پخوانيو رژيمونو د مشرانو په اړه قضاوت کړی او کوي يې او د تاريخ قضاوتونه ځوک بدلولی نه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۲۰۱۰ م کال د پارلمان پرېکړې ته درناوی:

۴ سپتمبر ۲۰۱۶ م کال

په اول د سپتمبر د حبيب الله کلکانی (بچه سقاو زوی) پلويانو د هغه هډوکي چې معلومات نشته چې د چا هډوکي دي، د نادرخان د تپې د ښخ نه راوويستل او غوښتل يې چې په دولتي مراسمو يې د شهرا ارا په غونډۍ کې خاورو ته وسپاري چې بيا پرې د دوستم پلويانو ډزې وکړې دوی ويل چې دا تپه د دوی د مشرانو يادگار دی او دلته بايد د دوی هډوکي ښخ نه شي چې يو کس په دغه نښتو کې ووژل شو او درې کسه نور زخميان شول. بيا دوی د کلکاني هډوکي د شپې لخوا ښخ د يو تفاهم په پايله کې ښخ کړل. دا د اشرف غني په حکومت کې د ټولو نه ستړگه اشتباه وه ځکه د ده د ښخولو امر او فرمان ډاکتر عبدالله عبدالله ورکړو او اشرف غني يې مخنيوی ونه کړ. نو په دی خاطر ما په فيسبوک کې دا لاندې تبصره وليکله:

که ياد مو شي د افغانستان پارلمان په ۲۰۱۰ م کال کې پريکړه وکړه چې د تېرو کلونو ټول جنگي جنايتونه بايد وبخښل شي او په دې تور نور څوک محاکمه نه شي. زما په اند د همدغه پريکړې په رڼا کې پخواني عالي رتبه دولتي مشران او تش په نامه پادشاهان چې د دغه پريکړې نه د مخه مړه شوي او يا وژل شوي دي، هم شامل دي. نو په دې توگه حبيب الله کلکانی هم په دغه ډله کې شامل دی او د ده په څېر، شاه شجاع بېچاره،

(c) ketabton.com: The Digital Library

تره کی، حفيظ الله امين، ببرک کارمل، ډاکتر نجيب الله، ملا عمر، ملا منصور او نور مړه مشران ټول د بخښلو دي. خدای دې ټول وبخښي اخرت د هر چا خپل دی او هرچا سره به د خپلو اعمالو په اندول الله تعالی حساب کوي. يوې بلې پرېکړې د پارلمان ته هم اړتيا شته چې دا ژوندي فاسد مشران هم وبخښي نو بيا به ان شاالله هرڅه ښه شي او د هيچا سره به د محاکمه او پوښتنې تشويش نه وی.

زړه مو د تيږې نه کلک شوی دی:

که څوک د انسان زړه ولري، هره ورځ هره حمله او د مرګ ژوبلې خبر زړه دردونکي دي، د هر چا ژوند قيمتي دی او د هرې ودانۍ د هرې خښتې تخريب زړه ماتونکی دی.

په دعاګانو، غندلو، مشورو او انتقادونو مو زړه وخوړ خو په موږ نه الله تعالی رحم کوي او نه نور انسانان ځکه چې موږ په خپل ځان په خپله ترحم نه کوو. خفه کېږو به نه د انسانيت او ترحم روحيه زموږ له منځه تللې ده او يو څو شيبې اه وافسوس د يوې پېښې نه وروسته وکړو خو بيا بېرته هماغه کاسه او هماغه اش وي او فکر کوو چې په وطن کې خير خيريت دی.

نور به چوپ کينو ځکه نه مو حکومت د حکومت کولو اهليت لري او نه د حکومت مسلح او غير مسلح اپوزيسون د سړي زامن دي چې د خپل وطن او خلکو غم ورسره وي او نه خاموش اکثريت څه کولی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه منجلاب کې به ټول غرق کېږو خو هغه کسان به د ټولو نه زيات تاوان ګوري چا چې په تېرو پنځلس کلونو کې د خپل وطن او خلکو سره زياته جفا او خيانت کړی دی. عاقبت به خير.

انجينر سيد فريدالله فريد زما د پورته پوست په اړه ليکلي و:

مياخېل صاحب احساسات او د هغې تبلور د مجازي خپرندويې له لارې ډېر د قدر وړ دي. کوم دي هغه غوبږونه چې يې واوري؟ کوم دي هغه سترګې چې و يې ګوري او ويې لولي؟ کوم دي هغه مغز چې د دارنګه ليکنو هدف درک کړي؟ او کوم دي هغه څوک چې د نيکو غوښتنو په رڼا کې قدم کېږدي؟

تاسې د خاموش اکثريت يادونه کړې ده نو زما په اند هغه اوس اکثريت نه دی پاتې او د حالاتو او ناخوالو د تاثير لاندې اکثريت په دنباله روانو بدل شوی. راشئ يو وار د خپل شا اوخوا کسان وڅېړو نو جوته به شي چې هر يو به په يو شکل نه په يو شکل دکومې سياسي انديښنې تر سيوري لاندې راغلی وي او هر څه د دغه انديښنې له عينکو ګوري، غوږونه يې يوازې د دغه تفکر شعار اوري، مغز يې پر هغه څه تمرکز کوي چې د هغه سياسي چاپېريال يې ورته ديکتې کوي او بالاخره هغه څه کوي چې د هغه لارښونکی يې کوي ځکه چې هغه يې د شعور يوه برخه ګرځېدلې ده. اګر چې دا پسيميزم دی چې زه يې قلبا مخالف يم خو بيا هم کله کله د دري لاندې شعر ته پناه وړم:

طبيب از ديده خون باريد و از بالين من برخاست

(c) ketabton.com: The Digital Library

گفت تدبیر وعلاج این دل خونین نه خواهد شد

د رسمي او غیررسمي سفرونو او هم د مثبت او منفي تبلیغاتو تر منځ توپیر:

۱۵ سپتمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

زه څو کرته کندهار ته تللي یم خو همېشه زما سفرونو رسمي بڼه درلوده خو پرون د دوه ورځو لپاره کندهار ته په غیر رسمي توګه د پارلماني چارو کې د دولت وزیر جناب فراهي صاحب او د یو دوست، حاجي عزیزجان په بلنه لاړم. د کندهار په اړه دا تبلیغات چې د کندهار ولایت او ښار ناامنه دی او هم د عینو مینې ځمکه د جمهور رئیس کرزي ورور، محمود کرزي په زوره نیولې ده او هلته یې ښارګوټي په کې جوړ کړې دی، دا تصور زما په ذهن کې و. دا په دې معنی چې کندهار ته هیڅ کار نه دی شوی او کندهار د ژوند کولواو سرمایه ګذاري لپاره مناسبه سیمه نه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د هرې منطقې په ستونزو خبرې نه کوم او شايد د همدې سؤ تبليغاتو کې يو څو سلنه رښتيا هم وي خو په سلو کې نوي سلنه مثبت اړخونه د کندهار نه دي منعکس شوي. دا ځل چې ما کندهار په شخصي سفر کې وليد، زما تصور بالکل د کندهار په اړه بدل شو او د افغانستان هره سيمه چې آباديږي، ما لپاره جلاجلا خوند لري. غواړم چې د کندهار د سترګو د ليدلو يو څو خاطرې د تاسې دوستانو سره شريکې کړم نور قضاوت ستاسې:

عينو مينه:

عينو مينه يوازې د افغانستان په سطحه نه بلکې د سيمې په سطحه يوه له مهمو پروژو نه ده چې د کابل په شمول، د افغانستان په هيڅ ولايت کې د دې پروژې په پرتله دومره کار نه دی شوی. تقريباً شپږ زره کورونه په ډير مدرن، منظم او د نړۍ په سطحه د ښاري پلان د نقشو مطابق جوړه شوې سيمه ده او په ليدو ارزي. د دې سيمې کورونه په خاصو نقشواو منظم ډول جوړ شوي دي چې تر اوسه تقريباً درې سوه کيلومتره سړکونه پکې پاخه شوي دي او په همدومره اندازه د نورو د سرکونو د پخولو پلان لري. تفريحګاوې، د خورا زياتو بنډارونو، کورنيو او ځوانانو ته د چکر ځايونه لري چې د افغانستان په بل هيڅ ښار کې دا ډول ځايونه نشته دی چې هم پاکه او ارامه فضا ولري او هم چاته د ګشت او ګذار مزاحمت نه وي. د غريبو، متوسطو او زياتو متمولو کسان لپاره پکې جلاجلا ساحې لري چې د غريبو کورنيو لپاره يې يو کور د ځکمې سره په شپږو زرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالرو پلورلي دي خو که په راتلونکي کې د دې غريبو کورنيو اولادونه هم په داسې يوه فضا کې وروزل شي نو د عينو مينې له برکته به د دې کورنيو بچيان په سالمه توګه ټولنې لپاره خدمت وکړی شي. د عينو مينه د تعليم او تربيې او هم د صحت په برخه منظم کلينکونه او د افغان ترک ليسه هم لري.

بله لويه ګټه د عينو مېنې دا ده که دا پروژه نه وي نو په سلهاو ميليونو ډالرو سرمايې به د افغانستان نه فرار کړی وي چې د سرمايه د فرار د مخنيوي لپاره دا يوه ډېره مهمه پروژه ده. د عينو مينې پروژه يو فکري تغيير په دغه سيمه کې راوستی چې دا تغيير د بلې هر لارې دلته امکان نه درلوده او ترڅو چې فکري تغيير په يوه سيمه کې رامنځته نه شي نو فزيکي پرمختګ هيڅکله راتلای نه شي. همدا شان، د عينو مينې پروژې د اوبو د تحفظ، کاناليزيسون او نورو سهولتونو ته په خاصه توګه توجه کړې ده چې دا هم د نورو ولايتونو لپاره يو ښه ماډل کيدی شي. زما په اند په عينو مېنه ډېر څه ليکل کيدی شي خو زما وړانديز د افغانستان ټولو واليانو، ولسوالانو او ښاروالانو ته دا دی چې دوی بايد هرو مرو د عينو مينې پروژه وګوري او د دغه سيمې نه بايد مهم او مثبت ماډلونه خپلو سيمو ته انتقال کړي.

امنيتي وضعيت د کندهار ډېر ښه شوی دی. موږ د مېرويس نيکه مقبرې ته لاړو، هم مو د بابا صاحب زيارت او د ارغنداب سيمه وليده چې په زرهاو کسانو د ميلې لپاره هلته راټول شوي و. د شپې تر دولس بجو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې مو په عينو مينه کې پياده تقريباً دولس کيلومتره مزل وکړ چې خورا خوند يې درلود اود امنيتي لحاظه څه تشويش نه و ځکه د موږ سره باډيگارد او مسلح کسان نه و او د عادي کسانو په څېر مو چکر واهه. ويلی شم چې د عينو مېنې ښار (زه ورته ښارگوټی نشم ويلی) د افغانستان په سطحه يو له ژونديو ښارونو څخه دی. که ما دا شخصي سفر نه وی کړی نو د کندهار په اړه به زما تصور همداسې د پخوا په شان و حال دا چې داسې نه ده او دا اړينه ده چې افغانان د يو بل سيمو ته سفرونه وکړي او د خپل وطن مثبت کارونه او فکرونه خپلو سيمو ته انتقال کړي. په خپل ځان او په خپل وطن زموږ باور بايد يوازې د څو محدودو ټلوېزيوني شبکو د تبليغاتو پورې منحصر پاتې نه شي. که په يو ولايت کې يو څه نيمگړتياوې شته خو ډېر ښه مثالونه هم شته دی خو متاسفانه د افغانستان صوتي، چاپي او باالخاصه تصويري رسنۍ يوازې منفي خبرونو ته زياته لمن وهي چې دا کار هم د ژورناليزم له پلوه او هم د وطن د ملي منافعو له اړخه سم کار نه دی. موږ بايد ښو ته ښه او بدو ته بدو وايو او بيلانس او Objectivity بايد په خبرونو او تيليغاتو کې موجود وي. د دې سفر يو څو عسکونه هم د فيسبوک درنو دوستانو سره شريکوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نظام ړولونه د افغانستان ستونزه حل کولی نه شي:

۱۷ سپتمبر کال ۲۰۱۶م، بنکاک، ټایلینډ

د نظام ړولونه د افغانستان ستونزه حل کولی نه شي

نن د دوه غونډو او کنفرانسونو لپاره د ټایلینډ مرکز، بنکاک ته راورسېدم او سبا ته به کنفرانس پیل کېږي. نن لږ فرصت مې درلوده، نود بنکاک په ښار کې مې یو څه چکر وواهه. زه درویشت کاله پخوا بنکاک ته راغلی وم او خنګه مې چې د بنکاک هوایي ډګر ولیده چې په سترګو یې یو سر او بل سر نه ښکاري دا راته معلومه شوله چې دوی په تېرو درویشت کلونو کې ډېر زیات پرمختګ کړی دی حال دا چې موږ په تېرو درویشت کلونو کې خپل وطن وران کړی او یو بل مو سره وژلي دي. د سړي زړه ډېر زیات خفه شي چې موږ به کله د جنګونو او د دې بدبختیو نه خلاصېږو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ټايلينډ کې شاهي نظام دی خو د افغانستان لپاره يو نظام هم کار ونه کړ. نه شاهي نظام ښه و، نه جمهوري، نه کمونيستي او سوسياليستي، نه ډيموکراسي، نه د مجاهدينو او طالبانو مذهبي او د کتاتوري نظامونه. دا ځيني لا چې د پارلماني او فدرالي نظامونو چيغې وهي، که هغسې نظامونه په افغانستان کې رامنځته شول نو فکر کوم چې د تېرو ټولو نظامونو ارمان به وکړو.

زموږ ستونزه د نظامونو په ډول او شکلونو کې نه ده بلکې زموږ ستونزه دا ده چې نظامونه څوک چلوي. زموږ مشرانو او هم لا موږ تر اوسه د خپل وطن جوړېدو ته متعهد نه يو او پړه همېشه په بهرنيانو، په يو او بل اچوو او په خپله کمزورۍ باندې اعتراف نه کوو. يو څو عکسونه د تاسې دوستانو سره شريکوم. د دې عکسونو شريکول د خودنمايي لپاره نه دي بلکې په دې خاطر دي چې د خپل وطن د جوړېدو سوچ بايد موږ ټولو سره پيدا شي او بيا عملا خپل وطن ته کار وکړو.

که موږ د خپلو بشري او طبيعي منابعو نه په سمه توگه گټه واخلو او د خپل وطن او خلکو سره صادقه واوسو، ډېر څه کولی شو. په ځان اتکا د بريالېتوب اصلي راز دی، خو متاسفانه موږ د خپل قوت او منابعو زياته برخه د يو بل پر ضد استعمالوو او منفي فکرونه مو په مثبت فکرونو باندې زياته غلبه لري. نو ښه به دا وي چې دا تناسب سرچپه کړو او په مثبتو کارونو بايد زيات فکر وکړو. په شخصي او ټولنيز ژوند کې چې تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځومره ځانونه د منفي ګرايي د طرز تفکر نه وساتو، هماغومره به موږ په شخصي او ټولنيز ژوند کې برياڵي اوسو.

بعضې کسان د خولې له خوا د اسهال په مرض اخته دي:

۲۰ سپتمبر کال ۲۰۱۶م، بنکاک، تايلينډ

الله تعالي انسانانو ته دوه غوږونه او يوه ژبه د دې لپاره ورکړې ده چې لږې خبرې وکړي او ډېر واوري او يا د منطق په اساس، انسانان بايد دوه چنده وخت د نورو خبرو اونظرياتو اورېدلو ته وقف کړي او يوه برخه وخت خپلو خبرو کولو ته ورکړي. زما په اند د دې نه هم انسانان بايد زيات وخت اورېدلو ته ورکړي ځکه ژبه د خبرو ترڅنګ نورې دندې هم لري. که داسې نه وی نو الله تعالی به هر انسان ته دوه ژبې او دوه غوږونه ورکړي وای او يا دوه ژبې او يو غوږ ورکړی وای.

هغه کسان چې خبرې ډېرې کوي او اورېدل لږ نو داسې انسانان د خولې له خوا د اسهال په ناروغۍ اخته دي او فکر کوم چې د ژبې فزيوتراپي ته اړتيا لري. دا ډول انسان چې خبرې بې سوچه او فکره ډېرې کوي، د خپل طبيعي جوړښت په خلاف حرکت کوي او په عوض د دې چې کمې او مهمې خبرې وکړي، د زياتو خبرو په وجه بې معنا او بې مفهومه خبرې کوي چې په دې توګه هم ځان ته او هم ټولنې ته تاوان رسوي.

ډاکتر صاحب فريد بزګر ليکلي و:

(c) ketabton.com: The Digital Library

مياخېل صاحب دا يو ډول رواني تکليف دی چې د طبابت له اړخه ورته logorrhea وايي او بايد تداوي يې وشي.

همايون تره کي صاحب د حافظ صاحب دا شعر راته ليکلي و:

در بساط نکته دانان خود فروشی شرط نيست
يا سخن دانسته گو ای مرد عاقل يا خموش

قاضي صاحب لودين ليکلي و:

هوکی جناب محترم معين صاحب همداسې ده. الله ج دی موږ ته هدايت وکړي چې خبرې کمی وکړو او عمل زياد..{{ خپله خوله هم قلعه ده او هم بلا ده }} الهی موږ د خپلې ژبې د شر نه وساتې.

حق سعيد صاحب ليکلي و:

په همدې مفهوم يو حديث شريف هم شته (من کان يومن بالله فليقل خيرا او ليصمت) څوک چې په الله ايمان لري نو يا دې شي خبرې وکړي او يا دې غلی کيني. سه شه وايې شيخ فريده چوپه خوله دی بهتري ده.

د سولې نړيواله ورځ:

۲۱ سپتمبر کال ۲۰۱۶م، بنکاک، تايلينډ

نن د سولې نړيواله ورځ ده، نو د موږ لپاره په کار ده چې يو څو لحظې د سولې او سوليز ماحول په اړه بايد فکر وکړو چې سوله زموږ د ژوند لپاره څومره زيات اهميت لري او د سولې لپاره بايد څه وکړو. نو په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

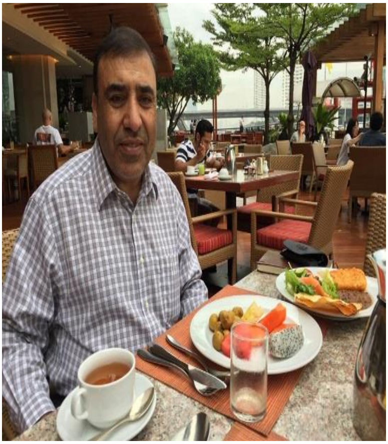

توگه افغانانو ته د بل هر چانه زيات د سولې په ورځ د سوليز ژوند لپاره سوچ په کار دی چې څه بايد وکړي. د ښه فکر لپاره ښه ورځ ولري.

د سولې په ورځ په بنکاک کې د يو کنفرانس په حاشه کې له دوستانو سره

د ښی خوا نه: ډاکتر حضرت عمر زاخېلوال، شاه محمود مياخېل، ډاکتر انورالحق احدي، احسان ضيا او سيد طيب جواد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاید زما او د دې دوستانو ترمنځ په ډېرو مواردو کې د نظریاتو، لرلید او طرز فکر په اړه ډېر توپیر سره موجود وي خو دا د دې معنی نه لري چې موږ سره یو ځای خوشاله وخت نه شو تېرولی او یا د افغانستان د ګټو په اړه شریک موقف نه شو نیولی.

همدې ته سوله ییز ژوند وایي چې د نظریاتو د اختلاف ترڅنګ د یو بل سره تفاهم کولی شو او هم خوشاله وخت درلودلی شو.

خدای دې وکړي چې موږ ټول د یو بل سره د سوله ییز ژوند لپاره د تفاهم ژبه پیدا کړو تر څو افغانستان کې دایمي سوله ټینګه او ټول سوکاله ژوند ولرو.

وایي که غواړې چې د ټوپک نه زړه بد کړې نو نخښه ورته لرې کېږده:

۲۱ سپتمبر ۲۰۱۶م کال، بنکاک هوایي ډګر، تایلینډ

د زیاتو چیز فهمه افغانانو او په خاصه توګه د ځوانانو غټه ستونزه دا ده چې یو شخص ته او یا سیاسي مسایلو ته د یوې زاویې نه ګوري او هر څه ورته تور او یا سپین ښکاري. یو کس ورته یوه ورځ د سولې سپینه مرغۍ ښکاره شي خو بله ورځ ورته هماغه شخص د قارغه نه هم تور ښکاري.

حال دا چې انسانان په شخصي ژوند کې او هم د نړۍ سیاست او کاروبار په دا ډول نه دی چې هرڅه به یا ټول ښه وي او یا ټول بد. هر انسان او په خاصه توګه هغه مشران چې په سیاست کې بوخت دي همېشه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشتباوې کوي. موږ باید سیاسي لوبغاړو ته د فرشتو په توګه ونه ګورو او هغوی ته باید د نورو انسانانو په سترګه وګورو چې هره ورځ هرو مرو اشتباوې به کوي.

قضاوت باید داسې وي که د چا د ښو کچه زیاته وه هغه شخص او یا سیاسي لوبغاړی ښه دی او که د بدو کچه د چا زیاته وه هغه شخص او یا سیاسي لوبغاړی بد دی. که داسې نه وي نو بیا به زموږ د ټولو نه او حتی د خپل ځان نه هم شاید زړه بد وي ځکه موږ هم په خپله هره ورځ زیاتې اشتباوې کوو چې په ځینو یې پوهېږو او په ځینو یې نه پوهېږو.

د کونړ ډاډه او انار:

۲۶ سپتمبر ۲۰۱۶م کال، خاص کونړ، د منګوال کلی

د جمعې (۲۳ سپتمبر) په ورځ خاص کونړ ته د ملګرو سره لاړ وم، د جوارو سیزن مخ په ختمېدو دی خو د دې سره مو ښه ډاډه د وږو واچوله او ډېر زیات خوند یې وکړ. یو قسم نوی د جوارو تخم په کونړ کې رایج شوی دی چې ورته د ګوتې جوار وایي یعنې د ګوتې په ذریعه په قطار کرل کېږي او ډېر زیات حاصل کوي. د دې جوارو خوند خوږ دی چې په انګلیسي کې ورته Sweet Corn وایي. باور وکړئ چې د بنکاک د سفر نه د دې سفر خوند زیات و ځکه وطن تر هر څه خوږ وي. زموږ د کلي په دی سپین ږیري بوډا باندې خپل وطن د بل هر چا نه ډېر خوږ دی او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلې حجرې په دیوال یې د افغانستان ښایسته بیرغ رسم کړی دی. که مینه د خپل وطن ورسره نه وای نو د بیرغ په عوض یې بل څه رسم کولای شول.

یو ملګري مې د خپل کورنه راته دا انار وشکول او راته یې وویل چې دا وخوره چې د کندهار د انارو خوند دې هېر شي. رښتیا خواږه و خو د دې انارو نیالګي یې د کندهار نه راوړي و او په کونړ کې یې روزلي دي. دا څومره ښه خوند کوي چې د یو ځای نه ښې میوه دارې ونې د افغانستان بل کنج ته انتقال کړئ. همداسې موږ باید د نورو سیمو نه ښې تجربې خپلو سیمو ته انتقال کړو او هغه شیان چې زموږ د سیمو د عیني او ذهني شرایطو سره برابر نه دي باید خپلو سیمو ته انتقال نه کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرکسوني نهادونه او ستونزې:

۲۶ سپتمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

د پنچشنبه (۲۲ سپتمبر) په ورځ د دوبۍ نه کابل ته راتلم چې ګورم یو ځوان تورن صاحب منصب په یونیفورم کې هم کابل ته راځي او د شي مټ سره یې د خپل یونیفورم ترځنګ، د ډاکتر نجیب الله عکس هم لګولی دی. د الجزیرې یو ژورنالست چې هغه هم کابل ته راتله نو راته یې وویلې چې د دې عکس د لګولو د ملي اردو د دریشي سره څه مطلب او مفهوم لري؟ ما هم کوم خاص ځواب نه درلوده، نو ورته مې وویل چې دا سم کار نه دی او بله دا چې دا اړینه نه ده چې دا صاحب منصب دی په پوځي یونیفورم کې سفر وکړي. که سفر هم کوي باید داسې عکسونه په خپلو بازوګانو ونه لګوي.

زما په اند د یو ملک د بقا لپاره د اساسي قانون درلودل همېشه اړین او ضروري دی. په اساسي قانون کې د نظام طرز، د افرادو حقوق او وجایب او د دولتي قواو ترمنځ د تعادل مسئله ډېره مهمه ده. که څه هم افغانستان اساسي قانون لري خو په تېرو څو کلونو کې دا اساسي قانون بېچاره د دولتي چارواکو، تنظیمونو، ډلو او ټپلو او هم د افرادو له خوا په متواتره توګه نقض شوی دی. د اساسي قانون په اساس د افغانستان دولتي ملکي او نظامي نهادونه او سیاسي تنظیمونه باید د ډلو او ټپلو په اساس جوړ نه شي او په خاصه توګه د افغانستان امنیتي ارګانونه، عدلي او قضائیه قوه باید د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي منافعو په بنیاد د ډلو او ټپلو پورې تړلي نه وي. دا سم کار نه دی چې د دولتي ادارو افراد په خپلو سینو او بازوګانو، په دولتي موټرو او دفاترو په ودانیو باندې د مختلفو ډلو د مشرانو عکسونه او موازي بیرغونه د ملي بیرغونو ترڅنګ و ځړوي. د داسې عکسونو او نښانونو په لیدو، د مقابل لوري حساسیت او عکس العمل راپاروي او د افغانستان دولتي ارګانونه د ملیتوب په عوض فرکسوني کېږي او د فرکسوني نهادونه پایله بالاخره بې ثباتي ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی پوست د فيسبوک په صفحو يو اوږد بحث راپورته کړ او دا ځکه چې د افغانستان ولس اوس هم په ډلو او ټپلو وېشل شوی دی او هرچاته د خپلې ډلې مشر پرېښته ښکاري حال دا چې هر سياسي مشر او انسانان په صورت د کل کې همېشه نيمګړتياوی لري او د خپل قدرت په وخت کې هرو مرو اشتباګانې کوي ځکه سياسي مشران زموږ او تاسي غوندې خلک دی شايد بعضې يې يو څه زيات استعداد ولري. نو د دې لپاره چې د دې بحث نه عبرت واخلو نو زه د دغه بحث د دوستانو تبصرې او زما ځوابونه دلته کټ مټ رانقلوم. دا د لوستونکو پورې اړه لري چې د دې تبصرو، تحليل او برداشتونو نه څنګه ګټه اخلي او يا فکر پرې کوي.

رويال اسد افغان صاحب ليکلي و:

مياخېل صاحب! دا خو عکس دی اساسي قانون ټول د هغو لخوا د پښو لاندې کېږي چې د جوړولو دعوه يې لري. زه د ټولو عکسونو د لرې کولو طرفدار يم خو يو نجيب ته قانون راباسل ناځواني ده. کابل هوايي ډګر کې د مسعود عکسونه کومه خوشالۍ کې لګېدلي؟ مسعود جوړ کړی د مسعود په نوم دی يا؟؟ ټولو ته قانون بايد يو وي.

زما ځواب:

افغان صاحب! ستاسې خبره سمه ده او ما د ټولو خبره کړې چې په دولتي ودانيو او يا په يونيفورم د هرچا عکسونه او نښانونه لګول کېږي سم کار نه دی. دی کې استثنا نشته. دا عکس او په يونيفورم کې د دوبۍ په هوايي ډګر کې هم سم کار نه و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان صاحب:

زه درسره موافق يم. ما د توپيري چلند خبره وکړه چې بايد ونه شي او برابر تطبيق شي. اوس د حکمتيار د جنايتونو او بخښنې غوښتو کيسې کېږي خو دا نور ځانونه سپين بازان ګڼي چې زه د دې هم مخالف يم. صرف حکمتيار جنګ کې دخيل نه و دا کابل چې پنځلس شل کاله خوري دا ټول يې برخه و بايد يو شان قانون پرې پلی شي.

زما ځواب:

همداسې ده که زما ليکنې او حتی که زما وروستی کتاب وګورئ نو ما دې خبرو ته اشاره کړې ځکه همېشه تاريخ د هغه چا په ګټه ليکل شوی ځوک چې په قدرت کې پاتې شوی دی او مقابل لوری يې محاکمه کړی دی نو همدا علت دی چې د تاريخ په اړه مختلف ډوله ليکنې شته دی.

افغان صاحب دا خبره تاييد کړه.

خواجه صديقي صاحب چې د ډاکتر نجيب الله سره يې نږدې کار کړی او زما ملګری هم دی، ليکلي يې وو:

په دغه ورځ کې چې د ډاکتر صاحب نجيب الله د شهادت ورځ ده اود هغه پلويان اوطرفداران د هغه سوګواري کوي دغه رقم پوستونه نشرول مناسب کار نه دی خلاف د اصول د دموکراسۍ هم دي. افغانستان کې اوس نيم بنده دموکراسي په پښېدو ده هر ځوک کولای شي چې په دموکراتيکه فضا کې د خپل خوښ احزاب او ليدرانو نه لمانځنه وکړي او د افغان ولس که نظاميان دي او که ملکيان دي کولای شي چې د خپل خوښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهبرانو عکسونه او یادګاري او خاطراتي پوستونه ځان سره وګرځوي. خوشبختانه اوس دا حق ټولو ته ورکړل شوی دی چې ربښتیا هم ډېر ښه کار هم دی. هغه پخوانۍ وچه اردو داري او د سیاست نه لر نظامي ساختارونه اوس له مینځه تللي موږ او تاسو ګورو چې اوس اکثره نظامي جنرالان وظیفو ته په ملکي دریشۍ کې ځي او حتی وزیر د دفاع او وزیر د داخله ملکي دریشۍ کې دفتر او حتی د قطعاتو معایناتو ته ځي. دلته په بریتانیا کې داسې کوم قیودات نشته چې څوک او یاکوم افسر د کوم رهبر او یا د حزب کوم لیدر عکسونه کوم سرباز او یا افسر پخپل دفترکې او یا ځان سره انتقال کړي. دا قسم تنګ نظرانه اوعقدتي،حسادتي موضوع ګیرۍ تنها افغانان یې لري. موږ د یو طرف نه د ځان نه یو شریف انسان او ښه حکومت دارۍ ته پابند ګڼو او د بل طرفه بیا په داسې وقت کې چې د افغانستان اکثریت خلک په غمونو اوکړاونو کې ګرفتار دي اود دې ارمان کوي چې ولې دایم زموږ نه فرصتونه ځي او داسې کم طالع او بدبخت ولس ولې یو چې هر وقت یو لیډر او یا رهبر موږ کې پیدا شي نو بیا هغې ته دسیسه جوړ شي او د بهرنۍ استخباراتو پلاس وشړل شي او په بې رحمانه صورت ووژل شي. امان الله خان غازی باندې همداسې وشوه، داودخان باندې هم همداسې وشوه او بالاخره ډاکترصاحب نجیب الله باندې هم همداسې وشول. او خلکو ولیدل چې د هغه د مصالحه ملي او ملل متحد پروګرامونه او بې طرف حکومت جوړونه یو اساسي او فوق العاده ښه طرحه وه چې افغانانو باید تېر په هېر کړی وای او دغه بعدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دوه لسيزه جنايتونو نه خو مخنيوى. کېداى شي تاسو باندې به د خپل سياسي او ايدلوژيکي اختلافونو په بنا چې يو طبعي خبره ده داکترصاحب نجيب خوښ نه وي او يا هغې سره به مخالف واوسئ مگر د اوسني سيستم او عصر چې گذار د سيستم يکه حزبي او يکه تازي نه د ټولو احزابو ازادانه فعاليتونو دور دى ستاسو دا نشريه اکثريت خلکو ته د منلو وړ نه وه او قابل د تقبيح هم دى. ستاسو ټول عمر په امريکا کې تېره شوې د دوى په اردو او نظامي ساختارونو کې داسې کوم ممانعت نشته چې سرباز او يا افسر د خپل خوښې رهبر عکسونه ورته منع کړي حتى عکسونو، پوسترونو او يا حتى بعضې اعلانات تجارتي، د تيليفونونو، کريمونو، شامپوگانې، لباسونو د دوى په داخل نظامي گانيزونونو کې شته. دا ټولې خبرې نه قانون اساسي پورې مربوط دي او نه کوم ناقضين د نظامي يونيفورمونو کې راځي. اکثره افغاني سربازان او افسران زموږ اوس په عسکري يونيفورمونو باندې پولند، جرمني او دوبۍ ته چې د ناټو قرارگاوې هلته دي سفرونه کوي. هغوى اصلا وظيفه کې وي په عسکري لباسونو باندې سفرکوي. که کوم ممانعت وايي نو بيا به قوماندان او يا امر مربوطه به ورته ويل او يا که خلاف د تعليمات نامه او خدمات داخله واى هم به ورته گوشزد کېدل. تاسو بايد يو ښه قهوه خانې او يا چاى خانې ته تللى واى او خپل چايونه او د سفر سترتيا به هم هلته ايستلى واى دا به ښه و نه دا چې دايم د خلکو شخصياتو او بدون د هغې د اجازې نه د هغه عکسونه مو نشر کړي واى. دلته اروپا کې دا يو جرم هم دى او که دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرې پيدا شي چې تا د دې عکس بدون د هغې اجازې نه اخيستی او مطبوعات، اخبار، رسانو او مجلو او فيسبوک کې بدون د دې د اجازې نشر کړی کولای شي چې محکمې ته د کش کړي او مجازات هم شي پرې باندې .

بل دا چې په دغه ماتم ورځ کې دا قسم غرض الود پوست نشرول هم د بخښلو نه دي ته گوره چې امرالله صالح چې د مخاليفونو په گروپ کې هم راځي او د ملل متحد د سبوتاژ تيم کې د مسعود او د پينځم ستون يو غړی هم دی نن د دې پښېماني ښودلې چې داکټر صاحب نجيب الله قتل يو جنايت کارانه عمل و.

اوس د پوره آزادۍ عصر دی هر افغان کولای شي چې هر څوک يې خوښ وي د هغه تصويرونه، ځان سره، کور کې، دفتر کې او هر چېرته چې پرې ښه ښکاري وگرزوي. اوس د افغانستان خلکو پورې مربوط دي، مطبوعات هرڅه ازاد دي چې څوک يې خوښېږي، چا ته رايه ورکړي، د چا پلويان واوسي. هغه ديکتاتورانه، تنگ نظرانه، يکه تازي دورې مخ په خلاصېدو دی انشاالله اوس به سياسي مبارزې به شروع کېږي، هغه دی حزب اسلامي سره هم روغ او جوړه روانه ده، لړ بايد خپل ځانونه مدرن کړو، څه چې ليکوو په عمل کې هغه تطبيق کړو او د هر قسم تعصب، بدبينۍ او پخوانيو اشتباهاتو نه انتباه او عبرت ترينه واخلو ولې تکرار يې نه کړو.

په درنښت

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما ځواب:

صدیقي صاحب! په ټول احترام سره موږ هر څه تور او سپین ګورو. زما پوست که یو ځل بیا ولولې استشنایي جنبه نه لري. زموږ ستونزه همدا ده چې تر اوسه موږ ټول په خپلو اشتباګانو باندې اعتراف نه کوو او چا چې په کومه کاسه مړۍ خوړلې، د هماغه کاسې هر څه ورته ښه ښکاري. دا باید ومنو چې ټولو ډلو ډېرې اشتباوی کړې دي. که ته ما ته دا حق نه راکوې چې ولې مې داسې ولیکل او سمدست په مرچل کې راسره کیني نو دا هم سمه نه ده. ستا نظر ستا د لرلید په اساس به سم وي او زما نظر زما د لرلید په اساس سم دی. اما کېدای شي چې هم ستا او هم زما نظرونه د ډېرو نورو لپاره د قبول وړ نه وي.

صدیقي صاحب:

مننه ګرانه میاخېل صاحب. د هر چا لرلید ته زه په خپله ډېر زیات احترام لرم تاسو ته خو بیا ډېر زیات په دې کوشش کې یم چې هغه خام، پرې مجور لرلیدونه چې موږ سره د یو بل په ضد لرل د هېواد د ملي ګټو په بنا سره رانژدې کړو او تفاهم ته د ټولو افغانانو رارسېدل او سراسري امن او بیا سره سیاسي مبارزه کول خپل یو غایه او استراتیژیک هدف بولم او ښکاره خبره ده چې موږ ټول ډېر، ډېر اشتباهات او ناخوالې لرلې او لرو یې دا ځکه زموږ وطن هم همدا زموږ د لاسه زما په شمول دغه بدحال ته رسېدلی دي. تاسو ولیدل چې د حزب اسلامي یو لوړپوړی شخص په مطبوعاتي کنفرانس کې یو ستر علمي کاري وکړل هغه دا چې د ملت څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې معذرت وغوښتل موږ يواځې کولای شو چې د عفو په ذريعه چې د خدای او رسول لاره ده خپل زړونو سره لوی کړاو وطن د بربادۍ څخه وژغورو مينه او ورورولي راولو.

مگر زما ننۍ گيله که څما د اعتراض اساسي مفهوم ته وکتل شي دا دی چې نن د داکتر صاحب نجيب الله د شهادت شلم تلين ورځ ده په دغه ورځ کې چې هغه خوا غږ د تفاهم او مصالحې کېږي او تاسو په خپله په څو ورځني مخکني پوست کې ليکلی و چې نظريات او تفاوتونه به لرو سره او يا به مختلف موضوع گيرگاني مگر داسې نشي کېدلی چې سره خبرې اترې او نظريات سره شريک نه کړو چې د هغې په بنا يو ښه تفاهم ته سره رسېدای شو. دا خو دقيقه خبره ده چې ستاسو سياسي موضوع گير چې ستاسو مدني حق دی ستاسو سره دی زه نه وايم چې تاسو ولې د چا سره مخالفت لرئ او څوک مو خوښېږي او څوک مو نه خوښېږي هغه چې وايې"دلم بايسکل ام" مگر څما سياسي حق چې د شهيد داکتر نجيب الله د مصالحه ملي او د ملل متحد پينځه فقره ييز پلان د طرفدارانو څخه يم هم همدا و چې هغه ښکاره کړم چې گوره بلې ورځ ته به دې که هر قسم انتقاد مو لرل کړای به مو وای دا نن ولې؟؟؟ حال دا چې هغه افسر بې چاره چې ډېر ښه ښکلی، ملبس او ډېر باسليقه منصبدار دی تاسو يې په پټه عکس واخيستل او چا سره چې هغه مينه لري او پی باندې گران دی مدني حق يې دی او دا کار خلاف د تعليمات نامه او خدمات داخله هم نه دی ولې موږ او تاسو پی باندی انتقاد وکړو او مطبوعاتو کې نشر کړو؟؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

گوره خبره به نه اوږده وم زه په خپله تر اخر۱۹۹٤ پورې رئيس د فابريکه حربي وم د مجاهدينو سره مې هم درې کاله کار کړی چا بر طرفه کړی هم نه يم د وړکتوب نه چې ديارلس کلن وم نظامي دريشي او گيتس مې اغوستي او سخت د دسپلين د نظامي ته چې هغه زما په رگونو کې ښخ دی احترام لرم او نظامی خدمات داخله باندې سخت پابند هم يم ما مکمله خپله نظامي عالي تحصيلات کړي او ديپلوم انجينر او ماستر علمي نظامي يم خو د ستاينې نه وايم. مگر په ضمن کې د هغه وختونه و چې منصبداري او افسران او سربازانو سره هغه وچه چال چلند هم غندم سياست خو لا پرېږده. مگر فابريکې ته چې مجاهدينو ورونه راغلل په شخصي لباس به راتلل غير منظم او چوکۍ گانې ميزونه مات کړل او ټوله فابريکه ځما په سترگو کې تالا والا کړل او په ځمکه کې کينولو ډېر څه منفي صحنې وې او ليدلي مې دي مگر ضرور ندی چې په هغې پسې اوس ورگرزو او نشر يې کړم او هره ورځ هغه افشا کړم لکه چې دا نور لگيا دي د يو بل په ضد چې څه يې کمونيستان وايي او په مقابل کې څه ورته په ځواب کې اشرار، جنگ سالار او نور اصطلاحات استفاده کوي. بايد چې يو ميانه او متوسط لارو ته چې درجه د بدبينۍ د يو بل په مقابل کې کم کړي هغه لاره اختيار کړو.تر څو چې وطن د بلا څخه وژغورو.دې وطن بې چاره ته څه نه و چې موږ پی باندې ونکړل؟؟؟؟؟

پورته مې ولوستل چې بعضې چاپلوس او جعلي اسنادونو والا ټيکه داران چې په سياست اگاه ندي او فقط ځان ښودنو باندې انتظار دی چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوم ځای ته ورسېږي او په نوبت ولاړ او وطن د دغسې اشخاصو نه برباد شول تاسو ته د حوصله مندۍ غږونه کوي او لاره د موږ نه ورکوي.

چې نتيجې ته سره ورسېږو.

روغ او بريالى اوسې گرانه مياخېل صاحب هسې د خپگان ورځ دې ځان به سره ډېر نه خپه کوو.

په درناوي

زما ځواب:

صديقي صاحب ډېره به يې نه چېړو ځکه خبره شخصي کېږي که څه هم تاسې شخصي کړه چې زه دې په دې گرم کړم چې ولې امريکې ته تللى يم حال دا چې تاسې په خپله په لندن کې اوسئ خو زه تا نه ملامتوم ځکه موږ ټول مجبوريتونو خواره کړي يو. په هر حال دا تصادفي وه چې په همدې ورځ يو ځای راغلو او کومه توطيه نه وه. مصالحه ولې ناکامه شوله ځکه ډېر عوامل يې درلودل او چې عملي پلان نه و يوازې په خبرو چې په اخره کې حکومت د ځنکدن په حالت کې و نو د مصالحه اعلان وشو. داکتر نجيب الله پسې خپل ټيم راوچت شو او سقوط يې ورکړ. دا بايد ومنو چې د حکومتونو د غلطو پاليسو په اساس افغانان مهاجرت ته مجبور شول او ما خپل دوه سکه ورونه او ډېر خپلوان د لاسه ورکړل نو زه به د هغوی پوښتنه د چا نه کوم. هر کور دردېدلې دی او د دې علت د حکومتونو او سياسي مشرانو ناکامه پاليسو وي. زما ارزو دا ده چې موږ بايد د تېرو نه زده کړو او هر څه راته بايد تور او سپين ښکاره نه شي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هماغه اشتباوې بيا بايد ونه کړو نو اينده به نوره هم خرابه وی. که زموږ نظر دا وي چې کوم مشر سره ما کار کړی او هيڅ اشتباه يې نه ده کړی او هر څوک په خپل موقف ولاړ وي نو بيا هماغه درک او هماغه خرک.

صديقي صاحب:

مننه گرانه او قدرمنه مياخېل صاحب روغ او بريالی اوسې

الهام الدين مومند ليکلي وو:

تاسو هم يو غير قانوني کار کړيدی. د افسر عکس مو د هغه له اجازې پرته اخيستي دا د يو چا په شخصي حريم تېری دی

او بيا مو مېډيا ته وروړاندې کړی دی.

زما ځواب:

مومند صاحب! په يونيفورم کې خو ستر نه و چې ما يې بې پردې عکس اخيستی وي.

الهام الدين مومند:

ايا دا په ځان خبر وه چې تا يې عکس اخيسته؟

زما ځواب:

د دوبۍ په هوايي ډگر کې په يونيفورم کې مطلب همدا دی چې ماته گوري او زما ننداره کوي او د هر شي چې ننداره کوي نو د عکس اخيستلو اجازه يې هم لري.

سنگرمل پښتون ليکلي وو:

(c) ketabton.com: The Digital Library

قدرمن میاخېل صاحب درسره موافق یم خو د دې وروړ احساس راته د هغه لنډغرو د احساسه قدرمن او د ملي احساس په فکر ولاړ ښکاري. دا سړی عبدالمالک صافی نومېږي زموږ د ځوکۍ دی زما استاد هم پاتې شوی دی امریکا ته د درس لپاره تللی و له هغې ځایه یې همداسې یونیفورم کړی و. زه یې احساس ته ځانګړی سلام کوم. په درنښت.

زما ځواب:

سنګرمل صاحب سلام! زما خبره د شخص د ښه والي او بد والي پوري نه ده زما خبره د اردو د ملیتوب ده که هر ځوک په یونیفورم، موټر او مختلف بیرغونه ځړوي ښه کار نه دی ځکه دا ډول عمل حساسیتونه راپاروي. کاشکې موږ ټولو یو مشر درلودلی او تقسیم نه وی.

سنګرمل:

همداسې ده د ملي احساس ته مو کامل احترام. رب دې داسې ورځ راولي چې دلته میشته ټول قومونو ستاسې په څېر په ملي روحیه سمبال ووسو.مننه

عبدالمتین عمران لیکلي وو:

میاخېل صاحب تاسو ډېره ښه او پرځای خبره کړې او باید همداسې وي. یواځې یوه تبصره لرم او هغه دا چې زما د تحلیل له مخې دا عکس العملي حالت دی او د ځینو ټوپکسالارانو د عکسونو له لیدو په منفي تاثر د غبرګون په توګه ځینې خلک د ډاکتر نجیب الله عکسونه استعمالوي. د دې خلکو اصلي مطلب د جنګسالارانو او ټوپکسالارانو غندنه وي خو دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار ښکاره نه شي کولای. په هر صورت، د اردو يا په ټوله کې د وسله والو ځواکونو د يو غړي په صفت هيڅوک بايد دا حق ځانته ورنکړي چې د يو چا عکس پر خپل نظامي لباس ولګوي، که دا عکس د يو ټوپکسالار وي يا پخواني جمهور رئيس يا بل چا.

واحد فقيري صاحب ليکلي وو:

مياخېل صاحب ستاسو خبره حق ده. خو تاسو ښه پوهېږئ چې د افغانستان د اردو ملي اړخ ډېر کمزوری دی. او پر مختلفو ډلو باندی وېشل شوی دی. په تاريخ کې، د دې ډول پوځ تر ګټې تاوان زيات وي. ځکه دا ډول مسلح قوتونه د سياسي بې ثباتيو لويه منبع وي. او د عمومي ناکراريو په خورولو کې زياته ونډه لري. اصلا هغه اردو چې کور، ډوډۍ، او کالي يې د پرديو له مالياتو څخه برابرېږي، د ملت په درد نه خوري.

استاد غلام دستګير خاورين ليکلي وو:

که د هېواد يو فوجي د نجيب بل يې د مزاري او بل د رباني او همداسې هر يو فوجي د خپې ډلې مشر عکسونه پر ځان و ټومبي دا په فوج کې د فوجي دسپلين د نه شتون نخښه ده. داسې فوج نه بيا ټمه نه ده په کار.

حامد ساپي ليکلي وو:

ښه کار يې کړی ولې ته په حکومتي موټرو د مسعود عکسونه نه ګورې که نه يوازې دغه ځوان په مټ دې د يو قهرمان عکس ليدلی او په سو دقيقو کې دی فيسبوک ته اوچت کړی دی.

زما ځواب:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساپي صاحب لطفا پوست ولوله هر څوک چې دا کار کوي سم نه دی. رقابت باید داسې نه وي چې که یو بد کار وکړي نو بل باید د هغه نه ډېر بد وکړي. دې ته منفي رقابت وایي او منفي رقابت د وطن په خیر نه دی.

رحمان الله رحماني ليکلي وو:

یاره ښه ده چې د سقاو زوی عکس یې ندی لګولی نجیب خو خدمتګاره سړی و الله دی وبخښي.

زما ځواب:

رحماني صاحب! د سقاو د زوی عکس چې په دفاع وزارت کې د استقلال په ورځ ځړول شوی و که زما پوست وګورئ نو د ټولو نه د مخه ما غندلی دی. سوال دا دی که غواړو چې نظام او سیستم ولرو، اتفاق راشي، سوله او امن وي نو د هرچا د مړو د عکسونو ځړول او باالخاصه د اردو په یونیفورم او یا امنیتي ارګانونو په ودانیو او موټرو موږ دې هدف ته نه شي رسولی.

په هر حال همداسې نور مثبت او منفي پوستونه و چې ما یې یو څو نمونې دلته رانقل کړې ترڅو زموږ ځوانانو ته دا د بحث کولو یوه بېلګه شي او د بحث کولو حوصله باید ولري. موږ باید هم خپله خبره وکړو او هم باید د نورو نظریاتو، انتقادونواو پیشنهادونو ته په واز وچلي هرکلی ووایو. ژوندي بحثونه په ټولنه کې همېشه د جنګ او جګړې نه ښه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په دې توګه دا ډول بحثونه په ټولنه کې يو مثبت رقابت رامنځته کولی شي.

د تراژيديو د عکسونو خپرولو په اړه يوه لنډه مشوره:

په عريانه توګه د تراژيدي عکسونو خپرول که له يوه اړخه د ظلمونو د غندلو او ښکاره کولو لپاره ښه کار دی خو له بله پلوه د داسې عکسونو په ليدو سره د خلکو بې تفاوتي د روانو پېښو او جنايتونو په اړه زياتوي او د ولس روحيه په اوږد مهال کې وژني. که د تراژيدونکو پېښو عکسونه په لږه تراژديکه بڼه خپاره شي او څو کرښې د وضاحت په اړه ورسره وليکل شي، نوښه به وي.

جنايت کاران همېشه کوشش کوي چې د ځوانانو په مخکې جنايتونه وکړي، انسانان حلال کړي، خلکو ته زجر او شکنجه ورکړي تر څو دوی نور انسانان په داسې اعمالو روږدي کړي او بالاخره په روحي لحاظ دوی ته جنايتونه يو عادي څيز ښکاره شي. زما په اند د زياتو تراژيديکو عسکونو په ليدو شايد موږ هم د پېښو په اړه بې تفاوته پاتې شو ځکه پېښې نهايت زياتې دي او موږ نه شو کولای چې د هرې پيښې په اړوند څه وکړاي شو.

په هر حال د سايکالوژي متخصيصين شايد دا مسايل د مانه ښه تشريح کړاي شي چې د تراژيدونکو عکسونو ليدل په انسانانو او په خاصه توګه په ځوانانو څه اغېز درلودلی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اتفاق او اتحاد ډولونه:

۲۸ سپتمبر ۲۰۱۶ م کال، کابل

تېره اونۍ ملک طاوس خان د چمياري چې د خاص کونړ يو سپين بږيري دی، راته په کونړ کې وويل چې د انسانانو اتفاق او اتحاد په درې ډوله دی:

۱) يو ډول اتفاق او اتحاد د مچانو په شان دی چې سره راټولېږي خو نه خواږه لري او نه ترخه او بې شمېره راپيداکېږي او مري.

۲) بل ډول اتفاق او اتحاد د سرو مچيو په شان دی چې سره راټولېږي او په دښمن او يا د چا نه چې وېره لري په هغوی په متفقه توگه حمله کوي خو دا چې په خپلو منځو کې مشر او کشر نه لري نو د دوی نه هم څه نه جوړېږي ځکه دوی هم ځان ته تاوان رسوي او هم نورو ته.

۳) درېيم ډول اتفاق د شهدو د مچيو په شان دی چې د شهدو د مچيو کالونۍ د يوې ملکې تابعداري کوي، په خپلو منځو کې يې وظايف او کارونه وېشلي او هرڅوک چې د خپلو کارونو نه خلاف ورزې وکړي او يا باندې په گنده ځای ناست وي نو مؤظف کارگران يې دننه نه پرېږدي چې جراثيم خپلې کالونۍ ته راوړي، نو د ملکې او کارگرانو له خوا ورته سزا ورکول کېږي. دا ډول اتفاق چې نظم ولري هم ځانته گټه رسولی شي او هم نورو ته. د شهدو مچيو نه موږه هم گټه اخلو او هم که دوی ته خپله غذا په خپل وخت ونه رسېږي نو د خپلو شهدو نه استفاده کولی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه مشر وويل چې ترڅو د افغانانو اتفاق او اتحاد د شهدو د مچيو په شان نه شي نو د افغانانو نه څه نه جوړېږي. اوس د افغانانو اتفاق د مچانو او يا د سرو مچيو په شان دی.

د دې مشر خبره خو د ليکلو وه نو ځکه ما هم وليکله او فکر مې وکړ چې دا خبرې بايد د فيسبوک د دوستانو سره هم شريکې کړم، نو بده به نه وي.

د افغانستان حکومت او اسلامي حزب سره د سولې د هوکړې لاسليک:

۲۰ سپتمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

نن په ارگ کې د افغانستان جمهور رئيس محمد اشرف غني د اسلامي حزب د مشر، گلبدالدين حکمتيار سره د سولې تړون امضا کړ. د اسلامي حزب مشر د تړون لاسليک او خپله وينا د يو ويډويي کيست له لارې د افغانستان د راډيو او ټلوېزيون له لارې خپور کړ او جمهور رئيس دا تړون د سلام خاني په ماڼۍ کې په داسې حال دستخط کړ چې د افغانستان پخواني جمهور رئيس حامد کرزي، د اجرائيه رئيس ډاکتر عبدالله، د سولې د عالي شورا رئيس پير سيد احمد گيلاني، د اتحاد اسلامي مشر پروفيسر عبدالرب رسول سياف، د پارلمان رئيسان او گن شمېر دولتي او غير دولتي چارواکي او د بين المللي ټولنې استازو گډون درلود او ټول پروگرام په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندې بڼه د ټلوېزیونو له خپریده. څرنګه چې دا یوه تاریخي ورځ وه، نو ما خپل د فیسبوک په پاڼه ولیکل:

د اسلامي حزب او حکومت ترمنځ د سولې موافقه د دایمي سولې په وړاندې یو نیک اقدام دی. امید دې چې نورې ډلې هم په همدې ډول جرأت وکړي چې د وینو تویولو مخه ونیول شي او د سولې لاره خپله کړي. خدای دې وکړي چې زموږ د جنګ کلتور په سولیزه توګه په سیاسي مبارزه باندې بدل شي.

په پورته مراسمو کې پیر صاحب سید احمد ګیلاني چې د سولې د شورا مشر دی خبرې وکړې خو دا چې پیر صاحب ډېر ورو خبرې کوي نو بعضې دوستان د پیر صاحب په خبرو پوه شوي نه و نو د پیر صاحب د خبرو په اړه یې لیکلي و چې دوی خو د پیر صاحب په خبرو پوه نه شول نو ما بیا په فیسبوک کې ولیکل:

د پیر صاحب سید احمدګیلاني د هلو ځلو نه مننه:

څه موده د مخه چې د خبرو اترو لړۍ د ناکامي سره مخامخ وي نو ما پیر صاحب ولید او راته یې وویل چې نور به مایوسه وي خو دی مایوسه نه دي او امید شته چې د سولې خبرې کامیابې شي. نور هم بریالیتوبونه د ښه صحت سره پیر صاحب ګیلاني ته د الله د درباره غواړم.

نو په دی اساس، وروڼو او خویندو تاسې د پیر صاحب په فصاحت او بلاغت څه کوئ خو کار یې وګورئ چې کلونه کلونه نورو زور وواهه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د سولې په پروسه کې څه پرمختګ راشي او ميلونونه ډالر يې هم مصرف کړل خو هيڅ يې ونه شو کړای. اما پير صاحب په ډېرو لږو امکاناتو يو لاسته راوړنه په ډېر لږ وخت کې ولرله. اميد دې چې د خبرو پرته همداسې نورې لاسته راوني هم په راتلونکي کې ولري.

نن د شهيد استاد برهان الدين رباني د تلين په غونډه کې د نا مناسبو او بې سنجشه الفاظو استعمالول:

وايي: د زخم پرهار جوړېږي خو د ژبې پرهار نه جوړېږي

۳۰ سپتمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

په افغانستان کې څو لسيزې جګړې او کورني جنګونه تېر شوي دي، د الفاظو د استعمال په اړه د مختلفو ډلو او سيمو د خلکو برداشتونه سره توپير لري. هر انسان ته په کار دي چې د الفاظو په استعمال کې همېشه د ډېر دقت او احتياط نه کار واخلي او داسې الفاظ په خپلو خبرو او بيانيو کې استعمال نه کړي چې د يوې بلی سيمې خلکو زړونه پري خفه شي. هغه کسان چې د سياسي مشرانو او نخبه ګانو ادعاوي لري دوي بايد د خپلو الفاظو په استعمال کې د بل هرچا نه زيات دقت او احتياط وکړي.

اما متاسفانه د افغانستان اکثره تش په نامه مشران او نخبه ګان اکثره وخت په خپلو خبرو او بيانيو کې د الفاظو په استعمال کې د ډېر دقت او فکر نه کار نه اخلي او داسې الفاظ استعمالوي چې د افغانستان ولس نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم سره جلا کوي او د ولس په منځ کې د بی اتفاقي اور ته لمن وهي. زما په اند، د خیانت، فساد او بیگناه انسانانو د وژنو ترڅنگ، د هغه تش په نامه سیاسي مشرانو او نخبه گانو د ټولو نه لویه جفا به د افغانستان د ولس سره دا وي چې دوي په خپلو خبرو او بیانیو کې داسې الفاظ استعمال کړي چې د ولس په منځ کې نور هم بی اتفاقی، سمتي او قومي تضادونو ته لمن ووهي.

ځومره چې قومي، سمتي، مذهبي او ژبني تضادونه په یو ملک کې زیات وي په هماغه اندازه به هغه ملک وروسته پاتې هېواد وي او د مصاحبتونو او نا امنیو په گرداب کې به غرق وي. نو په دی توگه ټولو ته په کار ده چې د الفاظو په استعمال کې د دقت او فکر نه کار واخلي. هیڅوک باید داسې الفاظ استعمال نه کړي چې د ولس په منځ کې د وحدت، وروگلوي او اتفاق روحیه کمزوري کړي. امن او سوکالي په یوه ملک کې یوازې د ولس ترمنځ د اتفاق او اعتماد په فضا کې راتللی شي. وايي: د زخم پرهار جوړېږي خو دخوله پرهار نه جوړېږي.

د فیسبوک لیکنو زما همېشه د دوستانو سره یو قسم دوستانه بحثونو ته لار هواروله نو بعضې وخت مې په دې کتاب د دغه بحثونو یو څو نمونې هم ذکر کړي دي د پورته لیکنې بحث هم جالب دی نو ځکه یو څو نمونې غواړم چې دلته را انتقال کړم:

رویال اسد افغان صاحب لیکلي و:

میاخیل صاحب رباني د څه شي شهید شو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مايې په ځواب کې ورته وليکل:

رويال صاحب! که څه هم په افغانستان کې د شهيد کلمه هر څوک خپلو مړو ته استعمالوي خو اخرت نه څوک نه دی راغلی چې دا واضحه شي چې څوک شهيد دې او څوک نه دی. زه هم ديني عالم او قاضي نه يم چې ديني فتوا ورکړم خو زما په اند هرڅوک چې د عدلي او قضايي محکمي له پريکړې په غير د هرچا له خوا ووژل شي هغه ماته شهيد دې. رباني استاد هم په خپل کور کې د خپل ميلمه له خوا چې ده ورسره غوښتل وګوري شهيد کړای شو. هغه سړي درې ګناوې وکړې يو يې خپل ځان مړ کړ، بل دا چې خپل کوربه يې شهيد کړ او دريم دا چې ده داسلام او افغانانو ټول نورمونه د پښو لاندې کړل.

رويال صاحب بيا وليکل:

مشره! ستا خبره زه منم خو دې دلايلو کې ډاکټر نجيب او نورو سره توپيري چلند کيږي. د هغوی هر سړی شهيد شو زموږ هر سړي ته دلايل تراشل کيږي. نه مو عبدالحق شهيد وبلل شو نه مو ملا برجان شهيد وبلل شو نه نجيب او همداسې نور. ما هغه بله ورځ هم له توپيري چلند سر ټکولی و. تا هغه وخت ډاکټر نجيب ته شهيد نه و ليکلي نن د رباني ته ليکلي دی.

ما بيا ورته وليکل:

رويال افغان صاحب! هره ليکنه خپل کانټکس لري او دهغه ليکنې کانټکس جدا و (هغه ليکنه زما پورته په همدې کتاب کې شته دی). خبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا شاید بل شکل ونیسي. ډېر پخوا د مانه یو دوست پوښتنه کړې وه چې زما نظر د ډاکټر نجیب الله په اړه څه دی، نو ما ورته لیکلي و چې د ډاکټر نجیب الله د قدرت وختونه زه په دریو برخو ویشم. اول دوره کې چې د خاد رئیس و هغه دوره یې غندم، دویمه مرحله چې د خپل حکومت مشر و ماته ناکامه مشر ښکاري ځکه هر مشر چې ارمان ولري او خپل ارمان عملي نه شي کړی ناکامه او ارماني مشر دی او درېیمه مرحله یې د مظلومت ده او د دې مرحلې سره خواخوږي لرم. هر څوک بې له کومې محکمې او ثبوته په بې رحمانه توګه ووژل شي نو په طبیعی توګه د اکثره انسانانو خواخوږي د مظلوم سره وی. نو په دی اساس زما د پورته فرموله په اساس دی هم شهید دې.

ضد او نقیض خبرې:

۳۰ سپتمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

بعضې کسان داسې دروغ وایي چې وروسته رسوا کېږي او بعضې کسان داسې دروغ وایي چې په هماغه شیبه رسوا کېږي. دې ورځو کې د افغانستان د اکثره سیاسیونو خبرې او بیانې دومره ضد او نقیضې دي چې سړی نه پوهېږي چې ایا د دوی د خبرو مبتدا دروغ او بې مفهومه ده او که دخبرو متن او که د خبرو اخر یې ځکه خپله خبرې په خپله ردوي. فکر کوم چې د حالاتو په وجهه او یا د سن د زړښت له امله د دوی فکري توازن ته څه ضربه رسیدلې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

افراط او تفریط

۲ د اکتوبر کال ۲۰۱۶م، کابل

دافراط او تفریط په اړه مې پخوا ډېر څه په پښتو لیکنو کې لیکلي دي. موږ عجیبه مخلوق یو، یو کس چې په هرډول جنایتونو کې لاس لري، په یوه خبره چې هغه هم په حقیقت کې بې مفهومه او بې معنی خبره وي ورته د ملي مشر، قهرمان او داسې نور خطاب کوو. دا نه ګورو چې دې کسانو ملت ته څومره توهین کړی او د ملت چور او چپاول ته یې څنګه لاره هواره کړې ده.

د ننګرهار د شینوارو ستونزه:

۲ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

د شینوارو یو شمېر اوسېدونکي د بې پیلوټه الوتکې په بمبارۍ کې شیهدان شول نو مشرانو یې پړه په یو بل اچوله نو ځکه ما دا لاندې څو کرښې ولیکلې:

د ننګرهار د شینوارو ولس په خاصه توګه په تېرو دوه کلنو کې د ډېرو سختو ستونزو سره مخامخ شول. په زرهاو کورنۍ بېکوره شولې، په لس ګونو مشران یې شهیدان او زخمیان شول، په سل ګونو ځوانان یې شیهدان او معیوبه شول او داسې نور........ خو نه د شینوارو مشرانو د دې ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا خوالو نه عبرت واخيست او نه حکومت ورته کومه د حل لار پيدا کړه. کېدای شي چې د شينوارو ستونزې زيات بهرني اړخونه ولري خو زياته ستونزه د شينوارو د مشرانو خپله ده چې يو بل باندې پړه اچوي. تر څو به ولس د دې مشرانو په ذات البيني تربګونيو کې سوځي؟ زما په اند هغه مشر مشر نه دی چې په خپل ولس يې زړه درد ونه کړي او د شخصي بې مفهومه تربګنيو نه تېر نه شي. دا وخت د تربګنيو نه دی بلکې يو بل ته د لاس ورکولو وخت چې خپلو سيمو ته امن راولي او ولس په امن کې ژوند وکړي. چې ولس نه وي نو په سيمه به څه وکړې، هره سيمه په خپلو خلکو ښه ښکاري.

د ننګرهار د ولايت آوازې:

۳ اکتوبر، ۲۰۱۶م کال، کابل

پرون د ننګرهار والي سليم خان کندوزي د دندې استعفا ورکړه او په فيسبوک کې ډېرو زياتو ملګرو او دوستانو زما په اړه غوښتنه درلوده چې زه دې د ننګرهار والي شم. دا چې ما د سلهاو دوستانو حسن نيت وليده نو مجبوره شوم چې دا لاندې څو ټکي وليکم په بيا هم پرې په سل ګونو دوستانو نيک نظرونه ورکړي و او هغه نظرونه دلته نه رانقلوم ځکه توصيف پکې زيات و:

که څه ونه ليکم شايد ځينې دوستان دا فکر وکړي چې د ننګرهار د ولايت لپاره د فيسبوک کمپياين زما په خوښه روان دی ځکه زه د فيسبوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنکي (Junky) یم او ټولې نوشتې ګورم او څه نه وایم. که څه لیکم شاید ځیني دوستان خوشاله او ځینې مایوسه او خفه شي. دوستان شاید زما دا نوشته ولولي چې دا د دوی خپل حسن نظر دی او ډېري دوستان زه د نږدي نه هم نه پیژنم او نه ما دوی ته ویلي چې دا نوشتي وکړي او نه زما له خوا کوم کمپاین روان دی. زه په خپله موجوده دنده کې تر هر چا زیات خوشاله او اسوده یم خو دا څو ټکي اړین بولم چې ویې لیکم:

اول د ننګرهار محترم پخواني والي، کندوزي صاحب ته دا په کار نه وه چې دبروکسل د کنفرانس دمخه یې دی اوازو ته لاره هواره کړه او د ملي منافعو په بنیاد یې باید د بروکسل د کنفرانس نه وروسته دا کار کړی وی. (د بروکسل کنفرانس د اکتوبر په خلورمه او پنځمه و چې نړیوال د افغانستان سره د خپل حمایت د دوام لپاره ژمني کوي)

دویم د ټولو دوستانو د حسن نظر نه مننه او همدا زما لپاره د ولایت د دندې نه مهمه ده چې ولس زما حمایت کوي. زما په اند د هرچاسره چې د ولس حمایت وي نو بیا د ولایت د دندې اجرا کومه خبره نه ده. د خلکو زور د خدای زور دی خو متاسفانه زموږ مشران د خلکو په زور اتکا نه کوي.

دریيم د یو دوست د مسیج په ځواب کې مې لیکلي و، نو غواړم هماغه لیکنه دلته راانتقال کړم:

مننه! ستونزه دا ده چې زه نه د مافیایي کړیو په حلقه کې یم او نه چاته سوالونه کولی شم او نه د پیسو د پیدا کولو لپاره تاوان کولی شم نو ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ستونزمنه ده چې زه دی د ننګرهار والي شم. که د هر چا په واسطه والي شولې نو بیا مجبوره یې چې د هغه کسانو خیال وساتی. که جمهور رئیس او د دولت مشرتابه د خدمت غبږ وکړي، نه هم نه کوم او د خدمت کول نه اوږه نه خالي کوم ځکه په خپل ولس مې زړه درد کوي او څه چې زما په وس او توان کې وی باید دریغ یې نه کړم خو منډې هم پسی نشم وهلی او نه څه شخصي مجبوریت لرم. په درنښت

د معلم د ورځې په یاد:

۴ اکتوبر، ۲۰۱۶م کال، کابل

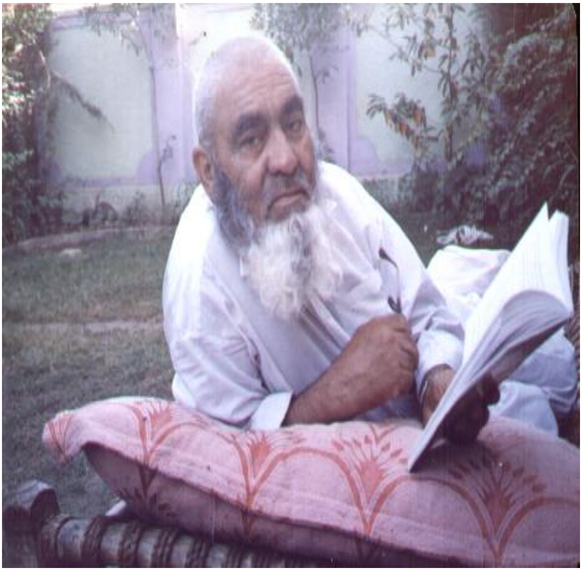

د خپل مرحوم پلار په یاد د معلم ورځ دی ټولو استادانو او معلمینو ته مبارک وي.

زما خدای بخښلی پلار د خپل وخت یو تکړه معلم و او د دارالمعلمین نه په ۱۳۲۶ هجري شمسي کال کې په لومړي درجه فارغ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي و. د عدلي او كورنيو چارو په وزارتونو كې د دندو نه يې سربېره د هېواد په بېلابېلو ولايتونو كې يې د معلم او سرمعلم په توگه دندي اجرا كړې وي. د عمر تر اخره يې د مطالعي سره ډېره مينه درلوده او هر ځل به چې ورسره كيناستم نو ما به ترې نوى خبرې زده كولى او هره خبره به يې د درس او عبرت خبره وه.

زما د مرحوم پلار په شمول، الله تعالي دې ټول هغه استادان او معلمين وبخښي چې د دې هېواد بچيو ته يې په ډېرو سختو شرايطو كې تدريس او خدمت كړى دى. همدا شان د ټولو هغه استادانو او معلمينو خدمت د ستايلو او تقدير وړ دى چې اوس هم په ډېرو سختو شرايطو كې د دې هېواد مظلومو ماشومانو او ځوانانو ته يو څه ورزده كوي او خدمت كوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کونړ د کتاب مخکتنه:

د کونړ ولايت: سياسي او قومي جوړښتونه، دودونه او تاريخي پېښې

شاه محمود مياخېل فرهنگي او ټولنيز مرکز، تنر کلی، خاص کونړ

۱۶ ميزان ۱۳۹۵م کال چې د ۲۰۱۶م کال د اکتوبر د ۶مې نيټې سره سمون خوري زما په اند د کونړ کتاب يوازې د کونړ سيمې ته نه بلکې د افغانستان د ځينوتاريخي پيښو يو مهمه بېلگه ده او د دې معلومات راټول او چاپول ما لپاره ډېر اړين و. د مصروفيتونو ترځنگ، د کومې ورځې نه چې ما د دې کتاب د ليکو اراده وکړه نو تقريباً پنځه کاله يې ونيول چې دا کتاب چاپ کړم. د دې لپاره چې دا کتاب تکميل شي نورو څېړنو او تحقيقاتو ته اړتيا لري چې

ترڅو د کونړ ولايت جوړښتونه او پيښې چې د افغانستان د تاريځ مهمي پيښي دي په تفصيل سره وليکل شي خو دا کتاب د مقدمې په توگه نورو ليکوالانو او محقيقينو ته زمينه مساعدوي هغه تشې چې په دی کتاب کې موجودي دي تکميل کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب مخکتني ته په سل گونو دوستانو، د علم او ادب مينه والو، ليکوالانو او شاعرانو، دولتي چارواکو او قومي مشرانو د ډېرو لرو سيمونه د خاص کونړ ولسوالي ته تشريف راوړی و نو زه د هر يو نه په ځانگړې توگه مننه کوم. که د دوی سره د خپل وطن مينه نه وی نو د يو کتاب مخکتنې ته په اوسنۍ سختو شرايطو کې څوک دومره لری سيمې ته سفر نه کوي.

د کتاب د مخکتنې ترڅنگ، غواړم چې د افغانستان خلکو ته يو وړانديز ولرم چې د افغانستان دښمنان همېشه کوښښ کوي چې د افغانستان ټول حالات مايوس کننده وښايي او داسې وښايي چې په ټول افغانستان کې جنگ روان دی او دا نظام سقوط کوي. دی کې شک نشته چې په ډېرو سيمو کې د افغانستان ځينې حلقي د پرديو په ملاتړ په ارادي او غير ارادي توگه کوشش کوي چې افغانستان بی ثباته کړي خو يو قومي مشر راته په کونړ کې ډېره ښه خبره وکړه چې که د افغانستان د هر ولايت په يوې ولسوالي کې جنگ وي نو دا داسې ښايې چې د افغانستان په ۳۴ ولايتونو کې۳۴ جنگونه روان دي خو د دې ترڅنگ چې د افغانستان د هر ولايت نورې ولسواليو خلک په امن کې ژوند کوي، د هغوی يادونه څوک نه کوي. په هرحال موږ بايد د وطن د دښمنانو د سايکالوژيکي جگړې ښکار نه شو، خپلو کلو او باندو ته بايد سفرونه وکړو او کوشش وکړو چې د داسې غونډو لړې په خپلو ولسواليو کې زياتي کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ځانګړې ډول زه د دکونړ ولايت محترم والي وحيدالله کليمزي صاحب، د جمهور رئيس په علمي او فرهنګي چارو کې ستر سلاکار استاد لعل پاچا ازمون صاحب، د اطلاعاتو او فرهنګ د وزارت مرستيال زردشت شمس صاحب، د ملي امنيت د شورا ستر سلاکار، استاد نحيب الله منلي صاحب، د افغانستان د سيمه ييزو مطالعاتود مرکز رئيس استاد رفيع الله نيازي صاحب، د علومو اکاډمي د نشراتو رئيس څېړندوی عبدالظاهر شکيب صاحب، د علومو د اکاډمي غړی څېړنوال عبدالقيوم مشواڼي صاحب، احمدالله ارچيوال صاحب، د مثبت بدلون د ټولنې مشر استاد عبدالبصير سباوون صاحب، د کونړ ولايت د ولايتي شورا مرستيال، د اطلاعاتو او فرهنګ رئيس جنت ګل فدا صاحب، د امنيتي او غير امنيتي ارګانونو مشرانو، د کونړ ولايت قومي مشرحاجی صاحب فضل اکبر، داکتر محمد يونس بارګامي صاحب، استاد نعمت الله کرياب صاحب، او ګڼو نورو ليکوالانو، قومي مشرانو، د رسنيو او د علم او ادب مينه والونه مننه کوم چې د لرو ځايونو نه يې خاص کونړ ته تشريف راوړی و او په دې غونده کې يې د موږ سره ګډون وکړ. زه شخصاً د خاص کونړد امنيتي ارګانونو او په خاصه توګه د محلي پوليسو او د خاص کونړ د ولسوال مولوی عنايت الله او د امنيه قوماندان ادم خان، د خاص کونړ د ځوانانو او مشرانو نه مننه کوم چې د دې ميلمنو قدرداني يې وکړه او د غونډې ترتيب او تنظيم يې په غاړه نيولې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم مرداري خوري او هم مکوښه ځنډېږي:

۸ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

پرون د اکتوبر په اومه نېټه په افغانستان باندې د امريکا د پوځي حملې پنځلسمه کليزه وه او يو شمېر کړی چې د طالبانو اجندا يې په مخ بيوله، په کابل کې غونډه جوړه کړې وه او د ټلوېزيون په مخ مې داسې کسان وليدل چې دوی د پاکستان سره خاصې اړيکي درلودې او هم يې په تېرو پنځلس کلونو کې د افغانستان په حکومت کې ډېرې لوړې دندې درلودې او يا په اصطلاح د افغانستان سياست يې په مخ بيوه خو دوی هم په حکومت او د امريکا په سياست نيوکې کولی. ځينې لا د دوی په امريکا کې هم اوسيدل نو ما ته عجيبه غونډې ښکاره شوله چې دا کسان څومره ابن الوقته کسان دي چې په انګليسي ژبه کې ورته Hypocrites وايې نو ما دا لاندې ليکنه د خپل فيسبوک په وال يا صفحه وليکله:

دګرم جنګ سره همېشه سوړ جنګ يا تبليغاتي جنګ ډېر مهم رول لوبوي چې د جګړې ميدان ګرم ساتي او جګړه مارو ته روحيه ورکوي. د افسوس خبره دا ده چې د افغانستان د حکومت پرضد دجګړې طراحان او پلي کوونکي په دی خبره کې ډېرپيشقدمه دي چې دوی د دولت په امکاناتو د دولت پر ضد د حکومت د مخالفينو په ګټه تبليغات کوي.

دا کسان معلوم الحاله کسان دي چې په رسنيو کې د مخالفينو او تروريستانو په ښکاره ډول استازيتوب کوي او د هغوی د موقف نه ملاتړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي. که حکومت نور څه نه شي کولی لږ تر لږه د دې کسانو نه باید د حکومت امکانات واخلي او د حکومت په پیسو دی دوی نور نه چاغوي.

دا ډول کسان د چرګانو پشان دي چې هم هغه څه ته چې دوی مرداري وايي هغه خوري او هم خپلې مکوښي څنډي.

که د لس دولس کسو نه موټرې او باډیګارډ واخیستل شي او تنخواګاني پرې ودرول شي نو د دوی عقل به په خپله سرته راشي چې دوی څه کوي او څه وايي.

د لونګۍ ورځ:

۸ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

نن د فیسبوک ډېرو دوستانو لونګي په سر کړې وي او خپل عکسونه يې په فیسبوک کې خپاره کړي و او ويلي چې د لونګۍ د ورځې په وياړ خپل عکسونه يې د دوستانو سره شریکوو. ما ته سوال راپیدا شو چې دا د لونګۍ ورځ د کومه ځای نه راپیدا شوله نو ما دا لاندې پوست ولیکه:

په درنښت سره زه پوه نه شوم چې دا دلونګۍ ورځ څه وخت د افغانستان حکومت تصویب کړې ده اویا د ملګرو ملتونو اسمبلۍ څه وخت دا فیصله کړې ده چې نن ورځ دې د لونګۍ په سر کولو ورځ وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په اند لونګۍ پنځه ګزه ټوټه، تکه يا کپړه نه ده چې د چا په سر شي نو عزت به يې لوړ شي. شمله هغه وخت د يو افغان لوړيزې چې د شملې د اوچتولو کارونه وکړي.

حسيب شينواري صاحب د خوشال خان دا شعر ليکلی و:

چې دستار تړي هزار دي
د دستار سړي په شمار دي

د ورځو د تجليلولو لړۍ:

۱۰ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

دوستانو زما هيره وه چې نن د څه شي د لمانځلو ورځ خو وه او سبا ته به د يوبل شي د لمانځلو ورځ وي؟ چې ځانونه ورته اماده کړو. پرون د لونګۍ په سر کولو ورځ وه نو ماليکلي و چې د دې ورځي د تجليل لړۍ څنګه او څه وخت پيل شوله او مطلب تري څه دي؟ زما مخکنې ليکنه لوستلی شئ. د فيسبوک يو ملګري راته ليکلي و چې په فرانسه کې د پيازو ورځ هم لمانځل کېږي او د ورځو په لمانځلو کې څه تاوان دی؟

وروره! که موږ د پيازو او کچالو، د لونګيو او پکول، د چپن او برزو، د ښادر او ټغر، د ژونديو او شهيدانو، ديني او مذهبي، د دهقان او معلم، د ښځو او نرانو، د مور او پلار، د خور او ورور، د نارنج او کونړ سيند، د نښتر او انارو، د خربوزو او پيستو، د ګل سرخ او نوروز، د غوزانو او بادامو، د کارګر او منصبدارو، د متخصيصينو او روښنفکرانو، د عوامو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواصو او داسې نورې ورځي هر ورځ ولمانځو، نو د افغانستان غونډې غريب هېواد ته يې ډېر زيات تاوان دی چې هم پرې فکري انرژی او وخت زيات مصرف کېږي او هم د خلکو توجه د وطن اصلي ستونزو نه بلې خوا ته اړوي. که د دې ټولو ورځو مصارف راټول شي نو زما په اند يوه عامه المنفعه ښه پروژه پرې هر کال جوړيدي شي. ايا دا به ښه نه وی چې د دې مصارفو په عوض يوه عام المنفعه پروژه عملي شي؟

تېره اونۍ يو څو فاتحو او ودونو ته لاړوم نو د ځآن سره مې فکر وکړ چې د دولتي ملکي او پوځي کسانو نيمايې وخت د همدې وادونو او فاتحو د مراسمو په ادا کولو تېرېږي او اکثريت يې ضروري هم نه وی او نمايشي بڼه لري. که موږ د دوی وخت او د موټرو د تګ او راتګ مصارف وسنجوو نو شايد ميليونونو ډالرو ته هر کال ورسېږي. دا چې د لارو د بندولو له امله عام خلکو ته څومره تاوان رسېږي هغه جدا محاسبه غواړي. نو په دی توګه زما په اند د زياتو ورځو په لمانځلو کې د افغانستان خير نشته دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مثبت بدلون هلې ځلې د ستایلو دي:

۱۲ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

د مثبت بدلون ټولني نن په ننګرهار کې غونډه درلوده چې زه هم ورته د دغه ټولنې د مشر استاد عبدالبصیر سباوون له خوا بلل شوی وم خو ومې نه شو کړای چې د دوی د فراغت په مراسمو کې ګډون وکړم. استاد هجرت الله اختیارصاحب لیکلي و:

زموږ همدومره له وسه پوره دي، کوو یې. موږ د بدلون تکل کړی موږ یې راولو. موږ نږدې دوه زره ځوانانو ته د وړیا زده کړو له لارې د مثبت بدلون فکر ورسوه موږ له دې لارې پر بدلون باور لرو ځکه مو دا لار نیولې. دا زموږ شناخت دی

دا موږ یوو موږ د خپل عمل له لارې وپېژنئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مثبت بدلون کارونه واقعاً د قدر وړ دي نو ما دا لاندې څو کرښې د اختيار صاحب په ځواب کې وليکلې:

د مثبت بدلون د ټولنې د مشرتابه او ټولو هغه دوستانو او استادانو چې د ځوانانو په تعليم او تربيه کې په داوطلبانه توګه برخه اخيستې مبارکي وايم او د دوی هلې ځلې قابل د قدر او تمجيد دي. د مثبت بدلون د ټولنې هلې ځلې د هېواد نورو سيمو لپاره يو ښه ماډل دی چې څنګه په لږو امکاناتو او داوطلبانه توګه خپل ولس او خلکو ته خدمت کولی شو. الله تعالی د درباره دوی ته په دنيا او اخرت اجر عظيم غواړم.

ليډرشيپ او مديريت:

د افغانستان امنيتي وضعيت ورځې تر بلې خرابيږي خو د افغانستان د حکومت مشرتابه لا تر اوسه نه اولويت پېژني او نه ژر تصاميم نيولي شي او همېشه په تيوريګانو غربيږي نو دا لاندې ظنز مې وليکه:

خبرې سل

. سر يې يو

تبصرې پرې سل

از هرچمن ثمنی

خدای دی ترې ګلدسته جوړه کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عاشورا د ورځې دوه حملې:

۱۲ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

تېر ماښام په کارته سخي سیمه کې مسلحو کسانو د شیعه ګانو په تکیه خانه ننوتل او هلته یې ۱۸ کسه شیهدان او د پنځوسو کسو په شاواخوا کې زخمیان کړل. همدا شان نن په مزار ښار کې هم د شیعه ګانو په یوه تکیه خانه باندې د حملې په نتیجه کې ۱۴ کسه شیهدان او د شلو کسو په شاوخوا کې زخمیان شول. نو ما په فیسبوک دا لاندې څو جملې ولیکلې.

د کارته سخي حملې د شهیدانو او زخمیانو کورنیو ته د الله د درباره صبر جمیل غواړم. دا جوته ده چې د افغانانو د دښمنانو او تروورستانو ستراتیژي همدا ده چې د ولس په منځ کې ویره واچوي، بیګناه انسانان ووژني، د خلکو نارمل ژوند مختل او وحشت خپور کړي. دی تروورستانو ته هیڅ نوع دیني، مذهبي او افغاني ارزښتونه اهمیت نه لري. د افغانانو لپاره په کار ده چې یو بل ته لاس ورکړي او په حکومت فشار راولي چې حکومتداري ښه شي تر څو د ولس او حکومت ترمنځ واټن کم شي. دهوسا او پر امن افغانستان لپاره همدا یوازینۍ لار ده.

د قدرت د نفوذ یا Authority، مشروعیت:

۱۳ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

د قدرت د نفوذ مشروعیت په یوه ټولنه کې د دریو لارو راتلای شي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱) په روایتي، قبیلوي، روحاني او دیني شکل باندې د کور، کلي، سیمې او د مملکت مشر ټاکل کېږي او د خلکو په منځ کې د دوی مشرتوب مشروعیت پیدا کوي. د بېلګه په توګه کورنې، یو قوم او یا یوه سیمه د یو مشر د وفات نه وروسته یو څوک په خپلو منځو کې د مشر په توګه ټاکي. یا یو پیر یو څوک خپل جانشین، خلیفه او مؤذن ټاکي او د پیر پیروان بیا د هغوی پیروي کوي. یا یو پادشاه خپل ولیعهد ټاکي او د هغه د مرګ نه وروسته د یو ملک اوسیدونکي ولیعهد د پادشاه په توګه مني او د هغه پیروي کوي.

۲) دویمه کټګوري مشروعیت د ایډیالوژیکي مفکورې په بنسټ منل کېږي لکه په ایران کې روحاني مشرتوب د شعیه ګانو لپاره یوه منل شوی مرجع ده.

۳) درېیمه کټګوري مشروعیت ته Structural and Institution Authority یا د سیستم له لارې د قدرت د نفوذ مشروعیت وایي لکه د ټاکنو په ذریعه د قدرت نیول مشروعیت پیدا کوي. یا په بعضې مواردو کې د کوتاه له لارې.

که موږ د قدرت د نفوذ د مشروعیت پورته دریو کټګوریو ته وګورو نو په افغانستان کې د قدرت د نفوذ د مشروعیت ستونزه د ټولو هېوادونو په پرتله زیاته ده ځکه د تېرو څلورو لسیزو جنګونو او د قدرت د

(c) ketabton.com: The Digital Library

انحصار له امله، د افغانستان د قدرت د نفوذ مشروعیت د لومړۍ کټګورۍ له منځه تللی او یا نهایت ضعیفه شوې دی، دویمه کټګوري سیستم په افغانستان کې نشته دی او درېیمه کټګورۍ د قدرت د نفوذ مشروعیت هم د ستونزو سره مخامخ دی.

په یوه ټولنه کې چې د قدرت د نفوذ مشروعیت د سوال سره مخامخ وي، هغه ټولنه به هرو مرو د ښې حکومتدارۍ، امنیت او اقتصادي ستونزو سره مخامخ وي. زما په اند د افغانستان حکومت باید د اوس نه د پارلماني او جمهوري ریاست په ټاکنو فکر وکړي او ټاکنو ته لاره هواره کړي چې خدای نا خواسته زموږ دا ضعیفه حالت د قدرت د مشروعیت نور هم ضعیفه نه شي.

چې ګرځې ډېر څه به اورې او ګورې؛ تبلیغي حضراتو ته مشوره:

۱۶ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

همېشه سیاحت او ګرځېدل د انسان په فکر مثبت او منفي اغېز کوي خو دا د انسان پورې اړه لري چې په څه نیت سفر کوي او هدف یې د سیاحت او ګرځېدلو نه څه دی، څه ګوري او څه یادوی؟ یو شاعر وایې:

په خالي ویلو ځوک نه سړی کېږي
ځو سیاح د هر بلاد نه شي سړی

خو په دی بعضې کسانو باندې ګرځېدل چندان تاثیر نه کوي که څه هم د دوی مؤخه او نیت به ښه وي. هدف مې دا نه دی چې ټول کسان په

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ګروپ او یا ډله کې وي هغه دې شیانو ته پام نه ساتي ځکه استثنی شته دی. په دې نړدي وختونو کې زه د څوتبلیغي دوستانو سره مخامخ شوم او خدای شاهد دې چې د دوی په خبرو او اوریدو مې زړه ډېر بد اوخفه شو او دځان سره مې وویل چې الله تعالي دی په موږه، د افغانستان په ولس او هم دوی باندې رحم وکړي. زه دا څو نمونې د درنو دوستانو درسره شریکوم نور قضاوت به تاسې په خپله وکړئ چې زموږ په دې ملک کې دیني او غیر دیني افراط څومره اوج ته رسیدلی دی.

څو ورځې د مخه زما یو ملګري چې هم صنفي مې هم دی او د کابل د پل تخنیک پوهنځي نه خلاص شوی او اوس هم د معلم په صفت دنده اجراکوي، زما کورته راغی جې اوس ډېر کلک تبلیغي شوی دی. د هغه چا سره چې د ده کار و قصه یې اوږده ده خو ما ورته د یو کس د تلیفون شیمره ورکړه چې د هغه سره اړیکه ونیسي. ده راته وویل چې دی نه شي کولی چې په خپل تلیفون کې شمېره ثبت کړي نو که زه یې ورته ثبت کړم ښه به وي. ما ورته وخندل چې ته ټوکه کوي او که ربښتیا وایې؟ ده راته وویل چې دی د ځان سره تلیفون نه ګرځوي او دا تلیفون ډېر خراب شي دی او فساد خپروي نو ځکه دی ورسره اشنا نه دی. اوس یې هم دا تلیفون په دی خاطر د کوره ځان سره راوړی دی چې کابل ته راتله نو کېدای شي چې په کار یې شي. سوال دا دی چې دی به څنګه خپل شاګردان دی ته اماده کړي چې د نړي په اوسني شرایطو کې د یو ملک ستونزې حل کړي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جلال آباد ښار د بزازي په جومات کې مې د تېرې جمعه په ورځ د جمعه لمونځ کاوه نو جومات مې ډېر خوښ شو او ډېر ښایسته یې جوړ کړې و خو د خطیب خبرو مې زړه بد کړ. پوښتنه یې وکړه چې دا ترکي ډرامې چا کتلې دي او که نه؟ خو چا جرأت ونه کړ نو ده وویل چې په ترکیه کې د اتاترک نه وروسته اسلام نشته دی او دوی د کفر ډرامې جوړوي او داسې نور. مذهبي اختلافاتو ته یې هم لمن ووهله او بالاخره یې وویلې چې دا تلویزن، فیسبوک او داسې نور شیان باید بند شي ځکه دوی کفر او الحاد ترویجوي او په اخره کې یې خلک تبلیغ ته دعوت کړل چې په جلال آباد کې اجتماع ده او باید ورشئ. مولوی صاحب دا نه ویل چې خبره په ټلوېزیون او تکنالوژي کې نه ده خبره په استعمال کې ده او باید د تکنالوژي نه مثبته ګټه واخیستل وشي.

څو ورځې د مخه د محیط زیست یو افغان متخصص سره مخامخ شوم او راته یې وویل چې دا نهایت ظلم دی چې د بدرفونو اوبه د باران او سیندونو د اوبو سره څوک یو ځای کوي. څه وخت د مخه زه د کونړ مرکز اسعدآباد ته تللی وم چې هلته په منډه کول چینه کې د تبلیغیانو د مرکز په لس ګونو تشنابونو بدرفونه او هم د ښار د نورو ودانیو بدرفونه د کونړ سیند ته ویستل شوي واو همدا شان په جلال آباد کې د تبلیغي مرکز تشنابونه هم د افغان مینې په سیمه کې د سرخرود سیند ته ویستل شوي دي. زما په اند تبلیغي حضراتو ته په کار ده چې د خپل او هم د محیط د پاکۍ خیال وساتي او د خپلو مرکزنو د بدرفونو چاره باید په جدي توګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړي ترڅو د دوی دا کار نورو ته د عبرت او لارښوونې سبب وګرځي. زما په اند د ځان، کور، کلي، خپلې سیمې او هېواد پاکي هم د دین یوه لویه برخه ده او دی ته باید جدي توجه وکړي. دا مې هسي اندیښنه وه چې زموږ طبیعي زیرمي لکه سیندونه اوس څومره چټل شوي دي او څومره تاوان هغه خلکو ته رسوي څوک چې د دي سیندونو اوبه استعالوي. خدای دی وکړي چې زما دا لیکنه په تبلیغي حضاراتو باندې بده ونه لږیږي.

د بیروکراسۍ ټال چال:

۱۷ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

که څوک ځانونه بزرګان ونه ښایي، نو په قطعو یا پرو خو ډېر کسان پوهیږي، کله چې یوکس خپله پره نه ښایې او یا یې میدان ته نه اچوي نو هغي ته ټال چال وایې او ټال چال یوازې سایکالوژیکي خبره ده تر څو حریف دې ته مجبور شي چې شکست یا بایلودل ومني.

په بیروکراسۍ کې ټال چال دا دی که چارواکي غواړي چې یو کار معطله کړې نو هیئت او کمیټه ورته ټاکي او که غواړي چې یو کار د سره ونه شي نو بیا د کمېسیون ټاکنه ورته ښه کار دی.

په دې ورځو کې د بیروکراسي ټال چالونه راته ډېر زیات ښکاري خدای دی هغه وکړي چې زموږ او ستاسې او هم زموږ د چارواکو پکې خیر وی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مخابراتو د جعلي شبکو عمده غلاوې:

۱۷ د اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

مخابراتي شبکې اکثره د مشتريانو نه پيسې وهي او په تخنيکي لحاظ کال ډراپ اوټ Call Drop Out يې ښکاره ستونزه ده چې ټليفونونه زيات قطع کيږي او د دې ترځنګ نور تخنيکي چلونه هم وهي خو د مخابراتو وزارت يې په غم کې نه دی البته څه شرعي عذر به لري.

دا ډېر وخت کيږي چې زما د اريبا د تليفون يوې شمېرې سختې پيسې نوش جان کولې، نو زموږ د کونړو په اصطلاح راته پته ولږيده چې هرو مرو څه چل شته دی ځکه د مشتريانو د خدمتونو شمېرې يې هم کار نه کاوه چې دا ستونزه مې ورسره حل کړې واي. بالاخره تليفون مې د اريبا دفتر ته نن ولېږه چې ستونزه يې معلومه کړي. د اريبا د دفتر کارکوونکو ورته ويلي و چې دا تليفون په دقيقه کې د تاسي نه دولس نيمي افغاني خوري او دا ځکه چې د دې تليفون اړيکو کنټرول د دوی سره نه دی او کومه بله جعلي شبکه ده چې داسې پنځه زره نمرې يې د دوی نه غلا کړي او کنټرول يې د هغوی سره دی او مفتي پيسي وهي. کله چې دوی ته څوک شکايت وکړي نو بيا دوی د هغه مشتريانو تليفونونه بېرته عادي حالت ته په ۲۴ ساعتونو کې راګرځوي ځکه هغه دستګاه چې کوم زورواکه څوان راوړی ده، هغه دوی نه شي کنټرولي او نه يې په نخښه کولی شي نو هغوی د دې لاري ډېري پيسي لاسته راوړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خبره د دوی سمه ده ځکه څو کاله د مخه هم همداسې دستګاوې په کابل او جلال آباد کې و او هغه بیا ونیول شوي. دی ته شهر نا پرسان وايې او هیله ده چې د مخابراتو وزارت، امنیت ملي او نور ارګانونه د داسې دستګاو مخه ونیسي ځکه دوی خو لس سلنه ټکس د خلکو نه د خدمت په مقابل کي اخلي. خدمت يې په تندر ولګوه، دا ډول دستګاوي امنیتي خطر او ستونزې د حکومت او هم د خلکو لپاره پیداکوي. خدای دې وکړي چې د حکومت کوم زړه سوانده چارواکی زما دا پوست وګوري او عاجل اجراات وکړي چې داسې جعلي دستګاوي کشف او ضبط کړي او فني غلو او د هغوی ملاتړ کوونکو ته سخته سزا ورکړي.

له فیسبوک او یا نورو رسنیو نه زړه مه بدوئ:

۱۸ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

اجتماعي رسنۍ، فیسبوک او داسې نور د معلوماتو سرچینې، داسې دي لکه منډوي یا لکه د پنساري دوکان چې هر څه پکي وي خو تاسې هغه څه ترې اخلئ کوم شي ته چې ستاسې اړتیا وي او یا ذوق ورسره لري. د هغه شیانو په اړوند چې ستاسې ورته اړتیا نه وی، هغه نه اخلي او نه يې په قصه کې یاست.

زما مشوره دوستانو ته دا ده چې هغه خبرې او معلومات چې د دوستانو په شوق او ذوق برابري نه وي او یا ورته اړتیا نه لري چې ځانونه پري پوه کړي، باید خپل ذهنونه يې په لیدو او اوریدو خراب نه کړي او نه خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعصاب پرې ماېيجن کړي او نه ملامتيا په دې رسنيو ورواچوي. هغه څه ترې اخلي چې تاسې ته ذهني سکون درکوي او يا مثبته ګټه ترې اخيستلې شي.

زما دا نهه بلډيګونه تکميل شول:

۱۹ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

زما دا نه بلډيګونه تکميل شول او درې نور د تکميليدو په حال کې دي. دا بلډنګونه نه زړيږي او نه نوره خرڅه د سا تلو ورته په کار ده او نه څوک دا سرمايه غلا کولی شي. که د چا مينه ورسره وي، نو ډېر کسان ترې ګټه هم اخيستلې شي. د ښو اولادونو او ښه دوستانو ترڅنګ همدا زما لويه سرمايه ده او همدې ته قناعت وايې لکه څنګه چې رحمان بابا وايې:

قناعـت مـې د خرقـي لانـدې اطلـس دی
په ظاهر ګدا پټ د درست جهان پادشاه يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په اند قناعت د فقر ژوند ته نه وايې بلکې قناعت دا دی چې ځوک چاته احتياج نه وي او خپله سرمايه او د ژوند مصارفات په خپله خواری او پاکي سره لاس ته راوړي نه دا چې خپل ژوند او عايد د خيانت، ظلم، رشوت او يا د نورو د حقوقو په پايمالولو سره تر لاسه کړي.

د ماشومان او لويانو ترمنځ توپير:

۲۰ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

ښکنځلې، بدې او خرابې خبرې ماشومان هم کولی شي خو ښې او پرمعنی خبرې د مشرانو، لويانو، پوهو، مؤدبو او ښو کسانو کار دی.

ناست په سياسي چوکيو دي خو فکرونه يې د چريکي قوماندانانو دي:

۲۲ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

ډېر کلونه وړاندې د مشرقي د شورا د يو شمېرمشرانو سره مې په جلال آباد کې خبرې کولی، نو ما ورته وويل چې پوهېږئ چې ستاسې اصلي ستونزه څه ده چې په خپلو منځو کې تفاهم او يا مشرقي ته خدمت نه شي کولئ؟

يو د دې مشرانونه راته وويل چې نه؟ ما ورته وويل چې تاسي په سياسي چوکيو ناست ياست خو ستاسې فکرونه لا اوس هم د چريکي قواندانانو دي. که غواړئ چې خپلې چوکۍ وساتئ او هم ولس ته خدمت وکړئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

باید په خپل فکرونو کې تغییر راولئ که نه د چریکي قوماندانانو ژوند همېشه لنډ وي.

دا خبره مې د دې پورې راپه یاد شوله چې ځینو مشرانو چې اوس هم سیاسي چوکۍ نیولي دي، د دوی فکرونه اوس هم د چریکي قوماندانانو دي او ترڅو چې د دوی فکرونه همداسې وي، دوی وطن ته خدمت نه شي کولی.

چې باوري نه یاست، د چا مه ښه وایاست او مه بد:

۲۳ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

دا څو ورځې په فیسبوک کې گورم چې یو شمېر فعالان چې ځانونو ته پوه کسان وایي په هره ښه او بده خبره یو قسم عکس العمل ښکاره کوي. که دوی ته ځانونه پوه ښکاري نو د دوی عکس العمل هم باید منطقي او په ځای وی او که بیا ځانونو ته د پوهو کسانو خطاب نه کوي نو بیا خو د دوی نه گیله په کارنه ده.

دا خبره مې ځکه وکړه چې زموږ په وطن کې شخصیت وژنه نهایت زیاته ده چې کله کله واقعیتونه او تهمتونه سره سړی جلا کولی نه شي. زما عاجزانه هیله د فیسبوک د دوستانو نه دا ده چې د چا په اړه سل په سلو کې باوري نه یاستي مه د چا توصیف کوي او مه چا پسې بد وایاست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جګړه به وګټې خوجنګ ګټلی نه شي:

۲۴ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

په دې څو ورځو کې ما د افغانستان د جمهور رئیس د لومړي مرستیال عکسونه په فیسبوک کې ولیدل چې په نغري يې چای جوش ایښی او اور لکړه يې په لاس ده او په خوند سره په اور کې لکړه وهي او د داسې ساده ژوند نه خوند اخلي او یا په بل عکس کې په یوه وران کنډر کې په چوکۍ خوشاله ناست دی او په تلیفون غږېږي. څو ورځې د مخه مې د طلوع ټلوېزيون نه ولیدل چې د ننګرهار ولایت د کوټ ولسوال حاجي غالب سره يې مرکه درلوده، خبرېال ته وايي که جمهور رئیس ده ته اجازه ورکړي، دی دې ته حاضر دی چې کندوز ته لاړ شي او هلته جنګ وکړي او بیا وايي چې دی د جنګ نه خوند اخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې کې شک نشته چې هر ژوندی مخلوق د ژوندي ساتلو لپاره مناسب محیط ته اړتیا لري که نه ژوندی مخلوق بې له خپل مناسب محیط نه ژوندی پاتې کیدې نه شي اوکه هم وي خوشاله به نه وي، د بېلګې په توګه د ماهیانو لپاره د ژوندي ساتلو محیط اوبه دي او که د اوبو یې راکاږئ نو مري. همدا ډول هر انسان په خپل ژوند کې د ژوندې ساتلو او ژوند کولو لپاره د ځان لپاره یوچاپیریال جوړوي چې په هغه چاپیریال کې ښه ژوند کولی شي او د هغه چاپیریال نه خوند اخلي. دې انسانانو ته که بل ښه چاپیریال هم جوړ کړي، هلته به خوشاله نه وي او د هغه چاپیریال نه خوند نه شي اخیستلی ځکه چې دوی خپل ټول عمر په جلا چاپیریال کې تېر کړی دی. په دې بحث نه کوم چې کوم چاپیریال زموږ د فرهنګي، ټولنیز او د یني ارزښتونو له اړخه ښه دی او کوم بد دی. زما هدف په یو خاص چاپیریال کې د ژوند کولو او د هغه چاپیریال نه د خوند اخیستلو په اړه دی.

په دې کې هیڅ شک نشته چې د جمهور رئیس لومړۍ مرستیال د جنګ په محیط کې ټول عمر تېر کړی او جنګي حالت نه خوند اخلي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

يا په اطراف کې يې ساده ژوند ورته د جمهوري رياست د مرستيالۍ نه خوند ورکوي. زما په اند، د جمهور رئيس لومړی مرستيال او هم ولسوال صاحب غالب به د جنګ نه خوند اخلي او يا ساده ژوند شايد د دوی خوښ وي ؛خو د دوی موقفونه دا نه ايجابوي چې دوی د خپلو اصلي دندو پرځای د جنګ ډګر ته ورشي بلکې د دوی وظيفه سازماندهي، عامه اړيکي، د پاليسو وضع کول او د پاليسيو د تطبيق نظارت دی. که زما د تېرې ورځې ليکنه وګورئ، دوی په سياسي چوکيو کار کوي خو د دوی فکرونه لا اوس هم د چريکي يا جبهه يې جنګونو د قوماندانانو دي.

په انګليسي ژبه کې يومتل دی چې وايي Winning the Battle but Losing the War يعني جګړه به وګټي خو جنګ به بايلي. دوی فکر کوي که دوی جګړه وګټي نو دوی به جنګ هم وګټي داسې نه ده. په نظامي لحاظ هم دا سمه نه ده چې دومره مهم شخص دې د جنګ اول خط ته لاړ شي او هلته دې جنګ رهبري کړي. که خدای نا خواسته ده ته کومه صدمه ورسيږي، دا د دښمن مورال نور هم تقويه کوي او د ګټې نه به د دوی تاوان په سايکالوژيکي او تبليغاتي لحاظ زيات وي. ښه دا ده چې دی خپلې اصلي دندې ته متوجه شي او د ټول افغانستان په اړه د جنګ ګټلو په پاليسيو فکر وکړي نه دا چې د يوې وړې جګړې ګټلو په فکر کې وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لیکلو لنډه مشوره ځوانانو ته:

۲۵ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

په فیسبوک کې لیکني عامه معلومات دي او هر څوک ترې گټه اخیستلی شي خو د لیکلو د قواعدو په اساس هغه ځوانان چې د چا لیکنې دوباره خپروي، دا به ښه وي چې د مخکني لیکوال نوم یاد کړی ځکه په دې توگه د لیکلو طرز او قواعدو سره به اشنایي پیدا شي او دا ځوانان به په راتلونکې کې ډېر ښه لیکوالان شي. هیچا لیکوالي په یوه ځل لیکلو نه ده یاده کړې او څومره چې ډېري لیکنې او لوستل څوک کوي هماغومره د لیکلو طرز د لیکوال ښه کېږي. صرف په کټ او پیست څوک لیکوال کیدې نه شي.

دوی د بل چا زامن دي:

۲۷ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

یو سړی په خپلو زامنو د قوماندان، ډگرمن او جگړن نومونه ایښودلي و. کله به یې د چا سره شخړه درلوده، نو غږ به یې وکړ چې هغه قوماندان، ډگرمن اویا جگړن ته غږ کړې چې دلته راشي او دا سړی سم کړي. جانب مقابل به هم وارخطا شو چې قوماندان، ډگرمن اوجگړن د ده په خوله راځي نو ښه دا ده چې ځان تری وساتي او په تیښته به شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما مشوره د دولت مشرتابه ته دا ده چې په دی کې شک نشته چې قوماندانان، ډگرمنان او جگړنان درسره دي خو اکثره د دوی د بل چا زامن دي ځکه دوی د بیلا بیلو صاحبانو په فرمایش مقرر شوی دي. د اکثرو تعهد خپلو مشرانو ته دی نه د دولت مشرانو ته او که په بله اصطلاح یې ووایو نو د دولت اکثره مشران هم نظام ته وفاداره نه دي بلکې خپلو ډلو او قومي جوړښتونو ته وفاداره دي. ښه به دا وي چې د دولت مشرتابه په امنيتي او هم نورو سکتورونو کې داسې د وطن زامن مقرر کړي چې نظام ته وفاداره وی او د صاحبانو د وفاداری نه تېر شي.

شرافت د انسان په علم او ادب دی نه په نسب

۲۷ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، دوبي هوايي ډگر

که په دی خبره عقیده ولرو چې انسانان د بابا ادم علیه والسلام اولاده ده نو بیا د نصب په اساس په انسانانو کې تفوق د کوم ځای نه شو او ولې مونږ پړي سره شکوو. د اسلام له نظره تفوق دانسان په تقوی کې دی. سورة الحجرات او د حجته الوداع خطبه لوستل په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمده تفاوت د حکومت او د مسلحو مخالفينو او تروريستانو ترمنځ:

۲۹ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

د حکومت نه د ولس توقعات همېشه زيات وي چې حکومتداري ښه کړي، امنيت راولي، ولس ته د تعليم او ښه ژوند زمينه مساعده کړي، سوله راولي، اجتماعي عدالت او قانون بايد حاکم کړي او داسې نور..

خو په مقابل کې د مسلحو مخالفينو او تروريستانو کار دا دی چې حکومتداري خرابه، سړکونه، پلونه او مکتبونه وران کړي، بيگناه انسانان ووژني او نا امنۍ راولي. د بې امنۍ او د جنگي حالت په دوام کې مخدره موادو قاچاق، د طبيعي منابعو چور او چپاول او پردو ته لاره هواره کړي چې د افغانستان په داخلي چارو کې مداخله وکړي.

که حکومت ستونزې لري ځکه چې د حکومت مقابله څو اړخيزه ده اما د جانب مقابل کار يوازې تخريب دی نو ځکه د دواړو اړخونو مقايسه سره سمه نه ده.

د نقيب احمد خپلواک په ياد د متحده ايالاتو د سولې انستيتوت له خوا د ښان رسامي وښودل شوه:

۳۱ اکتوبر ۲۰۱۶م کال

ډېر دوستان وايي چې ولې موږ خپل ژوندي نه نمانځو او همېشه خپل مړي نمانځو دا ځکه چې د افغانانو ژوند، همېشه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارزه او پهلواني ده او هغه ولس چې دلوبي په ډگر کې په پهلوانۍ اخته وي نو دوی ته د دې فرصت په لاس نه ورځي چې د پهلوانۍ د مبارزې د حلقه نه بهر فکر وکړي او همېشه دوی په دې فکر کې وي چې دا مبارزه څنگه وگټي ترڅو هم ځانته او هم خپل وطن او خلکو ته نېک نوم پرېږدي. په دې خاطر موږ د خپلو ژوندیو د نمانځلو فرصت نه لرو.

شهید نقیب احمد خپلواک هم د خپل ژوند په مبارزه کې اخته و، که څه هم د افغانستان په کچه په هېواد کې دننه او هم په امریکا کې دیني او دنیوي زده کړې کړې وې، حافظ د قرآن و، خو دی په دې قانع نه و او کوشش يې کاوه چې د دوکتورا تر کچې خپلې زده کړې تکمیل کړي او په دې لاره کې يې د انگلستان په اکسفورډ پوهنتون کې د دويمې ماسترۍ لپاره داخله کړې وه. د تعلیم او تدریس په څنگ کې يې په افغانستان کې د دايمي سولې راوستلو لپاره د متحده ایالاتو د سولې انستیوت په دفتر کې د حاکمیت د قانون په برخه کې د پروگرام منیجر په توگه کار کاوه. ده هم خپل ځان رساوه، هم يې خپله کورنۍ، وروڼه او خویندو لپاره د تعلیم زمنیه مساعدوله اوهم يې نور ته تعلیم زده کاوه. خپلواک خپل ژوند ټول په زده کړه او نورو ته د تعلیم د زده کولو په لار کې تېر کړ او بالاخره په دې لار کې د ۳۲ کلونو په عمر د اگست په ۲۴مه نېټه د افغانستان او بشریت د دښمنانو له خوا په داسې حال کې شهید شو کړی شو، چې د افغانستان بچیانو ته يې د کابل په امریکايي پوهنتون کې د حقوقو په څانگه کې په خپل صنف کې تدریس کاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې توګه د پورته حالاتو په رڼا کې افغانانو ته همېشه دا ستونزمنه وي چې د داسې ډول مبارزې او پهلوانۍ په میدان کې خپل ژوندي سم ونمانځلی شي ځکه افغانان په نورمال حالت کې ژوند نه کوي خو بیا هم شهید نقیب احمد خپلواک د خپلو دوستانو، خپلوانو، همکارانو او هغه ادارو له خوا چې ده هلته زده کړې او یا یې کارکړی و، په ډېر ښه شان سره ونمانځل شو او د ده حق یې تر یوه حده پورې ادا کړ.

د شهید خپلواک د نمانځلو په دې لړ کې د متحده ایالاتو سولې انستیتوت هم په خاصو مراسمو کې چې د دغه انستیتوت په سل ګونو کار کوونکو پکې برخه درلوده، د نقیب احمد خپلواک په نوم د دغه رسم شوي نښان نمونه د دغه انستیتوت د مشرې او معاونینو له خوا نن وښودل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوه او دا ډول نښان به د دغه انستیتوت په دفتر کې وروسته په دايمي توګه وځړول شي. د دې خبرې يادونه اړينه بولم چې هر کال تقريباً نيم ميليون کسان د متحده ايالاتو د سولې انستيتوت کتنه کوي او دا ټول کسان به د نقيب احمد خپلواک نوم د سولې د قربانيانو په لړ کې ګوري او د ده په ژوند او خدمت به فکر کوي. روح دې يې ښاد وي.

مثبت فکر کول په خپله مؤثريت دی

۲ نومبر ۲۰۱۶م کال، امريکا ويرجينيا

د متحده ايالاتو د سولې انستيوت په دفتر کې مې پورته ودانۍ ته کتل چې څنګه يې دا ښايسته ودانۍ جوړه کړې ده چې د انستيتوت عکاس زما دا عکس په خاص انداز کې اخيستي و او راته يې راواستوه. د يادګار لپاره بد نه دی چې د دوستانو سره يې شريک کړم. کله کله که مو ياديديم نو دی عکس ته ګورئ ځکه په ژوند هم چندان اعتبار نشته دی.

منزل د ټولو يو دی خو سفر جداجدا؛ ډېر به زړه هم نه بايلو ځکه دنيا په اميد خوړل کېږي. ترڅو چې ژوندي يو، ژوند به د ژوندو سره کوو او کوشش به کوو چې د خپل ژوند د هرې لحظې او شيبې نه په مؤثره توګه ګټه واخلو. موثريت شايد هرچاته جلا تعريف ولري خو زما په اند موثريت همېشه مثبت فکر کول دي هم د ځان په اړه او هم د نورو په اړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوستانو نه په غير ژوند هم ستونزمن دی او فکر کوم چې په هغه دنيا کې به هم ستونزمن وي ځکه ځانته به په جنت کې څوک څه وکړي چې دوستان درسره نه وي. د ټولو دوستانو او هېوادوالو سره په دواړو دنياو کې دښه، ارامه او سوکاله ژوند په هيله.

ستا په جنت کې دې ژړندې وي:

۲ نومبر ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

پخوا د ژړندو درلودل په اطرافونو کې خورا مهمه خبره وه، نو زموږ د سيمې يو مشر چې ژړندې يې درلودلې، نو د خپلو ژړندو غم ورسره و چې ايا په هغه دنيا کې به ژړندې په جنت کې وي او که نه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه ورځ يې زموږ د سيمې يو مهم مولوی نه پوښتنه وکړه چې مولوی صاحب په جنت کې به ژرندي وي که نه؟ مولوی صاحب چې هم ډېر پوه سړی و نو ورته يې وويل چې په کتابونو کې داسې څه د ژرندو په اړه نه دی راغلي خو د بما يشتهون کلمه راغلي ده څه چې دې خوښه وي هغه به الله تعالی درکوي. دا چې ستا ژرندې خوښې دي او که چېري ته جنت ته لاړې او ژرندي دې خوښې وې نو ستا په جنت کې دې ژرندې هم وي.

بعضو کسانو سره چې د خپلو ژرندو غم دی، فکر کوي که د دوی ژرندو ته دانه ونه رسېږي نو هر څه به فلج وي او دا بعضې چې د اخرت لپاره هم ځان وژني او هم نور، دوی هم د حورو او غلمانو په فکر کې دي او د دوی رضا د الله تعالی رضا نه ده. زما په اند د دوی به دنيا او هم اخرت خراب وي ځکه د دوي هدف يوازې حوري او غلمان دي.

شخصي اجنډاوې او که ملي اجنډاوې:

۶ نومبر ۲۰۱۶م کال، واشنګټن دی سي، امريکا

اکثره لوړ پوړې چارواکي او دوستان چې په حکومت کې دننه او يا له حکومت څخه بهر تر ولسمشره پورې زه پېژنم، د افغانستان او د ملي وحدت د حکومت په ستونزو ښه با خبره دي، د ولس له درد او غم نه هم پوره معلومات لري، د نړيوالې ټولنې ستونزې هم ورته پوره معلومې دي، د ګاونډيانو شوم نيتونه او له پروګرامونو څخه هم کافي خبرتيا لري، په تيوري او عملي لحاظ هم ډېری يې په کارونو ښه پوهېږي، نو سوال دا دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ولې دوی نه شي کولای چې د افغانستان د ستونزولپاره د حل لارې پیدا کړي؟ ولې د افغانستان مظلوم ملت لا هره ورځ د اور په لمبو کې سوځي؟ او ولې حالات له یوې ورځې نه بلې ورځې ته خرابیږي؟

کېدای شي چې دا لیکنه د دې دوستانو او حکومت د مشرتابه خوښه نه شي خو که نور څه نه شو کولای باید واقعیتونه ووایو او که دوی دا لیکنه سمه او په غور ولولي او په خپلو کړنو کې یو څه تغییر راولي شاید دا لیکنه د دوی لپاره ګټوره وي او هم شاید د افغانستان ولس لپاره یو څه مؤثره تمامه شي.

تر کومه حده چې زه له دې مشرانو سره پېژنم او د دوی له نږدې کسانو سره مې خبرې کړي، له دوی سره یوازې شخصي اجنډاوې مطرح دي، نو ځکه دوی په خپلو کارونو کې ناکامه دي. د خپلو شخصي اجنډاوو د درلودلو په حالت کې دوی د موجوده حالاتو په دوام یا (Status quo) ساتلو خوشحاله دي. اما د موجوده حالاتو دوام د افغانستان خلکو لپاره او هم د نړیوالې ټولنې لپاره چې له افغانستان سره مرسته کوي د قناعت وړ نه دی. د موجوده حالاتو له دوام سره یوازې د حکومت پرضد مسلحې ترورریستي ډلې، ځیني ګاونډي هېوادونه، جنایي او مافیایي کړی خوشحاله دي.

زه په دې ډاډه او باوري یم که له دوی سره شخصي اجنډاوې مطرح نه وي نو دوی د دې ظرفیت او کفایت لري چې د افغانستان ستونزو لپاره مناسبې د حل لارې پیداکړي. نه غواړم چې د ډېرو اشخاصو نومونه واخلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو يوازې غواړم چې د افغانستان د حکومت د مشرتابه او يو څو لوبغاړو د نومونو اخيستل اړين بولم، ځکه د افغانستان موجوده حالات او هم راتلونکې د دوی د کړنو او پاليسيو پورې تړلي دي.

راځئ چې له ولسمشر څخه يې پيل کړو:

ولسمشر له لومړۍ ورځې څخه په دې فکر دی چې څرنگه بيا د جمهوري رياست لپاره ځان کانديد کړي او د دې کار لپاره بايد داسې کسان په شاوخوا راتاو کړي چې د ده دغه اجنډا په مخ بوځي، نو په دې توگه ولسمشر نه غواړي چې داسې ټيم جوړ کړي چې د ده له شخصي اجنډا سره موافق نه وي. د دغه کار لپاره هم ولسمشر کوم مناسب ټيم چې يوازې د ده اجنډا تعقيب کړي، تر اوسه پورې نه دی جوړ کړی. کوم ټيم چې د ده په شاوخوا تراوسه پورې څرخي، هغه سوری ټيم دی او يا ده ته وفاداره ټيم نه دی.

په دې سوري ټيم کې چې هرڅومره کاڼې اچوي نو لاندې غورځيږي او فکر نه کوم چې د جمهور رئيس دا ټيم تکميل شي ځکه د شاوخوا کسان هم خپلې اجنډاوې لري. دوی د رسمي کارونو او د موقف ساتلو په درلودو سره د خپلو ځانونو لپاره کار کوي يا په بله معنی له خپلو موقفونو څخه د شخصي اجنډاوو لپاره د يوې وسيلې په توگه کار اخلي.

اجرايي ه رئيس هم په همدې فکر دی او غواړي چې له خپل موقف څخه څنگه د خپل شخصي نفوذ ساتلو لپاره گټه واخلي او د راتلونکو ټاکنو لپاره ځان برابرکړي. د ده ټيم هم سوری دی، ځکه د دغه پوست

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره د ده په خپل ټيم کې ډېر رقيبان شته دی. يو مثال يې د مزار والي دی چې غواړي له ولسمشرسره يو څه معامله وکړي ترڅو د ده نفوذ په حکومت کې او هم د حکومت نه بهر زيات شي او په عوض د دې چې په راتلونکي کې بل څوک سپانسر کړي ولې په خپله ميدان ته نه رادانګي.

د ملي امنيت سلاکار هم همدا خوبونه لا له پخوا څخه ليدل او غواړي چې خپل معتمدو کسانو لپاره چې د ده اجنډا پر مخ بوځي، د حکومت په منځ کې ورته د کار کولو زمينه مساعدوي. په سوشل مېډيا کې هم ده ته ليواله کسان کله کله د ده نوم د راتلونکي جمهوري رياست د ټاکنو لپاره زمزمه کوي. دوه درې نورو وزيرانو نومونه هم د راتلونکي جمهوري رياست لپاره خوبونه ګوري او کله کله يې نومونه په شوشل مېډيا او محافلو کې اوړي راوړي.

د پخواني ولسمشر د شاوخوا کسان هم په همدې هيله هلې ځلې کوي چې د حکومت مؤثريت اوحيثت راټيټ شي، ترڅو د ده د حکومت ارمان د افغانستان ولس وکړي. د حکومت په غيبت خوشحاليږي خو ډېر څه په خوله نه وايې او يوازې غواړي چې خارجيان د افغانستان د ټولو نيمګړتياوو په اړه ملامته کړي، ځکه ده ته يې د دې لاره هواره نه کړه چې لا نور هم په قدرت کې پاتې شي. خپله بېچاره هيڅ ملامتيا نه مني چې ګوندې په تېرو پنځلس کلونو کې د دې ټولو بدبختيتو او ناکاميو يو اصلي لوبغاړی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له حکومت څخه بهر د یوشمېر نورو کسانو نومونه هم مطرح کېږي او د راتلونکي جمهوري ریاست لپاره خوبونه ګوري، هغوی هم د تېرو نیمګړتیاوو اصلي لوبغاړي و خو نن ځانونه ملامته نه ګڼي او فکر کوي چې د دوی لپاره به زمینه بیا مساعده شي چې د قدرت واګې لاسته راوړي. له هېواد څخه بهر د بعضې کسانو شوق هم راتلونکي جمهوري ریاست لپاره کېږي. د بېلګې په توګه که ډونالډ ترمپ په امریکا کې ناکام شو نو د زلمي خلیلزاد شوق هم شته دی او نوم یې په محافلو کې یادېږي. که څوک په کابل کې اوسېږي او له دې مشرانو سره لیدنې او کتنې لري نو دوی پوهېږي چې دا پورته تحلیل واقعیت دی او په انکار یې څوک سترګې نه شي پټولی.

دا چې د حکومت دا پورته مشران د راتلونکو ټاکنو په فکر کې دي، نو د حکومت کارونه ځکه له ګډوډۍ سره مخامخ دي او مسلحې تروریستي ډلې همدا حالت له خدایه غواړي. حکومت لومړی باید امنیت تامین، حکومتداري او اقتصادي حالت ښه کړي ترڅو د راتلونکو ټاکنو لپاره لاره هواره شي. که حکومت دا فکر کوي لکه څنګه چې یې د پارلماني ټاکنو پروسه شاته واچوله نو دوی به د جمهوري ریاست د ټاکنو پروسه هم شاته واچوي او په قدرت کې به پاتې وي، نو زما په اند دوی د فیل په غوږ کې ویده دي.

د پورته حالاتو او ګډوډیو په نظر کې نیولو سره د افغانستان راتلونکې، د پنځه اپشنونو او یا له حالاتو سره مخامخ دی:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- د موجوده حالاتو او حکومت دوام دی
۲- د جمهوري ریاست لپاره وختي ټاکنې
۳- د لویې جرګې راغوښتل او د افغانستان د حکومت په راتلونکي غور کول
۴- نظامي کودتا
۵- د حکومت او نظام سقوط او داخلي جنګ

په پورته پنځو حالتونو کې د موجوده حکومت او هم ولس ګټه په یوه حالت کې هم نشته. که موږ دا پورته پنځه حالتونه لږ تجزیه او تحلیل کړو او د پنځم حالت نه پیل وکړو، نو د حکومت او نظام په سقوط کې د هیچا خیر نشته. که نظام او حکومت سقوط کوي، حکومتي غړي، پخوانی ولسمشر او په نامه سیاسي اپوزیسون ټول له ولس سره یو ځای غرقیږي او د دوی متبادل یوازې مسلح مخالفې ډلې دي او دوی ته هیڅ چانس نشته.

څلورم حالت هیڅ امکان نه لري ترڅو چې خارجي قواوې په افغانستان کې وي د کودتا امکان نشته. که باالفرض کودتا کیږي، نو بیا به دا د خارجیانو په ملاتړ وي. ترکومه حده چې زما پرې سر خلاصیږي، دا حالت نه شي راتلای.

دریم حالت د لویې جرګې د جوړېدو دی. پخوانی ولسمشر دې حالت ته ډېر خوشحالیږي. دا حالت هم امکان نه لري ځکه لویه جرګه باید ولسمشر را وغواړي او زه فکر نه کوم چې اوسنی ولسمشر دې دا کار

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړي. د اساسي قانون په اساس هم د لويې جرگې د جوړېدو امکان نشته او نه نړيواله ټولنه د دې کار حمايت کوي او هر تغيير چې په دې ډول راشي، نظام نور هم بې ثباته کوي. فکر نه کوم چې نړيواله ټولنه هم د لويې جرگې د جوړېدو حمايت وکړي که څه هم د ملي وحدت د حکومت د جوړېدو په تفاهم نامه کې د لويې جرگې د راغوښتو يادونه شوې، خو هغه وخت هم په ارامه تېر شو.

دويم حالت هم امکان نه لري ځکه فکر نه کوم چې موجوده ولسمشر استعفا وکړي ترڅو وختي ټاکنو ته لار هواره شي. که ولسمشر استعفا کوي، نو د جمهور ريې س لومړی مرستيال به د نوو ټاکنو ترپايلې پورې جمهور ريې س وي. دا حالت هم د ملک په دننه او يا بهرنيانو ته د تحمل وړ نه دی او نه په تخنيکي لحاظ وختي ټاکني امکان لري. په پورته پنځو حالتونو کې يواځنی ښه نسبي حالت د دې حکومت دوام او ښه کېدل دي. دا هم هغه وخت امکان لري چې ولسمشر د راتلونکي دور د ټاکنو له خوبونو څخه تېر شي او يوازې په اوسني حالت د ښه کېدو په فکر کې شي. که اقتصادي، امنيتي او سياسي حالت ښه شو نو هيڅ کمپاين ته د اوس نه حاجت نشته، ځکه دا ولس دومره احسان فراموشه نه دی چې څوک دې ورته خدمت وکړي او هغه هير کړي. که اقتصادي، امنيتي او سياسي حالت لکه څنگه چې تراوسه مخ په خرابيدو دی او همداسې دوام وکړي نو بيا دا ملت دومره ويده هم نه دی چې ده ته او يا د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده د سوري ټیم کوم بل غړي ته رایه ورکړي او یا دوی سم حکومت وکړای شي.

ولسمشر او د ده سوري ټیم ته یوازې همدا اجنډا په کار ده چې څرنګه دا دوه درې کاله خدمت وکړي او د راتلونکي خوبونو له لیدو څخه دی اوس تېر شي. د حکومت تش په نامه سیاسي اپوزیسون غړو ته په کار ده چې د حکومت ملاتړ وکړي، ځکه د حکومت په ثبات کې ټاکنې ممکنه دي او دوی بیا کولای شي چې د راتلونکو ټاکنو لپاره کمپاین وکړي. د حکومت په دوام او د نظام په سیاسي او حقوقي مشروعیت کې د ټولو خیر دی. د ولسمشر لپاره په کار ده چې په خپل ټیم کې جدي تغییر راولي او په ملي اجنډا کار وکړي. ټول باید د خپلو شخصي او مقطعي اجنډاوو څخه تېر شي.

دا پورته لیکنه د پژواک خبرې اژانس لومړی خپره کړه:

goo.gl/IPQvnv

د امریکا د جمهوري ریاست ټاکنې:

۸ د نومبر ۲۰۱۶م، امریکا ویرجینیا ایالت

د امریکا په مختلفو ایالتونو او ښارونو کې د جمهوري ریاست، سنا، د کانګریس د نمایندګانو د جرګې، محلي ښاروالیو او نمایندګانو څو قسمه ټاکنې نن رواني دي او د ټاکنو مسوولیت د محلي حکومت دنده ده او هر ایالت د ټاکنو ځانګړي قوانین او سیستم لري نو په دی توګه د ټاکنو پایله

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سوال لاندې نه راځي او نه څوک د چا ادعا چې ثبوت ونه لري، منل کېږي. دا خبره چې دونالډ ټرمپ به پايلي ونه مني او ګل مرجانې حکومت به جوړ شي، هوايي خبرې دي. دې کې شک نشته چې د نظريات توپير او کرکه د يوبل نه زياته ده خو د دوی سيتم ريښني لا ډېري کلکي دي.

همدا شان د امريکا د ټاکنو په ورځ دا پوست وکړ چې د افغانان هم د

دې ټاکنو عبرت واخلي:

موږ بايد همېشه د خپلې ټولنې مثبت اړخونه تقويه کړو او د نورو د مثبت کارونو نه بايد زده کړه وکړو. خو دا چې د تېرو څلورو لسيزو ستونزو زموږ په ذهنونو منفي تاثير کړې نو هر څه ته موږ د منفي اړخه ګورو. زما په اند موږ بايد د مثبت فکر کولو روحيه تقويه کړو او منفي انديښني شاته وغورځوو. دی عکس ته چې ګوري ډېره مهمه خبره پکې دا ده چې هغه کسانو چې نن په امريکا کې وټ ورکاوه هغوی ته يې هغه سټکر يا نښان چې ما وټ ورکړ، ورکاوه، خو که د وټ اچونکو سره واړه ماشومانوته يې دا بل ډول ستکر ورکاوه جې پری ليکل شوي و چې راتلونکې وټ ورکونکی. دوی دا کار د دې لپاره کوي چې له يوه اړخه ماشوم مايوسه نه شي چې والدينو ته يې نښان ورکوي او دوی ته يې نه ورکوي خو له بله اړخه دوی ماشومانو ته د وټ ورکولو د حق تربيه هم په دی توګه ورکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتيا به وايو چې ايا موږ هم خپلو ماشومانو ته دا قسم تربيه ورکوو او که په عوض يې خشونت ته تشويقوو؟

د ټاکنو وړاندې دونالد ټرمپ په مناظره کې ويلي و که دی منتخب نه شي نو ټاکنې به ونه مني او د دې خبرې تبصرې په افغانستان کې دا اوازي خپرې کړې وې چې شايد د افغانستان په شان به د ملي وحدت حکومت جوړشي. په دی خاطر ما د پورته ليکنه وليکله. دا وړاندوينه په خپل ځآی سمه وه ځکه د مبصرينو او وړاندويونو په خلاف ډانالد ټرمپ ټاکني وګټلې او د هغه رقيبې ميرمن هيلري کلنټن ټاکني وبايلودې خو دې د ټاکنو پايلې بې له کوم قيد او شرطه ومنلې او د ټاکنو خپل رقيب ته يې مبارکي ورکړه که څه هم د ټاکنو په وخت کې د دواړو رقيبانو ترمنځ ډېرې ترخې خبرې سره تبادله شوي وې.

د بريالي نوماند کاري برياليتوب او ناکامي د ټاکنو وروسته معلومېږي:

۹ نومبر ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

ټاکنې ګټل اسانه دي ځکه کله نوماند د خپلو خلکو د احساساتو نبض پيدا کړي نو بيا د هغوی د احساساتو نه په استقاده سره ټاکني ګټي خو د بريالي کانديد کار هغه وخت سخت کېږي چې په ټاکنو کې يې ډېرې هوايي وعدې خپلو خلکو ته ورکړې وي او بيا هغه تر سره کولای نه شي.

د امريکا د منتخب نوي جمهور رئيس کار اوس سخت شو چې څنګه خپلې وعدې پوره کړي که څه هم د کانګرس د دواړو جرګو اکثريت د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده د ګوند سره دی. د ده اصلي کاميابي او ناکامي به د ده د کاري ټيم د جوړېدو او کار کولو نه وروسته پته لګيږي.

وايي نا راستي د کور نيستي ده:

۱۱ نومبر ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

ځومره ښه متل لرو:

وايي نا راستي د کور نيستي ده.

که رښتيا ووايو موږ افغانان تنبله او مفت خوره اموخته شوي يو نو ځکه زموږ چاري نه سمېږي. موږ په خپلوځانونو اعتماد نه لرو کنه موږ د دنيا د نورو ملکونو نه هيڅ بدتري نه لرو. کله چې تنبلي په انسان اغېز وکړي نو بيا ورته پچه هم پيچومی ښکاري او سپينې دانسان بيا تښتيدلې وي، نوپه دې توګه تنبلي يوهېواد او هم کورنۍ نيستمنه کوي.

د پورته پوست په اړوند عزيز بابکرخيل صاحب دا لاندې بيتونه د حمزه شينواري ليکلي و:

د هستۍ په لويه لاره ځي وختونه نه ودرېږي
لارويه(ای افغانه) څه ته ناست يې ستاو چا ته انتظار دی
نه فرهاد شوی په عمل کې نه منصور شوی په مانا کې
تا يو ګټ مات کړې نه دی وايې عمر مې په دار شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

احساساتي برخوردونه:

۱۲ جنوري ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

نن سبا د افغانستان سياسيون په لږ څه خوشاله او په لږ څه خفه وي يا په بله معنی دوی لکه د ماشومانو په شان دي چې په يوه لحظه کې په ژړا شي خو په بله لخطه کې بيا خوشاله وي. زما په اند د څو کسو په خوشالولو او خفگان باندې امنيت او حکومتولي ښه کيدې نه شي او که کېدای شولې نو په تېرو پنځلس کلونو کې دا لوبغاړي په بيلونونو ډالرو خوشاله نه شول، نو فکر نه کوم چې په راتلونکې کې هم دوی خوشاله وساتل شي. د افغانستان ولس امنيت او ښه حکومتولې غواړي تر څو د ولس بشري او فزيکي امنيت تامين شي.

د حکومت لپاره په کار ده چې ولس په خپل اعتماد کې ونيسي نه دا څو کسه لوبغاړي چې هيڅ نه مرېږي. حکومت بايد د مسايلو سره عاطفي او احساساتي برخورد ونکړي ځکه احساساتي برخوردونه همېشه مقطعي او پراگنده وي او اصلي هدف ته څوک نه شي رسولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بعضې ملکونو د خلکو او مشرانو نه دا مرغان هم هوښیار دي:

۱۲ نومبر ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

نن ښایسته هوا په ویرجینیا کې وه او تقریباً اته کلومتره مزل مې وکړ.

په هوا کې مرغان هم تېریدل نو زوی مې راته وویل چې پوهېږئ دا مرغان ولې د V یا زموږ په اصطلاح د اتو ۸ په شکل الوتنه کوي؟ ما ورته وویل چې نه؟ ده راته وویل چې نوی تحقیق شوی دی چې د دې لپاره مرغان اوږده لار ووهي او د یوې سیمې نه بلې سیمې ته مهاجرت وکړي، نو دوی د V په شکل الوتنه کوي ترڅو انرژي سپما کړي. د مخکنې مرغانو د وزونو د څپوهوا په وروستي مرغانو تاثیر کوي او کمه انرژي مصرف کوي. کله چې سرکښې مرغه ستړی شي، نو ځای نورو مرغانو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېږدي او وروستي مرغان په خپله په منظمه توگه مخکې کېږي او یو بل ته ځای پرېږدي او په دې توگه په الوتنه کې د یو بل سره مرسته کوي.

ما ویل چې دا مرغان خو زموږ د خلکو او مشرانو نه ډېر زیات هوښیار دي ځکه هغوی خو یو بل ته ځای نه پرېږدي بلکې یو بل په خپلو موقفونو او گټو وژني او چې قدرت ونیسي نو بیا خو فکر کوي که دا مخکښ نه وی نو وطن غرقیږي. دوی ترڅو په خپلو څوکیو او موقفونوسر نه وی ورکړې او یا په زوره لرې شوي نه وي ترهغې د خپلو موقفونو او گټو نه تېرېږي. که د افغانستان مشران او خلک د دنیا د نورو ملکونو د مشرانو په توگه د قدرت د پرېښودلو نه عبرت نه شي اخیستلی، نو لږ تر لږه خو دی د دې مرغانو نه وشرمیږي.

وزیر صاحبانو د وزارتونو بودجه شاید د ښې بدې ورځې لپاره ساتلې وي د حکومت لپاره هم یو سپیناوی په کار دی:

۱۲ نومبر ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

دا چې پارلمان نن د بهرینو چارو، د فواید عامي او د معلولینو، شهداو، کار او اجتماعي امورو د وزارتونو وزیران د بودجه د کمې سلنې د مصرف لپاره سلب اعتماد کړل نو زما یوه قصه راپه یاد شوله:

وایي.یو سړي په کور کې کفن ساتلی و، یو وخت یې پلار مړ شوي و خو ده بازار ته منډې وهلې چې د خپل پلار لپاره کفن راوړي. یو دوست یې ورته ویلي چې بازار ته ولې منډې وهې کفن خو په کور کې لرې، نو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه سان (سان ټوټه چې د کفن لپاره استعماليږي) نه ولې خپل پلار ته کفن نه ورکوي؟ دې سړي ورته ويلي و چې هغه کفن مې ښي بدې ورځې لپاره ساتلی دی.

فکر کوم وزير صاحبانو د وزاتونو بودجه به ځکه نه وي مصرف کړې شايد دا بودجه به يې د کومي ښې بدې ورځې لپاره ساتلې وي.

د دې خبرې سپيناوی هم په کار دی چې وزيران ملامتيا د تدارکاتو کمېسيون په مرکزي کېدو اچوي او د تدارکاتو کمېسيون دا ملامتيا په وزارتو اچوي نو ښه به دا وي چې دوی په خپلو منځو کې سپيناوي وکړي. په هر حالت کې دا مهمه ده چې بودجه بايد مصرف شي تر څو اقتصادي انکشاف رامنځته او هم افغانانو ته کار پيدا شي.

خدايه! دا زموږ وزيران، معينان، واليان، وکيلان، قاضيان او مشران ولې دومره سپک شول؟ ۱۳ نومبر ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، کابل

پخوا به د کاتب صاحب، ضابط صاحب، حوالدارصاحب، مامور صاحب، محرر صاحب، مبصر صاحب، معلم صاحب، کمپوډر صاحب او وکيل صاحب نومونه د خلکو په منځکې په ډېر درنښت سره اخيستل کېدل. حکومت به هم يو رعب او دبدبه درلوده او ديو کوتوالي ځواب به ټول کلي نه شو ويلې. اما اوس د خلکو په منځ کې د وزيرانو، معينانو، واليانو او قاضيانو نومونه دومره په سپکه سره اخيستل کېږي چې هيڅ حد

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه لري. د صاحب لفظ خو د دوی د نومونو اخيستلو سره بيخي له منځه تللی دی.

زما پلار دی خدای وبخښي يو وخت معلم او هم مدير و او زه هم يو وخت معين وم، خو باور وکړئ چې دهغه نوم په کلي او کور کې اوهم د دوستانو په منځ کې اوس هم زما د معينت په پرتله په درنه توګه اخيستل کېږي.

حال دا چې په دولت کې کارکول جرم نه دی بلکې خدمت او ثواب دی په دې شرط چې په صداقت سره څوک خدمت وکړای شي. فکر کوم چې پخوا به صداقت، اخلاص او تعهد د خپلو خلکو او وطن په وړاندې زيات و نو ځکه د هغوی نومونه په درنښت سره اخيستل کېدل.

خدايه ته دا پخوانۍ روحيه زموږ په دولتي مامورينو کې بيا راژوندۍ کړې چې په صداقت سره خپلو خلکو او وطن ته خدمت وکړي ترڅو د دوی د نومونو يادونه بيا په درنښت سره د افغانستان د خلکو په منځ کې رواج شي. د دولتي مامورينو درنښت د وطن درنښت دی او د دوی سپکاوې د وطن سپکاوې دی. تر څو چې دوی سپک وي دا وطن به هم سپک وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په واشنګټن کې د افغانستان د سفیر ډاکټر صاحب حمدالله محب سره کتنه

۱۳ د نومبر ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

تېره اونۍ مې (۸ نومبر) په واشنګټن کې د افغانستان سفیر ډاکتر صاحب حمدالله محب سره وکتل. د افغانستان د روابطو په اړوند مو د امریکا سره د نوو ټاکنو د تاثیراتو په اړه

خبرې اترې وکړې. سفیر صاحب محب هلې ځلې د ستایلو وړ دي چې افغانانو ته یې د سفارت دروازه پر مخ پرانستي او د دوی سره د وطن په ګټه سلامشوري کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ده په قول شريکې همکارۍ ته په ټولو ساحو کې اړتيا ده ترڅو د افغانستان جنګي تصور ته تغيير ورکړای شي. په دې اړه سفير صاحب محب په امريکا کې د تعليمي، دولتي او غيردولتي ادارو سره تماسونه نيولي او هلته يې لکچرونه ورکړي دي. حتی په امريکا کې د ښوونځيو زده کوونکي اوس د افغانستان د ښکلي سفارت نه ليدنه او کتنه کوي او د دوی تصور د پخوا په پرتله يو څه بدل شوی دی، خو لا اوس هم ډېر کار ته اړتيا ده. ډاکتر صاحب محب او د ده همکارانو ته د الله د درباره توفيق غواړم چې نور هم خپلو خلکو او افغانستان لپاره د خدمت مصدر وګرځي.

پارلمان په دوه ورځو کې پنځه وزيران سلب اعتماد کړل:

۱۴ نومبر ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

که خفه نه شو د اکثره افغانانومحبت او کرکه دواړه په احساساتو ولاړه ده. کاشکې چې داحساساتو سره لږ عقل هم يوځای وی نو بيا به پريکړو يې ښه پايله درلودای. د الفت صاحب خبره عقل او احساس سره لازم او ملزوم دي. بې احساسه عقل هم په درد نه خوري او بی عقله احساس هم د ولس دوا کېږي نه.

د وزيرانو Knock out يا چپه کېدو ته خو خوشالېږي، که په ځای يې د دوی نه بدتر راشي بيا به څه کوي او يا که دوی د سپنتا (پخواني د بهرنيو چارو وزير) غوندې سرپرسته پاتې وي نو بيا به خو خبره نوره هم خرابه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي او د حکومت اعتبار به نور هم خراب شي. زما په اند په دې شرایطو کې چې څومره د حکومت اعتبار راټیټیږي، د افغانستان په ګټه نه ده.

په حکومت کې د ټولو نه ستونزمنې دندې کومې دي؟

۱۴ نومبر ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

په هرحالت کې د یو ملک د ویندویانو او سفیرانو دندې ستونزمنې دي چې په هېواد کې دننه او بهر د دولت د کارونو او پالیسیو نه دفاع وکړي. زما په اند په اوسني حالاتو کې د دولت د ویندویانو او سفیرانو دندي تر ټولو نورو دندو ډېرې ستونزمنې دي چې د حکومت استازیتوب یا تمثیل وکړای شي ځکه د پالیسیو سردرګومي ده او همېشه د ملک د داخل نه بد او جنجالي خبرونه زمزمه کېږي او دوی نه شي کولای چې د خپلو خبرو او یا د دولت د کارونو نه سمه دفاع وکړي شي. که دفاع هم کوي نو خپل زړونو کې ناارامه وي چې د دومره دروغو تمثیل ترکله.

زه حیران دی ته یم چې یو شمېر هوښیاران ولې اوس خپلې مهمې دندې د سفارتونو او ویندویانو پوستونه ته پرېږدي؟ زما خو پری سر خلاص نه شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکل د څه لپاره؟

۱۶ نومبر ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

لیکل هم موږ ته اړتیا لري او انسان کله د شطرنج د لوبې په شان زیچ او ګیچ شي چې څه ولیکي، د چا لپاره یې ولیکي، ولې یې ولیکي، ایا د لیکلو نه به د لوستونکو انتباه څه وي؟ ایا لیکل به په چا څه مثبت تاثیر ولري او کنه؟ په دی تصور کې ایا د هرې لیکنې نه به یو کس هم ګټه واخلي او کنه؟ ایا لیکل هسې د لیکلو لپاره به وي ترڅو خپل لیکل سرې پاخه کړي او یا د لیکلو بحثونه به یوازې د بحث لپاره وي او که هدف هم ترې متصور دی؟

زما په اند په هر حالت کې لیکل ښه دي ترڅوخپلې تجربې، نظریات او د ستونزو لپاره د حل لارې چارې شریکې کړو. که چا ترې ګټه وانخستله خپله د لیکلو لیک دود خو به پرې پوخ شي چې دا هم یوه لویه ګټه ده په دی شرط چې د لیکلو او قلم عقت وساتل شي. که څوک د چا د نظریاتو او یا اعمالو سره مخالف او موافق هم نه وي، نیوکې همېشه باید د قلم او لیکلو د عفت په چوکات کې وي ځکه په زشته او ترخه لهجه او بدو خبرو اصلاحات نه شي راتلای بلکې تضادونه او د ټولنې د غړو ترمنځ کرکه، نفرت او نفاق لا زیاتوي. که څوک د دې خبرې سره موافق نه وي نو بیا باید د ځان نه پوښتنه وکړې چې د نیوکو نه یې هدف څه دی؟ ایا هدف د اصلاحاتو، ثبات او د ورورګلوي فضا جوړول دي او که غواړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې زموږ ټولنه نوره هم سره بی ثباته، تیته او پراګنده شي او زموږ ولس لا نور هم په فقر او ذلیل حالت کې ژوند وکړي.

که هدف مو اصلاحات، د وطن آبادي او د ولس سوکاله ژوند وي نو باید موږ نیوکې په نرمه او ارامه لهجه وکړو، د لیکلو او قلم عفت باید وساتو، احساسات باید کنټرول کړو او د تحمل او برده بارۍ روحیه باید په ځانونو کې تقویه کړو.

د ننګرهار پوهنتون د ادبیاتو د پوهنځي د مشرتابه نه د نعمان دوست صاحب د لیکنې او پرځای د ګیلې په اړه نعمان دوست صاحب یې د ماسټري پروګرام ته نه و نیولی نو لیکلي یې و:

۱۷ نومبر ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

یو وخت زه په پېښور کې د بلجیم د کمیټې مرستیال وم، د کمپونو د کمشنرۍ د مکاتبومعلمینو لپاره مو د پیداګوژي اصولو تدریس او یو څه د زده کړو د لوړوالي څلورمیاشتنی پروګرامونه درلودل. په اوله دوره کې چې د افغان کمشنرۍ د تعلیم او تربیه بخش موږ ته څلویښت استادان د کمپونو د مکاتبو نه معرفي کړل، نیمایې یې مطلق بیسواده و، لیکل او لوستل نه شو کولی خو دوی د کمشنرۍ په مکاتبو کې معلمین و. زموږ څلور میاشتني کورسونه چې باید دوی ډېر څه د تدریس د اصولو په اړه زده کړي وې، د اکابروو په کورس بدل شو ځکه دا معلمین د کمشنرۍ له خوا په پیسو او واسطه مقرر شوي و او دوی په خپلو مکاتبو کې د نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سيمو استادان نه منل ځکه د کمپ هر مکتب د يو راشني ملک په کنټرول کې و چې د افغان کمشنري سره يې مستقيمي اړيکي درلودي.

دی تش په نامه استادانو ته ما وويل چې ستاسې جفا او ظلم د افغان ماشومانو سره د هغه قوماندانانو په پرتله چې سلاوي خرڅوي او ظلم کوي څو چنده زياته ده ځکه تاسې د افغانانو يو نسل بيسواده تربيه کوي.

افغانستان ډېري ستونزې لري خو موږ د پېښور او هم د نورو هېوادونو نه ډېر بد شيان افغانستان ته راانتقال کړي دي. يو له دي بدو شيانو نه د افغانستان تعليمي نظام دي چې ډېري کسان لسانس او ماستري لري خو نه ليکل کولی شي او نه د دوه خرو اوربشي بيلولای شي.

مرغان هم د ښې هوا نه خوند اخلي:

۱۷ نومبر ۲۰۱۶م کال، اشبرن، ويرجينيا، امريکا

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن مې مزل کاوه چې دی قازانو او ایلیو هم د ښه موسوم نه خوند اخیست او هیڅ ویره ورسره نه وه چې انسان به دوی ته ضرر ورسوي، خو په افغانستان کې د بعضې انسانانو نه انسانان ویریږي او لکه د درنده ځناورو نه چې ځوک ځان ساتي هماغسې باید تری ځان وساتی.

افغانانو ته کاذب غرور او درواغجن تاریخ پاتې دی:

۱۷ نومبر ۲۰۱۶ م کال، ویرجینیا، امریکا

ډیر افغانان چې پوه کسان هم وي وایي چې افغانستان او جاپان په یوه ورځ ازادي اخیستې ده نو ولې د افغانستان او جاپان ترمنځ دومره زیات توپیر د ترقۍ په لحاظ موجود دی؟

ترکومه حده چې ما کتابونه لوستلي دي او یا معلومات لرم، جاپان هیڅکله اشغال شوی نه دی او د زرگونو کلونو راهیسې ازاد هیواد دی. په اوله جهاني جگړه کې جاپان جرمني ته په Qingdao ټاپو کې چې د چین نه یې په اجاره اخیستی و، ماتي ورکړه. کله چې په لومړي جهاني جگړه کې یې روسیې ته هم ماتي ورکړه، نو د غربیانو لپاره دا د تعجب خبره وه چې ځنګه یو شرقي هیواد وکړای شول چې روسیه ته ماتې ورکړي؟ بالاخره جاپان په ۱۹۱۹ م کال کې د لیگ اف د نیشن (The League of the Nation)غړیتوب یې په خپل قوت سره تر لاسه کړ. تر دویمي جهاني جگړې پورې جاپان دومره پرمخ تللي بحري او هوایي ځواک درلوده چې د پرل هاربر(Pearl Harbor) په حمله کې یې د امریکا یې قواو ۱۲ جنگي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کشتي ګاني او تقريباً درې سوه الوتکې له منځه يوړې او دا حمله د امريکا لپاره يوه ډېره ترخه پېښه وه چې د دې پېښې نه وروسته امريکا د جاپان په مقابل کې جنګ اعلان کړ او د لومړي ځل لپاره امريکايانو په جاپان باندې اتومي سلا استعمال کړه او د همدې حملې له امله جهاني جګړه کې جاپان او جرمني شکست وخوړ.

د دويمي جهاني جګړې نه وروسته د جاپان اساسي قانون د امريکايانو د نفوذ لاندې وليکل شو او جاپان د تهاجمي سلاو د جوړولو نه لاس واخيست او امريکا د جاپان د امنيت ذمه وارې په غاړه واخيستله او تقريباً اوس هم د شپيتو زور په شاوخواکې امريکايي عسکر په جاپان کې د امريکا سره د يوې معاهدې له مخې پراته دي چې د جاپان لپاره دا ډول امنيت ساتل د امريکا له خوا ارزانه تماميږي او په عوض يې جاپان خپل داخلي انکشاف او ترقي ته توجه وکړه او بالاخره جاپان د نړۍ دويم متمول ترين هېواد شو اما اوس د چين او امريکي نه وروسته د نړۍ دريمه درجه سرمايه داره هېواد دې.

زه پوه نه شوم چې دا دروغجن تاريخ زموږ غوږونو ته څنګه رارسيدلی دی چې افغانستان او جاپان په يوه ورځ ازادی اخيستې ده. په ۱۹۱۹م کال کې چې افغانستان د انګلستان نه ازادي اخيستله، افغانان په خېټه هم ماړه نه و او يوازې چقمک او دنباله پور يو څو ټوپکي يې درلودې. بل دا چې موږ ته همېشه دا ويل شوي دي چې افغانستان هيڅکله چا نه دی نيولی حال دا چې بابر، سلطان محمود غزنوي او نادر افشار خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانان نه و چې د هند پورې یې په دې ټولو سیمو په کلونو کلونو پادشاهي کوله. نه پوهېږم چې دا خبره هم چې افغانستان هیڅکله چا نه دی نیولی د کومه ځای نشئت کړی دی ځکه دا ډول کاذب تاریخ موږ ته کاذب غرور راکړې دی.

کیدی شي دوستانو ته د ما نه ښه معلومات وي او په دی دواړو موضوګانو په اړه که رڼا واچوي ښه به وي چې تر څو زموږ ذهنونه روښانه شي.

پورته لیکني په فیسبوک کې یو ښه او مستدل بحث رامنځته کړ ترڅو موږ خپلو ستونزو ته متوجه شو. ما فکر کاوه چې بعضې دوستان به احساساتي توګه نیوکې وکړي خو خبره دا سی نه وه او د دوستانو نظرونه مثبت و.

دنیا په امېد خوړل کېږي خو کله د انسان ارمانونه د خاورو سره خاوري شي:

۱۹ نومبر ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

د دنیا ژوند په امید خوړل کېږي خو بعضې وخت د انسان امیدونه د خاورو سره خاوري شي. نن مې څه عکسونه لټول چې د استاد نقیب احمد خپلواک د عکس سره مخامخ شوم. د جنورئ په میاشت کې د موږ سره و خو نن نشته دی الله تعالی دی وبخښي. د ده او د دې د کورنئ ارمانونه د خاورو سره خاوري شول. په دې عکس کې په دویم قطار کې د ښي خوانه دریيم کس دی. په واشنګټن کې د متحده ایالاتو د سولې انستیوت د

(c) ketabton.com: The Digital Library

آسيا د برخي د همکارانو او د دغه انيستيوت د عمومي مشري سره يو ځای دا عکس اخيستل شويدی.

شرع ظاهر مني:

۱۹ نومبر ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

ډېر شيان حقيقت وي خو که په شرع يعنې ظاهر برابر نه وی نوهغه څوک نه مني ځکه شرع په ظاهر قضاوت کوي. د تصوف پيروان وايي چې شرع يا ظاهر لکه د وجود د پوستکي په شان دی چې د وجود د داخلي سيتستم د جوړښت اجزا اوغړي لکه رگونه، وينه، غوښه، هډوکي، پلې او ماغزه يې خوندي ساتلي دي. که د پوستکي يا ظاهر خيال ونه ساتل شي نو د وجود داخلي اعضاوې وراسته کېږي، بوی کوي او له منځه ځي. د انسانانو په زړونو هم څوک نه پوهېږي خو موږ همېشه د انسانانو په ظاهري عمل، خبرو، حرکاتو او قيافه باندې قضاوت کوو. قاضي هم په ظاهري شواهدو او استنباط قضاوت کوي. د بلگي په توگه که دوه ملگري په يوه کوټه يا خونه کې وي، يو وغواړي چې خپل ځآن ووژني خو دا بل ملگری يې نه پرېږدي چې ځان ووژني، اما د ملگري د کوښښ سره سره دا ملگری يې په دی وتوانيږي چې ځان په خپله مړ کړي، نو کله چې د مقتول ملگری د خونې نه راوځي اوخلک يې وگوري چې د ده ملگري په کوټه کې مړ پروت دی، که دا ملگري يې هر څومره استدلال وکړي چې ده خپل ملگری نه دی وژلی، اما څوک ورسره دا نه مني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا شخص د خپل ملګري قاتل ګڼل کېږي ولو که ده د خپل ملګری په وژنه کې هيڅ لاس نه درلوده، ځکه شرع ظاهر مني. داسې شواهدو ته په قضايي اصطلاح کې قرينه قاطعه وايي.

په سياسي مسايلو کې هم څوک د يو مشر په زړه نه پوهېږي او نه څوک د يو مشر په سياسي پوهه قضاوت کولی شي، خو خلک د يو مشرپه ظاهری اجراء تو، ټيم او د پاليسيو د تطبيق په اغېز باندې قضاوت کوي. که د يو مشر نيت هر څومره ښه وي، اما ونه شي کړی چې ښه ټيم جوړ کړي، خپلې پاليسۍ عملي کړي، او ولس په خپلو کارونو قانع کړي نو نيت او يوازې پوهه چندان ګټه نه لري او دا مشر د ولس په زړونو کې ځای نه شي نيولی.

سياست پوه او سياستمدار او همدا شان اقتصاد پوه او تجار هم سره توپير لري. يو کس به د پوهنتون د اقتصاد ښه پروفيسر وي خو ښه تجار کيدې نه شي که داسې وی نو د اقتصاد ټول استادان به ميلونران وي. خلک په ظاهر کې د تجار تجارت او پيسو ته ګوري نه د يو استاد باطني پوهې ته ځکه هغه څه چې استاد پري پوهېږي او تدريس کوي هغه په خپله عملي کولی نه شي. همدا شان يو څوک به د سياسي علومو ښه استاد وی خو ښه سياستمدار او مدير به نه وي کنه د سياسي علومو ټول استادان به جمهور رئيسان وي. که يو شخص ښه سياست پوه او هم ښه سياستمدار او مدير وي نو دې ته نورعلی نور وايي. افغانستان کې نورعلي نور ته اړتيا ده او که دا نه وی نوښه سياستمدار او ښه مدير بايد هرو مرو وي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان د دې ستونزو نه وکاږي، خومتاسفانه افغانستان لا په دې برخه کې چندان طالع نه لري. نور بیا

فکري انکشاف او فکري رغونه:

د پروت مزري نه گرځنده گیدړ ښه دی

۲۰ نومبر ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

فکري انکشاف یوازې د کتابونو په لوستلو او حفظ کولو نه شي راتلای. ترڅو چې انسان تر خپله وسه په خپلو سیمو، هېواد کې او د هېواد نه بهر سفرونه ونه کړي، ښه او بد ونه گوري او بیا د خپل ژوند د خوږو او ترخو تجربو نه د خپل ژوند لپاره او هم د ټولنې لپاره ترې گټه وانخلي، په انسان کې فکري تغییر نه شي راتلای. د فکري انکشاف نه پغیر اقتصادي انکشاف، سوله او ثبات او د خلکو سوکالي په یو هېواد کې امکان نه لري ځکه چې د فکري انکشاف او فکري رغونې نه پرته د یو هېواد اوسیدونکي د خپل ملک د بشري او طبیعي منابعو نه مثمره او مؤثره گټه نه شي اخیستلای او همېشه به نورو ته محتاج وي. موږ په پښتو ژبه کې ډېر ښه متل لرو چې وایي د پروت زمري نه گرځنده گیدړ ښه دی.

همدا شان یو شاعر وایې چې:

په خالي ویلو نه سړی کېږي   څو سیاح د هر بلا نه شي سړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اول ځان جوړ کړئ بیا خپل کور، کلي او وطن جوړ کړئ:

۲۱ نومبر ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

کله چې په الوتکه کې کینې نو د الوتکې عمله درته د اظطراري حالت په اړوند معلومات درکوي او وايي کله چې اکسیجن کم شي نو په اتوماته توګه د اکسیجن د تنفس کولو کڅوړې راغورځېږي او هغه باید خپلې پوزې ته واچوي. مهمه خبره دا کوي چې لومړی باید د اکسیجن کڅوړه خپلې پوزې ته واچوې او د هغه نه وروسته که کوم ماشوم درسره نږدې وي او یا د بل چا سره چې غواړي مرسته وکړي نو مرسته ورسره وکړه. دا خبره ځکه مهمه ده که انسان په خپله سم تنفس ونه شي کړې نو د بل کس سره مرسته نه شي کولی. د اولیه کمکونوپه ټریننګ هم دا خبره مهمه ده چې اول باید ماحول د ځان لپاره مصؤن کړه بیا د نورو سره مرسته وکړه.

که موږ نه شو کولاې چې خپل ځان په علمي، اقتصادي، اجتماعي او کلتوري لحاظ باندې ورسوو او خپل ځانونه په خپله اصلاح کړو نو دا هیڅکله ممکنه نه ده چې د بل چا سره مرسته وکړې شو. که موږ همېشه مریض او ناجوړه اوسو نو په هیڅوک صورت کې نه د ځان لپاره، نه د خپل کور او کلي لپاره او نه د خپل وطن لپاره په درد لرېږو په عوض به یې موږ په خپلې کورنۍ، ولس او ملک باندې بار اوسو. نړي خو لا پرېږده

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دنیاوال زموږ د اکتشافونو نه ګټه واخلي لکه څنګه چې موږ د دنیاوالو د انکشافونو نه د ستني د جوړولو پورې ګټه اخلو.

موږ باید په خپلو لیکنو کې مرچکي کم کړو:

۲۱ نومبر ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

په کابل کې په جومات کې د نن ورځې د وحشیانه حملې د تصویرونو په لیدو (د شیعه ګانو د امام باقر په جومات کې ۳۰ کسه ملکي کسان شهیدان او ۳۵ نور زخمیان شوي و) او د ځینې کسانو په فیسبوک کې د طالب په نوم د ملا د مخالفت او یاد ملا او طالب د ملاتړ په الفاظو مې خوا ډېره بده شوه ځکه دا افراط او تفریط نه د افغانستان خلکو ته ګټه رسوي او نه اسلام ته.

د یو ملک د فهمیده او پوه کسانو وزن دنن ورځې د فیسبوک د لیکنو د معیار نه معلومېږي چې څومره زموږ پښې د ګمراهي په چقلو او پلندیو کې ډوبې دي او همدا علت دی چې زموږ پښې ورځ تر بلې په پلندیو کې ښخيږي او موږ د ټولې دنیا نه په معنوي او مادي لحاظ وروسته پاتې کیږو.

کوم څوک چې د کوم نوم صفتونه نه لري هغوی بیا د هغه ډلو پورې تړلي نه دي. که یو عالِم ښه وي او عمل یې هم ښه نو د قدر وړ دی او که عمل یې ښه نه وی نو داسې دی لکه چې په خره کتابونه بار کړی. دا زما خبره نه ده دادیني خبره ده. همدا شان دا سې ګناهونه دي چې انسان ته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نيا او اخرت کې په شخصي لحاظ تاوان رسوي او بل داسې گناهونه دي چې نورو ته تاوان رسوي. زموږ د دې بعضې ليکنو تاوان او گټه نورو ته رسېږي. هغه چې توهين د دين او علما کوي هم بد کار دی او ځوک چې په دغه خرابو الفاظو په اظهارولو حمايت کوي هم ښه کار نه دی.

په همدی خاطر مې نن د فيسبوک ځيني دوستانو ته په يوه مغازه کې دا د مرچو عکسونه دتحفه لپاره واخيستل که دوی د ترخو خبرو د ليکلو شوق لري نو د دې مرچکو نه بايد لږ وشرميږي ځکه بيا د مرچو او

د دوی د ليکنو تر منځ به څه فرق نه وي ځکه دا مرچکي هم د خلکو زړه بدولې شي او د دوی ليکنې هم. ښه به دا وي چې موږ په خپلو ليکنو کې مرچکي لږ کم کړو ځکه مرچکي هم خلک په خپله اندازه استعمالوی.

هسې يوه چوټ اندازه پوښتنه:

۲۵ نومبر ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

ايا شاعران په عمومي توگه په ښارونو کې زيات دي که په اطرافونو، کلو او باندو کې؟

د پورته سروی په اړه د دوستانو دنظرونو په اړه تبصره

د پورته سروې په بنياد، شاعران عموما په کلو، باندو او اطرافونو کې زيات دي او زياتره دوستانوويلي وچې په اطرافونو کې بيکاري زياته ده، د وخت کمبود نشته، د سوچ او فکر لپاره زمينه او ماحول مساعد دې، او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم شاعران په عمومي توګه د خپل محیط د ناخوالو او ژوند نه ستومانه دي نو ځکه په اطرافونو کې شاعران زیات دي. دا چې شعر هم الهامي دی او هم کسبي نو په اطرافونو کې الهامي شاعران اما په ښارونو کې کسبي او درباري شاعران ډېردي. رحمان مومند صاحب د سهیل تندر د شعر دا لاندې بېلګه وړاندې کړې وه:

نه مې خوښه نه مې خیال نه می کوشش وو
ما دا وخت څپېړه وخوړه شاعر شوم

روښان خادم صاحب لیکلي و:

ما د دې ټولو دوستانو نظرونه په دې باب ولوستل، عجیبه راته ښکاره شوه او هغه دا چې ډېرو کسانو لیکلي و چې په کلیو کښې شاعران ډېردی ځکه هغوی کار نه لری او ورته وزګار دی. د دې کسانو په فکر شاعري بیکاري او شاعر هم یو وزګار شخص دی. که د شاعر او شعر په باب ذهنیت داسې وي زموږ ټولنه او تعلیمیافته ګان ډېرو زده کړې ته ضرورت لري تر څو شاعر او شعر وپېژني. د مجید قرار په قول شاعران په کلیو کې او متشاعران په ښارونو کې زیات دي. همدا شان امان هوسا صاحب په نظرشعر دیوې خوا په ښکلا زېږونه کی راځي؛ چی ښکلا پېژندنه هغه وخت پیلیږي چی دانسان لومړنۍ اړتیاوي پوره وي لکه خواړه،اوبه،خوب،سکس او نور.خو په دوهمه مرحله کی شعر هغه احساسات دي چی انسان دځان او یا ټولنی اړتیاوي یا هم ظلمونه په نثر نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلکې په نظم ليکي؛ داسې بريښي چې ساده شعر ليکونکي په کليو کې او ژور فکره شاعران په ښارنو کې ډېر وي.

زما نچوړ د دې سروې نه:

د اوسنۍ نړۍ د ټولو يو شمېر مهمو استانتياو لکه انټر نيټ، راډيو، ټلوېزيون، د مطالعې او کار لپاره د کاري زمينې درلودلو ترڅنګ د افغانستان باندېو، کلو، او ښارونو ترمنځ په فکري او انکشافي توګه اوس هم ډېر زيات توپير واټن موجود دې او څومره چې دا واټن په يوه هېواد کې زيات وي، په هماغه کچه په هغه ملک کې بې ثباتي هم زياته وي ځکه د کلو او باندېو خلک د حکومت د راچپه کېدو کوښښ کوي او د ښارونو اداره غواړي چې په کلو او باندېو باندې خپل تسلط ټينګ کړي. د تېرو څلورو لسيزو د جنګونو يو مهم عوامل د ښارونو او اطرافونو ترمنځ په فکري، اقتصادي او ټولنيز لحاظ زيات واټن دی. د دې ستونزې د حلولو لپاره د حکومت، تعليميافته کسانو او ولس ترمنځ يو ګډ کمپاين ته اړتيا ده ترڅو د اطرافونو، کلو، باندېو او ښارونو ترمنځ په فکري، اقتصادی او ټولنيز لحاظ واټن کم کړي. زما په اند يوازې په شعر ويلو څه نه کېږي بلکې شعر نور هم د خلکو احساسات راپاروي او ولس نور هم د ستونزو سره مخامخ کوي.

په اطرافونو کې ډېر سهولتونه د ښاري ژوند په پرتله شته دی او د هغو فرصتونونه بايد کار واخيستل شي د بېلګې په توګه ځوانان او مشران کولی شي چې په شريکه سره کار وکړي، اشر وکړي د محيطي منابو نه د خپلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سيمو د رشد لپاره گټه ترې واخلي او يوازې د حکومت په طمعه بايد کينني. په غربی نړۍ کې زيات کسان چې تقاعد هم شي خوش به رضا يا Volunteer په توگه په مکاتبو، کتابخانو، روغتونونو او نورو ځايونو کې کار کوي او خپل وخت په مؤثره توگه مصروفوي. د طب له اړخه په کور کې ناسته، تشويش او سوچ د ډېرو مرضونو مور ده او ولس بايد لاس د زنې کينني. په لاندې لينک کې که تاسي دا ويډيو وگورئ نو د يو فکر په پايله کې په اطراف کې د يوې وچې ونې نه ښکلې ښايسته د نقاشۍ مجسمه جوړوي او فکر کوم چې د کلي ماشومان، ښځې او نر او هم د نورو سيمو سيلانيان به د دې مجسمې د ننداري نه خوند اخلي او هم دا ډول فکر د راتلونکې نسل د فکري انکشاف لپاره مهم دي. د نن ورځې په معلوماتي نړۍ کې د منابعودرلودلو نه فکری انکشاف زيات مهم دی ترڅو ولس خپله بشري سرمايه په مؤثره توگه استعمال کړي. زموږ د ټولنې دا متل چې تکړه زوی ته مال مه گټه او بيغرته زوی ته مال مه پرېږده ښه صدق کوي. تکړه نسل په خپله ځانته هر څه جوړولې او پيدا کولی شي اما بيغرته، بې تعليمه او په فکري لحاظ وروسته پاتې نسل د پلار او نيکه گټلې نوم او سرمايه ټوله له منځه وړي. موږ بايد خپلو ځوانانو ته ښه فکر او د ښه تعليم زمنيه مساعده کړو او په دی فکر کې ونه اوسو چې خپلو اولادونوته يوازې ځمکه، پټې، کور او بلډينگونه وگټو. اوس دا لينک او تاسي.

https://www.youtube.com/watch?v=۲a۱QISYNGHs&sns=em

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مدير او رهبر ترمنځ فرق:

نومبر ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

مدير ته چې ورشې نو هغه درته ځان دومره وپېژوسوي چې گوندې هغه ډېر مهم شخص دی، د هرڅه صلاحيت ورسره دی او بايد خبره يې ومنل شي اوا حترام يې وشي. رهبر ته چې ورشې نو ته بايد داسې فکر وکړې چې گوندې ته مهم شخص يې او رهبر ستا لپاره ناست دی او ستا په غم کې دی يعنې تا ته اهميت درکوي. يا په بله اصطلاح مدير ځانته اهميت ورکوي او رهبر خلکوته. البته په اوسني دور کې رهبر بايد د رهبري د مشخصاًتو ترڅنگ ښه مدير هم وي.

که دا پورته دوه معيارونه سره مقايسه کړو نو دا راته ووايي چې په افغانستان کې موږ مديران ډېر لرو که رهبران؟

کېدای شي چې بعضې دوستان دا ووايي چې موږ مديران نه لرو خو دا سمه نه ده ځکه هرڅوک چې په خپل شاوخوا کې يو څو کسه ښه او خراب راټولی شي او د هغوی نظارت کولی شي، هغوی مديران دي خو دا چې مديريت د څه لپاره استعمالوي، ښه مديران دي او که خراب، جلا خبره ده.

ښه رهبران کوشش کوي چې څو نور کسه د رهبري لپاره وروزي ترڅو د ده دورې د ختم او يا مرگ نه وروسته بايد د رهبری د خلا تشه رامنځته نه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محمد رياض قصه:

۲۸ نومبر ۲۰۱۶ م کال، کابل

د اشنا ټلوېزيون د محمد رياض په اړه يو راپور خپور کړ چې ده دوه کاله په ملي اردو کې خدمت کړې دی او په پکتيکا کې زخمي کېږي او دواړه پښې يې قطع کېږي خو دی خپل همت د لاسه نه ورکوي او په معذوره ځان معماري کوي او خپلې کورنۍ ته حلاله روزي گټي. دا ځوان ۳۵ کلن دی او د کونړ ولايت اوسيدونکي دی خو د ننگرهار په تنگي سيمه کې اوسېږي او هيچا ته سوال نه کوي. ده لا تر اوسه پورې واده نه دی کړی خو پلار يې هم مريض دی او د کورنۍ لپاره کار کوي او وايي چې د خپل وطن سره خاصه مينه لري او ځان ورته معيوبه نه ښکاري. دا ويډيو په زرگونو کسانو وکتله نو ما هم د دغه ويدو په ليدو سره دا لاندې څو جملې وليکلې او د ده عکسون مې د اشنا ټلوېزيون د راپور نه واخيستل:

د دغه ځوان همت او اوچت مورال ته سلام. د ده بلا دې په هغو ولږي چې د عسکرو د معاش او اباته نه ځانونو لپاره کورونه جوړوي او هم دې د ده بلا په هغو ولږي چې خپل وطن ورانوي. د دغه ځوان اسلامي جزبه او خپل وطن سره مينه د هغو کسانو نه ښکاره زياته ده چې ځانونه د اسلام او دين ټيکداران بولي. د ده ويډيو په لاندې ليکنک کې ليدلې شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

https://www.facebook.com/Kunar.ghazi١/videos/١٣٨٧٧٥٢٠٣٤٦٣٣٠٤٧/?autoplay_reason=gatekeeper&video_container_type=١&video_creator_product_type=٢&app_id=٢٣٩٢٩٥٠١٣٧&live_video_guests=٠

د فيدل کاسترو د ژوند محاسبه يا قضاوت:

۲۹ نومبر ۲۰۱۶م کال، کابل

دنومبر په ۲۶مه نېټه د کيوبا پخوانی دکتاتور فيدل کاسترو د نوي کلونو په عمر مړ شو. د فيسبوک بعضې کسانو د هغه په اړه ليکلي و چې ده يوازې ښو جوړه جامې او يو وړوکی کور درلوده نو دا ډېر ښه سړی و. ما په د فيسبوک کې په خپله پاڼه وليکل:

د يو مشر اعمال په ځانګړې توګه نه محاسبه کېږي بلکې د هغه د ژوند او کار د ټولو اړخونو د ښوبيانو او خرابيو مقايسه کېږي. د فيدل کاسترو په اړه منجمده مقايسه سمه نه ده چې ښو جوړه کالي تري پاتې دي او يا يو وړوکی کور او داسې نور يعنې دا فاسد نه و، نو ځکه دا ډېر ښه ليډر و. د قدرت نه سؤ استفاده په خپله فساد دي.

ده پنځوس کاله په کيوبا دکتاتوري حکومت کړی او ډېر خپل مخالفين، رقيبان او حتی خپل نږدې ملګري د حزب يې له منځه وړي دي او په لکهاو کسان د ده د ظلم له امله د خپله وطنه کډه کولو ته مجبوره شوي دي. ده کيوبا ته يو ډېر کمزوری اقتصاد پريښی دی او د کيوبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلونکی هم نامعلومه دی چې څه به کېږي. د قدرت واګې يې خپلې کورنۍ ته وسپارلې او په پنځوس کلونو کې يې پنځوس کسه د خپل ځان ناستي لپاره تربيه نه کړل يعنې ده نه د خپل حزب په غړو اعتماد درلوده او نه د کيوبا په خلکو او خپل ورور يې خپل جانشين وټاکه. زما په اند داسې مشران د يو ملک لپاره چې خپل ځان ورته د بل هرچا نه لوړ او ښه ښکاري، ګټه نه لري.

خاوري به دا وطن جوړشي چې انجينران يې په دار ځړول کېږي:

۲ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه انجینر چې پولیتخنیک د څلورم ټولګي محصل، فیض الرحمن رحماني نومیده، د وردګو د چک په ولسوالۍ کې د طالبانو له خوا په دار ځړول شوی دی. فیض الرحمن رحماني په اخري ځل د خپل فیسبوک په پاڼه لیکلي و:

د دې نه مخکې طالبانو اعلان کړې و چې دوی به عام المنفعه پروژې نه ورانوي او د هغوی حمایت به کوي خو په عمل کې نور څه و نو ما دا پوست ولیکه:

طالبانو اعلان کړی چې دوی به عام المنفعه پروژو ساتي خو هغه انجینران او کارکوونکي چې عام المنفعه پروژې جوړې او حفاظت یې کوي هغه به اعداموي. افسوس افسوس د دې وطن په حال چې د جاهلانو له خوا یې تعلیمیافته او پوه کسان یې په ډېره بیرحمانه توګه له منځه وړل کېږي. دې انجینر به هم د خپلې کورنۍ او خپل وطن لپاره ډېر ارمانونه په زړه کې درلودل، خو د وطن د دښمنانو له خوا د ده ټول ارمانونه د خاورو سره خاورې شول.

خاورې به دا وطن جوړ شي چې یوه لویه برخه ولس یې د جهالت ملاتړ کوي او افسوس په هغه تعلیمیافته کسانو باندې چې په ارادي او غیر ارادي توګه د داسې جهالت ملاتړي دي. دوی چې د وطن تعلیمافته کسان اعداموي، خاورې به سوله ټینګه شي او خارجیان به د افغانستان نه ووځي. همدوی دی چې د خارجیانو راوستلو او خارجیانو د شتون دوام ته یې لاره هواره کړې ده. که دوی د عربانو ګروپونو ته پناه او بیا جنګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته يې دوام نه وې ورکړئ، خارجيانو دلته څه بلا غوبنتله، خو په جنگ کې او گډوډيو کې د لوفرانو او د ټولو سازمانيافته او يا غير سازمانيافته جنايي ډلو ساعت همېشه تېر وي او همدوی دي چې د جنگ د دوام لپاره په مختلفو پلمو زمينه مساعدوي.

د طالبانو ځيني طرفدارانو په فيسبوک کې د دې عمل نه دفاع کوله او ويل چې دی يې ځکه اعدام کړی چې ده د طالبانو کوم دوه کسه وژلي دي خو داخبره سمه نه وه نو بيا دا لاندې تبصر وليکله:

د وردک ولايت په چک ولسوالۍ کې د ځوان انجنير ځړولو عمل ته هيڅ توجيه نه شي کيدی. دا چې د طالبانو طرفداران په فيسبوک کې د دې عمل نه ملاتړ کوي نو د دې نه جوتيږي چې طالبان هم د تروريستي ډلو برخه ده. هغه تروريستي ډلې چې مرکز، د محکمه دفتر، د قاضي پوه او پيژندگلوی. ساحه د نفوذ، مشر او نور څه معلوم نه وی، د دوی قاضي او خودسري فيصلې څه مشروعيت او څه معنی لري.

يوازنۍ توجيه همدا ده چې وحشت دی او افغانان د درنده ځناورو په فارم کې ژوند کوي.

د ځمکي خلکو د خدای په امان:

۴ د دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

يو شمېر ساينسداادان حاضر شويدي چې د دې سيارې (ځمکي) نه مريخ ته د خلکو سره لاړ شي. مريخ ته تگ يو طرفه دی يعنې بېرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتګ نښته او تر اوسه د دوه لکه کسانو نه يوازې سل کسه د دغه ماموريت لپاره انتخاب شويدي چې هلته که په خير سره ورسېدل نو د انسانانو کالوني (کلي) به جوړوي. دغه کسانوته اوس تربيه او روزنه ورکول کېږي او بالاخره د ۲۰۲۴ م کال نه وروسته به په شپږو جوپو کې ۲۴ کسه ليږي. هغه کسان چې د دې ماموريت لپاره حاضر شويدي وايي چې دوی بايد د خپل مرګ نه مخکې داسې کار وکړي چې د راتلونکي بشريت لپاره مؤثره وي او د بشريت په تاريخ کې د دوی نوم په ښه توګه وليکل شي چې دوی د بشريت لپاره د خدمت لپاره خپل ژوند قرباني کړ. د زياتو معلوماتو لپاره دا لاندې لينک کتلي شي. د اوسني تکنالوژي په درلودلو سره اوه مياشتې د دوی سفر نيسي او دوی يوازې هلته د ۶۸ ورځو لپاره ژوندي پاتې کېدلې شي.

زما مشوره د افغانستان هغه کسانو ته چې خپل ځانونه په بمونوالوزوي او د نورو ژوند له منځه وړي دا ده که دوی په ريښتيا د ژوند نه تنګ او ستړي وی او خپل ځانونه وژني، نو ولې دوی د دغه کفارو په شان د يو ښه کار لپاره ځانونه نه قرباني کوي. دا کافر پوهېږي چې مريخ ته د دوی تګ يو طرفه دی، بېرته نه شي راتلای، خو بشريت ته د خدمت لپاره قرباني ورکوي. په عوض د دې چې دا ځانمرګي خوشي چتې پتې هم ځانونه او هم نور کسان له منځه يوشي ښه به دا وی چې دوي د دغه کفارو په شان د يو ښه کار لپاره قرباني ورکړي.

/http://edition.cnn.com/۲۰۱۵/۰۲/۱۷/tech/mars-one-final-۱۰۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پورته ليکنې په اړوند وکيل صاحب سميع الله ساپي ليکلي و:

بـنـيا د م د تـفـا وتـونـو پـه (ارزښت کـې)!

ځينې لـګـيا دي د بـشـريـت ژغـورلـو پـه مـوخـه، ځـا نـونـه قـربـانـوي؛ نـور بـيا ځـا نـتـه د جـنـتـونـو لـپـاره د بـشـريـت پـه تـبـاهـي اخـتـه د ي.

څـوک ځا ن پـلـوري چـې وطـن خـرڅ کـړي...

څـوک د وطـن لـپـا ره ځا ن قـربـا نـوي...

څـوک د رښـتـيا پـه تـور پـه (د ا ر) ځـړول کېږي...

نـور د "د روغـو پـه وسـلـه" او "سيا سي فسـا د" پـه مـتـو، د وُلـسـونـو لـه څـتـو د راکـوزېـد و نـد ي...

څـوک زړونـه خـوري، خوله لاسه يې څه ندي پوره...

نـورلکـه بـګـيـل مـړزا ن "قُـو..." شـويـد ي، د را ويـښـيـد و نـد ي...

د چا مـرګ د "هـنـد وکُـش" لـه غـره د رونـد، ا و د چـا د "بـتـې" لـه بـڼـکـې سـپـک!

د ا د ئ د خـدای د " ارزښـتـونـو " ويـش!!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

فکر:

۶ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

د افغانانو شکايتونه او نيوکې زياتې دي چې ولې موږ د يويشتمې پېړۍ سهولتونه لکه بريښنا، مکتب، سړک، صحي کلينک، ښه امنيت، ښه اقتصاد او داسې نور نه لرو. ځو ورځې د مخه د ځمکې نه د مريخ سيارې ته د تګ په اړه د تحقيق او ريسرچ کومه لړۍ د ساينسدانانو له خواروانه ده، دهغه معلوماتو په اړوند ليکنه کړې وه او هغه معلومات مې د افغانستان د روانو حالاتو سره پرتله کړي و، نو يو کس راته په فيسبوک کې ليکلي و چې الله تعالی دې غرق کړه چې ته د کفارو صفت کوې او ځان دې ګناهګار کړ.د دغه کس فکر به همدا وي.

که موږ ووايو چې دا موټر او يا انټر نيت ډېرښه ځيزونه دي چې دنيا يې سره رانږدې کړې ده او په موټر کې د يو ځای نه بل ځای ته په اسانې سره سفر کولی شو او دا کفارو جوړ کړي دي نو په دې کې دګناه او د کفر څه خبره ده. دا کس ما نه پېژني چې زه څومره په خپل خدای او اسلام عقيده لرم، ايا څومره زه په ديني مسايلو پوهېږم او ترکومه حده مې ديني زده کړې کړي دي، د ما سره يې خبرې او اترې نه دي شوي او نه زما د ژوند نه خبر دی خو دا مفتي صاحب دا ډول فتواګانې ورکوي او هرڅه ورته تور او سپين ښکاري او سمدلاسه د جنت او دوزخ نسخې لکه د اتلسمې پېړۍ د اروپا د پاپانو په شان خلکو ته ورکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه ډول کسان چې ټوپک یې په لاس کې دی، موږ او تاسي یې ګورو چې زموږ تعلیمیافته او مشران په بېلابېلو نومونو وژني او همدا شان د دا ډول فکرونو یو شمېر نور کسان چې په نظام کې دننه دي د تعلیمیافته او ښو کسانو د کار مانع ګرځي. په دا ډول بی علمه فکرونو باندې چې نه په دین پوهېږي او نه په دنیایي علمونو، افغانان به څنګه ارامه شي، سوله به په دی ملک کې څنګه ټینګه شي او افغانستان به څنګه آباد او خود کفا شي؟ نو ځکه ما دا لاندې جمله د خپل فیسبوک په وال ولیکله:

(موږ افغانان هم عجیبه مخلوق یو. فکرونه مو داتلسمې پېړۍ دي او سهولتونه د یویشتمی پېړۍ غواړو.)

د فیسبوک د مفتیانو د فتوا نه ځان ساتل:

۸ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

دوستانو!

د فیبسوک نه مننه مه کوئ ځکه کفارو جوړ کړی دی که نه فیسبوکي مفتیان او خلاصه یي ملایان به دربانډی د کفر د فتوا ټاپې ولګوي.

افغانستان لپاره د ترياژ پروسه په کار ده:

۱۵ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

ډاکتر صاحبان د ترياژ (Triage) په کلمه د مانه ښه پوهېږي. کله ټکر، زلزله او داسې نور لویې پیښې وشي، د مریضانو او زخمیانو شمېر زیات

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي، ټولو مریضانو ته ډاکټران او طبي پرسونل همزمان نه شي رسیدلی، نو ډاکټران مریضان سمدلاسه کټګوري کوي او د هغه مریضانو پالنه کوي چې هغوی د مرګ نه ژغورلې شي.

ماشاالله پیښې او ستونزې خو په وطن او خلکو کې ډېرې دي، خو حکومت او ولس باید جدي ستونزو ته متوجه شي او د هغو ستونزو لپاره د حل معقولې لارې چارې باید ولټوي. هغه ستونزې چې نظام ته سمدلاسه ضررنه شي رسولی په هغوی باید لږ وخت تېر کړي څکه هغه پیښې او ستونزې وروسته هم بررسي کېدلې شي. که داسې ونه کړو، نو بیا به ټول اوتر اوتر ګرځو او سرګردانې به مو زیاته وي.

هسې یادونه!

۱۵ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

ما د خپلو چاپ شوو کتابونو تقریباً پنځه ویشت زره نسخې تراوسه دوستانو ته ویشلي دي خو باوروکړي چې یوازې یو کس، ښاغلی محمد یعقوب براتزاده، په خپله حاضر شوی و او ډېر ټینګ و او غوښتل یې چې زما د کتابونو په چاپ کې برخه واخلي، نو زر ډالره یې راکړي دي. اما دا نورخومره کتابونه چې ما تقسیم کړي او یا چا ته مې ورکړي دي، ډېرو کمو کسانو یې ستاینه کړېځ ده. کله مې چې کتاب چا ته ورکړې دی، نو احسان هم د هماغه کس په ما باندې و چې ګوندې دی لا زما کتاب لولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هدف مې دا نه دی چې څوک دی زما د ليکنو ستاينه وکړي او يا زما د کتابونو د چاپ پيسي دی راکړي ځکه د خدای فضل دی چې تر يوه حده دومره وسه او مالي توان لرم چې د خپلوکتابونو د چاپ د عهده نه ووځم.
د دې خبرې يادونه مې ځکه وکړه چې لا تراوسه د کتاب لوستلو او په کتاب د پيسو ورکولو کلتور زموږ په ټولنه کې ډېر ضعيفه دی. زه هم دا ستونزه لرم چې په کتابونو په اسانی سره پيسي نه ورکوم او اکثره زما د انګليسي ژبې د افغانستان په اړه کتابونه راته زما زامن اخلي ځکه هغوی په دی عادت دي چې په کتابونو خرچه وکړي.
بل دا چې هرچا ته خپل کار او ليکنې ښې ښکاري خو تر يوې کمې کچې ما هم تر خپلې وسې د پښتود ليک دود د رواجولو او د افغانستان د روان تاريخ يو اندازه محدودې پيښې په خپلو ليکنو کې خوندې کړي دي.
کله چې يو دوست ستا په ليکنو يو څه وليکي نو بيا انسان هرو مرو خوشالېږي چې ياره زما د ليکنو نه خو يو څو کسو ګټه اخيستې ده. څه موده د مخه تکړه ليکوال او ژورنالست، استاد محمد داود وفا زما کتابونه غوښتي و او هغه مې ورته لېږلي و. د کتابونو د سرسری مرور نه وروسته يې راته دا لاندې ليک راولېږه. د وفا صاحب د اجازې پغير يې دوستانو سره شريکوم خدای دی وکړې چې خفه رانه نه شي.

درانه مياخېل صاحب ته سلامونه او درناوی وړاندې کوم!

هيله ده، چې روغ و جوړ به ياست. نن ورځ مې ستاسو له خوا راستول شوي کتابونه له ليکوال او ژورنالېست بازمحمد عابد نه په جلال

(c) ketabton.com: The Digital Library

آباد کې واخيستل. د ډېر وخت هيله مې پوره شوه، ځکه چې ددغو کتابونو په اړه مې ډېر لوستي و او اورېدلي و. که څه هم چې « بېړنۍ لويه جرگه» او « د واقعيتونو په بهير کې» کتابونه مې مخکې ليدلي او کتلي هم وو. وروستی کتاب خو مې له سره ترپايه ټول لوستی و؛ خودا پاتې نور رانه پاتې وو. اوس دا دی کېناستم، د وطن معماران، دريمه زاويه او مخکتاب، د کونټرولايت سياسي او قومي جوړښتونه کتابونه مې مخې ته پراته دي. سرسري مې په منډه منډه ولوستل، خو ژور به يې هم لولم او که امکان يې لاره، نو بيا په تفصيل سره خپل نظريات هم يا خپاره کړم او يا به يې تاسو ته وليکم.

ستاسو د ليکنې ژبې صميمي ده. مشکل لغتونه په کې نه شته او ځانښودنه هم په کې نه ښکاري. ځينې ليکوال او خېړونکي په لوی لاس د ليکنې ژبه سوچه کوي او يا په اصطلاح په ناگومان راوتاويږي. زياتې خبرې لنډې هم کېدی شي، خو د ځينو عادت وي، چې لنډې يې نه ليکي. ستاسو خبرې لنډې، صريحې او فصيحې دي. مطلب ترې زر اخيستل کېږي او زما په شان ټيټ سواده کسان هم په اسانه پوهوی شي. زه فکر کوم، چې دا يو کمال دی او هر څوک يې نه لري. ممکن ځينو ته به دا کوم کمال نه ښکاري، خو له ډېر وخت راهيسې زموږ په باسواده پوړ کې دا تو پير کتل کېږي، چې د ليک او وينا ژبه يې يوه نه وي، ځکه خو زيات پښتو کتابونه يوازې د ليکوالو ته پاتې دي او تبصره کول او کره کول يې هم دليکوالو دنده گڼل کېږي، په داسې ترڅ کې چې کتابونه د خلکو مال

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي او معمولا د عامو خلکو او ولسونو لپاره ليکل کېږي. په دې ډول ستاسو ليکلي آثار هم د ليکوالو او څېړونکو لپاره دي اوهم دعامو خلکو او ولسونو لپاره.

« دوطن معماران » کتاب يوه ښه او ژوندۍ هڅه ده، که څه هم زه باوري يم چې، دا ډول يوه هڅه تاسو په خپله په يوازې ځان هم ترسره کولی شوه، خو دا چې يو بل څېړونکی مو هم له ځان سره راګډ کړی، ستاسو پراخه سينه او نړۍ ليد راښيي. په دې کتاب کې معرفي شوي شخصيتونه ټول د دې مستحق دي، چې بايد معرفي شوي وای. زه پوهېږم، چې دا ډول ملي شخصيتونه ولې تاسو معرفۍ ته ټاکلي او دوی څوک وو، چې نن يې په يادونو او لمانځنو وياړو. يقينا چې دا خلک په يادولو ارزي او ستاسو انتخاب ډېر عالي دی. زموږ زياتره څېړونکي اوليکونکي معمولا ليکوال، شاعران او ادبي څېړونکي زيات معرفي کوي. که څه هم چې دا به ضرورت وي، خو د اجتماعي شخصيتونو او نومياليو په معرفۍ کې زموږ پښتو ليکوالو لږه ناغېړي کړې، ستاسو هڅه په دې لړ کې د درناوي وړ ده، هم مو ليکوال او فرهنګي شخصيتونه او هم مو ټولنيز شخصيتونه په دې کتاب کې راټول کړي، چې اصلي هدف په کې د وطن د لوړو ګټو او ملي تګلارو د خاوندانو يادون او درنښت دی.

د کونړولايت سياسي او قومي جوړښتونه، دودونه او تاريخي پېښې، که څه هم د دې کتاب عنوان راته لږ اورږد ښکاره شو، خو مهمه څېړنه ده. ځکه په دې باب پخوا کومه څېړنه نه ده شوې. کونړي پښتنو خو صرف

(c) ketabton.com: The Digital Library

جهاد کړی او د خپلې سيمې تاريخ او کولتور پېژندنې ته لاهم نه دي وزګار. نو تاسو له ډېرو بوختياوو سره سره لوی کار کړی. هيله ده، ځوان پښتانه محققين په تېره کونړي هغه دا ډول موضوعات ښه پسې وغځوي او لا ډېره څېړنه وکړي. ستاسو د دې ليکنې يوه ځانګړنه راته دا ښکاره شوه، بلکې ستاسو زياتره څېړنې داسې دي، چې په خپله مو ريسرچ کړی، مرکې مو کړي او مشاهدې مو راټولې کړي. له مخکنيو چاپ شويو اثارو مو لږه استفاده کړې. اوسني زياتره ځوان څېړونکي کتابخانه يې ريسرچ کوي. که څه هم چې دا ډول (کتابخانه يي ريسرچ) هم د ريسرچ يو ډول دی، خو چې ډېر شي، نو بيا خوند نه کوي، په تېره چې له نورو اثارو معقوله استفاده ونه شي. خو ستاسو ليکنې موثقې او جامع دي. په اصل کې دا فيلډ ريسرچ ګڼلی شو، دا ډول ريسرچ سخت کار دی. اوسني ځوان څېړونکي په کاله کې ناست وي، له نورو کتابونو څېړنې کوي، چې ډېربښت يې بدرنګي رامنځته کړې.په دې ډول مشاهداتي او خاطره يې ليکنو او مرکو د لوستونکو دلچسپي زياتېږي او لوستل يې خوند کوي.

« دربيمه زاويه» او « مخکتاب » دوه نور کتابونه چې ستاسو فيسبوکي ليکنې او د هغو په اړه د کتونکو نظريات دي، يوه نوې هڅه ده. ځکه چې انلاين خپراوی بېل خوند لري او په کتاب کې لوستل بېل. ځينې لا تراوسه په انلاين ليکنو لوستو عادت نه دي. بله دا ده، چې د انلاين په ساتنه دومره باور نه دی په کار. کېدی شي، اکونټونه هک شي او يا پرې کومه بله پېښه وشي، نو چې په کتابونو کې خوندي شي، دا ډېر لوی او غنيمت کار دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې لړ کې د خلکو نظریات په امانتدارۍ راخیستل او نیوکې منل او زغمل هم ستاسو په شان لویه حوصله غواړي، چې په اوسني وخت کې د هر زړه تنګي پښتانه کار نه دی. ستاسو په فیسبوکي لیکنو کې ډېر ټولنیز واقعیتونه او حقیقتونه راغلي، چې اوسني ځوان نسل ته د ښو تجربو د انتقال یوه غوره وسیله یې ګڼلی شو. په تېره ستاسو لیکنۍ ژبه، چې هرکله په کې صمیمیت، ملګرتوب او حوصله مندي ښکاري، زما په فکر د زیاترو لوستونکو خوښه ده او د منلو وړ یې ده.

میاخېل صاحب، تاسو ته دې خدای نور هم همت درکړي، چې دغه ډول نوي او بکر موضوعات د خپلو لیکنو محتوا ټاکئ. ما په لنډ ډول دا څو کرښې ولیکلې. که وخت مې وموند، ستاسو په کتابونو به یوه عمومي اوږده او په اصطلاح هراړخیزه تبصره کوم، په تېره په څېړنیزو لیکنو مو، چې زه ورسره مینه لرم. خدای دې اوږد عمر درکړي، چې هر چېرته مو په لیکنو او ویناوو کې د وطن مینه په څپو او ولولو وي.

درنښت محمد داود وفا جلال آباد

څلور نسله سالمې روزنې ته اړتیا ده:

۱۵ دسمبر کال ۲۰۱۶م، کابل

افغانستان لا د تېرو څلویښتو کلونواډیالوژیکي، کلتوري او فرهنګي ټکرونو په لوبه کې تر اوسه هم ښکیل دی، تراوسه لا موږ په خپلو دردونو نه پوهېږو، لا تر اوسه هم موږ بېخوده یو او نه پوهېږو چې کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځای مو درد کوي، د چا نه ګیله وکړو او څنګه خپلو ستونزو ته د کورنۍ نه نیولی د وطن او دنیا په کچه د حل لارې چارې پیدا کړو.

څلویښت کلنو ناورین زموږ ټولنیز جوړښتونه دومره خراب کړي دي چې ډېر اوږد سالم رونیز کمپین ته اړتیا ده. که زموږ توپیرونه او احساسات همدا وی چې څنګه نن ورځ يې موږ په دې ملک کې لرو، څلور نسله سالمی روزنې ته اړتیا ده ترڅو موږ په خود شو او مخکنې حالت ته بېرته وګرځو، او یو ځل بیا د پرمختګ په لورقدم کیږدو.

د ولس او حکومت ترمنځ رابطه او فیسبوکي مبارزه:

۱۶ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

ستونزه دا نه ده چې ولې جرم واقع کېږي، ځکه په بشري ټولنه کې به هرو مروجرم او جنایت وي. ستونزه دا ده چې ولې د جرمونو پوښتنه نه کېږي او یا په جرمونو کې څوک لاس لري؟

که د جرمونو پوښتنه او دمظلوم حمایت ونه شي، جرمونه بیا ورځ تربلې په خپله زیاتېږي. مثال يې داسې دی لکه په خونه کې چې دچت د سوري د راڅڅیدومخه ونه نیول شي، د څڅوبې په ډېریدو سره چت ټول راغورځېږي او په خونه کې ټول ناست کسان ضرر ګوري.همدا شان که په خونه کې ناست کسان یوازې د خونې د مالک په طمعه ناست وي او ګوري چې څڅوبې زیاتېږي او مالک يې هم څه غم نه خوري نو ناستو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کسانو ته هم په کار دي چې یا مالک د کور مجبوره کړي چې د ښځوبې غم وخوري اویا دوی په خپله باید ښځوبۍ بند کړي.

د ولس او حکومت ترمنځ رابطه د پورته مثال په شان ده.زما په اند، په اوسني حالت کې فیسبوک په حکومت باندې د فشار راوستلو او دعامه اذهانو د روښانتیا او د ولس دملاتړ لپاره، ښه وسیله ده. کېدای شي چې هره فیسبوکي مبارزه رنګ رانه وړي خو ډېر کارونه یو څه سر نیسي لکه په فراه کې د ماشوم د اختطاف، د شربت ګلې، د کرکټ بورد، د ننګرهار د برق، د بروکسل د غونډې نه حمایت، د بعضې چارواکو لرې کېدل، د جوزجان او په ننګرهار کې د وروستیو ستنونځو په ګوته کول او داسې نورې پیښې.

همدی ته مبارزه وایي او فیسبوک د مبارزې لپاره یوه ښه وسیله ده. مایوسي نه ده په کار بلکې د مبارزې همغږي کول مهم دي.

د یو نظام د بقا لپاره حقوقي او سیاسي مشروعیت دواړه مهم دي:

۱۶ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

حقوقي مشروعیت هغه دی چې څنګه قدرت یو شخص یا ګروپ تر لاسه کوي. لکه د ټاکنو د لارې، میراثي نظامونه، د انقلابونو له لارې او یا په زوره د کودتاګانو له لارې. سیاسي مشروعیت دقدرت نیولو نه وروسته د عامو خلکو په نزد د نظام مشروعیت دی چې ایا د خلکو فزیکي امنیت تامین دی او که نه؟ ایا عدالت او پوښتنه د مظلومو خلکو کېږي او که نه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایاحکومت اساسي خدمات خلکو ته برابرولی شي او که نه؟ ایا روحا ولس خوشاله دی او که نه؟. او داسې نور.

متاسفانه د افغانستان نظام د حقوقي او سیاسي مشروعیت د دواړو ستونزو سره مخامخ دی ځکه چې د حکومت تهداب په معامله کیښودل شوی او د معامله نه وروسته حکومت ونه شو کړای چې د ولس ستونزو ته دحل سمې لارې چارې پیدا کړي.

امنیت ورځ تربلی خرابیږي، حکومتداري ورځ تر بلې مخ په خرابیدو ده، اقتصادي وضعیت هم ورځ تر بلی بدتریږي، ولس ته د خپلو حقوقو او وجایبو لر لوری ورنه کړل شو، نو په دې توگه د ولس فزیکي او بشری امنیت مصؤن نه دی.

که حکومت خپلو کارونو ته جدي توجه او د تېرو دوه کلونو خپلې کړنې سمې ارزیابې نکړي، فکر کوم د افغانستان راتلونکی راته ډېر تت ښکاري.

د فیسبوک د لیکنو په اړه دوه نظرونه:

۱۶ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

افغانستان د ټولو کور دی او دا فکر باید د موږ سره نه وي چې وطن یوازې په ما گران دی او دا نور ټول د وطن سره خیانت کوي. هرڅوک تر خپلې وسې مسوولیت لري چې د وطن او خپلو خلکو لپاره کار وکړي. هیڅوک باید په یو بل احسان ونه کړي او نه څوک د یو قوم او ټول ملک

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټیکه دار دی او نه دا مندیت یا صلاحیت موږ ته چا راکړی چې د ټول ملت او یا د یو قوم او سیمې په استازیتوب خبرې وکړو او یا یې ادعا وکړو. د هرچا نظر انفرادی نظر دی، د هیڅ یو قوم، سیمې او یا کتلی استازیتوب نه کوي.

دویمه دا چې دا اړینه نه ده چې زموږ د تولو نظرونه سره همغږیږي او یوشان وي ځکه د هر چا نظر د هغه د معلوماتو، تجربه، تحصیل، او انځورګیرنې یا برداشت په لرلو سره به هرو مرو توپیر لري، نو دا سمه نه ده چې موږ د خپل نظر مخالف باندې د کفر او اسلام، د خاین او صادق، د بیسواده او باسواده، د پوه او جاهل، د ښه او خراب او یا داسې نورې ټاپې ولګو. که موږ د یو بل د متفاوتو نظرونو د اوریدو او لوستلو تحمل ونه لرو نو بیا خو فکري تغییر هیڅکله نه شي راتلای ځکه د فیسبوک دوستان خو لا اقل لوستونکي او پوه کسان دي.

تقرر مرکزي کول ښه کار نه دی:

۱۷ د دسمبر ۲۰۱۶ م کال، کابل

اوس مې د آزادۍ راډیو نه خبر اوریدو چې یو لوی چارواکي وویل چې زموږ پروسه سخته ده چې څوک پکې واسطه واچوي مطلب یې دا و چې د دوی د تقرر په پروسه کې څوک د واسطې نه کار نه شي اخیستلای. که واسط نه وی نو زما په اند شاید همدې چارواکي دا مهمه دنده نه درلودی. یوه قصه مې راپه یاد شوله، یوه ورځ زما د یو هم صنفي، ډګرمن

(c) ketabton.com: The Digital Library

امين شاه څه کار د لوی درسيتز سترجنرال شيرمحمد کريمي صاحب سره و نو ما هغه ته تليفون وکړ او دا مې ورولېږه. امين شاه راته وويل چې کريمي صاحب ته مې وويل چې زه غريب سړی يم او واسطه نه لرم که د مزار نه مې جلال آباد ته تبديل کړې نو ښه به وی. لوی درستيز ورته کښته پورته کتلي و او ورته يې ويلي و که واسطه دې نه درلوده نو ته دلته زما دفتر ته راتللی شوې. امين شاه راته وويل چې سخت يې خجالته کړم.

په هر حال د چارو ادارې ځوانانو ته اعلان کړی چې خپلې سوانح د ايميل په ذريعه دوی ته وليږي او دوی به بې له واسطې مقررشي. زما په اند که تقرر ټول مرکزي شي د ګټې نه به يې تاوان زيات وي ځکه تقرر کې د تحصيل ترڅنګ بايد ډېر نور فکتورونه په نظر کې ونيول شي. د يو ديپارټمنت، وزارت، ولايت يا ولسوالۍ مشران د خپلو تشکيلاتي اړتياو په اړه د يو بل کس په پرتله چې لری وي او تصميم نيسي، ډېرښه پوهېږي. د داسې خيالي پروسو استخدام څه ګټه نه لري هسې د ځوانانو د تکليف او د ادارو د خرابيدو باعث ګرځي. حکومت ته په کار ده چې د ادارو مشران ښه کسان وټاکي نه دا چې صلاحيتونه دادارو نه څو کسه په مرکز کې قبضه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان کې پرزې شته؛ خو انجن ترې جوړولی نه شو:

۱۷ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

نن مې د کورنيو چارو پخواني وزير پروفيسر علی احمد جلالي صاحب سره بنداردرلوده نو ښايسته خبره يې وکړه چې په افغانستان کې موږ پرزې لرو خو ماشين ترې جوړولی نه شو. همدا شان اشخاص او پوزيشنونه لرو خو انستيتوشن يا مؤسسات نه لرو چې داشخاصو رول مؤثره وي.

په هر قيمت چې وي بايد د جنگ مخه ونيول شي:

۱۸ دسمبر ۲۰۱۶ م کال، کابل

په افغانانو باندې جبري او تحميلي مهاجرتونو، جنگونو، دربه دري، فقر او لوږې، د نفوسو کثرت، د منابعو کموالی، د ديني او عصري تعليمي ادارو بې کيفته نصاب او زده کړې، په ځوانانوباندې د کورنيوکمرنگه نفوذ، نړيوال او سيمه ييزو مداخلو، بې امنۍ او داسې نورو داخلي او بهرني فکتورونو په افغانستان کې د جنگونو د دوام او دضعيفه حکومتونو د رامنځته کېدو لپاره لاره هواره کړې ده. دا لړۍ به تر هغې پورې دوام لري ترڅو چې په افغانستان کې جنگونه دوام ولري.

په پاکستان، ايران او هم په افغانستان کې اکثرو کورنيو خپل ماشومان ديني مدارسو ته يوازې د دين د زده کولو په مؤخه نه استول بلکې د فقر او مجبوريتونو په اساس به ماشومان مدرسو ته لېږل کېدل ځکه هلته يو څو

(c) ketabton.com: The Digital Library

روپۍ مرسته او مساعدې (خوراکي مواد) په مختلفو نومونو ورکول کيده. دا کارد دې لامل شو چې اکثره ځوانان د خپل وطن د تاريخ او ټولنيز کلتور نه بيګانه او نا خبره پاتې شول او دوی د دين نه سم برداشت ونکړ. يا په بله اصطلاح دوی برين واش شول يعنې ماغزه د دوی ومينځل شول او د تکفيري اډيالوژي د تاثير لاندې راغلل.

د عصري ښوونځيو او پوهنتونونوفارغين هم دا پورته ستونزې درلودې. د دې ترڅنګ د عصري ښوونځيو او پوهنتونونو تعليمي نصاب بی کيفيته او د مارکيټ د ضرورت سره متناسب نه و او نه دی. په موجوده وخت کې د پنځوس زرو نه زيات ځوانان د پوهنتونونو نه هرکال فارغيږي او فکر نه کوم چې په سلو کې لس سلنه دا فارغين په دولتي او يا خصوصي سکتورونو کې د خپل تعليم په زورځانونو ته کار پيدا کړي، نو په دی توګه هر کال په لس ګونو زره ځوانان بيکاره پاتې کيږي.

طبعي او غير طبيعي منابع ورځ تر بلې کميږي خو په مقابل کې د نفوسو تعداد بيحده په زياتيدو دي. کورنۍ او هم دولت د نفوسو د زياتيدو د مخنيوي لپاره کوم سم پلان نه لري. کورنۍ يوازې د ماشومانو توليد کوي او بيا ماشومان کوڅو ته خوشي کوي او د خپلو ماشومانود تعليم او تربيه په فکر کې نه دي او همدا يوه خبره کوي چې الله تعالی روزي رسان دی. دا نه ګوري چې الله تعالی دوی ته عقل او فکر ورکړی او بايد د فکر او عقل نه هم کار واخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په اند، د ټولو نه مهمه لار په لومړي سرکې د نفوسو د کثرت مخه نيول او بيا په تعليمي نصاب فکر کول دي چې د وطن د اړتياو په تناسب عيار شي. دا شرط نه دی چې هرڅوک دی د پوهنتون نه فارغ شي بلکې تخنيکي او حرفوي زده کړو ته بايد زياته توجه وشي ترڅو ځوانان بيکاره پاتې نه شي.

د ټولو نه مهمه مسئله حکومت او هم مخالفو ډلو ته دا ده که دوی واقعاً د افغانستان، افغانانو او اسلام په غم کې وي نو دوی بايد د جنګ مخه ونيسي. د وطن لپاره، د اسلام لپاره او د خپلو خلکو لپاره بايد مخالفې ډلې او حکومت سره توافق ته ژر ورسېږي ترڅو د افغانانو وينه نوره بېځايه تويه نه شي. هرکال په لس ګونو زره افغانان په جنګونو کې له منځه ځي، د دوی کورنۍ په حکومت او هم په ملت باندې به بار وي او د دې کورنيو اولادونه چې بيکاره او بې تعليمه پاتې کېږي، د راتلونکې نورو جنګونو لپاره به وسيله وي. د جنګ په دوام کې زموږ دردونه زياتېږي، کمېږي نه.

زما په اند په هيڅ وجهه افغانستان کې د جنګ د دوام لپاره ديني، مذهبي او يا سياسي دليل نشته دی. په هره توګه چې کېږي بايد د جنګ د بنديدو غم وخوړل شي. که د جنګ د بنديدو لپاره هره خوا، که هر څومره قيمت ورکړئ بيا هم به دا قيمت، د جنګ د دوام د قيمت نه په مراتبو لږ وي.اوس د افغانانو ټوله انرژي او منابع د يو بل پرضد په جنګ او د ځان د حفاظت لپاره مصرفيږي او د افغانستان راتلونکي لپاره هيڅ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلان نه عملي کېږي. د افغانستان ستونزې د معجزې په توګه یو دم نه شي حل کیدی، موجوده او هم راتلونکي ډېرحکومتونه به د پورته ستونزو د حلولو په اړه د ډېرو ستونزو سره لاس او ګرېوان وي. که چېرې جنګ بند شي او د اوس نه سم کار پیل شي بیا هم ډېر وخت ته اړتیا ده چې پورته ستونزو ته دحل لارې چارې پیدا شي. موږ خپلو ستونزو او دردنو ته دوا یوازې او یوازې د سولې په موجودیت کې پیدا کولو شو نه د جنګونو په دوام کې. روهي ویبپاڼې او پژواک خبرې اژانس هم دا لیکنه خپره کړې ده.

http://www.rohi.af/fullstory.php?id=٥١٧٠٨

http://www.pajhwok.com/ps/opinions/%D٩٪BE%D٩٪٨٧-%D٩٪٨٧٪D٨٪B١-%D٩٪٨٢٪DB٪٨C%D٩٪٨٥٪D٨٪AA-%DA٪٨٦٪DB٪٩٠-%D٩٪٨٨٪D٩٪٨A-%D٨٪A٨٪D٨٪A٧٪DB٪٨C%D٨٪AF-%D٨٪AF-%D٨٪AC%D٩٪٨٦٪DA%AB-%D٩٪٨٥٪D٨٪AE%D٩٪٨٧-%D٩٪٨٨٪D٩٪٨٦٪DB٪٨C%D٩٪٨٨٪D٩٪٨٤-%D٨٪B٤٪D٩٪٨A

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ویلو او لیکلو ژبه باید ساده او عام فهمه کړو نه سخته:

۱۹ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

د پښتو او دري ژبو د ویلو، لیکلو او د انګلیسي نه ترجمې نوو لغاتونو استعمال زموږ غوندې د جودان وهلو کسانو کار ډېر سخت کړی دی. د مفهوم نه مو د لغاتونو او جملو استعمال ته همېشه زیات فکر وي.

نن سهار مې د ازادی راډیو اورېدله چې دکرکټ ټیم د بریا په هلکه یې راپور درلوده، نو نظاق ویلي چې ټیم زیر۱۹ ساله او یا په پښتو کې د ۱۹ نه لاندې ټیم لوبه وګټله. دا کټ مټ د انګلیسي ژبې ترجمه ده. خو وواېه چې د ۱۹ نه کم عمرو ځوانانو ټیم، لوبه وګټله یا ټیم جوانان که عمر کم از ۱۹ سال داشت بازی را برد. د زیر یا لاندې لغات څه معنی لري دلته. یا په طلوع ټلوېزیون کې بل وایي چې پیام های تنقیح ناشده. اوس به څوک په دی جمله پوه شي.

د راډیو او ټلوېزیون ژبه باید ساده وی چې حتی یو نالوستی کس هم ترې سل په سلو کې په لومړي ځل مطلب واخلي. د اخبار ژبه باید هم دومره ساده وی چې یو کس لږ لوستل کولی شي د لوستلو په وخت کې باید په مطلب پوه شي. که څوک غواړي چې خپل ادبي منتر پوخ کړې نو خپلې لیکنې دې ادبي مجلو او ژورنالونو ته ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځي چې ښه خبرونه د خپلو سيمو سره شريک کړو:

۲۴ دسمبر ۲۰۱۶م کال

هره ورځ موږ بد او زړه بوگنونکي خبرونه ډېر اورو چې د ښو خبرونو اړخ يې ډېر کمزوری کړی دی. راځي چې د خپلو سيمو ښه خبرونه هم سره شريک کړو. نن د کونړ ولايت د سيد جمال افغان پوهنتون د څلورو پوهنځيو نه ۶۶۹ محصلين فارغ شول. د مراسمو په دغه غونډه کې چې دکونړ ولايت د مرکز چغه سرای سره نږدې د پوهنتون په انگړ کې د محصلينو او استادانو له خوا جوړه شوې وه، ما هم پکې گډون وکړ. ډېر د خوښۍ ځای و چې په زرگونو دولتي چارواکو، محصلينو او د محصلينو د کورنيوغړو په دغه شانداره مراسمو کې گډون کړی و. ملي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيرغونه رپيدل، امنيتي فضا ښه وه، محصلين ډېر خوشاله و، د خپلو خوليو او چپونو سره يې عکسونه د خپلوانو او دوستانو سره اخيستل.

په دغه غونډه کې ما ته هم موقع راکړل شوه چې يو څو خبرې وکړم. زما پيغام محصلينو ته دا وچې بايد دوی نور هم کوښښ وکړي چې نورې زده کړې وکړي او يوازې په لسانس اکتفا او قناعت ونه کړي ځکه ځوان نسل د نورو ستونزو ترڅنگ د تعليم په ساحه کې د هېواد په کچه او هم د نړۍ په کچه د زيات رقابت سره مخ دی نو دوی بايد لا زيات کوښښ وکړي چې د رقابت له لارې سر لاري اوسي. د دې ترڅنگ مې په مراسمو کې د گډون کوونکونه وغوښتل چې که جنگ په افغانستان کې بند نه شي، زموږ نيمگړتياوي به په ټولو ساحو کې همداسې زياتي وي. افغانستان لا اوس هم د آسيا په هېوادونو کې د ټولو نه فقير هېواد دي. هغه پيسي چې په جنگ مصرف کېږي، هغه بايد په بيا رغونه، انکشاف، تعليم او تربيه باندې ولگېږي. دوه کاله د مخه د USIP په مالي مرسته، د EPD مؤسسي د يوې سروي په اساس امنيتي او خصوصي سکتور په شمول يوازې په پنځو سکتورونو کې هرکال ۹ ميلیارده امريکايي ډالره د افغانانو په جنگ باندې مصرف کېږي که دا پيسي د افغانستان په ولسواليو تقسيم شي نو هرې ولسوالي ته ۲۵ ميليونه ډالره رسېږي. که موږ يوازې د جنگ د تاوان همدا پيسي په هره ولسوالي مصرف کړو نو افغانستان به د مترقي هېوادونو په لړ کې حساب شي. که موږ دا پيسي په تېرو څلويښت کلونو د جنگ سره ضرب کړو نو پوهېږو چې موږ څومره لوي تاوان د جنگونو د دوام له

(c) ketabton.com: The Digital Library

امله کړئ دی. د مادي شتمنيو د له منځه وړلو ترځنګ موږ خپله زياته بشري سرما يه هم د لاسه ورکړې او يا زموږ بشري سرمايه ته د رشد زمينه نه ده مساعده شوی او په عوض يې د رشد مخه هم نيول شوی ده.

زما اخري پيغام دا و کومه فزيکي او بشري سرمايه چې موږ د يو بل په راپرزولو کې مصرف کوو ښه به دا وی چې دا سرمايه د خپل ملک په آبادۍ کې مصرف کړو.

د ځوانانو لپاره د قلم د ښوونيز، ټولنيز او فرهنګي مرکز نه مننه:

۲۳ دسمبر ۲۰۱۶م کال

زه په کامه کې د ځوانانو لپاره د قلم د ښوونيز، ټولنيز اوفرهنګي مرکز د مشرتابه او غړو نه په خاصته توګه د انعام الله مياخېل او زاهدالله احمد نه مننه کوم چې زما په وياړ يې د جمعه په ورځ د کامه ولسوالي د قلعه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخند په سيمه کې غونډه جوړه کړې وه. همدا شان زه د ټولو هغه دوستانو، همزولو، مشرانو او فرهنګپالو نه مننه کوم چې دی غونډې ته يې تشريف راوړې و او هم ځينو دوستانو زما په اړوند خبرې وکړي که څه هم زه دومره مستحق ځان نه ګڼم. په خاصه توګه زه د ننګرهار پوهنتون د رئيس پوهندوی ببرک مياخېل، ځوان فرهنګي ارشاد رغاند، استاد او حقوقپوه سيد خالد سادات، څېړنوال عبدالقيوم مشوانی، د مثبت بدلون د ټولنې مشر استاد عبدالبصير سباوون، ليکوال او شاعر اسدالله ساحل، ځوان ژورنالست نوراغا ځواک، د ننګرهار پوهنتون د ژورناليزم د فاکولته مرستيال استاد خالد ضيا او استاد غلام فاروق نه مننه کوم چې په غونډه کې يې خبرې وکړې.

دا چې په افغانستان کې مشرقي يا لوی ننګرهار د علم او فرهنګ مرکزبلل کېږي، که مبالغه ونه کړم، د دغه علمي او فرهنګي سيمې مرکزثقل د کامه ولسوالي ده چې په خپله غيږ کې يې په قديمو اومعاصرو وختونوکې ډېر نوميالي پوهان، متفکرين او سياستوال روزلې دي. د تفسير يسر مؤلف مراد علي صاحب، جهادي شخصيت د سرکانو مياصاحب، صدراعظم محمد موسی شفيق، مولوی غلام نبي صاحب، مولوی محمد ابراهيم کاموي، علامه استاد قيام الدين خادم صاحب، ملي شاعر او ليکوال امان الله سيلاب صاحب، استاد محمد اصف صميم او داسې نورپه سل ګونو کسان پوهان او اديبان د کامه د سيمې نه و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما پیغام همدا و چې په ښه حکومتدارۍ کې باید ولس برخه واخلي او د جنګ مخه باید ونیول شي. کله چې موږ د ښې حکومتدارۍ خبره کوو نو په دې برخه کې یوازې حکومت نه دی بلکې د ولس او ټولو غیر دولتي او خصوصي سکتور ونډه په ښه حکومتدارۍ کې مهمه ده. بله خبره زما دا وه که په ښه حکومتدارۍ کې او هم په سیاست کې ولس برخه وانخلي نو یو شمېر محدود کسان به برخه اخلي او بیا به هغوی د ولس په سرنوشت لوبې کوي. که ولس په ښه حکومتدارۍ او سیاست کې فعاله ونډه واخلي نو بیا ولس به د خپل سر نوشت په اړه په خپله تصمیم نیسي.

دا چې دا سیمه د علم او فرهنګ مرکز دی نو ځکه دوی د نورو سیمو د علمي کدرونو او فرهنګیانو ستاینه کوي وایي د زر قدر په زرګر وي، نو ځکه د علم او فرهنګ قدر په دوی کې شته دی. الله تعالی دی په دوی کې همدا روحیه ژوندۍ د تل لپاره وساتي. په اخره کې زه د احسان الله کاموال نه مننه کوم چې د قلم ښوونیز مرکز لپاره یې ښکلي ودانۍ او نور سهولتونه برابر کړي دي.

د پرفیکشنستانو Perfectionists قضاوته هم عجیبه غوندې وي:

۲۵ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

ځیني بزدله انسانان د هر کار په کولو او یا لیکنو کې دومره سوچ کوي چې په اخره کې په خپله د هیڅ کار نه وي، خو د بل په کارونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې به د نيوکو مزرى وي. داسې کسانو ته د محافظه کاره او يا د مضر احتياط خاوندان هم ويلو شو.

د مضر احتياط کسان ټاپو لګولو، انتقادونو او نيوکو لپاره ډېر تکړه وي او نور هم دى ته هڅوي چې احتياط کوه، بايد هيڅ کار دې نيمګړى نه وي او په کارونو کې بايد هيڅ اشتباه ونه کړي. داسې کسانو ته په انګليسي ژبه کې او يا د سايکالوژيکي د علم له نظره Perfectionists پرفيکشنست وايي چې هيڅ نيمګړى کار ورته د قبول وړ نه وي.

پرفيکشنستان نه په خپله کار کوي او نه د نورو د کارونو ستاينه کوي. زما په اند که کار کوي، نو اشتباه او غلطي به هرو مرو کوي. سوال دا دى چې د اشتباه نه څه يادو، ايا اشتباه قصدي ده که تصادفي؟ او يا نيمګړتيا او اشتباه د ماحول د شرايطو له امله ده، يا د وخت، معلوماتو او امکانانو ته د نه لاس رسي له امله ده؟ او داسې نور په هرحال موږ بايد د نيوکو نه ويره ونه لرو او خپل کارونه بايد په صداقت، ايماندارۍ او بى له ويري پر مخ بوزو. نه د چا د تشويق په هيله اوسواو نه د چا د نيوکو باندې خفه شو. که ښه او پرځاى نيوکه وه بايد خپله اشتباه ومنو او هغه اصلاح کړو او که پرځاى او تعميري نيوکه نه وه نو هغه بايد د خپلو مغزو نه دليت Delete کړو او باطل دانۍ ته يې واچوو او عقده بايد د چا سره ونه ساتو چې ولې يې زما په ليکنو او کارونو نيوکه کړيده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپل قيمتي وخت او د امکاناتو د مصرف محاسبه همېشه په کار ده:

۲۶ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

که دکال ۳۶۵ ورځي محاسبه کړو نو د افغانانو د نيمايې نه زيات وخت د ورځو په غندلو او د ورځو په لمانځلو تېرېږي. همدا شان د افغانانو او دولتي چارواکو نور زيات وخت په ودونو او فاتحو کې په ګډون کولو سره تېرېږي. ويل کېږي چې سږکال د طالبانو تلفات هم زيات و او د دوی د قومانداناونو او مشرانو هم زيات وخت په جنازو او فاتحو تېر شوی دی. که همدا مو حال او احوال وي نو فکر نه کوم چې موږ دې د وطن په آبادۍ فکر وکړای شو.

موږ بايد خپل قيمتي وخت او امکانات هسې په شعارونو، غندلو او تايدولو مصرف نه کړو. ښه به دا وی چې د خپل ځان سره محاسبه وکړو چې دا روان کال مو د خپل ځان لپاره، د خپلې کورنۍ لپاره، د خپلو خلکو او وطن لپاره څه کړي دي. ايا د خپل قيمتي وخت او د خپلو محدودوامکاناتو نه، که شخصي وي يا دولتي، ايا مؤثره ګټه اخيستلې ده او که نه؟

که موږ د خپلو درلودلو امکاناتو او وخت نه مؤثره ګټه نه شو اخيستلی، نو بيا موږ هيڅکله نه شو کولای چې د نورو د مرستو او کمکونو نه مؤثره ګټه واخلو نو دا دا توقع بايد ولرو. ښه به دا وي چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل قيمتي وخت او امکاناتو د مصرف محاسبه بايد همېشه د موږ سره وي.

د خپلې سيمې يو بل ښه خبر:

۲۶ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

نن سبا په ننگرهار او کونړ کې د يارانو او دوستانو سره د چکر ډېر ښه موسم دی. گورئ چې د کامې د همايون غزنوي اصلي شريخ له وطني پيروي سره او د خاص کونړ له سپين جومات سره د زميندار هوتل يخني ښوروا، چپلي کباب او د شيدو چاى هير نه کړئ.

سخت کيف کوي چې د کونړ د سيند په غاړه دې کټ اچولی وي او د پولوشن يا کثيفي هوا نه بچ وي او د سيند شرار اوري. بيا د دوستانو سره په خپله حجره کې شين چاي په مزه څښې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فکر کوم چې همدا سکون، د خپلوانو او دوستانو سره لیدنه خاص ارزښت لري چې د دنیا په نورو سیمو کې یې نه شي پیدا کولی. زاړه یادونه تازه کوي خو یو فرق یې دا دی چې پخوا به په جاله او کشتیو کې پورې وتلو، نن سبا په پلونو باندې په موټرو کې تېرېږو او هرځای د خوراک او څښاک سهولتونه زیات دی. د پخوا په شان جوش کړې هګۍ او کباب کړي چرګان څوک په سفر کې نه ګرځوي. همدی ته انکشاف هم وایي. د لارو په هر ځای کې دومره ګڼه ګوڼه ده چې ما په خپله لس کاله پخوا یې هیڅ تصور نه شو کولی. د خوراکونو بیه د کابل په تناسب په کونړ او ننګرهار کې ډېر ارزانه ده ځکه په کابل کې دوکانداران ډېر بې انصافه دي او دلته یو څه انصاف او مینه په خلکو او دوکاندارانو کې شته دی. انصاف ښه شیز دی وطن ته آبادی راولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نيم بسمل مرغه:

۲۷ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

نن چين، روسيې او پاکستان په مسکو د افغانستان د مسايلو په اړه غونډه ده چې افغانستان يې نه و دعوت کړی. افغانستان کوښښ کوي چې پاکستان د نړۍ په کچه د انزوا حالت ته بوزي خو بيا پاکستان همدا کوښښ کوي د افغانستان پرضد دا ډول پاليسي اختيارکړي.

زموږ د وطن نيم بسمل مرغه الوتلی نه شي او نه تری دا توقع بايد ولرو چې د عنقاب د مرغه پشان د هندوکش د غرونو د پاسه پروازونه وکړي.

عجيبه حالاتو سره ګير يو که بهرنۍ سره (کيمياوی کود) په نيالګو يا بوټو باندې زياتېږي، بيا هم مو وضعيت خرابيږي، نيالګي وچېږي او د جنګ ډګر ګرځو؛ که سره کميږي، بيا هم د کمزوری له لاسه به مو د نيالګو پاڼې ورځ تربلې ژيړيږي او نيالګي وچېدو ته نږدې کېږي.نه سره لمر ته د ودريدو طاقت لرو او نه د ژمي يخ سورې سره ګوزاره کولی شو. د نيم بسمل مرغه په شان، مرګ او ژوند ته شپې او ورځې سبا کوو. په داسې حالاتو کې لا زيات کسان سور سالو غواړي او دا نه ګوري چې څه وکړو او څنګه د وطن نيم بسمل مرغه د بقا لپاره سره لاسونه ورکړو.

دا لوبه سخته هو ښياري غواړي چې د وطن نيم بسمل مرغه روغ شي او د عنقاب د مرغه په شان بيا د هندوکش د غرونو د پاسه پروازونه وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږه نړۍ يوه وروسته پاتې نړۍ ده:

۲۸ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

د نومبر په دويمه نېټه په واشنگټن کې د USIP په مرکزي دفتر کې د باستان د پوهنتون (Boston University) استاد عادل نجم د Climate Change يا د محيط زيست د تغيير په اړه ليکچر ورکاوه چې دلچسپه او هم بوږنوونکی و.

دی وايي که دنيا ته د يوې بلې سيارې نه د يو ملک په توگه نظر واچوو نو زموږه نړۍ (دنيا) لکه د يو وروسته پاتې هېواد په شان ښکاري. د دې وروسته پاتې نړۍ اکثريت ولس په فقر او يا د فقر د کرښې نه کښته سطحه کې ژوند کوي، په دې نړۍ کې امنيت نشته او تقسيمه شوې نړۍ ده، د دې نړۍ مديريت ډېر ضعيفه دی او دا نړۍ د تنزول خواته روانه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محيط زيست د له منځه وړلو، د منابعو د کمښت او د نفوسو د زياتوالي له امله به مهاجرتونه زياتېږي او زيات مهاجرتونه به د زياتو جګړو لپاره زمينه مساعدوي. هغه هېوادونه او سيمې چې د محيط زيست د ښه کېدو لپاره پلان نه لري، افغانستان هم د دغه هېوادونو په لړ کې دی، د سختو ستونزو سره به مخامخ وي خو د دې هېوادونو ستونزې په ټوله نړۍ تاثير لري.

د ستونزو د حل لپاره يوه طريقه؛ د مخابراتي شبکو تجربه

۲۹ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

ټول په دې پوهېږو چې د افغانستان په دولت او خلکو کې زياتې ستونزې شته دی، همدا مو غر او همدا مو کربوړی

زما په اند ټول چارواکي بد خلک نه دي او ډېر يې زموږ او ستاسې نه هم ښه احساس لري ځکه دوی د ټولو ناخوالو سره سره حکومتي دندې قبولې کړي دي او په دې پوهېږي چې هره ورځ دوی ولس ملامتوي، خو بيا هم کوښښ کوي چې خدمت وکړي.

د ستونزو د حل لپاره يې يوه لار دا ده چې يوه ستونزه مشخصه کړو او بيا هماغه ستونزې د حل لپاره کوښښ وکړو.

زه درسره يوه تجربه شريکوم:

څه موده د مخه زما د اريبا د تليفون د شمېرې نه د دقيقي خبرو په سر دولس نيمې افغانۍ کټ کېدلې نو ما دا ستونزه په فيسبوک کې وليکله او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم مې اریبا دفتر ته خبر ورکړ. اریبا دفتر چې نمبر وکاته نو وویلې چې داسې پنځه زره نمبرې د دوی نه غلا شوي دي او چا کومه جعلي دستګاه راوړې او پیسې هغوی په څه شکل اخلي.

د اترا مشر عزیزي صاحب ماته مسیج وکړ چې نمبر ماته راواسته چې د دې مسلې پوښتنه وکړي. ما نمبر واستوه او بالاخره دوی تحقیق وکړ او د ټولو کمپنیو د تلیفون داسې شپږ ویشت زره نمبرې غلا شوې وې او هغه یې بېرته سمې کړې. یوه ستونزه پاتې ده چې هغه جعلي دستګاه یا دستګاوې د امنیتي ادارو په مرسته کشف او ونیسي. همدا مبارزه د فیسبوک یو څه نتیجه ورکړه چې د شپږ ویشت زره کسانو د جیب وهلو مخه ونیول شوه. زه د عزیري صاحب نه مننه کوم.

یوې بلې ستونزې ته هم د مخابراتو وزارت جدي توجه په کار ده. هغه بله ورځ د مخابراتو وزارت د معین نه په آزادۍ راډیو کې یو اوریدونکی پوښتنه کوي چې د تلیفون کمپنې د مشتریانو د اجازې پرته بعضې پروګرامونه یا بنډلونه فعالوي او د خلکو نه په داسې ډول غلا کوي. معین صاحب وایي چې دا غلا نه ده اور چارج (Over Charge) یا اضافي پیسې اخیستل دي. زما په اند دا ښه سمه مسلکي غلا ده او هره کمپنۍ چې دا کار کوي باید ښه سم جریمه شي او د چا نه یې چې داسې غلا کړې، باید هغوی ته د یو کال لپاره مفت یا فري د تلیفون خدمات ورکړي. خدای دې وکړي چې د اترا اداره او یا نور چارواکي دې مسلې ته هم متوجه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند په هرحالت کې ټوله مبارزه ده:

۳۱ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

دا چپ خوا ته زموږ ډېر قدرمن مشر ډاکټر صاحب سید قاهر عاطف دی چې د جراحي پخوانی متخصص و او عالي تحصیلات یې په امریکا کې کړي دي او څو لسیزې یې د افغانستان په اردوکې د طبیب او سر طبیب په توگه دندې اجراکړي دي. داکتر صاحب ته دی الله تعالی ډېر عمر ورکړي که څه هم دی اوس د اوه اتیا کلونو دی خو د مانه هم تکړه دی او په قصو یې هیڅوک نه مړېږي. پرون (۳۰ دسمبر) د جمعه په ورځ مو په خاص کونړ کې ورسره ښه بنډار وکړ.

دا ښي لاسته مستری سیف الرحمن نومیږي چې پس له ډېرو کلونو مې ولیده او نهایت زیات خوشاله شوم ځکه زموږ پخواني وختونه یې تازه کړل. کله چې په لیسه کې وم نو زموږ بایسکلونه به یې راته جوړول. هغه وخت موږ د خپل کورنه لیسې ته یو ساعت او پنځلس دقیقي په بایسکل تللو. هغه زده کوونکي لا ډېرخوشبخته و چې بایسکلونه یې درلودل خو زیاتو زده کوونکو به په پښو هره ورځ دوه ساعته له یوې خوا او دوه ساعته له بلې خوا زموږ د کلي نه د خاص کونړ لیسه ته مزل کاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې ټولو ستونزو سره موږهیڅکله د سبق ویلو نه شکایت نه دی کړی. اما زموږ دا اوسني ځوانانو باندې چې لږه سخته راشي نو بیا په شکایتونو سر شي. فکر کوم چې د ژوند په یوه حالت کې هم شکایت نه دی په کار ځکه ژوند په واقعیت کې په هر حالت کې ټوله مبارزه ده.

د ۲۰۱۶م کال اخري پوست

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library